

**50 DE POVEȘTI
UCRAINENE**

Redactor: *Mihaela HERBIL*

Tehnoredactor: *Iryna MOISEI*

Coperta și ilustrațiile: *Maria HRENIUC*

Referenți: *Mihaela HERBIL*
Iosif-Cristian PAȘCALĂU
Cristina SILAGHI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

50 de povești ucrainene / trad. din lb. ucraineană de Corneliu Irod ; cuv.
înainte de Mihaela Herbil ; il. de Maria Hreniuc. - București : R.C.R.
Editorial, 2024
ISBN 978-606-745-149-8

I. Irod, Corneliu (trad.)
II. Herbil, Mihaela (pref.)
III. Hreniuc, Maria (il.)

821.161.2

Carte finanțată de
UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

50 DE POVEȘTI UCRAINENE

Traducere din limba ucraineană de
Corneliu IROD

Cuvânt înainte de
Mihaela HERBIL

Ilustrații de
Maria HRENIUC

Editura RCR Editorial
București – 2024

PREFAȚĂ

Cântecele populare, legendele, basmele, proverbele și zicătorile deschid nu doar enciclopedia completă a vieții unui popor, a obiceiurilor și a ritualurilor acestuia, ci și întregul univers al trăirilor și al speranțelor oamenilor de-a lungul secolelor, modelând caracterul, psihologia, cultura lor materială și spirituală, cu alte cuvinte, mentalitatea unei națiuni.

Pornind de la definiția cuvântului *poveste*, pe care o găsim în DEX: „Specie a epicii «populare» în proză în care se relatează întâmplări fantastice ale unor personaje imaginare în luptă cu personaje nefaste și în care binele triumfă”, se poate determina cu ușurință specificul acestei specii literare, fără de care perioada copilăriei este de neimaginat. Însă, în spatele definiției elementare (de bază), stă o întreagă istorie, o întreagă „poveste” a poveștilor. În aceste rânduri, supunem atenției cititorului o succintă istorie a poveștilor ucrainene, întrucât, prin volumul de față, intitulat „50 de povești ucrainene” și tradus admirabil de către scriitorul și traducătorul Corneliu Irod, cititorul are posibilitatea de a pătrunde în fascinantul univers al basmelor ucrainene, în care va descoperi, pe lângă elemente similare tradiției sale folclorice, și motive distincte, specifice etnosului ucrainean.

Poporul ucrainean are o importantă tradiție folclorică. Încă din perioada Rusiei Kievene, în monumente literare străvechi, se întâl-

nesc diverse elemente și motive de basm, care își continuă evoluția în creații ale scriitorilor-polemiști ai secolelor al XVI-XVII-lea. Nume sonore ale perioadei baroce a literaturii și culturii ucrainene, precum Lavrentii Zyzanii, Pamvo Berynda, Hryhorii Skovoroda, dezvoltă tradiția evocării și rafinării basmului popular ca parte integrantă a bogăției spirituale a poporului ucrainean. Însă perioada cea mai prolifică a resuscitării și a evidențierii acestei comori orale inestimabile și prezentarea ei sub cele mai diverse și atractive forme o constituie secolul al XIX-lea, perioada romantismului. Este cunoscut interesul romanticilor europeni și, în egală măsură, al celor ucraineni, îndeosebi în contextul renașterii și al conștientizării identității naționale, față de valorificarea creației populare orale, basmul popular fiind una dintre speciile literare la care apelează masiv scriitorii romantici.

Cercetarea științifică a mitologiei ucrainene ca sector al mitologiei slave în general își are începutul tot în secolul al XIX-lea. I. Sreznevskyi, Ie. Hrebinka, P. Hulak-Artemovskyi, M. Kostomarov, M. Maksymovyci, M. Hrușevskyi, M. Sumțov, V. Antonovyci, T. Șevcenko, I. Franko, M. Drahomanov, L. Ukrainka etc. fiind doar câteva dintre personalitățile marcante ale culturii ucrainene care nu au neglijat importanța basmului în contextul definirii și consolidării identității naționale a poporului ucrainean, însă cel care a teoretizat basmul ca specie literară a fost renumitul lingvist, etnograf, folclorist și filosof ucrainean Olexandr O. Potebnea (de menționat că printre cercetătorii care s-au aplecat asupra basmului slav răsăritean se numără F. Busleaiiev, O. Afanasiev, O. Veselovski, V. Propp, pe când, în tradiția germană, cei care au pus bazele clasificării mitologice a basmului au fost frații Grimm).

Relevante în acest context ni se par cuvintele prozatorului ucrainean Ivan Neciui-Levyțkyi: „A construi pe baza poveștilor vechi mitologie este același lucru cu a scrie istoria unui popor pe

baza romanelor istorice. Cine poate ști ce este aici adevăr și ce este fantezie! În basme este important doar fondul, fără îndoială mitologic, pânza pe care poporul a țesut tot felul de miracole, dar, pe acea pânză, trebuie găsite doar firele cele mai groase ale mitologiei adevărate. Basmele pot fi privite ca niște variațiuni muzicale ale temelor mitice, care, uneori, ascund tema de bază, iar, alteori, evidențiază vechea temă.”

Basmul reprezintă, așadar, una dintre cele mai vechi specii ale literaturii orale, fiind produsul imaginației creative colective și individuale, în care arhetipurile culturale sunt personificate în imagini și în acțiuni fantastice. Basmul are o structură compozițională bine definită, orientată înspre valori etice și estetice care se realizează prin conflicte de conținut acute, finalizate întotdeauna cu triumful binelui asupra răului, a frumosului asupra urâtului. De altfel, tema luptei dintre lumină și întuneric, a verii cu iarna, a tunetului cu fulgerul ne duce cu gândul, iată, la credințele străvechi în forțele naturii și la personificarea lor sub diferite imagini. Fiind rodul fanteziei prin excelență, basmul este lipsit de suportul realității. Drept urmare, nici timpul și nici spațiul nu au susținere în realitate: chiar dacă eroul călătorește 3, 5, 7, 9, 12 ani, se întoarce acasă neschimbat. În majoritatea basmelor, spațiul se împarte în „lumea de aici” și „lumea de dincolo”. Personajele sunt creionate în linii mari, trăsăturile de caracter fiind deseori hiperbolizate, iar imaginile eroilor, antagonice: unul reprezintă binele, frumosul, iar altul este personificarea răului, a urâtului.

Poveștile populare ucrainene reflectă trăsături tipice ale caracterului național, valori morale tradiționale, precum și subiecte istorice ale luptei de eliberare națională, care și-au făcut apariția ceva mai târziu, ulterior formării statalității („Kotyhorosok”, „laițeraite”, „Kyrylo Kojumiaka”).

În funcție de caracteristicile personajelor, specificul și tematica acțiunii precum și predominanța elementelor miraculoase sau a aspectelor concrete din viață, basmele se clasifică în: *animaliere*, *fantastice* și *nuvelistice*.

Poveștile despre animale, plante sau obiecte simbolice sunt considerate a fi cele mai vechi, fiind legate de credințele ucrainenilor în strămoșii lor totemici (se consideră că lupul și capra sunt animale totemice ale triburilor din care s-a format poporul ucrainean). Dintre poveștile ucrainene de acest fel, amintim: „Vulpea-judecător”, „Domnul Motănescu”, „Ursul și Păianjenul”, „Leul-împărat” și multe altele. O parte însemnată a poveștilor animaliere reflectă ritualul de vânătoare: timpul (perioada) vânătorii animalelor sălbatice, descântecele menite să justifice uciderea animalului etc. Apariția acestui gen de povești poate fi datată încă din perioada neoliticului, când pe teritoriul Ucrainei nu exista tradiția cultivării pământului și nici a creșterii animalelor sau, cel puțin, nu pe întregul teritoriu al Ucrainei.

Basmele fantastice reprezintă partea cea mai însemnată a poveștilor ucrainene, fiind și cele mai cunoscute și răspândite, născute, de regulă, din mituri, în care predomină elementul miraculos. „Rățușca șchioapă”, „Corabia zburătoare”, „Ivanko cel isteț”, „Prințesa-Broască”, „Pasărea măiastră și Lupul” sunt doar câteva dintre poveștile de acest gen, de care vă puteți bucura, răsfoind paginile volumului „50 de povești ucrainene”. Eroi pozitivi ai basmelor, feciorii de împărați sau de țărani (de regulă, mezinul familiei, dintre cei trei fii), duc lupte crâncene cu personaje negative, de tipul lui Koșcii Bezsmertnyi sau Baba Iaha (muma pădurii). În ajutorul lor vin atât obiectele fermecate (căciula fermecată/invizibilă, sabia magică, cizmele fermecate și covorul zburător), cât și plantele și animalele care vorbesc cu grai omenesc. Totodată,

În poveștile fantastice, se poate observa reflectarea concepției strămoșilor ucraineni despre lumea înconjurătoare, despre geneza universului, despre forțele benefice și cele malefice. Astfel, oul (poveștea „laite-raite”) este simbolul nașterii lumii, al plenitudinii vieții; copacul lumii (mărul, salcia, mesteacănul, arțarul) – liantul dintre cer și pământ; lupta cu balaurul – lupta dintre bine și rău; apa moartă și apa vie etc.

În marea lor majoritate, poveștile fantastice oglindesc ritualul inițierii: trecerea tânărului la un alt statut (de adult, de om înșurat, începerea unei activități profesionale). De aici, moartea simbolică a eroului și învierea lui, dobândirea de obiecte simbolice-fermecate.

Cea de-a treia categorie a poveștilor, nuvelistice, are la bază snoava, nașterea lor fiind determinată de stratificarea socială. În narațiunea acestora, se semnalează o puternică inserție a aspectelor concrete de viață, ca, de pildă, în poveștile „Ciobanul, boierul și nepotul”, „Poveste despre Tereško cel prost”, „Bogatul și băiatul din satul Deșteptăciunea”, „Un om sărac și fiul lui”, „Boierul cu nasul tăiat”.

În poveștile populare ucrainene, se pot observa urme ale obiceiurilor arhaice specifice, în comparație cu cele ale altor popoare europene. Spre exemplu, posesorul bogățiilor nu este bărbatul (băiatul), ca la alte popoare, ci femeia (fata), datorită existenței obiceiului transmiterii moștenirii de la mamă la fiică, iar nu de la tată la fiu. De asemenea, un personaj prin excelență negativ, ca, de pildă, Balaurul, în poveștile ucrainene, este înzestrat cu virtuți precum onestitatea și ospitalitatea. Și în acest caz, se poate observa conservarea unei viziuni păgâne asupra lumii, unde forțele supranaturale încă nu erau unilateral împărțite în benefice și malefice. În ceea ce privește eroinele din poveștile

ucrainene, ele se remarcă, în primul rând, prin hărnicie și cinste, în comparație cu protagonistele basmelor europene, a căror principală trăsătură este frumusețea fizică („Albă-ca-Zăpada” versus „Fata babei și fata moșului” sau „O fată deșteaptă”). Personaje precum Koșcii Bezsmertnyi, Oh, Ivasyk-Telesyk, Pan Koțkyi, Koty-horoșok, Zaliznonosa Baba, Illia Muromeț, Kyrylo Kojumiaka și multe altele, rodul imaginației colective a poporului ucrainean, au fost preluate, de-a lungul timpului, de națiuni vecine mai apropiate sau mai îndepărtate și prelucrate, în cel mai fericit caz, dacă nu chiar însușite.

Grăitoare în acest sens ni se pare observația filologului ucrainean Oleksa Myșanyci: „Formele miturilor ucrainene au o trăsătură caracteristică: ele sunt foarte asemănătoare cu formele naturale. Noi nu observăm, în fantezia populară, preferința pentru imaginile mitice gigantice, inestetice, pentru acei eroi uriași, teribili, cu capul și cu gura mare, cu instincte nenaturale, pe care îi iubește mitologia germană și bogata mitologie rusă. În miturile sale, poporul ucrainean se dovedește cumpătat; imaginația lui nu trece dincolo de limitele formelor lipsite de naturalețe; ea adoră adevărul și frumusețea, ba mai mult, se poate spune că descrie frumusețea imaginilor mitice în culori precum cele folosite în acatistele creștine, pentru a descrie frumusețea sfinților”.

Mihaela HERBIL

IVANKO CEL ISTEȚ

A fost odată ca niciodată un om tare sărac care trăia într-o împărăție de la marginea pământului. Și avea acel om trei feciori: zdraveni, frumoși și puternici ca trei stejari. Iar între ei, cel mai frumos și mai isteț era Ivanko. Să te tot bucuri de el, dacă n-ar fi nevoile și necazurile. Iar când e sărăcie, nici de frumusețe nu te poți bucura.

Omul și feciorii lui trăiau ca vai de ei, de pe o zi pe alta și așteptau din an în an cu nădejdea că lumea se va schimba și le va surâde și lor norocul. Dar lumea nu se schimba, iar norocul îi ocolea.

Într-o dimineață, s-au trezit ei și le era foame. Iar în casă nu aveau nimic de mâncare. Atunci, omul s-a gândit să-i amăgească cumva pe băieți. L-a întrebat pe cel mare:

– Fiule, ce ai visat tu azi-noapte?

– Vai, tată, am visat că am fost oaspetele împăratului. Am mâncat la el tot felul de bunătăți: plăcinte, fripturi, cozonaci și am băut băuturi grozave – rachiu, vin, lichior. Nici nu-ți mai spun câte bunătăți. Și m-am ghiftuit, de era să-mi plesnească burta...

– Foarte bine. Dacă ai mâncat atât de mult, înseamnă că în dimineața asta nu-ți mai trebuie mâncare...

Băiatul a înghițit în sec.

– Iar tu, fiule, ce ai visat? – îl întreabă tatăl pe feciorul mijlociu.

– Ei, tată, am visat și eu că am fost la împărat și nu numai că am mâncat și am băut pe săturate, dar la urmă m-a îmbrăcat în haine domnești, mi-a dat cizme cu pinteni și o sabie s-o port la sold. Păcat că toate astea au fost doar un vis...

– Nu, fiule, nu-i păcat! Fii mulțumit și cu ceea ce ai visat... Iar tu, Ivanko, ai visat și tu ceva? – l-a întrebat tatăl pe mezin.

– Am visat și eu un vis frumos, tată, dar n-o să spun nimănui ce am visat.

– Nici tatălui tău nu-i povestești?

– Nici dumitale și nici altcuiva!

– Iar eu am să te oblig să-mi povestești!

– N-ai să mă poți obliga!

– Ei, obraznicule! – a sărit omul ca ars. – Te învăț eu cum să vorbești cu tatăl tău!

A înhățat el un băț și a început să-l lovească în cap, peste picioare, pe spinare... Îl bătea și-l tot întreba:

– Îmi spui ce ai visat?

– Nu-ți spun!

– Nu? Atunci, na! – și continua să-l lovească cu bățul.

Când, deodată, apare o caretă minunată, strălucind în argint și aur. La caretă erau înhămați șase perechi de cai, care zburau ca niște șoimi!

– Tpru! Tpru! – strigă vizitiul și caii s-au oprit.

La caretă s-a deschis o fereastră, din care a apărut un cap încoronat. Era împăratul, care a întrebat:

– Ei, omule, de ce îl bați pe băiat?

– Luminate împărate, el e fiul meu și am dreptul să-l pedepsesc când greșeste. Probabil că faceți la fel cu fiul dumnavoastră.

– Hm... Nu-i așa, pentru că eu nu am fii, am doar o fiică. Dar spune-mi ce a făcut băiatul, că-l bați atât de rău?

– Iată ce s-a întâmplat, luminate împărate. Doi băieți ai mei mai mari mi-au povestit ce au visat azi-noapte, iar obraznicul ăsta mic, Ivanko, nu vrea să povestească, nici să-l tai...

Împăratul s-a gândit puțin, apoi a spus:

– Știi ce, omule? Dă-mi-l mie pe Ivanko. La mine o s-o ducă bine. Cred că mie o să-mi povestească ce a visat.

Omul a dat din umeri:

– Fie cum doriți. Luați-l, că mie îmi ajung doi trântori.

Bătrânul împărat s-a bucurat.

– Ei, Ivanko, urcă în caretă... Iar tu, omule, rămâi sănătos! – a spus împăratul și i-a dat o pungă cu argint și cu aur.

Vizitiul pocni din bici, și caii nu s-au mai oprit decât în curtea palatului împărătesc.

Slugile au deschis portiera caretei, ca să-l ajute pe împărat să coboare și văd că alături de împărat șade un băiat. Nu înțelegeau cum se poate ca lângă împărat să șadă un tânăr țăran.

Iar împăratul a spus:

– Pe acest tânăr să-l respectați ca și când ar fi fiul meu...

L-au luat slugile și l-au îmbrăcat pe Ivanko în haine scumpe. Când a fost condus la masa de prânz, până și împăratul a rămas cu gura căscată – abia l-a recunoscut pe Ivanko. Iar el se purta ca un adevărat prinț.

La masă toți îl priveau pe tânăr, iar prințesa pur și simplu îl sorbea din ochi.

Din acea zi, Ivanko a devenit ca un membru al familiei împăratului. I se îndeplineau toate dorințele: mâncare, băutură, haine scumpe. Iar împăratul l-a îndrăgit ca și când ar fi băiatul lui.

Iar fata împăratului? Doamne! Ea s-a îndrăgostit atât de tare de Ivanko, încât nici nu putea trăi fără el! Au venit pețitori din

toate țările – regi, prinți, baroni, dar fata nici nu voia să audă să meargă după vreunul dintre pretendenți.

A trecut vreo jumătate de an, de când trăia Ivanko la curtea împăratului în mare cinste.

Într-o zi, ședea împăratul și vorbea cu tânărul ca un tată cu fiul lui. Discutau despre treburile împărăției. Împăratul îl privea pe Ivanko și nu mai putea de dragul lui: ce flăcău frumos, cum nu mai e altul în toată împărăția – înalt, puternic, deștept. Nimeni nu se putea măsura cu el în luptă, nimeni nu mânuia atât de bine sabia și nimeni nu trăgea atât de bine cu arcul!

Împăratul se uita cu drag la el și se gândea: oare ce o să ajungă Ivanko?

Și și-a adus împăratul aminte cum l-a văzut pe băiat într-un sat, când îl bătea tatăl lui, pentru că nu voia să-i spună ce a visat.

– Ivanko, acum poți să-mi spui ce ai visat tu atunci, când te-a bătut tatăl tău cu bățul?

– Prealuminate împărate, am să vă fiu alături la orice necaz, am să îndeplinesc orice poruncă, dar ce am visat atunci în casa părintească nu vă spun.

Împăratul s-a supărat:

– Ivanko! Trebuie să-mi spui!

– Nu spun!

Atunci, împăratul s-a ridicat tremurând de furie:

– Așa?! Ei, o să ai parte de o moarte cumplită! O să poruncesc să fii zidit de viu într-un perete!

– Nici atunci n-o să spun!

Împăratul a chemat zidarii și le-a poruncit să-l zidească pe tânăr.

Împărăteasa și fiica s-au speriat foarte tare, dar n-au îndrăznit să intervină pentru Ivanko.

Meșterii au zidit în curtea împărătească un turn și l-au aruncat pe tânăr înăuntru, ba i-au legat și mâinile. Au zidit și gaura prin care l-au aruncat pe Ivanko în turn, ca el să moară fără hrană, fără apă și fără aer.

Dar pe când se zidea turnul, prințesa s-a întâlnit în taină cu meșterul cel mare și i-a promis mult aur, dacă va face o intrare secretă în turn. Meșterului îi era teamă de furia împăratului și mult timp nu a fost de acord, dar până la urmă s-a învoit: a făcut o intrare subterană, iar în vârful turnului a lăsat o gaură mică prin care să intre aerul. Pentru asta, a primit de la prințesă o pungă cu aur.

Trecu o lună, trecu un an, trecură doi...

Iar fata împăratului refuza să se mărite. De tânărul zidit în turn lumea din palat a uitat. Dar prințesa se ducea zilnic în taină la Ivanko, îi ducea mâncare și apă.

Într-o zi, la împărat a venit un sol al căpcăunului canibal, adică al răului împărat vecin. A adus o veste îngrozitoare: dușmanii se pregătesc să năvălească cu război și să distrugă totul – oameni și bunuri. Doar pe fata împăratului o vor lăsa în viață, iar căpcăunul o va lua de soție.

Solul i-a înmânat împăratului un baston cu ambele capete absolut la fel. Iar împăratul trebuia să ghicească neapărat: care capăt e de la rădăcină și care de la vârf. Dacă nu va ghici, vor veni cu război!

Toți erau tare îngrijorați: și împăratul, și împărăteasa, și fiica lor. Ce-i de făcut? Canibalii nu se joacă cu vorbele: ei n-o să cruțe nimic.

Împăratul i-a chemat pe sfetnici și i-a întrebat ce-i de făcut. De intrat în război cu căpcăunul canibal nici nu putea fi vorba, pentru că el avea o armată de zece ori mai numeroasă. Trebuia găsit altceva.

Au tot cercetat acel baston până seara. Dar nu s-a găsit om care să spună răspicat: acest capăt al bastonului e de la rădăcină, iar acesta e de la vârf.

Sfetnicii au plecat fără să rezolve ceva. Împăratul era îngrijorat, împărăteasa și prințesa plângeau, întregul popor era înfricoșat, căci oamenii bătrâni mai țineau minte o năvălire a canibalilor.

Când s-a înnoptat, prințesa a luat mâncare și apă și s-a dus la Ivanko. Tânărul vorbea cu ea, iar ea tăcea.

– Ce s-a întâmplat? De ce ești atât de tristă?

– Întrucât... Întrucât căpcăunul vrea să vină cu război împotriva noastră.

Și i-a povestit tot ce se întâmplase și a adăugat:

– Mai bine mor, decât să fiu soția unui sălbatic canibal!

– N-ai de ce să mori, – a râs Ivanko. – Diseară culcă-te liniștită, iar mâine dimineață spune-i tatălui tău că ai visat că trebuie să pună bastonul în apă și să observe: care capăt se va scufunda, acela e de la rădăcină, iar celălalt e de la vârf.

Ea așa a și făcut. Dis-de-dimineață, fiica s-a dus la tatăl ei îngrijorat și i-a spus:

– Tată, am avut un vis ciudat: bastonul trimis de căpcăun trebuie aruncat în apă și care capăt o să se scufunde, acela e de la rădăcină.

– Un vis grozav, fata mea! Așa că merită să încercăm.

Au adus o covată cu apă în care au pus bastonul. Într-adevăr, un capăt s-a scufundat, iar celălalt a rămas la suprafața apei.

Și sfetnicii au însemnat care capăt era de la rădăcină și care de la vârf.

După aceea, au trimis bastonul înapoi la sălbaticul canibal. Vai ce s-a supărat acela, pentru că a fost dezlegată ghicitoarea lui și i-a trimis împăratului această depeșă:

„Slujitorii mei o să vină la tine cu nouă cai, care seamănă între ei ca două picături de apă, de parcă ar fi gemeni. Însă fiecare dintre ei are cu un an mai mult decât celălalt. Tu trebuie să ghicești câți ani are fiecare cal, să scrii vârsta pe o tăbliță și s-o atârni de gâtul calului. Dacă n-o să ghicești, o să vin cu război asupra ta!”

Au adus în fața împăratului cei nouă cai – toți albi ca zăpada, toți de aceeași mărime. Cozile, picioarele, coamele, capetele erau la fel la toți caii.

Cum să afli câți ani are fiecare cal?

S-au întrunit sfetnicii din nou. Toată ziua până seara, s-au gândit, s-au sfătuit, dar n-au reușit să ghicească vârsta cailor.

Împăratul era iarăși îngrijorat, pe oameni iarăși i-a cuprins teama.

Prințesa s-a întâlnit noaptea cu Ivanko și, cu lacrimi în ochi, i-a povestit despre noua amenințare.

– Dar nu-i nimic! – a spus Ivanko. – Să pună în nouă vase ovăz din nouă ani diferiți: de acum un an, de acum doi ani, de acum trei ani și așa mai departe, apoi să le pună în fața cailor. Fiecare cal se va duce la ovăzul care-i de vârsta lui: calul de un an la ovăzul de un an, calul de doi ani la ovăzul de doi ani și tot așa până la nouă.

Dis-de-dimineață, prințesa s-a dus fuga la împărat; era veselă și râdea.

– De ce ești veselă, fata mea, când toți suntem supărați?

– Tată, am avut iarăși un vis ciudat, – și i-a povestit ceea ce-i spusese Ivanko.

Împăratul dădu neîncrezător din cap:

– Deși primul tău vis s-a dovedit a fi adevărat, acum nu prea cred că acest vis al tău se va împlini.

– Dar putem încerca, tată.

Sfetnicii s-au adunat din nou, iar împăratul a poruncit să fie găsit ovăz de acum un an, de acum doi ani, de acum trei ani, până la nouă ani. S-au găsit acele oveze, a fost pus fiecare ovăz în alt vas, vasele le-au pus în curte și au adus caii.

După ce au alergat puțin prin curte, caii s-au dus liniștiți fiecare la alt vas.

Grăjdarii erau pregătiți cu tăblițele pe care scria vârsta calului și le-au atârnat de gâtul fiecărui animal, potrivit anilor pe care-i avea.

Încă în acea zi, împăratul a trimis caii înapoi la căpcăun.

Vai ce s-a mai supărat sălbaticul! A urlat ca un câine turbat, a luat un arc mare, a urcat în turn și a tras o săgeată. Șuierând, săgeata a zburat și s-a înfipt în turnul de la palatul împărătesc, de s-au cutremurat zidurile. Toți au ieșit afară speriați. Văd săgeata înfiptă în zid și pe ea un răvaș. Abia au scos săgeata și i-au dus-o împăratului. Iar împăratul a citit răvașul:

„Prima și a doua ghicitoare le-ai dezlegat, iar acum o să mai ai o încercare: mâine e ziua mea de naștere, iar eu voi lua masa de prânz pe verandă; cu această săgeată trebuie să spargi paharul cu vin din mâna mea. Dacă nu, o să te calc cu război!”

De această dată, împăratul era și mai îngrijorat. Unde să găsească el un voinic care să poată face acest lucru: să tragă cu arcul o săgeată la o distanță de șaptezeci și șapte de mile¹ și să nimească paharul?! Aceasta o putea face doar căpcăunul canibal, care e puternic cât o sută de oameni.

Iar seara, prințesa i-a dus lui Ivanko mâncare și i-a povestit despre noul necaz.

– Hm... – dădu el din cap. – Acum chiar e de rău, căci fără mine nu se va putea face nimic. Du-te la tatăl tău și spune-i că ai

---

¹ milă – unitate de măsură pentru distanțe, egală cu 1609,3 metri. (după DEX).

visat că acest lucru l-ar putea face tânărul care fusese zidit în turn și poate el mai trăiește...

Fata a dat fuga la împărat.

– Ei, fata mea, tu ne-ai scos de două ori din necaz. De data asta, nu cred că poți face ceva.

– Nu plânge, tată! Eu am visat că ceea ce cere canibalul ar putea face tânărul zidit în turn.

– Înseamnă că e totul pierdut, – a spus împăratul. – Pentru că în cei doi ani din Ivanko n-a mai rămas nimic.

– Dar putem încerca, tată. Poate că și cel de-al treilea vis al meu se va împlini.

– Bine, fie cum zici! – a zis împăratul și a dat poruncă zidarilor să desfacă turnul, dar cu mare grijă, ca nimic să nu-l rănească pe Ivanko, dacă mai e în viață.

Încet, cu băgare de seamă, cărămidă cu cărămidă, au dărâmat turnul și ce văd? Tânărul e viu și nevătămat, puternic, de parcă n-ar fi fost închis atâta vreme.

Împăratul nu mai putea de bucurie. L-a îmbrățișat pe Ivanko, l-a sărutat și l-a rugat să nu se supere că e pus să-l salveze de o mare primejdie.

– Nu e timp de văicăreli și plânsete, – a spus Ivanko, – trebuie să ne apucăm de treabă.

S-au grăbit să pregătească ceea ce era necesar. I-au cusut lui Ivanko uniformă de războinic, au făcut rost de un arc puternic, un ochean și o damigeană de zece litri cu vin. Când se apropia amiaza, Ivanko s-a urcat pe acoperișul palatului, a pus alături arcul greu și săgeata, apoi bea vin și se uita prin ochean înspre canibal.

Deodată, îl vede pe împăratul canibalilor și pe oaspeții lui că ies în verandă, se așază la masă și li se toarnă în pahare. Atunci,

Ivanko a luat arcul, a potrivit săgeata și aștepta. Iar în clipa când căpcăunul a ridicat paharul plin ca să ciocnească cu oaspeții și apoi să bea, Ivanko a slobozit săgeata. Săgeata a nimerit paharul!

Canibalul nu se aștepta ca împăratul să aibă un voinic atât de grozav și s-a speriat. Dar foarte supărat, a dictat să se scrie o nouă depeșă: „Știu că nu tu ai făcut acele lucruri deștepte, nu tu mi-ai spart cu săgeata paharul din mână. Tu ai un viteaz. Vreau să-l văd cu ochii mei. Să vină la mine încă săptămâna asta. Dacă nu vine, o să pornesc asupra țării tale război nimicitor!”.

La palat era mare petrecere: se mânca, se bea, se dansa și se cânta. Împăratul se bucura că va avea un urmaș demn, pe mâna căruia va putea lăsa împărăția, căruia îi va da fiica de soție, adică unui viteaz mândru și frumos! Dar după ce a citit depeșa canibalului, i-au pierit bucuria și veselia. L-au apucat grijile, era îngrijorată și împărăteasa și îl plângea pe Ivanko, de parcă era fiul ei.

Dar cea mai mare durere era în sufletul prințesei, ea aproape că leșinase.

S-a întristat tot poporul. Oare ce-i așteaptă? Crâncenul dușman va veni să le distrugă țara?

Numai Ivanko nu-și făcea griji – mânca, bea și se veselea, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Iar a doua zi, împăratul i-a trimis canibalului răspuns: peste o săptămână va veni la tine un flăcău.

După ce împăratul i-a dat solului scrisoarea, Ivanko s-a dus în mijlocul oastei să aleagă tineri care să semene cu el. A găsit unsprezece luptători, care semănau leit cu el, de parcă toți ar fi fost frați gemeni.

Apoi, pe toți i-au îmbrăcat la fel. Și Ivanko s-a îmbrăcat ca și ei și s-a amestecat între tineri, încât nici împăratul n-a putut ghici care-i Ivanko.

După aceea, Ivanko i-a învățat pe luptători ce să facă și ce să vorbească după ce vor ajunge la canibal.

Voinicii au încălecat pe cai și au plecat.

Au călărit trei zile, iar în a patra, au văzut de departe un palat.

Canibalul, în fruntea unei întregi divizii, le-a ieșit înaintea și s-a mirat foarte tare când a văzut că, în loc de un viteaz, după cum se aștepta, au venit doisprezece și toți semănau între ei, de parcă ar fi gemeni.

Deodată, căpcăunul a dat ordin ca armata lui să-i încercuiască pe cei sosiți, iar el, împreună cu ajutoarele lui, a ieșit în față și a strigat:

– Care dintre voi e viteazul cel înțelept?

– Eu! – au răspuns cei doisprezece într-un glas.

S-a mirat împăratul canibalilor și a strigat din nou:

– Care e viteazul cel înțelept să iasă în față, ca să-i strâng mâna!

Iar tinerii au făcut toți un pas în față.

Sălbaticul nu știa ce să facă, cum să-l recunoască pe adevăratul viteaz. A spus:

– Vă poftesc pe toți în palatul meu. Acolo veți sta peste noapte, iar mâine dimineață vom continua discuția.

A ordonat armatei să se retragă în cazărmi, iar el, împreună cu cei doisprezece tineri, s-a dus la palat.

Acolo li s-a dat tinerilor o cameră. Li s-a adus mâncare. Iar după masa de seară, li s-au pregătit paturi bune, ca să se simtă ca acasă.

Când cei doisprezece petreceau, căpcăunul s-a dus la mama lui, vrăjitoarea, și i-a cerut sfatul. Ea i-a spus:

– N-ai nicio grijă, fiule, o să rezolvăm totul. Mâine dimineață, ai să afli care dintre ei e viteazul înțelept.

Și când tinerii, înainte de culcare, au făcut o baie, ea s-a dus în camera lor și s-a ascuns sub pat.

După ce s-au spălat, tinerii, râzând și glumind, s-au dus la culcare și vorbeau între ei:

– Fraților, afurisit mai e acest căpcăun, dar ne-a ospătat bine. Cozonacii lui sunt grozavi!

– Cum să nu fie atât de buni, dacă-s frământați cu lapte de mamă?

Vrăjitoarea a văzut cine a zis aceste vorbe.

– Fraților, până acum eu n-am mai băut un vin atât de bun!

– Cum să nu fie bun, dacă-i amestecat cu sânge de om?

– Mă mir, – zice altul, – că poporul de aici rabdă un împărat atât de crud. Nu se găsește între ei un om mai cumsecade?

– Nu te mira, căci acest căpcăun e din neamul dracilor, de aceea e atât de nemilos cu oamenii.

Așa vorbeau tinerii între ei, până au adormit. Iar vrăjitoarea, care a auzit totul, a ieșit de sub pat, s-a apropiat tiptil de patul lui Ivanko și cu foarfeca i-a tuns în cap un semn în formă de cruce. După ce l-a însemnat așa, a ieșit încet din cameră.

Tot ce auzise i-a povestit fiului.

Tinerii s-au sculat dimineța, s-au spălat, s-au pieptănat... Iar Ivanko a observat că are în cap un semn tuns cruciș. A înțeles imediat că e vorba de un vicleșug. A luat foarfeca și le-a făcut tuturor tovarășilor săi același semn.

Apoi s-au echipat, și-au luat săbiile și au ieșit afară. Iar acolo îi aștepta de-acum căpcăunul cu armata lui.

Tinerii s-au aliniat. Iar canibalul îi întreabă din nou:

– Care dintre voi e viteazul cel înțelept?

– Eu! – au răspuns toți tinerii într-un glas.

Atunci, canibalul le-a poruncit să-și scoată coifurile.

Ei și le-au scos. Se uită canibalul și vede că toți au tuns pe cap semnul în formă de cruce.

Asta l-a supărat foarte tare pe canibal și el a urlat:

– Văd că acela dintre voi care se crede cel mai viteaz și înțelept se ascunde în spatele celorlalți, n-are curajul să iasă în față. E un fricos!

Asta Ivanko n-a mai putut răbda. A făcut un pas în față și a spus:

– Tu ești un fricos! Eu sunt cel pe care-l cauți. Ce dorești de la mine?

– Cum îndrăznești să spui că eu mă trag din neamul dracilor?

– Despre asta poate să-ți spună mama ta.

Au chemat-o pe mama lui, iar ea i-a povestit totul:

– Tu de la naștere ai fost spurcat și rău. Iar odată, când m-ai supărat tare, eu am zis: „Să te ia dracul!”. Și dracul chiar a venit, dar nu te-a luat, ci doar te-a afurisit cu fire diavolească. De atunci, în tot ce faci, se vede semnul dracului, și chiar tu ai devenit un drac.

Căpcăunul era gata s-o sugrume pe maică-sa, apoi s-a întors spre Ivanko și a strigat:

– Eu nu pot răbda ca vreunul să fie mai deștept decât mine! Așa că o să te omor! – și a scos sabia.

Dar nici Ivanko nu dormea. A scos și el sabia și au început să se lupte, încât se cutremura pământul.

După un timp, săbiile s-au rupt. Și atunci, ei s-au luat la trântă, dar niciunul nu-l doboră pe celălalt.

La un moment, sălbaticul s-a opintit, l-a ridicat pe Ivanko, a dat cu el de pământ și l-a îngropat până la genunchi. S-a supărat Ivanko, s-a smuls din pământ, s-a repezit la căpcăun, l-a ridicat și

I-a trântit atât de tare, încât I-a îngropat până la brâu. Atunci, I-a apucat de cap, i I-a sucit și i I-a frânt ca la un pui de găină.

Ivanko a ridicat capul și I-a aruncat în mijlocul armatei canibalului.

Iar ostașii, de bucurie, au ridicat în sus săbiile și au strigat:

– Ura-a-a!

Și imediat I-au proclamat pe Ivanko noul lor împărat.

Voinicul Ivanko a mulțumit, a primit coroana de împărat și a spus:

– De azi încolo, acest popor nu va mai duce război cu poporul vecin! Să facem pace pentru totdeauna!

A doua zi, tânărul împărat Ivanko a anunțat: cine vrea să meargă cu el în țara vecină la sărbătoarea păcii e binevenit, iar cheltuielile se vor face din visteria împărăției.

S-au adunat peste un milion de oameni și au pornit la drum.

Și Ivanko s-a pus în fruntea unei armate de zece divizii și a plecat și el spre țara sa.

Ajunși la graniță, au poposit să se odihnească.

Pe bătrânul împărat I-au anunțat că la graniță se află armată străină, numeroasă câtă frunză și iarbă, iar el s-a speriat foarte tare. Credea că pe Ivanko I-a ucis căpcăunul și acum năvălește cu război, ca să distrugă țara lui.

Împăratul i-a adunat pe sfetnici, a luat-o pe împărăteasă și pe prințesă și au plecat cu pâine și sare spre graniță, ca să-i spună năvălitorului că i se supune. „N-are rost, – se gândea împăratul, – să se ajungă la vărsare de sânge.”

Ivanko, îmbrăcat în armură și coif cu vizieră, călare în fața armatei sale, îl aștepta pe bătrânul împărat. Iar acela, ducând pâinea și sarea, a căzut în genunchi. Împărăteasa i-a spălat lui Ivanko picioarele și i le-a șters cu ștergarul. Împăratul i-a întins pâinea

și sarea, iar miniștrii lui îl rugau pe Ivanko să nu facă vărsare de sânge.

Ivanko s-a uitat cât s-a uitat, apoi și-a lepădat armura, și-a scos coiful, și-a descoperit fața și a vorbit așa:

– Noi n-am venit cu război, noi v-am adus o pace veșnică!

Când împăratul, împărăteasa și prințesa l-au recunoscut pe Ivanko, bucuria nu avea margini!

N-au întârziat nici petrecerile. Iar, după ce au petrecut bine, împăratul a ridicat paharul în cinstea lui Ivanko și a zis:

– Tu vrei pace între două popoare, iar eu mai adaug: atunci să desființăm și granițele dintre noi. Iar tu te vei însura cu fiica mea. E bine așa?

– E foarte bine! Hai să facem nunta!

S-au găsit și lăutari și a început nunta. Au petrecut o lună întreagă. Iar la nuntă l-au adus și pe tatăl lui Ivanko și pe frații lui.

– Ei, abia acum vă pot povesti ce am visat atunci, – a spus Ivanko.

– Nu-i nevoie, nu-i nevoie, – au spus împăratul și tatăl lui Ivanko.

– Ba trebuie să vă povestesc! Iată ce am visat. Se făcea că am ajuns un om atât de mare, încât dumneata, mărite împărate și tată socrule, ai să-mi ceri îndurare în genunchi, iar împărăteasa o să-mi spele picioarele și le va șterge cu un ștergar. Și uite că s-a împlinit. Iar dacă eu aș fi povestit acest vis atunci, ai fi poruncit să fiu ucis.

Împăratul a râs:

– Ai dreptate, Ivanko!

S-au bucurat cu toții și au petrecut încă o lună. Și poate că mai petrec și acum, dar povestea mea s-a sfârșit.

URSUL ȘI MOȘUL

^
Într-o zi, un moș mergea pe cărarea din pădure. Când, deodată, vede un Urs care și-a înțepenit laba într-o scorbură de copac. Se vede că a avut poftă de miere, dacă s-a suit la scorbură. Moșului i s-a făcut milă de Urs. Așa că l-a ajutat să-și scoată laba și a plecat mai departe. Dar Ursul s-a luat după el. Au mers ei ce-au mers, și Ursul îi zice:

– Să știi, moșule, că am să te mănânc!

De uimire, moșul rămase cu gura căscată. Ia te uită cum îmi mulțumește el!

– Cum poți să-mi faci una ca asta? Păi, eu tocmai te-am scos dintr-un mare necaz!

Dar Ursul i-a răspuns:

– Ce-a fost a fost. Și-apoi, nu te-a rugat nimeni să faci ce-ai făcut. Copacul e bătrân și găunos, așa că mi-aș fi scos laba și singur.

Moșul nu știa ce să-i răspundă la asta. Dar, deodată, vede că trece un Motan și atunci îi spune Ursului:

– Hai să-l întrebăm pe Motan, dacă e drept ceea ce vrei tu să faci.

L-au strigat pe Motan, i-au povestit ce se întâmplase. După ce i-a ascultat, Motanul spuse:

– Am înțeles. Să vedeți ce-am pățit eu. Cât am fost tânăr și prindeam șoareci, stăpânul mă iubea. Dar am îmbătrânit, și stă-

pânul s-a gândit să mă înece. De aceea am fugit de la el. Așa că reiese că Ursul are dreptate.

Moșul și-a dat seama că se află într-o situație grea. Dar merg ei mai departe. Deodată, văd o Vacă într-o poiană. Atunci, moșul zise:

– Hai să întrebăm și Vaca, dacă e bine ceea ce vrei să faci.

S-au apropiat de Vacă și i-au povestit ce s-a întâmplat. Vaca i-a ascultat și la urmă a zis:

– Da, e bine ce vrea să facă Ursul. Uite, eu l-am hrănit cu lapte mulți ani pe stăpânul meu și familia lui. Iar acum, pentru că am îmbătrânit, el vrea să mă taie și, pe deasupra, are nevoie de carne pentru nunta fiului său.

Merg ei mai departe. Iar Ursul e supărat foc și-i gata să se arunce asupra bătrânului. Când, pe neașteptate, se întâlnesc cu Vulpea. Moșul și Ursul îi cer sfatul și Vulpiei. Vulpea s-a gândit ce s-a gândit și zice:

– Mi-e greu să spun care dintre voi are dreptate, până nu verific. Dacă într-adevăr copacul era bătrân și găunos, dreptatea e de partea Ursului. O să vă răspund, după ce o să verific personal cum a fost.

S-au întors câteșitrei la locul unde și-a prins Ursul laba.

– Ia arată-ne, cum a fost, – i-a spus Vulpea Ursului.

Ursul și-a băgat laba în scorbură. Apoi a dat s-o scoată – a încercat o dată, de două ori, dar n-a fost chip. Atunci, Vulpea a spus:

– Iar acum, moșule, ia un ciomag și învață-l minte pe cel care n-a știut să-ți fie recunoscător!

Moșul așa a și făcut, iar Vulpea și-a văzut de drum.

PASĂREA MĂIASTRĂ ȘI LUPUL

A fost odată un împărat care avea trei feciori – doi erau în-tregi la minte, iar al treilea era prost. Și iată că vin ei într-o zi la tatăl lor și-l roagă să-i lase să plece în lume, să vadă și alte împărății. Iar tatăl le spune:

– Duceți-vă la herghelie și alegeți fiecare ce cal pofteste și puteți pleca unde vreți.

S-au dus ei la herghelie să-și aleagă cai.

Frații cei mari și-au ales cei mai frumoși cai, iar mezinul – pe cel mai urât. S-au pregătit ei de plecare, au încălecat și au plecat toți trei pe același drum. Merg ei ce merg, până dau de trei stâlpi, iar din dreptul fiecărui stâlp începea un drum – unul drept înainte, al doilea la stânga, iar al treilea la dreapta. Pe stâlpi scria ceva, iar ei s-au apropiat să citească. Pe un stâlp scria: „Cine va merge pe acest drum va fi sătul, iar calul lui va fi flămând.”; pe al doilea: „Cine va merge pe acest drum acela va fi flămând, iar calul lui va fi sătul.”; pe al treilea: „Cine va merge pe acest drum acelaia Lupul o să-i mănânce calul.”. Și au pornit ei: fratele cel mare, pe drumul pe care se zicea că el va fi sătul, iar calul flămând, mijlociul, pe

drumul pe care el va fi flămând și calul sătul, iar mezinul – pe drumul pe care Lupul o să-i mănânce calul.

Nici n-apucă mezinul să meargă prea mult, că i-a ieșit în cale Lupul și-i zice:

– Dă-te jos de pe cal, că eu o să-l mănânc!

N-a avut ce face – a luat feciorul șaua de pe cal, și-a pus-o în spinare, iar pe cal l-a părăsit. Merge el ce merge, când, deodată, îl ajunge din urmă același Lup și-i zice:

– Încalecă pe mine și spune-mi unde să te duc.

Iar acela îi spune:

– Du-mă unde vrei.

Lupul l-a dus într-o pădure mare, iar în mijlocul acelei păduri era o casă mare; lângă acea casă era un stâlp, în stâlp se afla o colivie, iar în colivie era o pasăre strălucitoare. De cum a văzut-o, feciorul de împărat îi spune Lupului:

– Ce să fac ca să am acea pasăre?

– Du-te și urcă-te pe stâlp, – zice Lupul, – dar să nu te apuci de sfoară, ci ia colivia.

El se urcă pe stâlp, dar, în loc să ia colivia, trase de sfoară și imediat răsună un clopoțel – clinc, clinc, clinc. Atunci, apărură paznicii care păzeau pasărea și-l iau la zor:

– Ce cauți acolo?

– Am vrut să iau pasărea, – le răspunde el.

– Asta nu-i o pasăre oarecare, ci o pasăre măiastră. Dacă vrei să ți-o dăm, să ne aduci un cal jumătate de aur, jumătate de argint.

A plecat feciorul de împărat, iar Lupul îl întreabă:

– Unde-i pasărea după care te-ai dus?

– Nu-i! – zice el și i-a povestit ce se întâmplase și că trebuie să aducă un cal jumătate de aur, jumătate de argint.

– Hai, urcă repede pe mine, – îi spune Lupul și să pornim la drum.

Încalecă el pe Lup și pornesc la drum. Și au mers, au tot mers cale lungă, până au ajuns iarăși într-o pădure, iar în pădure erau mai multe grajduri de piatră, în care nechezau mulți cai. Atunci, Lupul îi spune feciorului de împărat:

– Intră în acest grajd și ia primul cal, dar nu de hățuri, ci de coamă.

A intrat feciorul în grajd, dar iar a uitat să facă ceea ce i-a spus Lupul și a luat calul de hățuri, iar hățurile – clinc-clinc-clinc.

Și numaidecât au apărut paznicii și l-au întrebat:

– Ce cauți aici?

– Am vrut să iau acest cal.

– Ei, dacă-i așa, să ne aduci fata care se află la șapte verste¹ de aici, în pădurea de stejar, și atunci o să-ți dăm calul.

A plecat feciorul și când a ajuns la Lup, lupul îl întreabă:

– Unde-i calul?

– Nu l-am putut lua, – și i-a povestit ce s-a întâmplat și ce i-au cerut paznicii.

– Încalecă-mă degrabă și hai să mergem, – i-a zis lupul.

Și au plecat. Lupul l-a dus iarăși în pădurea de stejar. Și, deodată, o văd ei pe acea fată că se plimbă cu slujnica ei.

– Du-te la fată, – îi zice lupul, – și spune-i că ți-e tare sete: ea o s-o trimită pe slujnică să-ți aducă apă, iar în timpul ăsta, tu ia-o pe fată în brațe și ad-o la mine.

S-a dus feciorul de împărat la acea fată și-i spune:

– Trimite, te rog, să-mi aducă apă, că sunt tare însetat.

Fata a trimis slujnica după apă, iar el a luat-o în spinare, a ajuns cu ea la Lup, l-a încălecat și au zburat ca o pasăre. Ajung ei

---

¹ verastă – unitate de măsură pentru distanțe, egală cu 1, 0,67 kilometri. (C. Ir.).

la grajdul din care a vrut el să ia calul jumătate de aur, jumătate de argint, iar Lupul îi zice:

– Eu am să mă prefac în fată, iar tu ia-mă și du-mă la paznici și, după ce iei de la ei calul jumătate de aur, jumătate de argint, ia fata, încalecă și pleacă pe drumul care duce la pasărea măiastră, că eu o să te ajung din urmă.

Așa au și făcut. Lupul s-a dat peste cap și s-a făcut fată; feciorul de împărat l-a luat, l-a dus la paznici și l-a schimbat pe calul jumătate de aur, jumătate de argint.

După aceea a urcat pe cal fata care-i căzuse dragă, a încălecat și el și au pornit pe drumul care ducea la pasărea măiastră.

În timpul ăsta, paznicii au luat fata pe care le-o lăsase el, adică pe Lup, i-au dat mere, fragi și tot felul de bunătăți. Lupul s-a săturat bine și le zice:

– Lăsați-mă să mă duc puțin la plimbare.

Ei l-au lăsat. Iar fata s-a dat numaidecât peste cap, s-a făcut iarăși Lup și a rupt-o la fugă de-i scăpărau călcâiele. A alergat el și a tot alergat, până l-a ajuns pe feciorul de împărat la locul unde se afla pasărea măiastră și-i spune:

– Eu mă dau iarăși peste cap și mă fac cal, iar tu ia-mă și du-mă la paznici, și imediat ce iei pasărea măiastră, încalecă și du-te până la răspântia drumurilor, unde te-ai despărțit de frații tăi. Acolo să mă aștepți, dar ai grijă nu cumva să adormi, că va fi rău.

El a făcut după cum i-a spus Lupul: a schimbat calul pe pasărea măiastră, a luat fata, au încălecat și au plecat în grabă. A ajuns la locul unde se întâlnesc cele trei drumuri și devin un singur drum deasupra unei râpe foarte adânci și s-a așezat să se odihnească. A lăsat calul să pască, iar pasărea măiastră cânta în colivie. Atunci, fata îi zice:

– Te rog să nu adormi, că va fi rău.

Când, deodată, vede ea că vin doi călăreți și se duce să-i spună feciorului de împărat, dar acela dormea. Ea a încercat să-l trezească, dar, oricât s-a străduit, n-a reușit. Cei doi călăreți s-au apropiat, iar unul dintre ei zice:

– Ia te uită: ăsta-i fratele nostru cel prost. Hai să-l aruncăm în râpă și să-i luăm calul, pasărea măiastră și pe frumoasa fată.

Așa au și făcut: l-au aruncat pe fratele cel mic în râpă, l-au lăsat acolo, au luat calul, pasărea măiastră și pe frumoasa fată și au plecat. Curând sosi și Lupul, dar n-a găsit pe nimeni. Se uită și vede că pe deasupra râpei zboară o Coțofană. El îi spune Coțofenei:

– Nu mai zbura pe deasupra râpei și mai bine du-te și adu apă vie.

– În ce să-ți aduc? – întreabă Coțofana.

A meșterit Lupul din frunze două cutiute. A legat una de un picior al Coțofenei și a doua de celălalt, iar el a coborât în râpă, l-a scos de acolo pe feciorul de împărat, care era mort.

A doua zi spre prânz, s-a întors Coțofana și a adus apa cea vie. Lupul l-a stropit cu ea pe fecior, iar el a înviat.

– Vai ce mult am dormit! – a spus el.

– Dacă nu eram eu, ai fi adormit pe veci, – i-a răspuns Lupul. – Acum urcă repede pe mine și să plecăm, că fratele tău cel mare se pregătește să se însoare cu fata cea frumoasă.

A încălecat feciorul pe Lup și au plecat. Ajunge el acasă și ce vede? În față se afla o caleașcă, iar la caleașcă era înhămat calul lui jumătate de aur, jumătate de argint, care, când l-a văzut, a venit spre fecior, trăgând și caleașca după el, iar de la fereastră l-a văzut pasărea măiastră, a spart geamul, a zburat spre el și i s-a așezat pe umăr. Când, deodată, iese și fata cea frumoasă împreună cu fratele lui – ea plângea și nu voia să meargă la cununie. Iar când l-a văzut pe feciorul cel mic al împăratului, a alergat în brațele lui:

– El e cel care m-a eliberat, – zice, – cu el o să mă mărit!
Se uită împăratul și nu-i vine să-și creadă ochilor. Atunci, mezinul i-a povestit totul amănunțit, cum s-a petrecut, iar tatăl îi spune:

– Fiule, pedepsește-i pe frații tăi, cum vrei...

Apoi feciorul cel mic s-a dus să se cunune cu fata cea frumoasă, pe frați i-a iertat, iar Lupului i-a fript un berbec întreg. Coțofana a rămas să trăiască în casa lor.

Iar eu am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea-așa.

URSUL ȘI PĂIANJENUL

Odată, după ce hoinărise mult prin pădure, Ursul s-a întors la vizuina lui și a căzut într-un somn adânc. Când s-a trezit, a văzut că pe laba lui mergea agale un Păianjen mic.

– Ce faci, mă? Eu sunt Ursul, cum îți permiți să umbli pe laba mea?! – mormăi oțărât Ursul.

Se supără pe Păianjen și vru să-l omoare.

Ce putea face un mic Păianjen în fața acestui uriaș?

– Iartă-mă, nene! Îți făgăduiesc să nu mai fac, – începu Păianjenul să se roage de Urs. – Lasă-mă să plec, că și eu ți-oi fi cândva de ajutor.

– Cu ce mi-ar putea fi de folos un mititel ca tine? – se miră bătrânul Urs. – Ce ajutor aș putea avea din partea ta?

Dar i se făcu milă, totuși, de micul Păianjen și-l eliberă.

După o vreme, au venit în pădure niște vânători.

Au tot umblat ei prin codrul des, când într-o parte, când în alta, dar n-au găsit nimic de vânat. Tocmai voiau să plece acasă, când, pe neașteptate, au dat de urma Ursului și au început să-l hăituiască. Bietul Urs nu știa unde să se ascundă, ca să scape de vânători. Când era gata să-l lase puterile, ajunge lângă o stâncă mare, zări o groapă și sări în ea. Păianjenul văzu toate astea și-și dădu seama de pericol. Fugi repede la acea groapă și țesu în grabă o pânză deasupra ei. Apoi așteptă să vadă ce se întâmplă. N-a

trebuit să aștepte mult, că și sosiră în fugă vânătorii și se opriră în fața stâncii.

– Te pomenești că Mormăilă s-o fi ascuns în groapa asta de lângă stâncă, – spuse unul dintre vânători.

– N-a intrat el acolo, – zise alt vânător. – Nu vezi ce păienjeniș e deasupra? Dacă ar fi sărit Ursul în groapa asta, ar fi rupt pânza de păianjen, nu-i așa?

– Ai dreptate, – se învoiră ceilalți vânători.

Au mai stat ei ce-au mai stat, s-au învârtit încolo-ncoace și au plecat mai departe.

Iar bătrânul Mormăilă stătea ascuns în groapă și, de spaimă, era mai mult mort, decât viu. Sărmanul de el trase o sperietură atât de mare, că nu îndrăznea nici să se miște. Și a stat el așa și a tot stat.

Iar după ce s-a săturat să mai stea, scoase capul să vadă dacă-l mai paște vreo primejdie.

Dă Ursul să iasă din acea groapă și, când se uită, nu-i vine să-și creadă ochilor: gura gropii era țesută cu o pânză deasă de păianjen. În timpul ăsta, micul Păianjen se dădea huța pe un fir și râdea:

– Vezi, nene! – îi zise Păianjenul Ursului. – Dacă n-ar fi fost pânza mea, dumneata nu mai erai acum pe lumea asta. Dumitale ți-a fost atunci milă de mine, iar acum mi-a fost și mie milă de dumneata. Ca în zicătoare: „După faptă și răsplată.”

– Îți mulțumesc, Păianjen mic, că m-ai salvat de la moarte, – îi spuse cu lacrimi în ochi bătrânul Urs.

De atunci, Ursul îl prețuiește pe Păianjen și-i este tare recunoscător.

BOIERUL CU NASUL TĂIAT

Au fost odată într-un sat trei frați săraci. Acasă nu aveau de niciunele și, într-o zi, fratele cel mare a spus:

– Mă duc slugă la boier, poate oi câștiga ceva.

Iar acel boier era tare viclean. Îi zice lui:

– Te iau slugă la mine și o să-ți dau o plată bună pe an, dacă ai să faci treaba cum se cuvine. Dar să ne înțelegem că n-avem voie să ne supărăm unul pe altul. Dacă o să te superi pe mine, eu o să-ți tai nasul, iar dacă o să mă supăr eu pe tine, o să mi-l tai tu.

– Fie cum zici, boierule.

A doua zi, l-a trimis boierul la pădure să taie lemne și să le stivuiască. Îi zice:

– Tu du-te, că mâncare o să-ți aduc eu.

Taie argatul lemne până la prânzișor, taie până la prânz – au început să-i chiorăie mațele de foame, că mâncare nu i-a adus nimeni. Abia spre seară a venit boierul.

– Ți-am adus prânzul, – zice el.

– Păi, abia acum mi-ai adus? Iar eu am stat flămând toată ziua!

– Nu cumva te-ai supărat pe mine?

– Cum să nu mă supăr?!

Boierul și-a chemat oamenii, aceia l-au prins, i-au tăiat nasul și s-a întors el acasă fără nas.

S-a dus la boier și fratele mijlociu și s-a înțeles să muncească până la toamnă în aceleași condiții ca și fratele mai mare.

A doua zi, i-a dat boierul ceva să mănânce dimineața și l-a trimis la câmp să cosească. Cosește el și cosește, se făcu de-acuma prânzul, dar mâncare nu i-a adus nimeni. Abia spre seară i-a adus boierul mâncare. Iar argatul îi spune:

- Abia acum îmi aduci de mâncare?
- N-am putut mai devreme. Dar ce, te-ai supărat?
- Păi, cum să nu mă supăr, dacă stau flămând de atâta timp?!

Boierul și-a chemat oamenii, care l-au prins pe argat și pe dată l-au lăsat fără nas.

Seara, când și-a văzut frații cu nasurile tăiate, mezinul le-a spus supărat:

- Sunteți niște proști amândoi. O să vedeți ce-i fac eu boierului, chiar dacă sunt cel mai mic.

S-a dus și el la boier, a făcut aceeași înțelegere și s-a prins să-i fie slugă boierului până la cântatul cucului.

A doua zi, boierul i-a dat să mănânce ceva de dimineață, l-a trimis să-i îmblătească grâul și a promis să-i aducă mâncare la prânz. Îmblătește el până la amiază, dar boierul nu se vede să-i aducă mâncare. Argatul aruncă îmblăciul, vântură grâu, umple un sac, îl ia în spinare, îl duce la cârciumă și-l dă pe mâncare și băutură. După ce s-a săturat bine, s-a dus și s-a culcat în șură.

Vine seara boierul și îl întreabă:

- Tu de ce dormi și nu ești la îmblătit?
- Da' ce-i?
- Nimic, ți-am adus de mâncare...

– Nu mi-e foame.
– Te pomenești că ai mâncat și ai băut?
– Da' ce, era să muncesc flămând? Sau poate te-ai supărat?
S-a întors boierul cu mâncarea acasă și-i spune cucoanei lui:
– Țsta nu-i ca ceilalți doi. Dar lasă, că mâine o să-i dau să facă o treabă, că o să țină minte câte zile o avea!

A doua zi, boierul a slobozit câinele și-i spune argatului:
– Înjugă boii și du-te să ari ogorul în direcția în care o să alerge câinele.

Dar argatul nu era prost. A luat o bucată zdravănă de carne, i-a dat-o câinelui s-o mănânce, până s-a săturat, l-a legat de coarnele plugului, a desjugat boii și i-a lăsat să pască, iar el s-a culcat și a dormit până seara. Când s-a întors la curtea boierului, a găsit porțile ferecate. Câinele a sărit gardul și s-a dus la cușca lui, iar boii nu puteau sări gardul.

Atunci, el a luat toporul, a fărmat poarta, a tăiat boii și i-a pus grămadă lângă câine. Intră în casă, iar boierul a dat poruncă:

– Puneți masa să mâncăm.
S-au așezat la masă, iar boierul îl întreabă:
– Cât ai arat? Un pogon, două?
– Da' dracu' știe cât oi fi arat. Încotro alerga câinele, acolo aram.

– Iar boii unde-s?
– Acolo unde-i și câinele.
– Nu cumva i-ai tăiat?
– Păi, ce era să fac? Mi-ai poruncit ca boii să meargă, unde merge și câinele. Câinele a sărit gardul, iar boii nu puteau. Așa că a trebuit să-i ajut cumva, nu? Da' ce, poate te-ai supărat?
– Nu, nu, – spuse boierul îngrijorat.
Apoi își întreabă soția:

– Ce ne facem cu argatul ăsta? Dacă continuăm așa, o să ne aducă în sapă de lemn. Hai să mergem mâine la oraș. Iar lui o să-i zicem să ne fiarbă niște carne de care n-a mai mâncat nimeni până acum și nici nu va mânca vreodată. Și să ne facă un pod cum nu s-a mai văzut și nici n-o să se vadă vreodată. Iar noaptea, când ne-om întoarce de la oraș, podul să fie luminat, ca să putem trece pe el.

Au plecat boierii la oraș. Iar argatul a tăiat câinele, l-a pus la fiert – vor mânca o carne, cum n-a mai mâncat nimeni și nici nu va mânca vreodată. Apoi a tăiat toate oile și berbecii, a aruncat animalele în pârau, și gata podul. După ce s-a înserat, aude el că se întorc stăpânii lui de la oraș. Fuge repede și dă foc la șură.

Încă de departe, boierul îi zice soției:

– Uite ce luminat e drumul.

Ajung ei la pârau și văd podul din oi moarte.

– Ne-a făcut argatul un pod cum nu s-a mai văzut și nici că se va mai vedea.

Intră ei în casă, iar argatul le servește capul câinelui.

Boierul îl dă deoparte și zice:

– Slugă netrebnică, ne-ai dat foc la șură, ne-ai ucis oile și berbecii, iar acum ne dai să mâncăm ce n-a mâncat nimeni până acum și nici nu va mânca. Ce ne-ai făcut, netrebnicule?! Meriți să te jupoi de viu!

Argatul n-a spus nimic, doar i-a tăiat boierului nasul și a plecat acasă.

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea-așa.

TATĂL ȘI FIUL

A fost odată un tată care avea un fiu. Iar când tatăl a îmbătrânit, fiul a încetat să-l mai respecte și să-i fie milă de el, cum s-ar fi convenit să se poarte fiul cu un părinte bătrân.

Într-o zi, s-au apucat ei să împlătească¹, iar, la masa de dimineață, fiul i-a dat tatălui, care nu mai avea dinți, numai coji uscate de pâine, iar lui și-a luat miezul. Tatăl s-a ridicat flămând de la masă și, cu toate acestea, s-a dus să împlătească.

Când a ajuns soarele la amiază, fiul și-a chemat tatăl să mănânce de prânz.

– Așteaptă, fiule, – i-a zis tatăl, – mie încă nu mi-e foame.

A mai așteptat fiul puțin, dar îi era tare foame și l-a chemat pe tatăl său a doua oară; tatăl i-a răspuns din nou:

– Da' încă nu prea mi-i foame.

Soarele trecu binișor de amiază, iar ei încă n-au prânzit. Se mira fiul că tatăl lui nici la acea oră încă nu vrea să mănânce și-l întreabă:

– Cum se face, tată, că dumnitale nici până la ora asta nu ți-e foame? Că mie îmi chiorăie mațele de foame.

¹ **A împlăti** – a bate cu împlăciul cerealele, plantele cu păstăi etc. pentru a le scoate semințele. (după DEX).

– Nu mi-e foame, – i-a răspuns tatăl, – pentru că am mâncat coajă de pâine, iar în coajă e toată pâinea, iar miezul e iarbă curată, nu-ți dă putere...

Fiul a înțeles ce a vrut să spună tatăl și de atunci mânca numai coajă, iar miezul i-l dădea tatălui. Așa ar fi trebuit să facă de la bun început.

CIOBANUL, BOIERUL ȘI NEPOTUL LUI

Spun oamenii că cică a fost odată un boier foarte bogat, care avea un nepot cam prostănac. Iar acel boier îl iubea pe nepot atât de mult, cum nu iubea nimic pe lume. Însă nu găsea deloc o slugă care să fie în stare să-l învețe ceva pe micul nepot.

A adus boierul destule slugi, dar nimeni n-a rezistat la el mai mult de o săptămână. Poate a suta oară s-a dus boierul acum să caute slugi într-un sat îndepărtat. Când, deodată, vede un băiat care păștea oile și cânta.

Se apropie boierul de el și-l întreabă:

- De ce cânți, băiete?
- Ca să nu plâng, boierule.
- Și n-ai vrea să vii să lucrezi la mine?
- Păi, eu lucrez – pasc oile cuiva.
- Și cu cât ești plătit?
- Da' ce plată să-mi dea bogatul? El îmi duce mamei lemne pentru iarnă, iar, pentru asta, io îi pasc toată vara oile.
- Eu o să-ți dau mai mult. Hai urcă lângă mine în trăsură și să mergem, măcar ai să vezi și alte locuri. Cred că tu încă n-ai fost la oraș, așa-i?

– N-am fost. Dar acum nu pot merge nicăieri, fără să-mi dea mama voie.

– Și unde-i mama ta?

– Uite colo, în casa aceea.

S-a dus boierul la mama băiatului și-i spune:

– Leliță, lasă-l pe băiatul tău să vină să slujească la mine. La mine el o să pască oile, vițeei, o să se joace cu nepotul meu, iar eu o să-ți dau o plată bună. Zici că pentru o căruță de lemne el paște oile o vară întreagă?

– Păi, da.

– Eu o să-ți aduc nu doar o singură căruță de lemne, ba un argat de-al meu o să ți le și taie, iar pe băiat lasă-l să vină la mine.

Boierul a încântat-o cu vorba, iar femeia s-a învoit să-l lase pe băiat să plece.

Boierul l-a adus pe băiat acasă și l-a trimis să-i pască vitele.

– Boierule, – a zis noua slugă, – eu o să pasc și oile, și caii, și celelalte vite, pe toate o să le pasc, dar cumpără-mi un fluier, că fără fluier eu nu pot fi păstor.

– He-he-he! Ce pretenție! Fluier? N-am bani de fluier. Du-te la vreo răchită și fă-ți fluier.

– Din răchită, boierule, nu iese fluier bun.

– Ei, n-am ce-ți face.

N-a reușit să-l înduplece pe boier să-i cumpere fluier. Băiatul s-a dus și a găsit un alun, a luat o ramură, s-a căznit cât s-a căznit și și-a făcut un fluier. I-a făcut și găurele și s-a apucat să cânte cu foc.

Iar coconașul, adică nepotul boierului, vine repede la el și-i zice:

– Auzi, Ivane, învață-mă și pe mine să cânt la fluier.

– Spune-i boierului să-i ducă mamei mele lemnele promise, și atunci o să te învăț.

Cel mic a dat fuga să-i spună, dar moșierul i-a răspuns să mai aștepte, că n-au intrat zilele-n sac.

Iar nepotul îl roagă pe Ivan să-l învețe să cânte la fluier.

– Bine, – se învoi Ivan. – Uite, pune degetele pe găurele, mișcă-le și suflă în fluier.

Coconașul a suflat, a mișcat degetele, dar n-a ieșit nimic. S-a străduit Ivan cu cel mic toată ziua, iar boierul stătea pitit și asculta cum îl învață sluga pe nepotul lui.

S-a săturat Ivan să-și bată capul și să se străduiască zadarnic și zice:

– Chiar dacă ești nepotul stăpânului, da' ești atât de prost, că eu mai repede aș învăța o vacă să danseze, decât pe tine să câști la fluier.

Iar când a auzit boierul una ca asta, s-a apropiat și a întrebat:

– Ce ai spus, Ivane?

– Păi, am zis că mai repede aș învăța o vacă să danseze, decât pe nepotul ăsta să cânte la fluier.

– Dar pe un tăuraș ai putea să-l înveți?

– Și pe tăuraș ai putea să-l învăț.

– Știi ce, Ivane? – zice boierul. – Am un tăuraș de două luni, învață-l pe el să danseze și o să te plătesc bine.

– Vai, boierule, dar pentru treaba pe care ți-o fac, i-ai promis mamei lemne și nu i le-ai dus nici până acum și uite că vine iarna.

– În loc de lemne, îți dau bani.

– Bine, boierule. Dă-mi tăurașul să-l învăț și dă-mi banii.

– Uite, Ivane, banii și du-te și ia tăurașul. Dar când o să aflu că tăurașul meu știe să danseze?

– Am să te anunț când să vii să-ți iei tăurașul-dansator.

– Bine.

Ivan a luat banii, a luat tăurașul și l-a dus acasă. L-a ținut până a venit iarna, iar atunci l-a dus la târg și l-a vândut.

Îi zice el mamei:

– Hai să ne clădim casă nouă. Avem bani, așa că avem cu ce.

Ivan a ridicat casă, dar pentru casă nouă mai trebuie atâtea.

S-a dus primăvara la moșier:

– Bună ziua, boierule.

– Să trăiești, Ivane. Ce face tăurașul meu?

– E-he-he, boierule! Tăurașul a învățat să danseze și acum merge la școală.

– Ce vorbești, Ivane?

– Ceea ce ai auzit, boierule. Da' pentru școală mai trebuie bani.

Boierul s-a scărpinat la ceafă, dar i-a dat bani.

– Și mai departe, cum facem, Ivane?

– Păi, o să facem așa, boierule: după ce o să învețe tăurașul să scrie și să citească, adică peste un an, eu o să-ți dau de știre ca să vii și să-l examinezi.

– Bine, Ivane.

Cu acei bani, Ivan a cumpărat pământ și râdea:

– Acuma, mamă, o să trăim și noi boierește.

Dar a trecut un an și el a trebuit să se ducă la boier.

Boierul îl întreabă:

– Ce face tăurașul meu, Ivane?

– Ehe, boierule! Tăurașul studiază și vrea să ajungă judecător. Dar pentru asta are nevoie de două șepci pentru cele două coarne, are nevoie de patru cizme, îi trebuie mantie mare, haine noi – vine iarna, iar lui îi e rușine să umble îmbrăcat oricum.

Zice boierul:

– Vai, dar ce scump mă costă el!

– Da-da, boierule, da' o să ai propriul judecător.

– Ei, bine-bine, Ivane.

Și i-a mai dat boierul bani.

Au mai trecut trei ani. În acest timp, Ivan s-a mutat la oraș, și-a cumpărat casă de piatră, s-a însurat și se plimba cu nevasta la braț. Iar în acel oraș, era un judecător, pe care-l chema Taur¹.

Se duce Ivan la boier, iar boierul se interesează ce face tăurașul.

– Felicitări, boierule! – zice Ivan. – El nu mai e tăuraș, ci judecătorul Taur. Și s-a schimbat, de nu-l mai cunoști. Te poștește mâine la masă, dar la el, boierule, nu intri oricum, acum trebuie să bați la ușă.

– Bine, Ivane.

Ivan i-a explicat unde locuiește judecătorul, iar el a plecat cu nevasta la plimbare.

A doua zi, se duce moșierul la judecătorul Taur. Ciocănește la ușă și-i deschide chiar Taur. Iar moșierul se holbă la el și nu-i venea să creadă că tăurașul lui se făcu așa un domn.

– Cum o duci aici, tăurașul meu? Ce-ți dau să mănânci? La mine ți-aș da fân, uruială.

Iar judecătorul Taur se apucă să strige:

– Poliția! Arestați-l! Țsta-i un nebun!

– Ah, tăurașule!... Ai uitat cum îmi sugeai degetele când erai mic, iar acuma vrei să mă arestezi?

Apoi a rupt-o la fugă pe scări în jos, ca să nu fie arestat.

Și uite-așa și-a încheiat Ivan socotelile cu boierul.

---

¹ În original, **Byk**; în ucraineană **byk** înseamnă **taur**. (C. Ir.).

FEMEIA CARE AVEA ARIPI

A fost odată un om sărac care avea un fiu, pe care-l chema Petryk. Peste ei trecea vremea, cum trece apa peste pietre. S-au scurs săptămâni după săptămâni și ani după ani.

Petryk crescuse și deprinsese meșteșugul vânătorii. Leșise el odată într-o poiană în care creștea iarbă de mătase. Nu voia să tăvălească iarba și de aceea se culcă la margine sub o tufă și ațipi.

Deodată, aude: fâl-fâl-fâl! Sosiră trei fete în zbor. Erau atât de frumoase, că l-au lăsat cu gura căscată. Ele și-au dat jos aripile, le-au pus pe iarba de mătase, apoi s-au apucat binișor de mâini și s-au pornit să danseze. După ce s-au săturat de dansat, și-au pus iarăși aripile și au zburat. Lui Petryk i-a sărit somnul, așa că a plecat acasă.

A doua zi, a venit iarăși în poiană și s-a culcat în același loc în care se culcase și cu o zi înainte. Fetele au sosit în zbor, s-au apucat să danseze, încât foșneau frunzele copacilor. Apoi – fâl-fâl-fâl! – au zburat peste munți și păduri...

Lui Petryk cel mai mult i-a plăcut fata mai mică. El s-a întors acasă și nu-i ardea nici de mâncat, nici de băut – se tot gândea la acea fată.

– De ce ești supărat, Petryk? – l-a întrebat tatăl.

Iar fiul recunosc:

– E de rău, tată. M-am îndrăgostit de o fată.

– Păi, de ce e rău? E bine, pentru că o să facem nuntă.

– Nu, tată, nu va fi nicio nuntă, pentru că fata e una cu aripi, – și Petryk îi povestește întâmplarea.

Tatăl se gândi puțin, apoi îi spuse:

– Scoală-te mâine dis-de-dimineață, ia hârlețul și sapă o groapă lângă locul, unde-și lasă fetele aripile. După aceea, ascunde-te în groapă și așteaptă. Când fata mai mică și-o lepăda aripile și s-o duce să danseze, tu ia-le și ascunde-te. Fetele mai mari o să-și ia zborul, iar tu o să poți sta de vorbă cu fata care ți-i dragă.

– Bine, – se bucură flăcăul.

S-a sculat el dis-de-dimineață, a luat hârlețul și s-a dus în poiana cu iarbă de mătase. A săpat o groapă și s-a ascuns în ea. Deodată – fâl-fâl-fâl! Sosiră în zbor frumoasele fete. Și-au lepădat aripile și s-au apucat să danseze. Aripile fetei celei mici căzură aproape de flăcău. El le-a luat, s-a ascuns iarăși în groapă și nu îndrăznește nici să respire.

După ce au dansat pe săturate, fetele mai mari și-au pus aripile și au zburat, iar fata cea mică și-a tot căutat aripile și nu le găsea. S-a așezat și a început să plângă:

– Cine mi-o fi luat aripile? Ce mă fac eu acum?

Petryk ieși din groapă și-i spuse:

– Nu mai plânge, fată frumoasă. Aripile tale sunt la mine. Dar nu ți le dau, pentru că ai să-ți iei zborul. Iar eu te iubesc și vreau să fii soția mea...

Ce era să facă biata fată? l-a spus:

– Voi fi, flăcăule, a ta, dar dă-mi aripile.

– Nu. Aripile nu ți le dau.

Petro a dus-o pe fată acasă, iar aripile le-a ascuns într-o ladă. La scurt timp, a avut loc nunta. După ce nuntașii veniți din tot satul au petrecut la nuntă, tânăra pereche a dus o viață fericită. Trecu o vreme și li se născu un băiețel.

Odată, vecinii i-au poftit la nuntă. Soția lui Petro a dansat atât de frumos, încât s-a adunat tot satul s-o vadă. Și au întrebat-o:

- Unde ai învățat să dansezi atât de frumos?
- Mama m-a învățat să dancesz așa. Iar dacă bărbatul meu mi-ar da aripile înapoi măcar pentru o clipă, eu aş dansa și mai frumos. Rugați-l să mi le dea...

Lumea l-a înconjurat pe Petro din toate părțile și-l ruga:

- Dă-i, omule, nevestei aripile, ca să danseze cât e tânără.
- Nu ține aripile în ladă, că o să mucegăiască.
- În ladă, aripile nu fac nici cât o ceapă degerată. De ce le ascunzi?

Așa îl băteau toți la cap, încât Petro n-a mai suportat. A dat fuga acasă și i-a adus nevestei aripile. Ea și le-a pus, a dansat un dans. Petro o privea vrăjit: soția lui era ca o prințesă! Dar când s-a terminat dansul, ea și-a luat fiul în brațe și – fâ! – a zburat.

– Ia te uită! – s-au mirat oamenii.

Iar lui Petro i-au dat lacrimile:

– Știam eu că așa se va întâmpla. Dacă i-am ascultat pe proști... – a zis și a plecat acasă, unde nu era nici soția, nici copilul.

Petro și-a pus pușca pe umăr și a plecat în lume. A mers el și a tot mers prin câmpii și păduri. Nu s-a oprit nicio clipă – a mâncat trei traiste de pâine și a rupt cinci perechi de opinci. A ieșit el odată într-un câmp larg, unde a văzut trei flăcăiandri atât de încăierăți și se băteau de le mergeau fulgii.

– Gata, mă! – a strigat Petro. – Ce aveți de împărțit.

Băieții s-au potolit. Cel mai mare dintre ei a spus:

– Om bun, te rog să ne faci dreptate. A murit tatăl nostru și în urma lui au rămas un castron, o pereche de cizme și o căciulă care-l face invizibil pe cel care o poartă. Cine să moștenească astea? Cred că eu, pentru că sunt fratele mai mare.

– Ba eu! – a spus mijlociul.

– Eu! Că tata pe mine m-a iubit cel mai mult, – a susținut mezinul.

Frații iar s-au luat la bătaie.

– Terminați! – strigă la ei Petro. – Ia nu vă mai bateți, proștilor, că o să vă fac eu dreptate numaidecât.

Frații s-au potolit și așteptau să audă ce le va spune Petro.

– Am să trag acuși un foc de armă, iar voi să vă duceți să căutați glonțul. Cine dintre voi o să mi-l aducă mai repede, acelaia să fie și castronul, și cizmele, și căciula.

– Așa să fie! – țopăiră frații de bucurie.

Petro a luat pușca de pe umăr și a tras un foc. Frații au rupt-o la fugă și alergau ca trei mânji, ca să găsească glonțul. Pe Petro îl pufni râsul:

– N-o să găsească proștii nimic, pentru că în cartuș era doar pulbere și alic. O să caute glonțul până la Paștele cailor!

Iar el a încălțat cizmele, și-a pus pe cap căciula care l-a făcut invizibil, a luat castronul și și-a văzut de drum. Iar în acele cizme, fiecare pas al lui îl ducea cât ar fi mers o zi întreagă. A străbătut astfel cale foarte lungă și a ajuns la soția lui. Vede el într-o livadă de meri o casă, iar în iarbă se juca un băiat. Era fiul lui. Petro și-a luat căciula din cap și l-a întrebat:

– Spune-mi, Myhailyk, mama-i acasă?

– Da, e înăuntru cu mătușa.

– Du-te și spune-i că a venit tata.

Băiatul a dat fuga în casă:

– Mamă, a venit tata!

– Aici nu poate ajunge nici pasărea cerului, iar un om nici atât.

– Nu, mamă, a venit tata, am vorbit cu el.

Atunci, mama i-a spus:

– Ei, dacă într-adevăr a venit tata, spune-i să-mi aducă mere din acel măr din care nu cad merele niciodată.

Myhailyk a dat fuga să-i spună ceea ce a zis mama. Petro s-a apropiat de mărul din care merele nu cad niciodată și a întins castronul. Merele au căzut în castron, de parcă le-ar fi scuturat cineva. Petro i-a umplut fiului sânul cu mere și i-a spus:

– Du-le mamei.

Băiatul a dus merele:

– Tata le-a cules, – a zis.

– Atunci, cheamă-l să intre în casă, – se bucură mama.

Bucuros, Myhailyk o zbughi afară, dar se întoarce trist.

– Ei, unde e tatăl tău?

– Nu mai e, – începu băiatul să plângă.

– Înseamnă că l-ai visat...

Petro își scoase căciula care-l făcea invizibil:

– Nu, draga mea, n-a visat.

Ea s-a bucurat foarte tare. Ei s-au întors acasă și au trăit în înțelegere și dragoste. Poate mai trăiesc și acum, dacă n-or fi murit.

COCOSTÂRCUL ȘI VULPEA

În stuful unei bălți, Cocostârcul își avea cuibul pe o movilă. Tot acolo, nu prea departe trăia și Vulpea. Ei se întâlneau zilnic și adesea vorbeau despre traiul lor. De vreo două ori au fost împreună în vizită la Dropie. Într-o zi, Vulpea l-a poftit pe Cocostârc să-i facă o vizită:

– Vino, cumetre, pe la mine, că ne cunoaștem de atâta vreme și încă n-am fost unul la altul.

– Bine, cumătră, o să vin chiar azi.

Vulpea a dat fuga acasă, a fiert mei cu lapte, l-a întins pe o farfurie și s-a pus să-și aștepte oaspetele. Cocostârcul a venit după cum a promis, iar Vulpea s-a grăbit să-l trateze:

– Ia și mănâncă, cumetre, nu te sfii, simte-te ca acasă.

Cocostârcul și-a plecat capul spre farfuria întinsă, a încercat să ciugulească ceva cu ciocul, dar n-a reușit să apuce nici măcar un pic. Iar Vulpea n-a stat mult pe gânduri, s-a apucat să lingă farfuria și curând n-a mai rămas nimic. Apoi îi spune Cocostârcului:

– Nu te supăra, cumetre, te-am servit cu ce am avut și am făcut-o cu drag.

Cocostârcul s-a supărat pe Vulpe foarte tare pentru viclenia ei neobrăzată, dar n-a spus nimic, doar s-a gândit: „Ei, lasă că o să te ospățez și eu, de o să mă ții minte câte zile vei avea!”.

Plecând de la Vulpe, Cocostârcul a poftit-o și el:

– Să vii, cumătră, mâine la mine, că o să te aștept cu un prânz tare gustos.

Cocostârcul a făcut rost de un ulcior cu gâtul strâmt și de o oală de lut cu gura largă. În vasul strâmt a pus pilaf cu unt, iar în oală a aruncat un șoarece și-și aștepta musafira. Când se uită, o vede pe Vulpe că vine grăbită. El o întâmpină cu o plecăciune:

– Fii bine-venită, cumetriță! Ia loc la masă, că pentru prânz am pregătit și felul întâi, și felul doi.

Au început să mănânce. Cocostârcul tot băga ciocul în ulciorul strâmt și înfuleca de zor pilaful. Iar Vulpea se învârtea în jurul ulciorului, dădea din coadă și se lingea pe bot, dar nu putea să ajungă la pilaf. Ea tot adulmeca, lingea marginea ulciorului, ba se uita înăuntru lui, dar la pilaf nu putea ajunge cu niciun chip.

Vede Vulpea că Cocostârcul e gata să termine pilaful, a luat oala cu gura largă. Dar văzând înăuntru un șoarece, a spus:

– Tu, cumetre, termină de mâncat pilaful, că eu trec la felul doi, ca să terminăm masa mai repede.

Vulpea se repezi la oală, își băgă cu chiu, cu vai capul în ea. După ce a reușit să-și bage capul în oală, vulpea tot clămpănea din gură, încercând să prindă șoarecele. Și-a tot sucit capul într-o parte și-n alta, până l-a prins. L-a mâncat repede și acum se gândea cum să scoată capul din oală.

Cocostârcul a terminat de mâncat pilaful și a spus:

– Nu te supăra, cumătră, te-am ospătat cu ce am avut. Altceva nu mai am.

Vulpii îi era rușine că, din lăcomie, și-a băgat capul în oală și, oricât se străduia, nu-l putea scoate. Așa că a plecat de la Cocostârc cu capul în oala de lut. Ea nu vedea pe unde merge, s-a abătut din drum și a mers aiurea. A dat peste niște ciobani. Ciobanii

au încolțit-o și au început s-o lovească cu bâtele. Oriîncotro se întorcea Vulpea, dădea tot peste bâte.

Ciobanii au ciomăgit-o bine și ar fi ucis-o, dar un băiat neîndemânatic a lovit cu bâta oala de lut și a spart-o. Acum Vulpea vedea încotro să fugă. Și-a pus coada pe spinare și a rupt-o la sănătoasa.

De atunci, prietenia între Cocostârc și Vulpe s-a stricat. Vulpea a fugit în pădure și nu s-a mai întâlnit cu Cocostârcul niciodată.

POVESTE DESPRE TEREȘKO CEL PROȘT

Au fost odată un moș și o babă. Și aveau ei trei feciori: doi erau deștepți, iar unul, prost.

Nu departe de ei locuia un boier care avea o fată atât de frumoasă, încât era destul s-o privești și pe dată ți se înveselea sufletul. Acel boier a construit un munte de sticlă și care era atât de înalt, că, dacă lăsaî capul pe spate să te uiți la vârful lui, îți cădea căciula din cap. Iar boierul și-a pus fata să locuiască în vârful aceluî munte și a zis:

– Acelui care va ajunge la ea călare o să i-o dau de soție.

Moșul s-a îmbolnăvit și le-a spus fiilor:

– Băieții mei! Când oi muri, voi să veniți la mormânt și să-mi citiți din carte în fiecare noapte la căpătâi – într-o noapte, unul, în a doua, altul, iar al treilea, în a treia noapte, până la parastasul de nouă zile.

A spus și a murit.

S-a dus fiul cel mare, Kindrat, la mormânt și a citit vreo trei cuvinte și a plecat acasă.

În a doua noapte, s-a dus mijlociul, a stat puțin și s-a dus să se culce în iesle, unde a dormit până dimineța.

A sosit și a treia noapte. A luat Tereško cel prost cartea, s-a dus la mormânt, a citit și a făcut mătăanii. Iar când se crăpa de ziuă, a ieșit bătrânul tată din mormânt și a spus:

– Uite, Tereško, trei bețe: ăsta dă-l fratelui celui mare, ăsta mijlociului, iar ție ăsta.

S-a dus el acasă și începu să se laude în fața fraților cu cele întâmplare, iar aceia râdeau de el și-l luau peste picior:

– Ete, a găsit și el undeva pe-afară niște bețe și vrea să ne păcălească.

Fratele cel mare a luat bățul și l-a aruncat. Și unde a căzut, a apărut un cal murg, pana corbului; Kindrat l-a încălecat în grabă și s-a dus la muntele, unde se afla domnița, a oprit calul și a spus:

– Ei, acuși o să ajung în vârf și frumoasa va fi a mea!

Își făcu vânt, dădu pinteni calului și se repezi, dar ajunse doar până la jumătatea muntelui. S-a întors acasă, iar fratele mijlociu îl întreabă:

– Ai ajuns sus?

– Nu.

– Ei, se vede că mi-i hărăzită mie, – zice.

A aruncat și el bățul și a apărut un cal roib, care strălucea de frumos ce era. A încălecat și el în grabă și s-a dus la muntele de sticlă. Dădu și el pinteni calului și era gata să ajungă în vârf... S-a întors acasă, iar fratele cel mare îl întreabă:

– Ei, ai ajuns până sus?

– Păi, n-am ajuns. Da' probabil că nu există în toată lumea cal care să ajungă până la domniță.

Fratele cel mic ascultă ce vorbesc frații și râde de ei; apoi se dă jos de pe cuptor și aruncă și el bățul. Unde nu apare un cal alb,

strălucitor, de-ți lua ochii și ziceai că-i de argint. Tereško l-a încălecat, a ajuns la muntele de sticlă, a dat pinteni calului și a ajuns până-n vârf.

A doua zi, în curtea boierului răsună muzica, fete și flăcăi dansau, iar oamenii care treceau pe drum se întrebau:

- De unde se aude muzica asta frumoasă?
- De la boier. El a trebuit să-și dea fata după Tereško cel prost, așa că azi e nuntă mare.

ORAȘUL DE AUR

Undeva departe, tocmai la capătul pământului, era un oraș. Orașul era ca orice oraș din lume: și locuitorii lui erau unii obișnuiți, și parcurile de pe malurile râului erau unele obișnuite. Iarna ninge și era frig, iar vara dogorea soarele. Părea că totul era ca în orice oraș. Dar uite că nu chiar totul.

O dată pe an, în ziua echinocțiului de primăvară, când ziua era egală cu noaptea, acest oraș obișnuit devenea un oraș de aur. Se transforma în aur absolut tot ce era atins de razele soarelui.

Și ce credeți că făceau oamenii în acea zi? Ieșeau în stradă să strângă aur? Nici vorbă! În acea zi, oricine ieșea în stradă se transforma în stâlp de aur.

De aceea, în ziua echinocțiului, oamenii nu ieșeau din casă. Ei încuia ușile, camuflau ferestrele și se ascundeau la întuneric, căci tuturor le era teamă de razele care transformau totul în aur.

Ce-i drept, de cum se întuneca, totul redevenea ca mai înainte. Iar a doua zi, după răsăritul soarelui, orașul revenea la viața obișnuită și așa rămânea un an întreg, până în ziua echinocțiului. Situația se repeta an de an.

În fiecare an, din țări îndepărtate sau apropiate, năvăleau în orașul de aur oameni dornici de îmbogățire ușoară, fără să le pese de razele ucigașe, doar cu gândul de a lua cât mai mult aur.

Însă pe toți îi aștepta un sfârșit nemilos – sub razele soarelui, erau transformați în stâlpi de aur.

Dacă în restul lumii oamenii erau dornici de aur și bogăție, în orașul de aur oamenii se temeau de asta. Acolo unde totul se putea transforma în aur, de mare preț erau doar inima de aur și mâinile de aur. Dar oare știți cine are inimă de aur și mâini de aur?

Inimă de aur are acela care-i iubește pe alții, îi ajută pe oameni, nu se supără și nu spune vorbe urâte. Iar mâini de aur au copiii harnici, care ajută acasă la treburi, la școală învață bine și citesc cărți.

ÎNTÂLNIREA ARICIULUI CU VULPEA ȘI CU LUPUL

^
Într-o zi, Ariciul alerga prin pădure să-și caute mâncare. Deodată, o vede pe Vulpe venind în fugă. Ariciul s-a făcut ghem cât ai clipi, ascunzându-se nemișcat după acele lui ascuțite.

Vulpea l-a văzut pe Arici, s-a oprit și a început să-l miroasă. A încercat de mai multe ori să-l muște, dar de fiecare dată își înțepa botul în acele ascuțite ale ariciului. Atunci, s-a dat în lături și a spus:

– Vai ce frumos ești, Ariciule! Tare aș vrea să te mai admir, dar tu te ascunzi după acele tale. Leapădă-le, și atunci vei fi și mai frumos.

Ariciul i-a răspuns:

– Nu-mi pasă că altora nu le plac acele mele, în schimb, ele mă apără de dușmani și nu mi-e frică de nimeni.

Vulpea s-a mai învârtit în jurul lui, apoi și-a văzut de drum. Iar Ariciul s-a desfăcut și a plecat și el în treaba lui.

N-a apucat Ariciul să facă mai mult de câțiva pași și iar a dat de necaz. Spre el venea Lupul, dar, zărimdu-l pe Arici, s-a oprit. Imediat Ariciul s-a făcut ghem și stătea nemișcat cu acele zbârlite.

Lupul s-a apropiat de Arici, ar fi vrut să-l mănânce, dar s-a înțepat în ace. S-a dat un pas înapoi, a dat din cap, a strănutat, și-a frecat botul cu laba și a spus:

– După câte văd, tu și Purcelul semănați ca două picături de apă, numai că tu ai părul zbârlit și care înțeapă rău.

S-a supărat Lupul pe Arici și, dacă acesta n-ar fi plin de ace înțepătoare, l-ar sfâșia pe loc, dar așa, n-a avut încotro și și-a văzut de drum.

Nici Ariciul n-a stat pe gânduri – a fugit și s-a ascuns în vizuina lui.

VIAȚĂ GREĂ

Într-un sat, trăiau într-o casă mică un bărbat cu nevasta lui și cei șapte copii mici ai lor. Împreună cu ei trăiau și părinții lor bătrâni. Erau săraci cu toții și duceau o viață grea. Într-o iarnă, omului i-a ajuns cuțitul la os și s-a gândit să meargă la preot și să-l întrebe:

- Ce să fac, părinte?
- Bagă capra în casă, – l-a sfătuit preotul.

Omul a ascultat sfatul, a băgat capra în casă, iar viața lor devenise și mai grea. Capra mecăia, iar copiii o alergau prin casă. A dus-o omul așa două săptămâni, după care s-a dus iarăși la preot și i-a spus:

- Acuma viața noastră-i și mai grea, ce să fac?
- Bagă în casă și câinele, – i-a răspuns preotul.

Omul a făcut după cum fusese sfătuit, a băgat câinele în casă, dar era și mai rău: capra mecăia, câinele lătra și alerga după capră. După o săptămână, omul s-a dus din nou la biserică să întrebe ce-i de făcut.

- Bagă în casă și purcelul, – i-a spus preotul.

Omul a plecat spre casă amărât. În nădejdea că viața le va fi mai bună, a băgat în casă și purcelul. Dar traiul devenise insuportabil. A două zi, omul s-a dus la preot și i-a spus:

– Capra mecăie, purcelul guiță, câinele latră și aleargă după capră și după purcel, copiii plâng. Nu mai e de trăit. Nici nu-mi vine să mă duc acasă!

Atunci, preotul i-a spus zâmbind:

– Du-te, omule, acasă și scoate afară capra, câinele și purcelul.

Omul a făcut cum i s-a spus, a scos din casă capra, câinele și purcelul. Și, dintr-odată, viața lor a devenit ușoară și tihnită. Copiii erau veseli, nevasta bucuroasă, iar bătrânii părinți au răsuflat ușurați. S-a dus omul la preot să-i ducă vestea cea bună:

– Mulțumesc și sărut dreapta, părinte! La mine acasă, acum e raiul pe pământ!

PRINȚESA-BROASCĂ

Era odată un împărat care avea trei feciori ca trei brazi. Și iată că feciorii s-au făcut mari și le-a venit vremea să se însoare. I-a chemat atunci împăratul și le-a spus:

– Feciorii mei, a venit vremea să vă căutați pereche. Luați-vă, feții mei, arcurile de argint, puneți în ele săgeți de aramă și trageți în depărtări: unde va cădea săgeata fiecăruia, de acolo să-și ia mireasă.

Au ieșit feciorii împăratului să tragă cu arcul. Întinde arcul feciorul cel mare și sloboade săgeata, care, vâjâind pe deasupra norilor, a ajuns în altă împărăție și a căzut în grădina împăratului. În acel timp, prințesa tocmai se plimba prin grădină și a găsit săgeata. S-a dus bucuroasă la împărat și-i spune:

– Uite, tăticule, ce săgeată frumoasă am găsit!

– Păstrează-o, – îi spune împăratul, – și să n-o dai nimănui, doar aceluia care te va cere de soție.

– Așa voi face, – zice prințesa, – n-o s-o dau nimănui, numai aceluia care mă va cere de soție.

Și uite-așa, peste un timp, vine feciorul cel mare al împăratului și-i cere săgeata.

– Nu dau nimănui săgeata, – zice prințesa. – Am să i-o dau doar aceluia care o să mă ia de nevastă.

– Te iau eu, – îi spune prințul.

Prințul mijlociu a slobozit și el săgeata, care s-a dus mai jos de nori, dar mai sus decât copacii pădurii și a căzut în grădina cneazului. În acel timp, domnița ședea în grădină, a văzut săgeata, a luat-o și a dus-o tatălui ei:

– Uite, tăticule, ce săgeată frumoasă am găsit!

– Să n-o dai nimănui, – îi spune cneazul, – doar celui care o să te ia de soție.

Și iată că a venit și prințul mijlociu și-i cere săgeata. Iar domnița i-a spus, cum a învățat-o cneazul, că o dă doar celui care o va lua de soție.

– Te iau eu de soție.

La urmă, îi vine rândul mezinului să tragă cu arcul. Așa că prințul Ivan sloboade și el săgeata, care zboară nici prea sus, nici prea jos, ci pe deasupra caselor și cade nici departe, nici aproape, ci dincolo de sat, într-o baltă. Iar acolo, pe o moviliță, stătea o Broască verde și a luat săgeata.

Sosește prințul Ivan și o roagă pe Broască:

– Dă-mi săgeata.

– Nu dau nimănui săgeata asta, – zice Broasca. – Am să i-o dau doar aceluia care mă va lua de soție.

Prințul Ivan se gândi: „Cum să iau de nevastă o Broască verde?”. A stat ce-a stat supărat pe marginea bălții și a plecat acasă plângând.

A sosit vremea ca feciorii să se înfățișeze la tatăl lor și să-i spună cine ce pereche și-a găsit. Feciorul cel mare și mijlociul erau bucuroși nevoie mare! Iar prințul Ivan s-a dus plângând. Tatăl i-a primit și îi întreabă:

– Ei, feciorii mei, ia spuneți-mi ce nurori îmi aduceți?

Fiul cel mare spune:

– Eu, tată, mi-am găsit o prințesă.

Mijlociul:

– Iar eu, o domniță.

Numai prințul Ivan stă și plânge, încât nu e în stare să scoată o vorbă.

– Dar tu, Ivane, de ce plângi? – l-a întrebat împăratul.

– Cum să nu plâng, tată, – zice el, – dacă frații mei o să aibă neveste ca toată lumea, iar eu va trebui să iau o Broască verde din baltă? Ce, ea e potrivită pentru mine?...

– S-o iei, – zice împăratul. – Se vede că așa ți-a fost soarta.

Și s-au însurat prinții. Feciorul cel mare cu prințesa, mijlociul cu domnița, iar prințul Ivan cu Broasca cea verde din baltă.

... La o vreme după asta, împăratul a dat o mare petrecere și i-a poftit pe feciori să vină cu nevestele. Fratele cel mare și cel mijlociu s-au bucurat foarte tare, iar prințul Ivan s-a dus acasă plângând. Broasca i-a ieșit în întâmpinare și-l întreabă:

– De ce plângi, prințe Ivane?

– Cum să nu plâng, dacă tata ne-a poftit la petrecere cu nevestele? Iar eu cum să mă duc cu tine?...

– N-ai nicio grijă, prințe Ivane, – îi zice Broasca. – Du-te înainte singur. Iar când o să înceapă să plouă, să știi că soția ta se spală cu apă de ploaie, iar când o fulgera, înseamnă că soția ta se îmbracă în haine minunate, iar când va tuna, să știi că de-acuma vin și eu.

Prințul Ivan s-a gătit și a plecat.

Când a ajuns, frații lui mai mari erau de-acum sosiți cu nevestele. Frații erau îmbrăcați în haine frumoase, iar soțiile lor – în aur, în catifea și cu podoabe scumpe. Frații au început să râdă de mezin:

– De ce ai venit singur, frate? Puteai s-o pui pe ea într-o batistă și s-o aduci...

– Nu râdeți, – le zice el, – că acuși o să vină și ea.

Și unde nu se pornește o ploaie cu fulgere și tunete, de s-a cutremurat palatul, iar prințul Ivan le spune:

– Țsta-i semn că sosește scumpa mea soțioară.

Când a coborât ea din caleașcă, toți au rămas muți de uimire, văzând-o atât de frumoasă.

Apoi s-au așezat toți la masă. Iar ea băga o bucată în gură, o bucată în mânecă, o lingură în gură, una în mânecă. Celelalte două nurori se uită la ea și fac și ele la fel.

După ce au mâncat, au ieșit în curte. A început să cânte muzica, iar împăratul i-a invitat pe cei prezenți să danseze. Cele două nurori n-au vrut să danseze, iar soția prințului Ivan se avântă în dans și dansa ușor și frumos. Și deodată scutură mâneca dreaptă și atunci apărură o livadă, iar în mijlocul livezii era un stâlp, iar pe stâlp se cățara un Motan; când urca, Motanul cânta, iar când cobora, spunea povești. Apoi ea scutură mâneca stângă și în livadă apărură un râu pe care pluteau Lebede. Toți erau uimiți de acele minuni. După ce își termină dansul, ea se așază să se odihnească. Atunci, au început să danseze și celelalte două nurori. Iar când au scuturat ele mâneca dreaptă, dinăuntru au zburat oase care l-au lovit pe împărat în cap; după aceea au scuturat mâneca stângă și l-au împoșcat pe împărat cu mâncare în ochi.

– Ajunge! Ajunge, că o să-mi scoateți ochii! – strigă împăratul.

Iar prințul Ivan se uita la soția sa și se minuna: cum de a apărut dintr-o Broască verde o tânără atât de frumoasă, de-ți lua ochii? Apoi a poruncit să i se dea calul și plecă repede acasă – do-

rea să se convingă de unde a luat ea toate acele lucruri frumoase. A ajuns acasă, a intrat în dormitor și când colo – vede o piele de broască. În sobă ardea focul, așa că el a luat acea piele și a aruncat-o în foc, încât pielea a ars pe dată. Iar el a încălecat și s-a întors la împărat, când tocmai începea cina. Petrecerea a mai durat mult, iar în zori, a plecat fiecare la casa lui. De asemenea și Ivan cu soția.

Ajung ei acasă, iar ea a intrat în dormitor, se uită și vede că pielea pe care o lăsase nu mai este. A căutat-o cât a căutat-o și la urmă îl întreabă pe Ivan:

- Nu cumva ai văzut îmbrăcămintea mea?
- Care?
- Cea pe care o lepădasem aici.
- A, eu am aruncat-o în foc.
- Vai, ce mi-ai făcut, Ivane? Dacă n-ai fi ars-o, aş fi rămas cu tine pentru totdeauna, dar așa, va trebui să ne despărțim și poate n-o să ne mai vedem niciodată!...

Ea a început să plângă cu amar și a tot plâns cu lacrimi de sânge, iar la urmă a spus:

- Rămâi cu bine! Caută-mă peste nouă mări și nouă țări la Baba Cloanța-picior de os.

Dădu din mâini și se prefăcu în Ciocârlie și zbură pe fereastra deschisă.

Multă vreme, Ivan a dus dorul soției, a plâns cu amar, întreba în dreapta și-n stânga ce să facă. Nimeni nu-i dădea niciun sfat. Iar într-o zi, a luat el arcul de argint, și-a pus în traistă pâine, iar tolba cu săgeți a pus-o pe umăr și a plecat s-o caute.

A mers el și a tot mers, până s-a întâlnit cu un moș, care l-a întrebat:

- Să trăiești, prințe Ivane! Încotro ai pornit la drum?

– Iaca, moșule, mă duc să-mi caut soția undeva peste nouă mări și nouă țări la Baba Cloanța-picior de os. Nu cumva știi unde locuiește ea?

– Cum să nu știu? Știu. Dacă vrei, uite îți dau acest ghem. Dă-l de-a dura și, încotro se va rostogoli, să te ții după el, că va ajunge la Baba Cloanța-picior de os.

Prințul Ivan i-a mulțumit moșului, dădu drumul ghemului și se luă după el.

A mers el și a tot mers printr-o pădure atât de deasă, încât era întuneric. Deodată, îi ieși în față un Urs. Ivan puse săgeata de aramă în arcul de argint și dădu să tragă în Urs. Dar Ursul i-a spus:

– Prințe Ivane, nu mă ucide, că ți-oi fi de mare ajutor!

Lui i se făcu milă de Urs, nu l-a ucis și a plecat mai departe. A ajuns la marginea pădurii, unde a văzut într-un copac un Șoim. Ivan a vrut să tragă în el cu săgeata, dar Șoimul îi zice:

– Prințe Ivane, nu mă ucide, că o să-ți fiu de mare ajutor!

Lui Ivan i se făcu milă de Șoim și a plecat mai departe. Și, deodată, vede un Pește pe mal, fără apă și gata să piară în soarele dogoritor. Ivan a vrut să-l mănânce, dar Peștele îi zice:

– Prințe Ivane, nu mă mânca, mai bine aruncă-mă în mare. O să-ți fiu de mare ajutor!

El l-a aruncat în mare și a plecat mai departe.

Și iată că a ajuns, în sfârșit, în împărăția de peste nouă mări și nouă țări. Când, deodată, vede o căsuță, care stătea într-un picior de găină. Intră el în acea căsuță și ce vede? Pe cuptor ședea Baba Cloanța-picior de os.

– Să trăiești, prințe Ivane, – îi zice ea. – Pe cine cauți?

– O caut pe scumpa mea soție, pe Broasca cea verde.

– Știu, știu. Află că ea e slujnică la fratele meu. În largul mării e o insulă, iar pe acea insulă e palatul lui. Dar ai grijă să n-o pățești

acolo. De cum ai s-o vezi pe soția ta, ia-o repede și fugi cu ea, fără să mai privești înapoi.

A plecat prințul Ivan. Și a mers el și a tot mers, până a ajuns la mare. Se uită și nu vede nicio insulă. Atunci, a ieșit Peștele din apă și-i spune:

– N-ai nicio grijă, prințe Ivane, eu o să te ajut.

Și unde nu lovește Peștele o dată apa cu coada și pe dată a apărut un pod atât de minunat, cum n-au nici împărații. Prințul Ivan a plecat pe acel pod și a mers, până a ajuns pe insulă. Ajunge, deci, pe insulă, iar acolo a dat de o pădure atât de deasă, că nu era chip s-o străbată. Ce să facă el? Umblă pe sub pădure și plânge. I s-a terminat și pâinea, așa că s-a așezat și a căzut îngrijorat pe gânduri. Când, deodată, apărut un iepure, pe care l-a văzut Șoimul, l-a vânat și i l-a dat lui Ivan. Iar Ivan l-a jupuit, apoi a frecat două lemne unul de altul, până s-au aprins, a făcut un foc, a fript iepurele și l-a mâncat.

După ce s-a săturat, a început să se gândească: cum să facă să ajungă la palat? A început iarăși să umble pe la marginea pădurii, când, deodată, apare Ursul și-l întreabă:

– Să trăiești, prințe Ivane! Ce faci aici?

– Încerc cumva să ajung la palat și nu pot.

– O să te ajut eu!

Și a început Ursul să rupă copacii, până a făcut o cărare pe care să meargă prințul Ivan până la palat.

Și a pornit Ivan pe acea cărare, până a ajuns în mijlocul pădurii, unde era o vâlcea frumoasă, iar în acea vâlcea, vede un palat de cristal. A intrat el în acel palat. A deschis prima ușă, care era de fier, și n-a găsit pe nimeni; a deschis a doua ușă, care era de argint, nici acolo nu era nimeni. Când a deschis a treia ușă, cea de aur, acolo era soția lui. Când l-a văzut ea pe Ivan, i-a și căzut în brațe:

– Făt-frumosul meu drag, ce dor mi-a fost de tine! Dacă mai întârzi ai mult, cred că nu mă mai găseai, – a început ea să plângă de bucurie.

Iar el, de fericire, nici nu-și dădea seama pe ce lume se află. S-au îmbrățișat, s-au sărutat, ea s-a prefăcut iarăși în Ciocârlie, l-a luat și pe el pe aripi și au zburat!

Au ajuns în împărăția lui, ea s-a prefăcut iarăși în femeie și-i spune:

– Tatăl meu m-a blestemat și m-a dat să-i slujesc unei vipere. Iar acum s-a dezlegat blestemul.

Și au trăit amândoi fericiți și poate că mai trăiesc și acum.

SFATURI PĂRINTEȘTI

^

Intr-un sat, trăia odată un om, care avea un fiu.

Și iată că, într-o zi, tatăl îi spune fiului:

– Ascultă, fiule! Să-ți duci viața în așa fel, încât să ai casă în fiecare sat, să porți cizme noi în fiecare zi și toată lumea să-ți dea binețe.

La auzul vorbelor tatălui, fiul căzu pe gânduri, apoi îl întrebă:

– Cum aș putea, tată, să-mi fac casă în fiecare sat, să-mi cumpăr cizme noi în fiecare zi și să-i oblig pe oameni să mă salute?

Bătrânul tată surâse și grăi:

– E foarte ușor, fiule! Dacă în fiecare sat vei avea un prieten bun, casa lui va fi și casa ta. Ca în fiecare zi să ai cizme noi, trebuie să ți le cureți și să le lustruiești de cu seară, și a doua zi de dimineață, ele vor fi ca noi. Și să te scoli, fiule, dimineața mai devreme decât toți, să te duci la muncă și să te apuci de treabă, iar, atunci, oamenii, mergând și ei la muncă, o să-ți dea binețe și o să-ți ureze spor la treabă.

BOGATUL ȘI BĂIATUL DIN ȘATUL DEȘTEPTĂCIUNEA

^
În sâmbăta Paștelui, un băiat sărac se întorcea de la oraș. A mers el cât a mers și l-a ajuns din urmă un om bogat cu carul plin de saci cu grâu.

– De unde vii, boierule? – l-a întrebat el.

Bogatului i-a plăcut că băiatul l-a numit boier.

– Am fost la târg să vând grâu, – a zis el. – Da' n-am găsit cumpărători. Iar pe tine, băiete, te-or durea picioarele, așa-i? Hai, urcă în car.

Băiatul a urcat, iar bogatul îl întreabă:

– De unde ești, băiete?

– Din satul Deșteptăciunea, – răspunse băiatul.

– Nu cumva la voi oamenii îs atât de deștepți, că satul se cheamă Deșteptăciunea? – râse bogatul.

– Deșteptăciunea o păstrează pentru ei. N-o dau proștilor, că proștii n-ar ști ce să facă cu ea.

– În cazul ăsta, și tu oi fi deștept.

– Deștept ori ba, da' câtă minte am îmi ajunge.

Au mai mers ei și au ajuns la un râu pe care trebuiau să-l treacă. Dar când au ajuns la mijlocul râului, bogatul opri boii și zise:

– Pentru că ești din Deșteptăciunea, acuma dă-te jos din car și să te treacă mintea ta pe malul celălalt.

– Boierule, dacă tot trebuie să cobor, te rog să-mi dai voie să merg pe oiște și să cobor printre boi.

Bogatul i-a dat voie. Iar băiatul înaintă pe oiște, ajunse în față, scoase opritoarea de la jug, încălecă pe un bou și zise:

– Rămâi sănătos, boierule. Îți mulțumesc pentru bou.

Bogatul începu să-l roage:

– Măi băiete, cum să trec eu râul cu un singur bou? Eu am glumit cu tine. Întoarce-te să mergem împreună. La noapte o să dormi la noi și o să te ospătam.

Băiatul s-a întors, a înjugat boul și au plecat mai departe. Acasă, femeia i-a dat bărbatului ei să mănânce, iar pe băiat l-a culcat pe prichici flămând.

Noaptea, bogatul n-avea somn.

– Măi băiete, – zice el, – tu aseară n-ai mâncat și ți-o fi foame.

– N-am mâncat, – îi răspunde băiatul. – Dar o să mă sature mintea.

Bogatul așipi puțin, apoi întrebă:

– Cine-i acuma primar la Deșteptăciunea?

– Fusesse domnul Opincărescu, – răspunse băiatul. – Dar l-au dat jos și l-au ales pe domnul Cizmărescu. L-au dat și ajutoare: pe domnul Pâinescu și pe domnul Gâscărescu.

Bogatul nu auzise de acei domni, dar se apucă să se laude:

– Pe domnii Pâinescu și Gâscărescu îi știu foarte bine. Sunt vechii mei prieteni.

– Prietenii dumitale, domnii Pâinescu și Gâscărescu s-au mutat în Trăistărești, – povestea băiatul. – Iar în locul lor, acum e domnul Opincărescu.

Bogatul se căznea să-și aducă aminte cine o fi acel domn Opincărescu, dar nu-și aducea aminte și a adormit.

Când s-a trezit dimineața, a văzut că băiatul din Deșteptăciunea nu mai era. Odată cu băiatul, i-au dispărut și cizmele pe care voia să le încalțe de Paști.

– Ai să te duci, nevastă, singură la biserică și ai să duci pasca și gâsca friptă ca să fie sfințite, că mie mi-au dispărut cizmele.

S-a dus femeia să scoată din cuptor pasca și gâsca friptă, dar în cuptor erau doar niște prăpădite de opinci peticite.

– Da' lua-l-ar naiba să-l ia! – îl blestema ea pe băiat. – Ne tot zicea el de domnii Opincărescu, Cizmărescu, Pâinescu și Gâscărescu, da' nouă nu ne dădea prin cap despre ce vorbește el, că adică este vorba de opinci, de cizme, de pâine și de gâscă.

Iar bogatul bombăni:

– Avea dreptate, când zicea că e din satul Deșteptăciunea...

MINCIUNA

A fost odată un împărat. Și iată că, într-o zi, împăratul s-a îmbolnăvit și a poruncit să vină la palat toți boierii, toți țăranii și toți orășenii – să-l distreze, spunând minciuni, dar atât de gogonate, încât să nu existe în ele niciun strop de adevăr.

S-au apucat boierii să mintă, dar se pizmuiau unul pe altul și ziceau despre orice minciună că e adevăr. Dar s-a găsit un țăran să spună:

– Pot eu să mint, – zise el.

– Ei, ia spune minciuna.

– Când eram încă la casa părintească, – a început el, – și ne gospodăream cu tata, aveam un ogor la vreo treizeci de verste¹ de satul nostru și într-un an grâul a rodit grozav, s-a copt dintr-odată și începu să se scuture. Noi eram la tata șapte frați; și ne-am dus noi cu toții să cosim grâul, dar merinde am uitat să luăm. Și am cosit șapte zile și șapte nopți, fără să mâncăm și să bem, iar duminică seara ne-am întors acasă și ne-am așezat să cinăm. Iar mama ne-a dat sarmale foarte fierbinți. Ne-am așezat noi lângă prag, iar acolo era o piatră. Io m-am așezat pe acea piatră, și când am înfulecat sarmaua fierbinte, ea a trecut prin mine și a trecut și prin acea piatră, intrând în pământ la o adâncime de șapte stânjeni².

¹ **verstă** – veche unitate de măsură pentru distanțe egală cu 1,067 km. (după DEX).

² **stânjen** – unitate de măsură pentru lungime care, în diferite perioade, a variat între 1,96 și 2,23 m. (după DEX).

La asta, boierii au zis:

– S-ar putea, – susțineau ei, – ca omul să nu mănânce șapte zile; iar că a trecut sarmaua prin piatră, se poate și asta, dacă era o piatră de moară¹. Așa că, – ziceau, – asta încă nu-i o minciună.

A doua zi, l-au chemat iarăși pe țăran să spună minciuni.

– Io, – zice țăranul, – când am ajuns gospodar la casa mea, mă tot duceam la vânătoare; și aveam un ogar, căruia nu i-am dat nicio-dată să mănânce. Mă duc eu odată cu el la vânătoare și văd un iepure. Asmut ogarul, el a țâșnit după iepure, l-a prins și l-a înghițit pe dată, încât i se vedeau puțin doar labelle din spate. Atunci, eu dau pinteni calului și ajung la ogar. Îi bag mâna în gură și-l întorc pe dos ca pe o mănuașă. După aceea, încă șapte ani l-am luat la vânătoare.

Iar boierii:

– Asta nu-i minciună; e posibil să se întâmple așa ceva.

Pe boieri, se înțelege, îi rodea invidia: cum adică un țăran să le-o ia înainte în fața împăratului? Au început să-l ia pe împărat cu vorba, să-i distragă atenția și l-au convins că ceea ce zice țăranul e un adevăr, nu minciună.

Iar a treia zi, țăranul s-a dus iarăși la împărat. Împăratul ședea în tron, iar în jurul lui era adunată toată curtea imperială, generali, senatori.

Așa că țăranul spuse:

– Când încă ne gospodăream cu tata, acest boier a împrumutat de la noi o sută de mii, acesta – cincizeci de mii, iar acesta – zece mii, – îi numi el pe fiecare pe nume, când preciza suma.

Împăratul îi întreabă dacă-i așa. Dar boierilor le era rușine să recunoască că țăranul a reușit să mintă mai bine decât ei și au recunoscut:

---

¹ Pietrele de moară au la mijloc gaură, prin care se scurg semințele. (C. Ir.).

-
- E-adevărat, e-adevărat!...
  - Ei, dacă-i adevărat, achitați-vă datoria, – le-a spus împăratul.

N-au avut încotro și i-au dat țăranului banii. Iar el a luat banii, i-a mai dat și împăratul ceva pe deasupra, și omul a plecat în treaba lui.

DOUĂ PĂINI ȘI TREI SFATURI

Într-un sat, un flăcău sărac s-a îndrăgostit de fata boierului. El nu știa că și ea îl place, de aceea se temea s-o ceară de soție.

Dar, într-o zi, îndrăgostiții au avut prilejul să-și vorbească deschis.

– Tu ești bogată, iar eu sunt sărac. O să vină vremea să-mi spui că trăiesc pe spinarea voastră, – spuse tânărul cu tristețe.

– Te rog să mă crezi, iubitele, că așa ceva nu se va întâmpla niciodată, pentru că eu prețuiesc sufletul tău de aur! – îl asigură fata.

Curând, cei doi s-au căsătorit, iar tatăl bogat al fetei i-a dăruit de zestre pământ și mulți bani. Tinerii au ridicat o casă luminoasă și au început să se gospodărească. Peste un an, li s-a născut un fiu. Cei doi erau în culmea fericirii!

Dar, într-o zi, bărbatul a venit acasă obosit și a rugat-o pe soție să-i pună cina să mănânce.

– Da' ce, eu sunt servitoarea ta? – se înfurie soția. – Ar trebui să-mi fii recunoscător că te-am luat pe tine, un sărăntoc.

Bărbatul păli la auzul acelor vorbe:

– Oare nu te-am prevenit că va veni vremea să-mi scoți ochii cu sărăcia mea?...

Și-a strâns lucrurile și a plecat încotro a văzut cu ochii. A ajuns într-o țară străină și a intrat slugă la o familie de doi bătrâni.

Munca cinstit. Bătrânelul și bătrânică l-au îndrăgit ca pe propriul lor fiu, dar argatul era trist și se tot gândea la soție și la băiețelul lor.

Anii au trecut și a sosit ziua când omul le-a mulțumit stăpânilor pentru binele ce i l-au făcut și s-a pregătit de drum.

Bătrânul a rugat-o pe soția lui să coacă două pâini. Iar el a luat apoi una dintre pâini, a crestat-o, a scos miezul, iar în locul miezului, fără să observe cineva, a umplut pâinea cu bani de aur și a pus-o la fundul traistei, zicând:

– La pâinea asta să umbli abia acasă. Asta de deasupra poți s-o mănânci pe drum. Ai muncit cinstit la noi, așa că îți dau două pâini și trei sfaturi: când ai să vezi vreo ceartă, nu te amesteca; dacă-l vezi pe vreun om în necaz, ajută-l; iar când vei fi furios și ai vrea să faci vreun rău – nu te grăbi!

Omul a mulțumit și a plecat. Când trecea printr-un sat, a văzut niște femei care se certau. Drumețul și-a adus aminte de sfatul bătrânului și și-a văzut de drum. Lângă o pădure, a văzut un tânăr care nu reușea deloc să scoată căruța din șanțul în care intrase. I-a ajutat pe flăcău să scoată căruța, iar acela i-a dat câteva mere gustoase, ba l-a mai și dus cu căruța o bucată de drum. Și de această dată i-a prins bine sfatul bătrânului.

A ajuns el în satul natal. S-a apropiat de casă și s-a uitat pe geam înăuntru: soția îi dădea să mănânce unui flăcău arătos și îl sorbea din ochi, încât bărbatul abia s-a stăpânit să nu lovească cu pumnul în geam. Și-a adus aminte de al treilea sfat al bătrânului și s-a gândit: „Am respectat două sfaturi, să-l respect și pe al treilea.”. Așa că bătu încet la ușă și intră înăuntru.

– Fiule, s-a întors tata!

Flăcăul l-a îmbrățișat și el. Erau atât de fericiți!

– De ce ne-ai părăsit? – l-a întrebat soția pe bărbatul iubit.

– Am vrut să câștig bani, dar m-am întors cu învățătură de minte și cu o pâine. Mâncați din pâinea mea!

A scos pâinea din traistă și doar a apucat s-o taie, că din ea au curs bani de aur! Abia atunci a înțeles omul cum i-a răsplătit bunul bătrân munca cinstită.

SĂMÂNȚA DE DOVLEAC

A fost odată într-un sat un prisăcar pe care-l chema Panko. De la cei șase stupi pe care-i avea lua atâta miere, cât să-i ajungă și lui, și vecinilor. Iar vecinii lui erau oameni harnici. În partea dreaptă, locuia ciobanul Gyrlyga, iar de la oile pe care le avea, lâna și carnea le schimba pe miere, pe pește, pe sare și pe pâine și avea cu ce trăi. În partea stângă, îl avea vecin pe căruțașul Vusan. Acesta avea o pereche de boi plăvani cu coarne rășfrânte și pleca cu ei în Crimeea după sare și pește, apoi schimba sarea și peștele pe miere, pe pâine, pe lâna și pe carne. Și uite-așa trăiau ei, muncind în bună înțelegere, ajutându-se unul pe altul, dar și pe alți oameni din sat.

Dar începu să-i pizmuiască răul boier Kryvțiuk. În toiu iernii, s-a dus pe furiș, a ridicat capacele stupilor lui Panko și albinele au degenerat. Asupra oilor lui Gyrlyga a asmuțit câinii. Boii lui Vusan i-a otrăvit în drum spre Crimeea.

Prisăcarul, ciobanul și căruțașul au ajuns săraci lipiți pământului, iar copiii lor, cerșetori. Boierul Kryvțiuk nu mai putea de bucurie!

Dar, într-o zi, dinspre râul Orel, a venit la Panko cu chiu, cu vai o barză, care avea o aripă rănită. Panko a încălzit-o și i-a pus pe rană propolis. A tăiat ultimul dovleac din grădină, l-a fiert și a hrănit pasărea până s-a vindecat. Vusan i-a adus ultimul pește

uscat pe care-l mai avea, iar Gyrlyga a învelit barza cu o blană caldă de oaie.

Când au mâncat și ultima sămânță de dovleac, a sosit primăvara. Barza și-a luat zborul spre ai săi, iar, la despărțire, i-a dat lui Panko o sămânță de dovleac. Dar acea sămânță nu era albă ca toate semințele de dovleac, ci albastră. Toți au înțeles că e o sămânță neobișnuită.

Panko a semănat acea sămânță lângă casă, și chiar în aceea zi, ea a răsărit. A doua zi, pe vrej, au apărut trei flori, iar a treia zi, erau de-acum trei dovleci. N-a trecut nici o săptămână și dovlecii au crescut. Unul s-a făcut cât un castron, al doilea, cât o ladă, iar al treilea – mare cât casa. Tot satul se minuna și se mira de dovlecii lui Panko.

Când a tăiat Panko dovleacul cel mic, dinăuntru a ieșit și-și luă zborul un mare roi de albine, care umplu cei șase stupi. Și-ndată se răspândi în sat miros de miere.

Panko tăie și dovleacul mijlociu, iar din el ieși o turmă de oi și, behăind, s-au dus în ograda lui Gyrlyga.

La urmă, sparse Panko și dovleacul cel mare. Și ce să vezi? Pe dată a apărut o pereche de boi plăvani cu coarne răsfrânte, care rumegau liniștiți, iar apoi s-au dus în curtea lui Vusan.

Cele trei familii începură iarăși s-o ducă bine, munceau, se înțelegeau bine, se ajutau între ele și-i ajutau și pe oamenii din sat, mulțumindu-i berzei.

Iar pe boierul Kryvțiuk pizma începu iarăși să-l roadă atât de tare, încât îl încărunți. S-a dus el într-o zi pe malul râului Orel, pândi barza, trase în ea cu pușca și o răni, dar se prefăcu că a găsit-o rănită și vrea s-o vindece. Dar barza își luă zborul și-i dăruie și lui o sămânță de dovleac. Și nu era acea sămânță albă, cum e de obicei, ci aurie.

Tare se mai bucură boierul Kryvțiuk, gândindu-se că din acea sămânță o să crească ceva de aur. A semănat-o lângă palatul lui, iar a doua zi sămânța a răsărit, iar pe vrej erau trei flori. După trei zile, au apărut trei dovleci, care, până la sfârșitul săptămânii, au și crescut: unul cât un castron, al doilea, cât o ladă, iar al treilea – cât casa.

Nu mai putea de bucurie și nerăbdare boierul Kryvțiuk. Sparse dovleacul cel mic – din el zbură un nor de lăcuste; lăcustele i-au mâncat toată recolta din câmp și-apoi au zburat încotrova.

Boierul Kryvțiuk se cam pierdu, dar tăie și dovleacul mijlociu, iar de acolo ieși o haită de lupi, iar lupii i-au mâncat toate vitele și după aceea au plecat.

Boierul s-a speriat foarte tare, dar s-a gândit să taie și dovleacul cel mare. Iar din acel dovleac au ieșit un urs și ursoaica lui. Și unde nu s-au pus pe mormăit și s-au repezit la boier. Iar boierul a rupt-o la fugă. După boier au fugit boieroaica și copiii lor. Și pe toți îi urmăreau urșii. Dar nu s-a aflat nici până-n ziua de azi dacă i-au prins ori ba.

Iar prisăcarul Panko, ciobanul Gyrlyga, căruțașul Vusan și toți sătenii au dus o viață din ce în ce mai bună, în muncă și înțelegere. Iar de boierul cel rău nici n-au mai vrut să audă.

AURUL ÎNGROPAT

A fost odată un om care avea trei fii. Iar fiii erau tare leneși. Ca să-i poată hrăni, tatăl muncea ca un rob – era negru de atâta muncă, mâinile îi erau umflate, degetele îi sângerau, iar băieții umblau haihui prin luncă, prin pădure, trăgeau câte un pui de somn la umbră în livadă.

Le zicea tatăl lor:

– Fiii mei, munciți, pentru că o să vă fie tare greu după ce oi muri eu.

Dar fiul cel mare îi spune:

– Ei, tată, muncește cât mai poți munci, că după ce n-o să mai fii, o să muncim noi.

– Dar tu nu te pricepi la nimic, – îi zice tatăl.

– După ce o să mă însor, o să muncească nevasta.

Fiul mijlociu zice și el:

– Și eu o să mă însor.

Iar mezinul:

– Eu am să fac ceea ce vor face frații mei.

Iar tatăl a muncit și a tot muncit, până s-a îmbolnăvit. Au venit fiii și-l întreabă:

– Tată, vedem că ești pe moarte. Ce moștenire ne lași?

Iar tatăl, cu toate că era sărac, era deștept; s-a gândit puțin și le spune:

– Băieți, v-am lăsat aur. Căutați-l în pământ.
– Dar în ce loc ai îngropat aurul? – l-au întrebat.
– Asta nu vă pot spune, – le-a răspuns tatăl. – Săpați grădina, arați ogorul, semănați, culegeți: acolo veți găsi aurul.

După ce a mai zăcut puțin, tatăl a murit.

A sosit iarna, fiii au mâncat tot ceea ce cultivase tatăl lor, iar ei n-au mai semănat nimic. În iarna următoare, fiii leneși au răbdad de foame.

S-a dus fratele cel mare să-și caute pereche, dar s-a întors cu buza umflată; a vrut și mijlociul să pețască o fată, dar și el a fost refuzat; s-a dus și mezinul, dar nimeni nu-i voia pe leneși.

Cu chiu, cu vai, au ajuns ei în primăvară, iar primăvara s-au apucat să caute aurul. Au săpat toată grădina, dar n-au găsit aur. Au plantat cartofi, care au dat rod bogat.

S-au dus să are ogorul. L-au arat, dar aur n-au găsit, în schimb au semănat grâu de primăvară, care a rodit mănos. Au treierat grâul, l-au dus la moară, l-au măcinat, au copt pâine, s-au așezat la masă să mănânce pâine făcută de ei, iar fratele cel mic a spus:

– Vai, fraților, da' proști am fost! Vedeți? Ne-a rodit aurul. Avea dreptate tata când zicea să căutăm aurul în pământ!

Frații s-au ridicat de la masă, și-au suflecat mânecile și s-au apucat de treabă.

De atunci, pământul le dădea aur: rodul pâinii. Ei au muncit de zor, aveau de toate și curând s-au însurat toți trei. Uneori, sedeau cu nevestele la masă și vorbeau:

– Dacă ar mai trăi înțeleptul nostru tată, noi am duce-o și mai bine.

ȚĂRANUL ȘI URSUL

A fost odată un țăran. Într-o zi, ședea el în pădure pe un buștean și mânca pâine. Vine la el Ursul și-l întreabă:

- Ce mănânci, omule?
- Pâine, – răspunde țăranul.
- Ia dă-mi să gust și eu.

Țăranul i-a dat o bucată de pâine, Ursul a mâncat-o și apoi a întrebat:

- Din ce se face pâinea asta?

Țăranul s-a apucat să-i explice:

– Mai întâi trebuie bine arat ogorul, iar toamna se seamănă pe el grâu. Boabele o să încolțească, o să răsară, o să ierneze, primăvara o să crească, apoi o să dea spic, o să se coacă și atunci va trebui secerat și pus în clăi; după aceea, trebuie cărat acasă, îmblătit, vânturat, dus la moară și măcinat. Așa se obține făina. Făina trebuie frământată, apoi se încinge cuptorul și se coace pâinea.

A ascultat Ursul toate astea, s-a scărpinat la ceafă și a zis:

- Ei, în cazul ăsta, am de așteptat cam mult.

S-a mai gândit puțin și-i spune țăranului:

- Bine, hai să semănăm împreună.
- Și la urmă, cum o să împărțim?
- Jumate ție, jumate mie, – zice Ursul.

Țăranul îi spune:

– Mie vârfurile, iar ție partea de jos. De acord?

– Fie, – se învoi Ursul.

Așa că au semănat ei grâu. Acesta a crescut, s-a copt și, la vremea potrivită, l-au secerat. Țăranul a luat vârfurile, iar Ursului i-a dat partea de jos, adică paie.

A văzut Ursul că a fost păcălit și a zis:

– Ei, eu nu mai vreau așa. Să semănăm altceva.

Omul îi spune:

– Să semănăm napi... De data asta, tu vei lua vârfurile, iar eu partea de jos.

Ursul a fost de acord. A venit vremea să culeagă recolta. Omul a luat partea de jos, adică napii, iar Ursului i-a dat partea de sus, adică frunzele. Vede Ursul că a fost păcălit din nou, a dat supărat din labă și a plecat în pădure.

De atunci, Ursul nu mai vrea să facă înțelegeri cu omul.

MERELE DE AUR

^
Într-o familie, au fost odată trei fete. Două dintre ele s-au măritat în alte sate, iar mezina Maria a rămas la părinți. Ea era cea mai frumoasă dintre surori, dar n-avea noroc. Căci abia trecuse nunta surorii mijlocii, și a murit mama, iar tata și-a luat altă nevastă.

N-a trăit prea mult cu ea. Mama vitregă o oropsea pe Maria, tatăl suferea și o plângea pe prima lui nevastă și curând a părăsit și el această lume.

Maria nu mai avea pe nimeni și-și petrecea timpul doar cu Vaca. Dis-de-dimineată, o ducea la pășune, îi aducea cea mai bună iarbă și doar în fața ei își plângea amarul de orfană. Iar mama vitregă era atât de rea, încât se purta cu ea mai rău decât cu un câine, și o oropsea tot timpul. Într-o zi, îi spune Mariei:

– Leneșo ce ești! Îmi mănânci pâinea, iar treabă nu faci deloc. Astăzi ai să te duci cu Vaca la păscut, iar acolo să-mi țeși din fire de păianjen pânză albă. Dacă n-o să țeși, să nu îndrăznești să vii acasă!

La pășune, Maria s-a așezat pe iarbă și plângea. Iar Vaca s-a apropiat de ea și a întrebat-o:

– De ce plângi, Maria?
– Cum să nu plâng, dacă mama vitregă mi-a poruncit să țes din fire de păianjen o pânză albă, iar eu nu mă pricep să țes?

– Nu plânge. Mai bine uită-te în urechea mea stângă și ia-ți de acolo ce îți trebuie.

Fata a adus Vaca de la păscut, a pus pe masă pâza albă și s-a dus să se culce. S-a mirat mama vitregă: de unde o fi luat fata o pânză atât de frumoasă?

A doua zi, i-a spus:

– Somnoroaso, să-mi aduci azi mătase albastră, auzi? Că de nu, n-ai ce căuta acasă!

Maria ar fugi în lume, ca să scape de mama vitregă cea rea, dar îi era milă de Vacă. S-a așezat pe iarbă și se gândea îngrijorată ce-i de făcut.

– De ce ești supărată, Mario? – a întrebat-o Vaca.

– Cum să nu fiu supărată, dacă mama vitregă mi-a poruncit să-i aduc azi mătase albastră, iar eu nu știu ce să fac?

– Nu plânge. Mai bine uită-te în urechea mea dreaptă și ia-ți de acolo ce-ți trebuie.

Seara, mama vitregă vede pe masă mătasea albastră. S-a mirat foarte tare, cum de-i îndeplinește Maria toate mofturile. A doua zi, o trimite iar cu Vaca la păscut și-i poruncește să-i aducă de data asta neapărat catifea roșie.

Maria nu știa că mama vitregă a venit tiptil după ea la pășune, s-a ascuns după o tufă și asculta ce vorbește fata cu Vaca.

Seara, când a venit fata cu Vaca de la pășune, mama vitregă îi spune:

– Mâine o să tăiem Vaca, pentru că dă lapte puțin.

Maria a fugit afară și s-a pus pe un plâns atât de amarnic, că s-a întristat și cerul. Dar s-a apropiat atunci de ea un moș.

– De ce plângi, fetiço? – a întrebat-o el.

– Cum să nu plâng, dacă sunt orfană și n-am pe nimeni, în afară de Vacă, pe care mama vitregă vrea s-o taie?

– Nu plânge, fetiço, că lacrimile nu ajută la nimic. După ce o să taie Vaca, tu să iei un oscior și să-l sădești într-un strat.

Maria a făcut cum a învățat-o moșul. A doua zi, din acel oscior, a răsărit în grădină un măr falnic, a înflorit imediat, iar a treia zi era plin de mere de aur.

Când fata era sub măr, a venit un flăcău chipeș, care a vrut să culeagă mere, dar ramurile s-au ridicat în sus și nu l-au lăsat. Atunci, el a văzut-o pe Maria, care i-a plăcut atât de mult, încât a spus:

– Dacă și tu ai fi de acord, eu aș vrea să mă însor cu tine.

Și Mariei i-a plăcut foarte mult flăcăul și a zis:

– Mărule, dă-i lui un fruct de aur.

Mărul și-a plecat crengile peste cei doi, iar ei au cules toate merele de aur. Atunci, flăcăul a luat-o pe Maria la el în trăsură și a dus-o la el acasă.

A doua zi, au observat că în grădina lor a apărut mărul. În cursul nopții, mărul a luat-o pe urmele Mariei. A rămas acolo mulți ani să rodească mere de aur. Poate mai rodește și acum...

POVESTE DESPRE DOI FRAȚI

Au fost odată doi frați: unul era foarte bogat, celălalt, sărac. Și s-a mai întâmplat ca tânărul bogat să se însoare cu o fată bogată și a devenit și mai bogat, iar cel sărac a luat una săracă și o duceau atât de greu, că ce să mai vorbim!

La cel bogat cântă muzica în fiecare zi, de parcă ar fi sărbătoare, iar cel sărac n-are nici cu ce aprinde opaițul.

Fratele bogat are un singur fiu, iar cel sărac are patru și pe toți trebuie să-i hrănească.

Cel bogat are argați și slujnice – pe toți îi hrănește –, iar pe fratele sărac nici la treierat nu-l primește.

Într-o zi, fratele sărac ședea cu nevasta și se sfătuiau unde ar putea câștiga ceva de mâncare. Așa că nevasta îi zice:

– Fratele tău, bărbate, e bogat, du-te la el și roagă-l să te ia să-l ajuți la treierat, că ni s-a terminat și ultima bucă de pâine.

– Păi, n-am ce face. O să mă duc.

A ajuns la poarta fratelui bogat, când acela se afla în curte. Fratele l-a văzut și a dat fuga la poartă.

– Ce vrei? – îl întreabă. – Vrei să râdă lumea de mine, cum râde de tine?

– Păi, de ce să râdă, frate? Pentru că tu ești bogat, iar eu sărac? Dar sunt fratele tău.

– Și ce dacă-mi ești frate? Mie mi-s frați unii ca mine, nu unii ca tine.

– Vai, frate, frate, fie-ți milă. Ia-mă la muncă să câștig la tine o bucată de pâine.

– Nu, – zice, – nu vreau să am de-a face cu cerșetorii.

– Ei, dacă ți-i rușine cu mine, nu spune că suntem frați, spune că sunt un argat, dar ia-mă să-ți muncesc.

– Nu, – zice, – toată lumea știe că suntem frați.

– Ei, dacă nu vrei să mă iei să muncesc la tine, dă-mi un săculeț de făină, că acasă îmi rabdă copiii de foame. Nu mai avem nimic.

– Nu, frate, nu-ți dau. Că doar n-am agonisit pentru tine, ci pentru mine. Du-te undeva în altă parte la muncă, dar la mine nu mai veni.

A trântit poarta, i-a întors spatele și a plecat. Fratele sărac a rămas la poartă și se gândea: „Ei, frățioare, să te miluiască Dumnezeu.”. Și-a îndesat căciula pe cap și a plecat spre casă.

Iar soția îl aștepta.

– Mai răbdați puțin, copii, – a zis ea. – Tata s-a dus la unchiul vostru, o să aducă făină. Eu o să coc pâine și o să mâncăm.

Când se uită ea, vede că se întoarce bărbatul ei, dar îi curg lacrimile cât bobul de mazăre.

– Ei, ai câștigat ceva, bărbate? Cred că acuși o să ne săturăm... – a zis și a început să plângă cu amar.

– Nu mai plânge, nevastă, – o ruga bărbatul. – Uite, o să mă duc la oraș, poate acolo o să câștig ceva...

– Și fratele ce ți-a spus?

– Da' ce frate e ăsta? Nici nu vrea să aibă de-a face cu mine.

– Să fi intrat slugă la el.
– Nu vrea să mă ia nici slugă, zice că toată lumea știe că suntem frați.

– Ei, lasă. Asta cândva o să-l coste! Bine, du-te la oraș, poate reușești să câștigi un ban.

Ea a strâns resturile de mâncare, rămase de dimineață, le-a dat seara copiilor să mănânce, iar părinții se uitau la copii și plângeau, pentru că nu mai era nimic de mâncat.

I-a culcat pe copii și s-a culcat și ea. Iar bărbatul, bietul de el, nu știa ce să facă: să se culce și el sau să pornească de pe acum la oraș, că după ce s-or trezi copiii, vrei, nu vrei, trebuie să le dai ceva să mănânce.

– Ei, bărbate, de ce stai și nu te culci?

– Și ce folos dacă mă culc? Unde mi-i traista?

– La ce-ți trebuie?

– Că vreau să plec. Iar tu, până mă întorc de la oraș, poate găsești ceva să le dai copiilor să mănânce.

A luat traista și a plecat.

A ajuns la oraș și s-a angajat la un negustor să-i încarce secară și altele. I-a muncit negustorului vreo trei săptămâni și a câștigat treizeci de carboave¹. „Ei, – și-a zis el, – măcar n-am muncit degeaba, vom avea ce mânca.” S-a dus la piață, a cumpărat sare, a cumpărat pâine și slănină și s-au și dus cinci carboave. „Astelalte, – și-a spus, – le duc acasă, să vadă nevastă-mea că n-am muncit degeaba.”

Ajunge omul în satul lui. Trece pe lângă poarta fratelui și aude din curte atâta hărmălaie, că răsuna în tot satul. „Ia te uită! Ce petrecere e la fratele meu! Ei, nu-i nimic, las’ să petreacă.” Ajunge acasă și bate la ușă. Soția dă fuga și întreabă:

¹ **carboavă** – veche monedă de argint care a circulat în Rusia țaristă și avea valoarea de o rublă; a circulat și în Țările Române. (C. Ir.).

– Cine e?

– Bărbatul tău.

I-a deschis.

– Vai ce bine, – zice, – că te-ai întors acasă!

A intrat omul înăuntru. Copiii dormeau – care pe laviță, care pe cuptor, care pe prichici, înfășurați în țoale. De cum au auzit că a venit tata și a adus mâncare, s-au trezit toți.

Unul zice:

– Tată, dă-mi pâine!

Altul:

– Dă-mi, tată, slănină, vreau slănină!

El a dezlegat traista. Copiii s-au năpustit ca lăcustele: au în-
hățat care ce-a putut – pâine, turtă, slănină; s-au apucat să mănânce fiecare pe unde se afla: pe cuptor, pe prichici, pe jos.

– Ei, iar asta e cadou pentru tine, femeie, – zice el, scoate douăzeci și cinci de carboave și-i dă.

Soția s-a și speriat, că, de când s-a măritat, n-a avut atâția bani. Apoi i-au lăsat pe copii să doarmă și s-au culcat și ei. Iar dimineața, soția a spus:

– Ei, bărbate, acum avem bani, du-te la oraș, cumpără pâine, cumpără sare, cumpără-mi mie cizme, cumpără-ți și ție – să nu mai râdă lumea de noi.

– Bine, mă duc.

A plecat.

Ajunge el la oraș și vede adunați într-o piață o mulțime de oameni. „Ia să văd ce-i acolo”, – și-a zis.

S-a apropiat și l-a întrebat pe un om:

– Ce se petrece aici?

– E vorba despre răscumpărarea unui datornic, un prăpădit de fugar.

– Ce datornic?

– Se pare că acest om nu i-a plătit boierului nu’ș’ ce datorie...

A fugit și a hoinărit un an pe undeva, dar l-au prins și a stat un an la pușcărie, iar acum l-au scos ca să fie răscumpărat: cine plătește pentru el douăzeci și cinci de carboave poate să-l ia, ca să-i muncească pentru acești bani.

– De ce nu-l iei dumneata?

– Unde să-l iau? Și-apoi, ce să fac cu un vântură-lume? Du-te și uită-te la el.

Omul s-a strecurat prin mulțime și vede un flăcău zdravăn cu mâinile legate la spate, iar funcționarii continuau să strige:

– Cine dă douăzeci și cinci de carboave pe acest flăcău poate să-l ia acasă, iar flăcăul e obligat să-i muncească pentru acești bani.

Flăcăul stătea cu capul plecat și zicea:

– Luați-mă, oameni buni, care credeți în Dumnezeu; o să vă muncesc și o să vă redobândiți cheltuiala cu vârf și îndesat.

Fratelui sărac i se făcu milă de flăcău. „Ce-ar fi să-l răscumpăr eu? Vom munci în doi și câștigul va fi mai mare.” Și-a făcut loc prin mulțime, a ajuns în fața funcționarilor și întreabă:

– Cât va munci flăcăul pentru banii de răscumpărare?

– Un an.

– Și după aceea?

– După aceea, cum o să vrea el: dacă o să vrea să-ți mai muncească în continuare, bine, dacă nu, el va fi liber să plece.

Omul a scos banii și zice:

– Poftim douăzeci și cinci de carboave în contul lui.

Funcționarii au luat banii, au notat în catastif cui i-a fost încredințat flăcăul, iar omul i-a dezlegat flăcăului mâinile și i-a spus:

– Hai să mergem, băiete.

Flăcăul s-a înclinat în fața lui:

– Îți mulțumesc, nene, – zice, – că m-ai răscumpărat.

Au plecat împreună. Îl duce săracul în satul lui, însă pe drum l-au apucat grijile.

Flăcăul îl întreabă:

– De ce ești supărat, nene?

– Nu sunt supărat, – îi răspunde.

– Ba, te văd că ești supărat.

– De ce aș fi supărat?

– Pentru că m-ai răscumpărat pe mine, un vântură-lume!

– Ei, fiule, așa e. Să știi, băiete, că cei douăzeci și cinci de carboave erau toți banii mei și cu ei te-am răscumpărat.

– Lasă, nene, nu-ți face griji.

Au ajuns acasă. Soția i-a văzut pe fereastră și se mira: „Oare cu cine vine el?”.

Au intrat în casă.

– Uite, nevastă, – zice, – ce am cumpărat.

– Ce?

– Păi, uite, pe acest flăcău!

– Chiar așa? – întreabă femeia și începuse să plângă. – Ce-ai făcut, omule? N-avem ce mânca, ne mor copiii de foame.

Iar flăcăul s-a așezat pe laviță și zice:

– Nu plânge, leliță, nu fi supărată. Îi mulțumesc soțului dumitale că m-a răscumpărat, iar pentru acei bani, o să vă muncesc, încât o să mâncați pâine de pe urma mea.

A stat el ce a stat și la urmă întreabă:

– Da' pentru cină aveți mâncare?

– De unde să avem? Nu vezi că nu avem nici oale și nici ce pune în ele?

Flăcăul a mai stat puțin și a ieșit din casă. După un timp, ciocăne la ușă:

– Deschide, leliță.

I-a deschis bărbatul.

– Uite, nene, am adus mâncare pentru copii.

Iar flăcăul chiar a venit încărcat cu mâncare. Când au auzit de mâncare, copiii s-au repezit să apuce fiecare câte ceva: slănină, tur-tă, pâine și au fugit să mănânce la locul lor pe cuptor, pe prichici, pe jos...

Și femeii i-a mai trecut supărarea:

– Îți mulțumim, flăcăule.

– N-ai pentru ce să-mi mulțumești, leliță. Hai să ne așezăm și să cinăm cu toții.

S-au așezat la masă, au mâncat și s-au culcat.

Când s-au sculat dimineața, flăcăul a întrebat:

– De ce treabă ne apucăm, nene? Că trebuie să muncim ceva.

– Păi, ce să muncim?

– Văd că n-ai gospodărie și n-avem ce munci, dar hai măcar să împletim gard, ca să împrejmuim curtea.

– Dar n-avem nuiiele.

– Mâine vom avea nuiiele.

– Păi, cu ce bani?

– Mâine vom avea și bani. Da' cine-i vecinul de alături?

– Mai bine nu întreba, flăcăule!

– Păi, de ce?

– E fratele meu, – zise și se scutură.

– E atât de bogat și dumitale nu-ți dă nimic?

– Mi-a închis și poarta, ca să nu mă duc să-i cer.

– Ai un frate atât de bogat? Ei, lasă, nene, că o să vină vremea să-ți dea.

Au mai stat puțin de vorbă și au intrat în casă. Seara s-au așezat să mănânce, că acum aveau ce pune pe masă. Iar, după cină, s-au culcat. Când bărbatul și femeia au adormit, flăcăul s-a sculat încet, a ieșit tiptil din casă și a închis ușa după el. S-a dus direct la boierul care-l băgase la pușcărie. A intrat în cămară și a spart lada cu bani. „Nu iau ceea ce e al tău, – a zis, – ci iau banii pentru care ți-am muncit, iar tu m-ai jecmănit și m-ai băgat la pușcărie!”

Și-a umplut buzunarele cu bani și a plecat. A intrat încet în casă și s-a culcat. Dimineața, s-au sculat și au mâncat. Flăcăul a stat ce a stat și la urmă a scos din buzunar cincizeci de carboave.

– Poftim, nene, ăștia-s banii dumitale, pentru că m-ai răscumpărat.

Apoi mai scoate cincizeci și-i dă femeii:

– Iar ăștia-s ai dumitale, leliță, ca să nu te mai cerți cu bărbatul din cauză că m-a răscumpărat.

Când a văzut femeia atâția bani, i-a făcut flăcăului o plecăciune:

– Îți mulțumesc, dragule!

Și iar se plecă, încă o dată, de două ori, nici ea nu știa ce să mai facă. Iar bărbatul a ridicat din umeri și se tot plimba prin casă.

– Ei, – a spus flăcăul, – acum hai la oraș și să cumpărăm cele trebuincioase în gospodărie.

Au plecat la oraș. Au cumpărat un cal, o pereche de boi, au cumpărat o vacă cu vițel, au cumpărat o căruță.

Au ajuns acasă. Au început să se gospodărească și să prindă puțin cheag. Iar fratele bogat se mira:

– Ce s-o fi întâmplat? – zice. – De unde au apărut la fratele meu boi, cal și vacă?

Iar nevastă-sa zice:

– De la hoțul ăla, că de unde altundeva?
– O fi fost el cândva hoț, dar acum nu mai e, pentru că a fost răscumpărat.

– Și atunci, de unde au bani?
– Asta știu numai ei. Poate că acel hoț o mai avea din banii de dinainte.

Iar soacra zice:

– Trimiteți băiatul să se joace cu copiii lui, să tragă cu urechea ce spun copiii și pe urmă să vină să ne spună.

– E bine așa.

L-au trimis pe băiat. Fratele sărac se gândea: „Ce-o fi asta? Niciodată fratele meu bogat nu i-a dat voie copilului să vină să se joace cu copiii mei, iar acum l-a trimis...”. S-au așezat să prânzească și l-au pus și pe băiat la masă. După ce s-a jucat cu copiii, băiatul a plecat. Ajuns acasă, tatăl l-a întrebat:

– Ei, fiule, ce ai auzit acolo?

– N-am auzit nimic, tată. Ne-am jucat. După aceea, unchiul mi-a dat să mănânc borș cu carne și cașă¹ cu lapte.

– Ehe... Înseamnă că nu mai mănâncă pleavă, cum făcea acum un an, când eu îi dădeam pleavă, iar el o măcina împreună cu se-cara și o mânca... Acum mănâncă borș cu carne și cașă cu lapte! Ca să vezi! Cum să aflăm de unde are toate astea?

Iar soacra îi spune de pe cuptor:

– Uite cum poți afla. Te duci la frate-tu și-i spui că ar trebui, chipurile, să vină perceptorii să-ți stabilească impozitul și de aceea îi spui: „Lasă-mă, frate, să aduc lada cu bani să stea în casa ta, până scap de acei domni.”. Iar tu ia din cămară lada aceea mare, încuie-mă pe mine în ladă, iar eu o să aud ce vorbesc ei.

---

¹ cașă – mâncare asemănătoare cu pilaful; se prepară din arpacaș, din mei, orez sau păsat (crupe). (C. Ir.).

– Foarte bine.
– Da' să-mi pui în ladă și ceva de mâncare.
– Păi, uite că au mai rămas colțunași, o să-ți pun cu castron cu tot.

Au adus lada din cămară, a intrat soacra în ea și i-au pus și colțunașii.

– Ei, acuma mă duc la frate-miu.

Fratele sărac trebuia prin curte, când a văzut că vine fratele lui.

– Ce s-o fi întâmplat că vine el la mine? – s-a întrebat el mirat, dar i-au dat și lacrimile.

Acela a intrat în curte și l-a salutat:

– Noroc, frate, – a zis și i-a strâns și mâna.

– Noroc.

– Doamne-ajută!

– Mulțumesc.

– Știi de ce am venit la tine?

– Nu.

– Fii atât de bun, frate, și lasă-mă să aduc la tine lada mea cu bani, că trebuie să vină percepatorii să-mi prețaluiască averea, ca să știe ce dări să-mi pună. Să stea la tine până mâine dimineață, când am să vin s-o iau.

– Bine, du-te și ad-o.

– Da' te rog, frate, s-o punem în casă, nu în tindă, că în tindă mi-i frică s-o las...

– O s-o punem în casă. Du-te și ad-o.

A plecat fratele bogat și a adus lada cu căruța; slugile lui au dus-o în casă și au pus-o într-un colț.

Flăcăul nu era acasă. S-a întors seara și a văzut lada.

– Nene, ce ladă e asta?

– A adus-o frate-miu să stea la mine până mâine, că la el trebuie să vină perceptorii să-i stabilească dările. O să vină mâine dimineață s-o ia.

– Te-a mințit!

După ce s-au culcat toți și au adormit, baba s-a mișcat în ladă. I se făcuse foame, de-i chiorăiau mațele, a găsit castronul pe pipăite și s-a apucat să înfulece...

Flăcăul a aprins opaițul și s-a dus să descuie lada. Baba a înghețat de spaimă. El a ridicat capacul lăzii și o vede pe babă moartă cu colțunașul în gură. Flăcăul a încuiat repede lada și s-a dus și el la culcare.

Dimineața a venit fratele bogat cu slugile după ladă.

– Ce face lada mea, frate?

– Bine.

– Ei, îți mulțumesc, să-ți dea Dumnezeu sănătate. Hai, băieți, – le zice el slugilor, – luați lada și duceți-o la căruță.

Au urcat lada în căruță și au pornit. Fratele bogat merge în urma căruței și întreabă:

– Ei, mamă, ai aflat de unde au ei banii?

Dar n-a primit răspuns.

– Probabil, doarme, – a zis el.

Au adus lada acasă și au deschis-o. Bogatul se uită înăuntru și se apucă cu mâinile de cap:

– Aoleu, a murit! Ia te uită, nevastă, maică-ta a rămas cu colțunașul în gură. S-o fi înecat. Vai de capul meu! Ce-i de făcut?! Dau fuga la popă să vină s-o înmormânteze. O să-i spunem că a murit subit.

S-a dus bogatul la popă:

– Plecăciune, părinte.

– Să trăiești, să trăiești.

– A murit soacră-mea. Veniți s-o înmormântați.

– Ei, cum așa? Ieri am văzut-o și părea sănătoasă.
– Da’ s-a întâmplat, părințele, un necaz. S-a înecat cu mâncare. Îi rămăsese colțunașul în gât.

– Ei, o să vin acuși.

A venit și, când a văzut moarta, a zis:

– Azi n-o înmormântăm. Măine, că prea a murit pe neașteptate.

Au dus-o pe babă în casă și au pus-o pe laviță. Noaptea, a venit flăcăul la fratele bogat, a luat-o pe babă în spinare și a dus-o în hambar. Iar în hambar erau vreo două sute de duble de grâu frumos și auriu. El a răvășit și a împrăștiat grâul în tot hambarul, i-a pus babei o lopată în mână și a plecat. Iar cât a dus-o flăcăul pe babă, a zdruncinat-o, și baba a început să-și revină: încet, încet, până și-a revenit de tot. Zăcea pe grâu și gemea.

– Ia hai, nene, să mergem și noi.

Ajung ei în curtea bogatului, unde era mulțime mare de lume și nu era chip să răzbați. Bogatul își smulgea părul din cap și-i striga unui argat:

– Kalinik, fugi repede la părințele și spune-i să facă ce-o ști. Spune-i că soacră-mea s-a întors din lumea cealaltă... Beleaua asta îmi mai lipsea!

Kalinik a dat fuga la preot.

– Săru’-mâna, părinte.

– Să trăiești. Ai venit să-mi spui ceva?

– Da. Să veniți la noi, da’ cât mai repede!

– Dar ce e? Ce s-a întâmplat?

– Păi, baba Paraska s-a întors din lumea cealaltă. Azi-noapte s-a dus în hambar, a împrăștiat tot grâul; acum zace acolo și geme.

– Tot grâul? A împrăștiat tot grâul în hambar? Baba Paraska? Uite, Semene, ia ce ne trebuie și hai să mergem.

Au ajuns. Baba stătea lungită în hambar și se văita... Iar bogațul i-a făcut preotului o plecăciune până la pământ:

– Vai, părințele, soacra s-a întors din lumea cealaltă! Oare se poate să faceți o dezlegare de blesteme, că cine știe ce-ar putea ea să...

– Așteaptă, – a zis preotul și s-a dus la hambar și întreabă din ușă:

– Roaba lui Dumnezeu babă Paraskă, te rog să-mi spui dacă ești vie sau nu ești vie.

– Vai, părințele, nici eu nu știu... – gema baba. – Da' parcă aș fi vie.

– Cum ai ajuns aici?

– Nici eu nu știu... Poate că am venit singură, poate m-a adus cineva, nu știu... S-o fi întâmplat din cauza păcatelor mele. Dacă ați vrea, părințele, să mă spovediți...

– Cred, – zice preotul, – că necuratul a făcut toate astea... Ia, luați-o pe babă și duceți-o de aici.

Oamenii stăteau cu gurile căscate, dar nu se urneau din loc. Iar flăcăul care era lângă ușă a spus:

– Lăsați-mă, că o duc eu.

A scuiat în palme, a luat-o pe babă și a dus-o în casă. A ieșit în tindă și, fără să-l vadă cineva, a urcat pe scară în pod, s-a ascuns să asculte cum o spovedește preotul pe babă.

– Să te căiești, roaba lui Dumnezeu Paraska, pentru păcatele tale, că probabil ești tare păcătoasă, dacă ai fost dusă de vie pe lumea cealaltă.

– Of, sunt tare păcătoasă! – geme baba Paraska. – Iar cel mai mare păcat pe care îl am este că l-am îndemnat pe ginere să ia toți banii tatălui lui numai pentru el... Înainte de a muri, tatăl lui a spus unde sunt ascunși banii, pe care să-i ia și să-i împartă cu fratele

lui... Iar eu cu fiică-mea l-am făcut pe ginere să ia el toată averea și lui frate-su să nu-i dea absolut nimic...

– Dar banii unde zici că-s ascunși? – întreabă preotul.

– În grădină, părințele, în grădină îs îngropați... Acolo or fi și acum.

Flăcăul l-a auzit pe preot tușind, ca să-și dreagă glasul.

– Și zici că banii-s tot acolo? Dar în ce loc anume?

Acum baba începu să geamă și să ofteze, însă flăcăul n-a auzit dacă i-a spus locul ori ba, iar preotul i-a iertat păcatele și s-a grăbit să iasă din casă. Îi zice bogatului:

– Ei, acum au ieșit din soacra ta duhurile necurate. Dar trebuie făcută sfeștanie pentru casă, pentru hambar și celelalte, ca să nu se întâmple și alte nenorociri...

– Da' grâul îl pot folosi, părințele?

– A, nu-nu, nu se poate!

– Și ce să fac cu el?

– Fă ce vrei; îngroapă-l sau arde-l, dacă nu vrea să-l ia nimeni.

Fratele sărac era aproape. Flăcăul i-a făcut semn, iar acela a spus:

– Lasă-mă, frate, să iau eu grâul. Că ce-o fi o fi.

– Ia-l, – zise bogatul, – fă bine și ia-l, – a mai spus și s-a strâmbat de rău ce-i părea de acel grâu.

Fratele sărac, nevastă-sa și flăcăul au cărat grâul toată ziua, de dimineață până seara, și au umplut hambarul lor cu grâu auriu.

– Ei, ce zici, nene, – întreabă flăcăul, – ajunge?

– Ajunge, – răspunse săracul.

– Stai, că asta încă nu-i totul!

De cum se înnoptă, flăcăul s-a îmbrăcat, a luat o piele de țap cu coarne, că la fratele sărac tocmai fusese tăiat un țap bătrân, și s-a dus în grădina vecină.

S-a ascuns după o răchită bătrână și aștepta. La miezul nopții, aude zăpada scârțâind sub pașii cuiva. Acela a sărit gardul și a căzut.

– Ptiu, drace!

– I-auzi, – își zise flăcăul, – taica părintele îl pomenește pe dracu’...

Și vede că popa se îndreaptă direct spre răchită și se apucă să sape de zor cu hârlețul pământul înghețat, de săreau bulgări... Când, deodată, hârlețul zăngăni, dând de ceva. S-a aplecat și a scos din groapă un ceaun. Atunci, flăcăul și-a pus pielea de țap și a ieșit de după răchită.

– Ce faci, părințele? – întrebă el.

Preotul țipă de spaimă și aruncă ceaunul în groapă. Își suflecă dulama și sări gardul, strigând:

– Ajutor! Diavolul!

Și o tuli prin grădini, stârnind lătratul câinilor. Iar flăcăul a luat ceaunul, a vărsat banii și i-a împrăștiat peste tot în jurul gropii. Apoi a făcut urme de copite de țap pe zăpadă și s-a dus acasă să se culce.

Dimineața, în curtea vecină, țipa femeia:

– Vai, scoală-te, Ivane! Că iar a venit necuratul la noi. Du-te și vezi ce-a făcut în grădină!

Iar bogatul dormea pe laviță. Când a auzit ce-i spune nevasta, s-a speriat atât de rău, că i-a plesnit curmeiul de la nădragi.

– Vai de capul nostru! Să știi că iar și-a bătut joc dracul de noi. Că dacă ar fi fost vreun hoț, ar fi luat totul, iar așa: uite ce-a făcut! Se văd și urmele copitelor lui pe zăpadă. Kalinik! Unde ești, Kalinik? Fugi repede la părintele! Spune-i că iar a venit necuratul!

A plecat Kalinik în fugă. Ajunge la preot și abia poate îngăima vorbele:

– Pă-pă-părinte! Ia-ia-iar a venit necuratul! Veniți repede să faceți ceva, stăpânii zic că fac o sfeștanie...

Dar preotului nu-i ardea de sfeștanie. Zăcea în pat, se văita că fusese mușcat de câini, când a fugit azi-noapte. Dar Kalinik a căzut în genunchi și-l tot ruga:

– Hai, părințele, dați-vă jos din pat, că de vă va fi greu să mergeți, io o să vă sprijin.

N-a avut preotul încotro și s-a dat jos din pat, dar de speriat ce era, într-un picior a încălțat o cizmă, iar în celălalt o gheată. Au ieșit din casă. Kalinik a observat abia în uliță:

– Ce s-a întâmplat, părinte? Ați pierdut tureatca de la o cizmă sau ce?

– Unde? Ce? Ca să vezi! Țsta-i bocanc. Du-te fuguța și adu-mi cizma.

Kalinik a dat fuga în casă să caute cizma; s-a băgat peste tot s-o caute, încât transpirase, dar n-o găsea și începu să strige:

– Unde-i cizma părintelui? Unde-i cizma părintelui?

Preotul stătea dincolo de poartă; și era un ger, de i s-au înroșit pulpele, dar lui nu-i păsa; se tot gândea: oare de ce el nu e în stare să alunge dracii?

Cu chiu, cu vai, Kalinik a găsit cizma și i-a adus-o. Preotul s-a încălțat și au plecat grăbiți. Bogatul îi aștepta la poartă; tropăia pe zăpadă și se învinețise de frig. Îl văzu pe preot și-i ieși înainte:

– Vai, părințele, scăpați-mă! Ieri s-a întors soacră-mea din lumea cealaltă, azi-noapte a fost beleaua cu banii, iar acuși, te pomenești, o să-mi ardă casa!...

Preotul s-a dus până la răchită și a văzut banii împrăștiați pe jos și scrâșni din dinți.

– Păi, da, sigur că da, banii nu mai sunt ai tăi, sunt ai diavolului...

Flăcăul se afla alături și zise:

– Ce-mi dați ca să alung de aici dracii și să nu mai vină în vecii vecilor?

Preotul l-a auzit și se holbă la el:

– Păi, cum ai să faci? Poți să-i alungi?

Iar bogatul îl roagă din tot sufletul:

– Fă-o, dacă poți! Îți dau orice, dacă mă scapi de draci și să nu mai vină aici.

– Bine, – zice flăcăul. – Dă-mi numai banii pe care i-a împrăștiat dracul și nimic altceva.

– Ia-i, dacă altfel nu se poate...

Flăcăul a adus o căldare de apă, a stropit peste tot – și casa, și curtea, și grădina, și răchita, și în jurul ei. A stropit-o și pe soacră, și pe bogat, și pe nevasta lui. Apoi suflă peste ei și se învârti de trei ori într-un picior.

– N-aveți nicio grijă, – a zis el, – de-acum încolo n-o să mai pățiți nimic.

A adunat banii de sub răchită și a plecat acasă.

– Ia, nene, ia și dumneata, leliță, banii tatălui, gospodăriți-vă și creșteți-vă copiii.

Și s-a apucat fratele sărac să se gospodărească. Și-a mai cumpărat o vacă, o pereche de boi, cai mai buni, a mai cumpărat și pământ. Și au dus-o cu toții din ce în ce mai bine.

Iar fratelui bogat i-a mers tot mai rău. I-au ars două mori, i-a ars hambarul cu cereale cu tot. A ajuns în situația să-și vândă și vitele.

S-a dus la fratele sărac:

– Ai putea, frate, să-mi împrumuți niște bani?

– Îți dau câți vrei, – zice, – doar suntem frați, nu?

Dar și așa, nu i-a mers bine bogatului. Și-a vândut boii și caii, a vândut oile. Iar peste încă doi ani a rămas numai cu casa.

ASTA VREA ȘTIUCA

A fost odată un om care avea trei băieți: doi erau deștepți, iar al treilea, Omelko, era prostănac.

Frații munceau, iar Omelko stătea pe cuptor cât e ziua de mare și nu-i păsa de nimic.

Într-o zi, frații s-au dus la târg, iar nevestele lor îl roagă pe Omelko:

– Du-te, Omelko, și adu apă.

Iar el le răspunde de pe cuptor:

– Nu vreau.

– Hai du-te, Omelko, că frații tăi o să-ți aducă de la târg ceva bun.

– Ei, bine, mă duc.

S-a dat jos Omelko de pe cuptor, s-a încălțat, s-a îmbrăcat, a luat gălețile și toporul și a plecat la râu.

A făcut în gheață o copcă și a umplut gălețile cu apă. Se uită el în copcă și zărește o știucă. Se apleacă încet și înhață Știuca.

– Ah, ce borș bun o să iasă! – se bucura el.

Iar Știuca îi zice cu glas de om:

– Omelko, aruncă-mă în apă, că și eu o să-ți fiu de ajutor!

Iar Omelko râde:

– Ce ajutor pot aștepta de la tine? Nu. Te duc acasă și le spun cumnatelor să facă din tine borș. O să iasă un borș bun!

– Omelko, Omelko, aruncă-mă în apă, că eu o să-ți îndeplinesc orice dorință.

– Bine, dar mai întâi, dovedește-mi că nu mă păcălești și o să-ți dau drumul în apă.

Știuca îl întreabă:

– Ce-ai vrea tu, Omelko, în clipa asta?

– Vreau ca gălețile să se ducă singure acasă și să nu se verse apa din ele...

Știuca îi spune:

– Ține minte aceste vorbe:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu...***

Și spui ce vrei.

Atunci, Omelko zice:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
Găleților, duceți-vă
singure acasă!...***

Abia apucă el să zică aceste vorbe, că gălețile au și plecat. Omelko a eliberat Știuca în apă și a plecat pe urmele găleților.

Gălețile treceau singure prin sat, iar oamenii se minunau; Omelko venea în urmă și râdea. Gălețile au intrat în casă, s-au așezat singure pe laviță, iar Omelko s-a urcat pe cuptor.

După vreun ceas, cumnatele îi spun:

– Omelko, de ce stai pe cuptor? Du-te și taie lemne.

– Nu vreau...

– Dacă nu tai lemne, frații tăi n-o să-ți aducă nimic.
Omelko n-are chef să se dea jos de pe cuptor. Dar și-a adus aminte de Știucă și a spus:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
toporul, du-te și taie lemne,
iar voi, lemnelor, să veniți în casă
și să intrați în sobă!...***

Toporul sări de sub laviță și s-a dus afară; a tăiat lemne, iar lemnele au venit singure în casă și au intrat în sobă.

După încă un ceas, cumnatele iarăși îi spun:

– Omelko, afară nu mai sunt lemne. Du-te în pădure și adu lemne.

Iar el le răspunde de pe cuptor:

– Da' duceți-vă voi!

– Cum așa? Nu e treaba noastră să mergem în pădure după lemne.

– Iar eu nu vreau...

– Ei, atunci n-o să îți se aducă nimic de la târg.

N-avea Omelko încotro. A coborât de pe cuptor, s-a încălțat și s-a îmbrăcat. A luat o frânghie și toporul, a ieșit în curte și a urcat în sanie.

– Cumnatelor, deschideți poarta!

Iar ele îi spun:

– Ce faci, prostule? Te-ai urcat în sanie, fără să înhami calul?

– N-am nevoie de cal.

Cumnatele au deschis poarta mare, iar Omelko șopti foarte încet:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
mergi, sanie, la pădure!...***

Sania a ieșit pe poartă, dar atât de repede, că niciun cal n-ar fi ajuns-o.

Iar spre pădure trebuia să treacă prin oraș. Aici a lovit el cu sania mai mulți oameni, i-a trântit, iar oamenii strigau: „Opriți-l! Opriți-l!”, dar sania și-a văzut de drum.

A ajuns Omelko la pădure și a zis:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
toporule, taie lemne uscate,
iar voi, lemnelor, legați-vă
și încărcăți-vă în sanie!...***

Toporul a tăiat lemne, le-a spart, iar lemnele s-au dus singure în sanie și s-au legat cu frânghia. Apoi Omelko i-a poruncit toporului să taie un par zdravăn, iar el s-a așezat pe lemne:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
du-mă, sanie, acasă!...***

Sania a pornit spre casă. Iar a trebuit să treacă prin acel oraș, unde loviseră și călcaseră mai mulți oameni, iar în oraș Omelko era așteptat. Oamenii l-au dat jos din sanie, l-au beștelit, l-au înjurat și l-au bătut.

Vede Omelko că nu e de glumă și a șoptit:

***Asta vrea Știuța,
asta vreau și eu:
parule, ia ciomăgește-i!***

A sărit parul din sanie și a început să lovească lumea. Oamenii s-au împrăștiat care-ncotro, iar Omelko a ajuns acasă și s-a suit pe cuptor.

Ajunsesse vestea și la împărat despre isprăvile lui Omelko. Și a trimis împăratul un ofițer să-l caute și să-l aducă la palat.

A sosit ofițerul în satul lui Omelko, s-a dus la el acasă și întreabă:

– Tu ești Omelko cel prost?

Iar el zice de pe cuptor:

– Da' ce treabă ai cu el?

– Îmbracă-te repede, că o să te duc la împărat.

– N-am chef...

Ofițerul s-a enervat și i-a dat o palmă. Atunci, Omelko a spus încet:

***Asta vrea știuța,
asta vreau și eu:
parule, ia scarpină-i spinarea!***

Parul sări și-l luă pe ofițer la ciomăgit, încât acela abia a scăpat cu fuga.

Împăratul s-a mirat că ofițerul n-a fost în stare să-l aducă pe Omelko și l-a trimis pe dregătorul său cel mai înalt cu poruncă:

– Adu-mi-l pe prostănacul Omelko! Dacă nu mi-l aduci, să știi că unde-ți stau picioarele, o să-ți stea capul!

Înaltul dregător a cumpărat agrișe, prune uscate și turtă dulce, s-a dus în acel sat, a ajuns la casa unde locuia Omelko și a început să le descoasă pe cumnate cam ce i-ar plăcea lui Omelko.

– Lui Omelko al nostru îi place să i se vorbească frumos și să i se cumpere o tunică roșie, atunci el face ceea ce i se cere.

Înaltul dregător i-a dat lui Omelko agrișe, prune uscate și turtă dulce și i-a spus:

– Mă Omelko, mă, de ce stai tu numai pe cuptor? Hai să mergem la împărat.

– Da' mie mi-i cald și aici...

– Mă Omelko, împăratul o să-ți dea daruri. Hai să mergem, te rog.

– Da' n-am chef.

– Omelko, să știi că împăratul o să-ți dăruiască o tunică roșie, căciulă și cizme.

Omelko s-a gândit ce s-a gândit și a spus:

– Ei, bine, dar mergi tu înainte, că o să vin și eu în urma ta.

A plecat marele dregător, iar Omelko a mai lenevit puțin pe cuptor, apoi a spus:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
ia, cuptorule, du-mă la împărat!...***

Și imediat au trosnit colțurile casei, s-a mișcat tavanul, a căzut un perete – a ieșit cuptorul în uliță, apoi a pornit pe șosea, direct la împărat.

Se uită împăratul pe fereastră și se miră:

– Ce ciudățenie mai e și asta?

Iar înaltul dregător îi explică:

– E Omelko; vine la tine călare pe cuptor.
A ieșit împăratul în verandă:
– Omelko, am multe plângeri împotriva ta. Ai rănit mulți oameni.
– Da' pe ei cine i-a pus să iasă înaintea saniei?
În acea clipă, de la o fereastră privea fata împăratului, prințesa Maria. Omelko a văzut-o și a șoptit:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
să se îndrăgostească
fata împăratului de mine!...***

Și a mai spus:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
du-mă, cuptorul, acasă!***

Cuptorul, cu Omelko tolănit pe el, s-a întors acasă, a intrat înăuntru și s-a așezat pe vechiul loc.

Iar la palatul împăratului erau țipete și lacrimi: prințesa Maria suferea de dorul lui Omelko, zicea că nu poate trăi fără el și-l ruga pe tatăl ei s-o dea după Omelko.

S-a neliniștit și s-a întristat împăratul, apoi s-a supărat și pe Omelko, și pe fiica sa. Și-i poruncește iarăși înaltului dregător:

– Du-te și adu-l pe Omelko viu sau mort! Că de nu mi-l aduci, o să-ți stea capul unde-ți stau picioarele!

Înaltul dregător a cumpărat vin dulce și tot felul de mâncăruri, s-a dus acasă la Omelko și i-a dat să bea și să mănânce. Iar Omelko

a mâncat și a băut, până s-a îmbătat și a adormit. Atunci, înaltul demnitar l-a pus în căruță și l-a dus la împărat.

Împăratul, supărat peste măsură, a poruncit să se aducă un butoi mare cu cercuri de fier, să-i pună înăuntru pe Omelko și pe prințesa Maria, să astupe butoiul și să-l arunce în mare.

Se trezește Omelko după un timp și vede că e întuneric și strâmt.

– Unde mă aflu?

Și aude că i se răspunde:

– Vai, Omelko! Ne-au pus pe amândoi într-un butoi, l-au pecetluit cu smoală și l-au aruncat în mare!

– Da' tu cine ești?

– Eu sunt prințesa Maria.

Atunci, Omelko a spus:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
vântule puternic, aruncă butoiul
pe plaja cu nisip auriu!***

Vântul a suflat cu putere. Marea albastră și-a învolburat valurile și a aruncat butoiul pe o plajă cu nisip auriu. Omelko și prințesa Maria au ieșit din butoi.

– Dar noi, Omelko, unde o să locuim? Construiește o căsuță cât de mică.

– N-am chef...

Dar ea îl ruga tot mai stăruitor. Atunci, Omelko a zis:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:***

***să apară un palat de piatră
cu acoperiș de aur!***

Nici n-a terminat el bine de spus, că a și apărut un palat mare de piatră cu acoperiș de aur. În jur erau o grădină și o livadă mare, în care înfloreau flori și cântau păsărele. Prințesa Maria și Omelko au intrat în palat și s-au oprit la o fereastră, iar ea îi spune:

– Omelko, oare n-ai putea tu să devii un Făt-Frumos?
Iar Omelko n-a mai stat pe gânduri și a spus:

***Asta vrea Știuca,
asta vreau și eu:
să mă fac un Făt-Frumos –
și deștept, și bun! ”***

Și a devenit Omelko atât de frumos, cum nu s-a mai văzut.
Și iată că, într-o zi, a ieșit împăratul la vânătoare și vede că în locul în care înainte nu era nimic, acum se înalță un palat.

– Ce neobrăzat a îndrăznit să-și facă palat pe pământul meu?!

Și a trimis să se afle cine e.

Trimișii împăratului s-au dus la palat și au întrebat.

Iar Omelko le-a răspuns:

– Pofțiți-l pe împărat să vină la noi în ospete și o să-i spun chiar eu.

A venit împăratul. Iar Omelko l-a întâmpinat, l-a poftit în palat, l-a pus la masă. Împăratul bea, mănâncă și se mira:

– Cine ești tu, tinere bun și frumos?

– Dar oare nu-ți aduci aminte de prostănacul Omelko? Cel care a venit la tine călare pe cuptor, iar tu ai poruncit să fie pus

în butoi împreună cu fiica ta și aruncați în mare? Ei, eu sunt acel Omelko. Aș putea acum să-ți distrug toată împărăția și să-i dau foc pentru ceea ce ne-ai făcut!

Împăratul s-a speriat foarte tare și a început să-l roage:

– Omelko, însoară-te cu fata mea și ia-mi toată împărăția, dar cruță-mi viața!...

Și, după asta, s-a făcut o petrecere, cum nu mai văzuse lumea. Omelko s-a însurat cu prințesa Maria și a devenit noul împărat.

Și uite-așa, am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea toată!

UN OM SĂRAC ȘI FII LUI

A fost odată ca niciodată un om sărac. El avea trei fii. Pe cel mare îl chema Petro, pe mijlociu, Havrylo, iar pe mezin – Ivan.

După ce băieții au mai crescut, tatăl i-a chemat la el și le-a spus:

– Băieți, eu am îmbătrânit și nu mai am cu ce să vă hrănesc. Voi ați crescut mari, plecați în lume și căutați-vă un rost. Iar după un an, să vă întoarceți acasă. Care dintre voi va câștiga mai mult, acela va rămâne cu mine.

Au plecat feciorii care-ncotro și fiecare a găsit de lucru. Trecu un an.

S-a întors acasă fiul cel mare și a adus bani mulți. A doua zi, s-a întors și mijlociul. Acesta a adus câteva bucăți mici de aur. A treia zi, s-a întors și mezinul și n-a adus nimic.

S-a supărat tatăl pe fiul cel mic și l-a alungat de acasă.

Și a plecat băiatul încotro a văzut cu ochii. A mers el și a tot mers, până l-a apucat seara. Atunci, a intrat băiatul într-un codru des, s-a așezat pe un ciot, a scos din traistă ultima bucată de pâine, pe care o luase de acasă, și s-a apucat să mănânce. Mănâncă el și se tot gândește ce să facă, încotro s-o apuce. Căzu atât de adânc pe gânduri, că nici nu observă când se apropie de el un uriaș.

– De ce ești atât de supărat, băiete? – îl întrebă uriașul.

Iar Ivan îi povesti totul despre el.

– Dacă vrei, te-aș putea lua slugă la mine, – i-a propus uriașul.

Ivan se învoi și s-a dus cu noul lui stăpân. Au intrat în desișul adânc al pădurii, unde uriașul își avea casa. Și a rămas Ivan la casa uriașului.

N-o ducea rău la uriaș. Treabă nu avea prea multă. Uriașul l-a învățat pe Ivan să călărească și să mânuiască spada. L-a mai învățat uriașul să socotească, să scrie și să citească.

A trecut un an. Într-o zi, s-a întors uriașul acasă și-i spune lui Ivan:

– Pregătește-ți, Ivane, calul și armele, că ai să pleci spre miazăzi, iar acolo, după ce treci peste doi munți, ai să dai de o cetate mare. Cetatea e împrejmuită cu zid înalt, iar în cetate stă un strigoi, pe care tu trebuie să-l ucizi.

Călări Ivan trei zile și, în cele din urmă, văzu o înspăimântătoare cetate neagră, cu ziduri la fel de negre.

Ivan intră în cetate și ce vede acolo? Îl vede pe strigoi, iar acela ținea în mână o cârjă de fier.

Când îl văzu pe Ivan, strigoiul urlă cu glas tunător:

– Ce cauți aici? Cum ai îndrăznit să calci pe pământul meu?!

– Am venit să mă bat cu tine, – răspunse Ivan.

Strigoiul izbucni în hohote de râs și aruncă în Ivan cu cârja de fier.

Ivan se feri, și cârja trecu pe lângă el. Apoi apucă Ivan acea cârjă, ochi bine și unde n-o aruncă cu putere în strigoi și-l omorî pe loc. După aceea, intră Ivan în cetatea cea neagră, găsi acolo un cal murg, șa și dârlogi negri, încălecă pe calul murg, iar pe al său îl legă de șa și porni la drum.

Uriașul îl aștepta pe Ivan. Când îl văzu venind, l-a lăudat, apoi luă cai și-i duse în grajd.

Trecu iar o bucată de vreme, Ivan era tot mai isteț și mai puternic. Într-o zi, îl cheamă uriașul și-i zice:

– Acum o să te duci, Ivane, spre miazănoapte. Ai să treci prin păduri de nepătruns, ai să străbați mlaștini întinse, după care ai să vezi o cetate. În acea cetate e un alt strigoi. Mult rău le face el oamenilor. Pe acel strigoi trebuie să-l ucizi. Dacă-l ucizi, mlaștinile vor seca și pământul se va usca, iar în locul lor, oamenii vor semăna grâne.

Ivan n-a stat mult pe gânduri și chiar a doua zi se îndreptă călare spre miazănoapte.

A mers el și a tot mers, până a ajuns la un codru des, aproape de nepătruns. Era foarte greu de trecut prin acel desiș de codru, dar Ivan luă paloșul în mână și începu să lovească în dreapta și-n stânga, croindu-și drum. O zi întreagă a tot tăiat el, până l-a apucat noaptea. Ivan n-a avut încotro și a trebuit să înnopteze în pădure. A împiedicat calul, ca să nu se îndepărteze prea mult, iar el s-a culcat pe un strat de mușchi și a adormit.

Dar n-a dormit Ivan prea mult. Se trezi și observă că, în jur, copacii s-au rărit, de parcă s-au dat în lături. Totul strălucea într-o lumină minunată, pământul se umplu de flori parfumate. În copaci, păsări nemaivăzute cântau cu triluri, cum nu mai auzise Ivan până atunci.

La auzul acelor triluri, din adâncul pădurii și din lacuri, apărură zâne – se prinseră-n dans și cântau. În jurul lor, s-au adunat viețuitoarele pădurii. Și niciuna dintre fiarele mari nu le ataca pe cele mici și slabe. Pe o creangă, chiar deasupra lui Ivan, stătea o bufniță bătrână, iar lângă ea, o turturică mică. Bufnița îi povestea ceva, iar turturica asculta.

Trase și Ivan cu urechea la cele spuse de bufniță. Din ceea ce povestea ea, el a înțeles că această pădure fusese fermecată, ca în ea să fie totul mort. Și doar când în acea pădure a venit Ivan, tăindu-și drum cu paloșul până-n mijlocul ei, în pădure, totul a înviat. De aceea, pentru păsări și animale era o adevărată sărbătoare.

Ivan s-a uitat la toate, s-a minunat și a adormit din nou. Se trezi Ivan la răsăritul soarelui. Își roti privirea și-și dădu seama că se află la marginea pădurii, iar în fața lui, se întindea o câmpie până hăt departe și era plină de flori parfumate.

„Iată, – se gândi Ivan, – că se usucă și mlaștina. Trebuie să mă grăbesc și să temin cât mai repede cu strigoiul.”

Ivan puse șaua pe cal și porni la drum. Și n-a trebuit să călărească prea mult, că văzu o cetate măreață, împrejmuită cu zid înalt. Ivan năvăli în cetate și îl și văzu pe strigoiul vrăjitor, care îl aștepta.

Lupta între ei începu imediat. Dar pe strigoi puterile îl părăsiră curând. Ivan îl ucise. Apoi intră în cetate, unde găsi calul vrăjitorului, pe care-l luă, împreună cu harnașamentul lui și porni la drum.

Mergea el și se minuna: oamenii ieșiseră la munca câmpului – cosesc iarba, usucă fânul, ară. Lui Ivan i se umplu inima de bucurie, dădu pinteni calului, ca să ajungă mai repede acasă și să-i dea stăpânului vestea cea bună.

Se bucură stăpânul văzându-l pe Ivan, i-a luat calul și harnașamentul și i-a spus să meargă să se odihnească.

Dar n-avu parte Ivan de prea multă odihnă, pentru că trebuia să pornească spre răsărit ca să-l înfrunte pe al treilea strigoi. De astă dată, Ivan trebuia să străbată stepe întinse fără apă și prin deșerturi. Șerpi mari îi tăiau calea, amenințându-i viața. Pe Ivan îl mai atacau și îngrozitori păianjeni uriași, încercând să-l înfășoare

în pânza lor, apoi îi apăreau tot felul de vedenii, ca să-i abată calea. Vede Ivan un lac, vede un râu, dă să bea apă din ele, ca să-și potolească setea, dar oricât ar alerga, apa fugea de el.

Ivan hotărî să meargă numai spre răsărit, fără să se mai abată în vreo parte. Așa și făcu. Până la urmă, a ajuns la o cetate mare și albă, înconjurată de zid înalt. Aici, avu Ivan parte de lupta cea mai grea. Dar l-a învins și pe cel de-al treilea strigoi, i-a luat calul alb, cu șaua și dârlogii lui și făcu cale-ntoarsă.

În drum spre casă, Ivan observă că deșertul înverzi, în albiile secate era iarăși apă, lacurile s-au umplut și ele cu apă și luceau la soare ca niște oglinzi. În copaci, cântau păsărele.

Ivan a sosit acasă, i-a dat uriașului calul alb cu harnașamentul lui, iar el se culcă pentru a se odihni. Iar după ce se odihni, Ivan se apucă iarăși de învățătură și învăță destule lucruri noi.

Dar lui Ivan nu-i dădea pace un gând: oare de ce nu se duce stăpânul lui să se lupte și-l trimită pe el? Așa că îl întrebă:

– Să nu te superi, stăpâne, că te întreb, dar aș vrea să știu de ce dumneata, care ești atât de puternic și îndemânatic, nu te duci să te lupți cu strigoii, dar mă trimiți pe mine?

Uriașul surâse și răspunse:

– Să știi, fiule, că dacă o faptă mare e făcută de cineva puternic și înțelept, acea faptă n-are cine știe ce valoare. Să ții minte că, uneori, faptele mari sunt înfăptuite nu de oameni care știu multe și sunt foarte puternici, ci de cei care au voință puternică și dorință multă.

Răspunsul stăpânului l-a mulțumit și l-a liniștit pe Ivan.

Într-o zi, uriașul l-a invitat pe Ivan să facă o plimbare. Au încălecat și au plecat. Au ajuns într-un mare oraș și au văzut că totul se află într-o mare tristețe. Ivan și uriașul au întrebat ce s-a întâmplat, că în oraș e atâta tristețe? Și li s-a răspuns:

– A năvălit peste noi un zmeu înspăimântător. Până acum a răpus și a mâncat jumătate dintre vitele pe care le aveam și sigur o să mănânce și ce ne-a mai rămas, dacă nu i se dă fata împăratului. Fata împăratului e foarte bună și s-a învoit să meargă la zmeu, numai să salveze vitele noastre. Ne pare tare rău de fata împăratului, dar nici de vite nu ne îndurăm – fără vite o să murim. De aceea e atâta tristețe la noi. Dacă s-ar găsi un viteaz care să-l învingă pe zmeu, împăratul i-ar da fata de nevastă, iar, mai târziu, și împărăția.

– Ivane, tu trebuie s-o salvezi pe fata împăratului și să scapi orașul de pacoste, – i-a spus uriașul.

Ivan și uriașul s-au întors acasă. Ivan a pus șaua pe calul murg, cel pe care l-a câștigat prin luptă de la strigoi, și-a luat rămas-bun de la uriaș, a încălecat și a plecat spre oraș.

Când a ajuns la oraș, a aflat că fata împăratului a fost luată de zmeu și a plecat cu el în pădure. Ivan l-a ajuns pe zmeu chiar în clipa când acela o ducea pe fata împăratului într-o peșteră mare.

– Stai, prințesă! – strigă Ivan. – Încă n-a venit vremea să mori.

Fetei i s-au uscat lacrimile pe obraz. I-a surâs lui Ivan, iar el s-a apropiat de peștera în care dispăruse zmeul și strigă cât putu de tare:

– Hei, zmeule, ieși afară să ne luptăm!

– Așteaptă puțin să mă pregătesc! – se auzi din peșteră o voce tunătoare.

Nu trecu mult, și din peșteră năvăli zmeul, tunând și fulgerând. Ivan sări pe cal și se avântă în întâmpinarea zmeului.

Se încinse o luptă strașnică. Cu mult curaj, Ivan îi reteza zmeului capetele unul după altul, dar nu apuca bine să-i reteze un cap, că în locul lui creștea altul. Zmeul vărsa flăcări pe fiecare

gură și-l frigea pe Ivan, care simți că nu mai e mult și va pierde lupta.

Deodată, Zmeul îl dărmă pe Ivan cu cal cu tot, se urcă pe el și începu să-l sugrume. Dar Ivan scoase paloșul și spintecă burta zmeului. Zmeul urlă atât de tare, încât cădeau frunzele de pe copaci. Dar a fost ultima lui zvârcolire.

Ivan o văzu pe fata împăratului, care stătea nu departe.

– De ce ești supărată? – o întrebă Ivan. – Uite, zmeul e mort. Poți pleca acasă la părinții tăi.

Se uită prințesa la el și-i spuse:

– Singură nu mă duc acasă. Merg numai cu tine, pentru că tu m-ai salvat pe mine și i-ai salvat și pe oamenii noștri.

Prințesa l-a luat pe Ivan de mână, au încălecat și au plecat spre oraș. Iar când au ajuns, au văzut că oamenii o plângeau pe prințesă.

– Nu mai plângeți! Eu sunt vie, iar Ivan este salvatorul meu și al vostru! – zise fata împăratului.

În oraș a fost bucurie mare, oamenii i-au condus pe Ivan și pe fată până la palatul împăratului. Împăratul tocmai își plângea unica fată, dar, când a văzut-o veselă și fericită, a plâns de bucurie. Când a aflat împăratul cine i-a salvat fiica, i-a dat-o lui Ivan de nevastă. Și s-a făcut o nuntă atât de grozavă, cum nu mai văzuse lumea. Ivan l-a poftit la nuntă și pe stăpânul lui, pe uriaș, și poate că mai petrec și azi, dacă n-or fi murit.

LUPUL, CÂINELE ȘI MOTANUL

A fost odată un om, care avea un Câine. Cât a fost Câinele tânăr, îi păzea gospodăria stăpânului, dar, după ce a îmbătrânit, omul l-a alungat din ograda lui. A plecat Câinele în stepă și acolo mânca ce găsea – ba prindea un Șoarece, ba altceva.

Într-o noapte, l-a întâlnit Lupul pe Câine și-i zice:

– Să trăiești!

Câinele i-a răspuns la salut, iar Lupul îl întreabă:

– Ce faci, unde te duci?

– Iaca, ce să fac? – răspunde Câinele. – Cât am fost tânăr, stăpânul mă iubea, pentru că îi păzeam gospodăria, dar după ce am îmbătrânit, m-a alungat...

Iar Lupul îi zice:

– Iar acum ți-o fi foame, așa-i?

– Și încă ce foame! – îi răspunde Câinele.

Lupul îi zice Câinelui:

– Hai cu mine și o să-ți dau să mănânci.

Merg ei prin stepă ce merg și deodată zăresc o turmă de Oi care păștea, iar Lupul îi spune Câinelui:

– Ia du-te și vezi cine paște acolo.

S-a dus Câinele să vadă, s-a întors și zice:

– Sunt Oi.

– Dă-le-ncolo de Oi! – zice Lupul. – O să ni se umple gura de lână și n-o să fie chip să mâncăm. Hai mai departe.

Au plecat mai departe. Iar Lupul vede niște Gâște și-i zice Câinelui:

– Ia du-te și vezi ce-s alea.

Câinele s-a dus, iar când s-a întors, îi spune Lupului:

– Sunt Gâște.

– Dă-le-ncolo de Gâște! O să ni se umple gura de pene și rămânem flămânzi. Hai mai departe.

Au plecat. Merg ei ce merg, când, deodată, Lupul vede un Cal care păștea.

– Ia du-te și vezi cine paște acolo, – îi zice Lupul Câinelui.

Câinele dă fuga și, când se întoarce, spune:

– E un Cal.

– Ei, ăsta o să fie al nostru! – zice Lupul.

S-au apropiat ei de Cal, iar Lupul se apucă să scurme de zor cu ghearele pământul, ca să se înfurie și să-și facă curaj, și-l întreabă pe Câine:

– Ia vezi dacă mi s-a zbârlit coada.

Se uită Câinele și-i spune:

– Puțin.

– Iar acum, – îi spune Lupul, – uită-te dacă mi s-au tulburat ochii.

– Ți s-au tulburat.

Atunci, Lupul se repede, sare la gâtul Calului, îl trânteste și-l sfâșie! S-au apucat Lupul și Câinele să mănânce. Lupul era tânăr, așa că se sătură curând și a plecat. Iar Câinele, bătrân, încercă să roadă și el ceva, dar nu reuși și rămase flămând. Apoi au venit Câini din satele din jur și l-au alungat.

Flămând, Câinele a plecat în stepă. Merge el ce merge și se întâlnește cu un Motan bătrân, ca și el.

– Să trăiești, Motane! – îl salută Câinele. – Ce faci, unde te duci?

– Nicăieri, hoinăresc. Cât am fost tânăr, îi eram de folos stăpânului, că prindeam șoareci. Dar am îmbătrânit, îs cam fudul de urechi și nici nu prea mai văd bine, așa că stăpânul nu mi-a mai dat mâncare și m-a alungat. Iar acum hoinăresc prin stepă.

Câinele se hotărî să facă și el ceea ce făcuse Lupul și-i zice Motanului:

– Hai cu mine, frățioare, și o să-ți dau să mănânci.

Au plecat împreună, iar Câinele văzu Oile și-i spuse Motanului:

– Ia du-te să vezi cine paște acolo.

Motanul a dat fuga, s-a întors și zice:

– Sunt niște Oi.

– Ia mai dă-le-ncolo de Oi! O să ni se umple gura de lână și rămânem flămânzi. Hai mai departe.

Au plecat. Merg ei ce merg, și Câinele vede Gâștele.

– Ia du-te, Motane, – zice Câinele, – și vezi cine paște acolo.

Motanul s-a dus, iar când s-a întors, a spus:

– Sunt câteva Gâște.

– Dă-le-ncolo de Gâște! Ne umplem gura de pene și rămânem nemâncați. Hai mai departe.

Merg ei ce merg și văd Calul.

– Ia du-te, frățioare, – îi zice Câinele Motanului, – și vezi cine paște.

Motanul s-a dus, a văzut și s-a întors.

– E un Cal, – zice.

– Ei, ăsta da! – se bucură Câinele. – O să mâncăm pe săturate!

Începe Câinele să scurme pământul, ca să se înfurie, și zice:

– la vezi, Motane, nu cumva mi s-a zbârlit coada?

– Nu.

Câinele se apucă să scurme și mai tare și întreabă:

– la vezi, Motane, acum mi s-a zbârlit coada? Spune că da!

– S-a zbârlit puțin.

– O s-o dăm gata pe afurisita de gloabă! – urlă Câinele, se apucă să scurme pământul și mai tare și îl întreabă pe Motan:

– la vezi dacă mi s-au tulburat ochii.

– Nu, – răspunse Motanul.

– Ei, dar tu minte-mă! Spune că s-au tulburat!

– Păi, dacă vrei așa, fie: ți s-au tulburat.

Câinele se înfurie și se năpusti asupra Calului. Dar Calul unde nu mi-l lovește pe Câine cu copitele drept în cap! Iar Câinele a căzut cu ochii holbați. Motanul a venit lângă el și-i spuse:

– Ei, frățioare, acum chiar ți s-au tulburat ochii!

MOTANUL

^
Într-o împărăție, trăia odată un om și avea trei feciori. Iar când a murit acel om, în urma lui a rămas o moară, un pătul și un Motan.

Și au zis frații:

– Hai să împărțim ceea ce ne-a lăsat tata.

– Hai.

Așa că au împărțit. Fratele cel mare a luat moara, cel mijlociu – pătutul, iar mezinului i-au dat Motanul.

– Tu, – i-au zis lui, – ești mic și n-ai nevoie de mai mult.

Auzind asta, fratele cel mic începu să plângă, dar Motanul, lungit pe canapea, îi spune cu blândețe:

– Stăpâne bune și drag, de ce plângi?

– Cum să nu plâng, – îi răspunde stăpânul, – dacă la împărțea-lă te-am primit numai pe tine?... Și ce să fac eu cu tine?

Motanul îi spune:

– Nu plânge, stăpâne bun și drag, și dă-mi un sac și o să mă duc să fac rost de pâine pentru tine și pentru mine.

A luat Motanul un sac, a pus în el frunze de varză, s-a dus la pătul, a pus sacul lângă culcușul lepurilor de casă, iar el s-a așezat la pândă. Iese de sub pătul un lepure, intră în sac să mănânce varză, iar Motanul sare de după tufă, leagă sacul la gură și-l duce la împărat.

– Plecăciune, luminate împărate! – zice Motanul. – Domnul Zapiceanskyi, stăpânul meu, îți trimite un dar.

Împăratul se bucură, mulțumește frumos și poruncește să i se pună grâu Motanului în sac. Ba i-a dat și bani.

Aduce Motanul grâul acasă, apoi se duce împreună cu stăpânul și-l macină la moara fratelui celui mare, așa că au de-acum, ca să zic așa, pâinea cea de toate zilele.

Nu se știe cum, dar fratele mijlociu a aflat că Motanul prinde iepuri la pătulul lui și-i spune mezinului:

– Ascultă, frate, nu-l mai lăsa pe Motan să vină la pătulul meu, că n-o să-l mai vezi! Motanul ăsta e o pacoste – mi-a prăpădit jumătate dintre iepuri.

Domnul Zapiceanskyi stă pe cuptor și plânge.

– Stăpâne bun, stăpâne drag, de ce plângi?

– Cum să nu plâng, – răspunde el, – dacă fratele meu a spus că o să te omoare, pentru că îi prinzi iepurii de sub pătul?

– Nu mai plânge, liniștește-te, – zice Motanul, – totul va fi bine.

Află Motanul într-o zi că împăratul și fiica lui vor ieși să se plimbe pe malul râului. Dă fuga acasă și spune:

– Stăpâne bun, stăpâne drag, hai să mergem la râu.

– Ce să facem acolo?

– Nu contează. Hai! Nu mai întreba! Dacă ai să faci ceea ce-ți spun eu, va fi bine și pentru tine, și pentru mine.

Ajung ei la râu și-i văd acolo pe împărat și pe fata lui.

– Stăpâne bun, stăpâne drag, scoate-ți repede cămașa, sari în apă și începe să strigi de acolo: „Ajutor! Ajutor, oameni buni!”.

Fratele cel mic și-a dezbrăcat cămașa, a sărit în apă și a început să strige de acolo:

– Ajutor! Ajutor, oameni buni!

L-a auzit și împăratul, iar motanul a venit repede și-i spune:
– Niște tâlhari l-au prădat pe domnul Zapiceanskyi și l-au aruncat în apă. Nu-l lăsa, împărate, să se înece!

– Vai-vai-vai! – țipă prințesa. – Nu cumva e acel domn Zapiceanskyi care ne trimitea iepuri drăgălași?

– Ba e chiar el, prințesă! – îi spune șmecherul de Motan.

Atunci, împăratul și-a chemat slugile. S-au adunat și mulți oameni, iar pescarii au aruncat năvodul și l-au scos pe nefericit din apă. Iar fata îl roagă pe împărat:

– Ia-l, tată, la palat pe domnul Zapiceanskyi – el e atât de bun și de darnic!

Împăratul l-a luat pe fratele cel mic lângă el. La palat l-au îmbrăcat frumos, l-au aranjat... Iar prințesei i-a plăcut de el atât de mult, că peste câteva zile s-au căsătorit. Și au dus-o bine și Motanul, și stăpânul.

TRANDAFIRUL ALB

A fost odată un gospodar care avea trei fete. El le iubea foarte tare. Într-o zi, tatăl se pregătea să plece la târg. Fetele l-au înconjurat și-l rugau să le cumpere daruri.

– Eu, tată, vreau mărgele, – l-a rugat fata cea mare.

– Iar mie să-mi iei, te rog, un inel, – zise mijlocia.

Mezina tăcea.

– Iar ție ce să-ți iau, fata tatei? – întrebă el.

– Mie cumpără-mi un trandafir alb, – răspunse ea.

Tatăl a plecat la târg. A și vândut câte ceva, a și cumpărat. Dar nu s-a zgârcit să dea bani pe mărgele și pe inel. Însă pentru fata cea mică n-a cumpărat darul dorit, pentru că nu se găseau trandafiri albi de vânzare. Gospodarul se întorcea acasă nemulțumit.

Ședea în căruță supărat, când se apropie de el o babă.

– De ce ești, omule, atât de trist?

– Cum să nu fiu trist, dacă fata mea cea mică m-a rugat să-i cumpăr un trandafir alb, dar așa o floare n-am găsit în tot târgul.

Baba îi zice:

– Coboară din căruță și vino cu mine.

Baba l-a dus până la o poartă și a dispărut. Poarta i-a luat biciul și i s-a deschis. Ajunge el la a doua poartă. Poarta îi ia pălăria din cap și i se deschide. După ce trece și de a treia poartă, gospodarul

s-a pomenit într-o minunată grădină de flori, cum nu mai văzuse până atunci. Acolo înfloreau și trandafiri albi.

– Ia te uită ce minunăție! Ce o să se mai bucure fata mea, – și-a zis omul.

S-a aplecat și a rupt o floare. Dar în acea clipă simți că l-a înhățat ceva de mână. Când se întoarse, vede o pocitanie de om.

– Dă-mi drumul la mână, că acuși te pocnesc!

– Nu țipa, că nu-ți ajută la nimic, – îi răspunse pocitania.

– Ce te legi de mine ca boala de om sănătos?

– Te sfătuiesc să ai minte și să faci ceea ce-ți spun eu, – zise pocitania. – Jură-mi că fata pentru care ai rupt trandafirul alb va veni mâine la mine. Altfel, nu-ți dau drumul, o să te țin veșnic aici, iar peste trei zile fata ta o să moară.

Gospodarul n-a avut încotro și s-a învoit:

– Jur că va veni...

Pocitania îi dădu drumul la mână. Omul plecă acasă, împărți fetelor darurile, iar el nu-și găsea locul și era mai mult mort, decât viu. Cum să-i dea acelei pocitanii pe cea mai dragă dintre fiice?!

– De ce ești supărat, tată? – l-au întrebat fetele.

– Cum să nu fiu supărat, dacă am jurat că fata mea cea mică o să meargă la pocitania de om care mi-a dat trandafirul alb?

– Mie nu mi-e frică de el, tată. Hai să mergem chiar mâine, – spuse mezina.

A doua zi dimineață, omul a dus-o pe fată cu căruța până la înspăimântătoarea poartă. Ea se deschise singură. Fata se îndreptă spre a doua poartă, iar tatăl a rămas în drum. Grădina de flori dispăruse, acum erau doar niște trepte, care duceau într-o odaie frumos gătită. În mijloc, se afla o masă încărcată cu tot felul de bunătăți. Fata, deși flămânzise, nu s-a atins de nimic. S-a așezat pe scaun și aștepta.

Deodată, trecu pragul un moș bărbos și cu mustața răsucită. Arăta îngrozitor, era scârbos, ți-era și silă să te uiți la el. S-a oprit în fața fetei și a întrebat-o:

– Tu ai putea să mă îndrăgești?

Fata și-a întors privirea de la el și a răspuns:

– Nu, n-aș putea.

Moșul s-a întristat și a plecat. A doua seară a venit iarăși șontâc-șontâc. Era și mai urât.

– Tu ai putea să mă îndrăgești? – întrebă el.

– Nu, – răspunse fata.

O lacrimă i se prelinse moșului pe barba lungă. El n-a mai spus nicio vorbă și a plecat din odaie.

Și a treia seară a venit bătrânul, s-a oprit în prag, era tare amărât și începu s-o roage:

– Îndrăgește-mă, fată frumoasă...

Ea tăcea. Moșul aștepta. Lacrimile i se prelingeau pe barba lungă. Fata se întoarse spre el și spuse încet:

– Eu aș putea să te îndrăgesc...

În clipa în care a spus asta, moșul se prefăcu într-un Porumbel alb și se așeză pe umărul ei. Porumbelul vorbea ca oamenii. I-a povestit cât de fericit e și-i mulțumea fetei că l-a îndrăgit. Ei îi plăcea să-și petreacă timpul cu acel Porumbel.

Într-o zi, ea i-a spus:

– Aș vrea să-mi văd surorile și pe tata. Lasă-mă, Porumbelu-le, să mă duc la ei.

Porumbelul i-a răspuns:

– Eu te las să te duci, dar va trebui să te întorci taman în clipa când soarele dă să apună. Dacă nu vei veni, o să mi se întâmple o mare nenorocire. Am să-ți dau o floare – dacă ai să vezi că s-a ofilit, să știi că am murit.

– O să mă întorc, Porumbelule, – a făgăduit fata.

Porumbelul a mai spus:

– S-ar putea întâmpla ca atunci când vei veni să mă găsești mort. Să nu te sperii și să nu plângi. Înțeapă-ți degetul mic cu un ac și pune o picătură de sânge pe fruntea mea, deasupra ochiului drept.

Fata l-a mângâiat pe Porumbel, a luat floarea și a plecat la tatăl ei.

Surorile s-au bucurat că au văzut-o vie și veselă, dar s-au mirat foarte tare când au aflat că soțul ei e un Porumbel. Sora cea mică a petrecut un timp cu cei dragi și se pregătea de drum, dar surorile n-o lăsau și o rugau să mai rămână.

Nori negri au acoperit cerul și au ascuns soarele. Fata nu știa cât e ceasul și când trebuie să plece. Se înserase de-acum, iar ea era încă pe drumul de întoarcere. Floarea din mâna ei s-a ofilit. Copacii foșniră:

– De ce l-ai păcălit pe Porumbel? El a murit de dorul tău.

Rândunelele zburau pe deasupra ei și ciripeau:

– A murit de dorul tău.

Și pârlăiașul susura:

– A murit... A murit...

Fata a ajuns și a intrat grăbită în odaie. Porumbelul n-a venit să i se așeze pe umăr. El zăcea mort pe pervazul ferestrei.

– Mă aștepta la fereastră, – șopti ea. – M-a așteptat în zadar.

Fata a luat un ac și și-a înțepat degetul mic. O picătură de sânge căzu pe fruntea porumbelului, lângă ochiul drept.

În acea clipă, apără în fața ei un flăcău mândru ca bradul și vesel ca soarele. A strâns-o la piept și i-a spus:

– Tu ai rupt farmecele vrăjitoarei celei rele și m-ai salvat de la moarte. Te rog să fii soția mea.

Fata i-a întins mâna și i-a spus:

– Hai la tata să ne binecuvinteze.

S-au dus. Tatăl și surorile nu mai puteau de bucurie. Au făcut o nuntă cum nu se mai văzuse în satul lor.

Iar tinerii au trăit apoi ca doi porumbei, în dragoste și înțelegere. Niciodată n-au cunoscut supărare.

Poate mai trăiesc și acum, dacă n-or fi murit.

GRĂUL DE AUR

Au fost odată ca niciodată un bărbat și femeia lui. Și erau ei săraci lipiți pământului. Dar aveau atât de mulți copii, că nici nu le știau numele. Iar ca să-și câștige pâinea cea de toate zilele, omul tăia lemne la pădure.

Într-o zi, se ducea el dimineața la muncă și a auzit strigăte. Dinspre mlaștină, striga cineva după ajutor. Acest om sărac avea suflet bun și s-a dus să ajute. Deodată, vede că în mlaștină s-a împotmolit o caretă de aur, în care se afla o fată cu părul de aur. Ea l-a rugat să-l ajute pe vizitiu să scoată careta din mlaștină. El l-a ajutat, și careta a fost scoasă. Fata i-a mulțumit și i-a spus:

– La apusul soarelui, am să-ți aduc acasă un sac cu aur.

Omul sărac și-a luat rămas-bun și a plecat în pădure. A muncit cât pentru doi. Cânta și țopăia de bucurie, tot uitându-se la soare. Niciodată nu i s-a părut ziua atât de lungă.

Abia așteptă până la amiază. Lăasă toporul și se grăbi spre casă. Când de-acum era aproape să ajungă, începu să-i strige pe copii să-i iasă în întâmpinare. A ieșit și nevasta afară și-i spune bărbatului supărată:

– De ce strigi să-ți ieșim înaintea, dacă vii acasă cu mâna goală?

– Nu cu mâna goală, ci cu mare bucurie, căci aduc fericirea! – răspunse omul.

Și-i rugă pe toți să se așeze în jurul lui. Atunci, el începu să povestească cum, în acea dimineață, când se ducea la muncă, a ajutat-o pe o fată a cărei caretă se împotmolise în mlaștină. Mulțumită, fata a făgăduit să aducă un sac cu aur la apusul soarelui. Toți s-au bucurat la auzul acestei vești.

Bărbatul începu să facă planuri, unde va pune aurul și cum se va folosi de el:

– Înainte de toate, o să ne construim o casă mare. Casa va avea o frumoasă verandă, iar pe pervazurile ferestrelor vor înflori tot anul diferite flori. Lângă casă, vom sădi livadă. Iar, în livadă, vor fi stupi de albine, de la care vom avea miere tămăduitoare. Nu departe, în vale, vom avea un iaz cu pește. Nevasta și fetele vor purta haine frumoase, iar pe băieți o să-i dau la școli înalte. Fiecare o să-și aleagă profesia care-i place...

Toată familia îl asculta cu gura căscată. Când soarele era gata să apună, tatăl termină ce avea de spus. Prima s-a dezmeticit femeia, care a spus că mai bine aducea caretă de aur acasă, s-ar fi ales cu ceva, dar așa: a cumpărat pielea ursului din pădure. Până acum, ar fi trebuit să vină cu aurul, dar uite că n-a venit și au irosit o jumătate de zi. Femeia s-a repezit cu gura la bărbatul ei, iar după ea și copiii. N-a lipsit mult să se ajungă la bătaie.

Dar, în acel moment, lângă căsuța lor, a oprit caretă, din ea a coborât fata cu părul de aur și a spus să vină omul repede să-și ia sacul cu aur. Copiii începură să țopăie de bucurie, iar omul, tot de bucurie, rămase ținut locului. S-a urnit abia când l-a înghiontit nevasta. El s-a dus și abia a reușit să ridice din caretă un sac mare și greu, legat la gură. Iar caretă a dispărut chiar în acea clipă, de parcă o suflase vântul. Omul a dus cu greu sacul în casă. L-a dezlegat și vede că în el nu e aur, ci grâu frumos, cu bobul mare.

Abia acum a dat omul de necaz. N-a mai rezistat să audă plânsul copiilor și țipetele nevastei. A luat acel sac în spinare și s-a dus afară. Când se îndepărtă puțin de casă, supărat, se apucă să împrăștie grâul în toate părțile, după care și-a luat lumea-n cap și a plecat să intre undeva slugă.

S-a întors peste un an. Când s-a apropiat de casă, a văzut grâul crescut cât o pădure, iar spicele erau mari și grele. Omul a observat că acele spice străluceau la soare și înțelese că grâul era aurul pe care i-l făgăduise fata. Un aur adevărat și de nădejde.

Omul s-a bucurat foarte tare. Și, la fel cum făcuse cu un an în urmă, a strigat la ai lui să iasă din casă. Dar acum nu l-au mai crezut și n-a ieșit nimeni. El a intrat în casă și i-a rugat pe copii și pe soție să iasă afară.

La început, n-au vrut, iar apoi au ieșit. Când au văzut spicele aurii care străluceau la soare, s-au bucurat tare mult și ei. Copiii mângâiau și sărutau spicele și nu știau ce să facă cu ele.

Tatăl le-a explicat că, mai întâi, grâul trebuie secerat cu grijă, apoi îmblătit, iar boabele aurii trebuie puse în saci. S-au apucat cu toții bucuroși de treabă, fără să risipească vreun bob.

Și, astfel, au îndrăgit ei această muncă. Semănau în fiecare an grâul auriu și culegeau recolte bogate. De atunci, au avut un trai îndestulat și se bucurau mult mai mult de vreme frumoasă și de recoltă bogată, decât de un sac cu aur.

PANTOFIORUL DE AUR

Au fost odată un bărbat și o femeie care aveau o fată. Mama era frumoasă, iar fata era și mai frumoasă. Când fata încă nu era prea mare, mama ei a murit. Dar, înainte de a muri, ea a chemat-o pe fată și i-a spus:

– Uite, fata mamei, îți dau acest sâmbure, dar să nu spui nimănui că îl ai. Iar când ți-o fi mai rău, să-l semeni și din el va răsări o răchită falnică. Și orice vei dori, să te duci la acea răchită și ea îți va îndeplini toate dorințele.

Și iată că bărbatul și-a înmormântat nevasta, a jelit-o cât a jelit-o și s-a însurat cu o văduvă. Iar văduva avea și ea o fată.

Așa că baba avea grijă de fata ei, iar pe cealaltă o ura, încât nici să n-o vadă. Fata babei era atât de leneșă, că nici apă nu s-ar duce să aducă, ci ar sta cu brațele încrucișate. Iar cealaltă fată era harnică și bună la suflet, și, la orice treabă ai pune-o, făcea totul cu tragere de inimă.

Dar ce folos, dacă pe babă nu putea s-o mulțumească? Oricât de bine ar fi făcut ceva, baba o tot certa și o certa, ba îi dădea și câte un pumn sau chiar o bătea de-a binelea.

De atâta muncă și înghionțeli, fata nu avea timp să se gătească, să-și brodeze o cămașă, iar ce avusese brodat încă de pe când trăia mama ei le-a luat baba pentru fata ei. Așa că ea poartă niște zdrențe.

Biata fată rabdă în tăcere, plânge să n-o vadă nimeni, iar afurisita de babă se înfurie și mai tare când o vede că tace și-i caută nod în papură pentru orice. Iar fata face totul cum se cuvine.

Însă baba tot a scornit ceva.

– Du-te, – zice, – leneșo cu vițelul la păscut. Dar, uite, ia un val de tort, pe care să-l cureți, să-l dărești, să-l torci, să-l faci ghem, apoi să țeși din el pânză, s-o albești și s-o aduci acasă! Și ai grijă: dacă n-o să faci ce ți-am spus, o să te omor!

A luat fata valul de tort și a plecat cu vițelul la păscut. Vițelul paște, iar ea plânge: cine a mai pomenit să poți face tot ce i-a poruncit baba? Dar, deodată, și-a adus aminte: „Am acel sâmbure de la mama!”.

Așa că a semănat ea acel sâmbure, l-a udat și s-a așezat să plângă mai departe. A plâns ea și a tot plâns, până a adormit.

Când s-a trezit, a văzut că din acel sâmbure a și crescut o răchită verde, iar lângă răchită era o fântână cu apă rece și limpede ca lacrima.

S-a apropiat fata de răchită și a spus:

– Deschide-te, răchită verde! A venit la tine fata Hanna.

Și iată că răchita s-a deschis și au ieșit din ea mai multe fecioare, care au întrebat-o:

– Fată dragă, fată scumpă, ce dorești să-ți facem?

Iar ea le zice:

– Iată acest val de tort; să-l curățați, să-l dăreți, să-l toarceți, firul să-l faceți ghem și să țeseți pânză și s-o albiți.

– Fată dragă, fată scumpă, acuși o să facem ceea ce spui, – au zis ele și au intrat înapoi în răchită.

Fata a păscut vițelul până seara, iar seara s-a dus iarăși la răchită:

– Deschide-te, răchită verde! A venit la tine fata Hanna.

Răchita s-a deschis, iar fecioarele au ieșit și i-au adus pânza, o pânză subțire și albă, gata de cusut cămăși din ea. Fata a luat pânza, a mulțumit, a mânat vițelul acasă și i-a dat babei pânza. Când a văzut, baba a scrâșnit de ciudă din dinți, dar n-a spus nimic.

A doua zi, baba a trimis-o și pe fata ei să pască vițelul și i-a spus:

– Ia, fata mamei, și tu acest caier; dacă o să-l torci, e bine, dacă nu, să-l aduci înapoi.

A mânat ea vițelul la păscut și a aruncat caierul, iar seara a adus vițelul acasă și zice:

– Mamă, mă doare capul de nu mai pot.

– Îmi pare rău, fata mamei, culcă-te să te odihnești.

A sosit duminica. Baba și-a gătit fata ca să meargă împreună la biserică, iar fetei moșului i-a poruncit:

– Să faci focul, leneșo! Să fie cald și să gătești mâncare pentru prânz, iar din pânza asta să coși o cămașă și să fie gata până ne întoarcem noi de la biserică. Ai grijă: dacă n-o să faci ceea ce ți-am poruncit, va fi vai de tine!

A plecat baba cu fata ei la biserică, iar fata moșului s-a grăbit să facă focul, a gătit prânzul, a dereticat în casă și a dat fuga la răchită:

– Deschide-te, răchită verde! A venit la tine fata Hanna.

Răchita s-a deschis, au ieșit fecioarele și au întrebat:

– Fată dragă, fată scumpă, ce poruncești să facem?

– Din pânza asta trebuie făcută o cămașă, să fie gata până iese lumea de la biserică. Și dați-mi cu ce să mă îmbrac, că vreau să mă duc și eu la biserică.

Fecioarele s-au repezit și au gătit-o foarte frumos, iar în piciorușele ei mici i-au pus pantofiori de aur. Imediat a apărut o trăsură cu doi cai și a dus-o la biserică.

De cum a intrat ea, biserica s-a luminat, iar oamenii erau peste măsură de uimiți: „Cine o fi – o prințesă, o regină? N-am mai văzut așa frumusețe.”. În biserică, se afla și un prinț. De cum a văzut-o, nu-și mai putea lua ochii de la ea.

Slujba s-a terminat, ea a ieșit prima din biserică, s-a urcat în trăsură și a plecat. A ajuns la răchită, răchita s-a deschis, Hanna a lepădat hainele frumoase, a îmbrăcat zdrențele ei și a luat cămașa cusută... Caii cu trăsura au intrat în răchită, răchita s-a închis, iar fata s-a dus acasă s-o aștepte pe babă să se întoarcă de la biserică.

Baba s-a întors și o întreabă:

- Ai gătit mâncare?
- Am gătit.
- Da' cămașa ai cusut-o?
- Am cusut-o.

Baba n-a mai zis nimic, doar a ridicat din umeri. Apoi:

- Dă-ne să mâncăm.

S-au așezat la masă și au început să povestească ce domnișoară minunată au văzut la biserică – frumoasă ca soarele, încât și prințul a uitat să se închine și nu-și lua ochii de la ea.

- Cu cine semăna acea domnișoară, nu cumva cu mine?

Fata babei a pufnit în râs, iar baba a spus:

– Iote nespălata, urâta naibii! Cu cine are neobrăzarea să se asemene!

Dar a venit a doua duminică. S-au dus iarăși moșul, baba și fata ei la biserică, iar fetei moșului baba i-a poruncit să facă focul și alte treburi. Ea a făcut repede totul și s-a dus la răchită:

- Deschide-te, răchită verde! A venit la tine fata Hanna!
- Răchita s-a deschis și din ea au ieșit fecioarele.
- Fată dragă, fata noastră scumpă, ce dorești să-ți facem?

Ea le-a rugat s-o gătească pentru biserică, iar ele au îmbrăcat-o ca data trecută, au încălțat-o cu pantofiorii de aur, și ea a plecat.

Prințul se afla de-acum în biserică. De cum a intrat ea, biserica s-a luminat. Oamenii erau uimiți: „Doamne, ce frumusețe! Cine e?”. Nimeni nu știa... Iar prințul o sorbea din ochi. După terminarea slujbei, ea s-a grăbit să plece, s-a dus la răchită, s-a dezbrăcat de hainele scumpe, a îmbrăcat iarăși zdrențele ei și a plecat acasă să aștepte întoarcerea celor plecați la biserică.

Ei s-au întors, s-au așezat să prânzească și vorbeau despre acea domnișoară:

– E frumos prințul, dar ea e și mai frumoasă, – ziceau.

– Dar nu cumva seamănă cu mine? – a întrebat Hanna.

Fata babei se prăpădea de răs, iar baba era gata s-o ia la bătaie pe Hanna, atât de mult o ura.

În acest timp, prințul se străduia să afle cine e frumoasa domnișoară. Nimeni nu putea să-i spună. S-a sfătuit el cu mulți, iar un prieten îi zice:

– Știu eu cum să aflăm cine e.

– Cum? – întreabă prințul.

– Să punem smoolă în locul în care va sta ea, iar pantofiorii i se vor lipi.

Așa au și făcut. Hanna a venit și a treia duminică la biserică și a călcat în locul cu smoolă. Iar prințul și prietenii lui așteptau cu nerăbdare să vadă ce se va întâmpla.

La sfârșitul slujbei, fata a vrut să plece, dar și-a dat seama că nu poate. S-a forțat, s-a opintit și a reușit, dar un pantofior a rămas lipit. Ea a fugit, s-a schimbat iarăși în zdrențele ei și s-a dus acasă.

S-au întors și ceilalți de la biserică și vorbeau:

– E un pantofior atât de mic, – ziceau, – că nu se găsește picior să i se potrivească.

– Dar nu cumva e pe măsura piciorului meu? – a întrebat fata moșului.

Baba s-a înfuriat și a început s-o beștelească împreună cu fata ei:

– Ia te uită la ea, nespălata! Păi, tu scormoni toată ziua în cenușă, ai picioarele cât butucii și îndrăznești să te asemeni cu acea frumusețe de fată?

Baba a bătut-o și a dat-o afară din casă.

Iar prințul umbla peste tot și întreba pe toată lumea cine a pierdut pantofiorul de aur. Nu știa nimeni. Ce-i de făcut? Iar același prieten îi spune prințului:

– Știu eu cum s-o găsim.

– Cum? – întreabă prințul. – Spune!

– Trebuie trimiși oameni care să încerce cui i se potrivește pantofiorul de aur. Și cui i se va potrivi aceea e ea.

Așa au și făcut. Au plecat curtenii prințului să caute cui i se potrivește pantofiorul de aur. Au început cu prințesele, apoi cu fetele de boieri. Vai, Doamne, cum își doreau toate să li se potrivească pantofiorul și să devină soția prințului! Dar niciuneia nu i s-a potrivit. Au încercat în familiile negustorilor, apoi ale orășenilor, dar n-au găsit fată să i se potrivească pantofiorul. Atunci, au hotărât să meargă și pe la casele țăranilor.

S-au dus și au tot măsurat, dar nici aici n-au găsit fata căreia să i se potrivească pantofiorul de aur. Au ajuns în cele din urmă și la casa în care se aflau fata babei și fata moșului. Când i-a văzut că vin, baba i-a spus fetei ei:

– Spală-ți piciorușele, fata mamei, că vin să măsoare pantofiorul.

Iar fetei moșului i-a poruncit:

– Iar tu, urâto și nespălato, urcă-te pe cuptor și să nu te miști de acolo, auzi?

Au venit oamenii prințului:

– Bună ziua, – au spus ei.

– Bună să vă fie inima.

– Aveți fete?

– Am eu o fată, – zice baba. – Fetița mea, vino să mășori pantofiorul de aur. Copila mea are piciorușele albe... – a mai spus ea.

Au început să măsoare, dar pantofiorul nu i se potrivea deloc. Atunci, baba o îndeamnă:

– Bagă piciorușul mai tare, îndeasă-l și o să încapă!

Degeaba. A tot încercat, dar n-a reușit. Iar fata moșului se uita de pe cuptor.

– Dar uite că mai aveți o fată pe cuptor, – au spus trimișii prințului, când au văzut-o.

– E o leneșă și nespălată, – zice baba și se răstește la fată: – Ce te holbezi, sluto? Ți s-a spus să stai acolo!

– Nu, babă, să vină și ea! Vino, fetițo.

Fata a coborât de pe cuptor. I-au măsurat și ei pantofiorul de aur și i s-a potrivit perfect!

– Ei, babo, – au zis trimișii, – noi o să luăm această fată.

– Vai de mine! Cine a mai văzut ca o sperietoare ca asta să ajungă soția prințului? Se poate așa ceva?! Eu n-o las!

– Ba noi, babo, o s-o luăm!

Iar baba țipa, o făcea pe fată în toate felurile, că e așa și pe dincolo! Zicea că ea toată ziua scurmă în cenușă și niciodată n-a avut cămașă curată pe ea!

Dar trimișii prințului nici n-o ascultau.

Iar fata a spus:

– Așteptați-mă puțin, mă duc să mă schimb.

A dat fuga la răchită:

– Deschide-te, răchită verde! A venit la tine fata Hanna!

Răchita s-a deschis, au ieșit fecioarele, au gătit-o pe Hanna frumos, iar ea s-a întors acasă și casa s-a luminat îndată, încât toți au rămas înmărmuriți. Iar fata a spus:

– Dați-mi să încalț și celălalt pantofior.

Apoi Hanna a plecat în grabă cu trimișii prințului. Nu după multă vreme, a avut loc și nunta. Iar răchita și fântâna de lângă ea s-au scufundat în pământ și au reapărut în grădina prințului.

FATA MOȘULUI ȘI FATA BABEI

Au fost odată un moș și o babă și aveau ei o fată. Baba a trăit cât a trăit și a venit vremea să moară. Și l-a rugat pe moș cu limbă de moarte:

– La o vreme după moartea mea, tu, bărbate, ai să te însori, dar ai grijă să n-o iei pe vecina noastră, văduva care are o fată, că ea s-ar putea să-ți fie ție nevastă, dar fetei noastre n-o să-i fie mamă.

– Bine, – a răspuns bărbatul, – n-am s-o iau nici pe ea și nici pe altă femeie, pentru că n-o să mă însor.

Așa că a murit baba, moșul a înmormântat-o după rânduială și trăia singur. Dar, odată, întorcându-se din sat, a intrat la acea văduvă de care-i spusese nevasta să n-o ia. Bărbatul a uitat că a zis că n-o să se însoare cu niciuna, dar a intrat la acea văduvă, au stat ei de vorbă, și moșul i-a propus să se mute la el. Iar văduva i-a răspuns peste măsură de bucuroasă:

– Eu am așteptat de mult să spui asta.

Ea și-a strâns lucrurile, a luat vitele și s-a mutat cu fata la moș.

Și trăiau cu ei și fata moșului, și fata babei. Babei nu-i plăcea deloc de fata moșului și se purta urât cu ea: zi-i mamă vitregă și pace. Și fetele se certau des între ele, pentru că fata babei era foarte rea și mincinoasă.

Se întâmpla să meargă la o clacă; acolo, fata moșului torcea, iar fata babei se distra cu băieții, se-nvârtea de colo-colo și se întâmpla ca uneori să dea foc la câte un caier. Iar, dimineața, când se întorceau spre casă, în dreptul pârleazului, fata babei îi zice fetei moșului:

– Dă-mi, surioară, să țin eu gHEMELE pe care le-ai tors, până treci pârleazul.

– Bine, surioară, ține-le.

Și până ce fata moșului să treacă pârleazul, fata babei dă fuga la maică-sa și minte că fata moșului a petrecut toată noaptea cu băieții și a dat foc la caier.

– Iar eu, mamă, – a mai zis fata babei, – am tors și m-am grăbit să mă întorc acasă, iar ea e o leneșă.

Ajunge fata moșului acasă, iar mama vitregă o ia la bătaie și-i spune moșului:

– Copila ta e leneșă, iar tu nu o pui la treabă!

Și ce nu-i făcea baba, cum își bătea joc de ea și ce îi tot spunea moșului, dar fata lui muncea și tăcea.

Tare se mai supăraseră baba și fata ei că moșului îi este milă de fata lui și au început ele să se sfătuiască ce să facă s-o alunge pe fata moșului de acasă.

Și a început baba să-l tot bată pe moș la cap:

– Fata ta e leneșă, nu vrea să facă nimic, numai doarme și doarme, iar tu, decât s-o cocolești, mai bine ai da-o undeva să muncească și poate că așa o ieși și din ea ceva.

– Și unde s-o duc să muncească?

– Du-o unde-i vrea, numai să n-o mai văd în casă!

Și-l tot sâcâia baba pe moș cu ocările ei zi de zi, îi tot spunea să ducă fata de acasă, până ce moșul și-a dat seama că nu are ce face: trebuie s-o ducă, deși îi părea tare rău.

Așa că, într-o zi, au plecat moșul cu fata lui și au tot mers, până au ajuns la o pădure mare. Atunci, fata îi spune:

– Întoarce-te, tată, acasă, că o să merg singură mai departe și oi găsi eu undeva de lucru.

– Bine, fata tatei, – se învoi moșul, – mergi sănătoasă.

Și-au luat rămas-bun, moșul s-a întors, iar fata a plecat mai departe.

A mers ea și a tot mers prin acea pădure mare, până a dat de un măr; pomul era atât de năpădit de buruieni și de omizi, că abia se mai vedea. Și-i zice mărul:

– Fată frumoasă, te rog să mă plivești și să mă cureți, că ți-oi fi și eu cândva de mare folos.

Iar fata moșului și-a suflecat mânecile, a smuls buruienile, a curățat mărul și a așternut nisip în jurul lui. Mărul i-a mulțumit, iar fata a plecat mai departe.

Merge ea ce merge și i s-a făcut tare sete. S-a apropiat ea de o fântână, iar fântâna îi zice:

– Fată frumoasă, te rog să mă cureți, că ți-oi fi și eu cândva de mare folos.

Fata a curățat-o, a presărat nisip în jur. Fântâna i-a mulțumit, iar fata a plecat mai departe. Și vede ea deodată un câine tare jigărit care-i zice:

– Fată frumoasă, te rog să mă cureți, că ți-oi fi și eu cândva de ajutor.

Fata l-a curățat, l-a îngrijit, câinele i-a mulțumit, iar ea a plecat mai departe.

Merge fata moșului ce merge și dă peste un cuptor tare dă-răpănat. Cuptorul îi zice:

– Fată frumoasă, curăță-mă, repară-mă, lipește-mă cu lut, că și eu ți-oi fi cândva de mare folos.

Fata a frământat lut, a curăţat cuptorul, l-a lipit. Cuptorul i-a mulţumit, iar fata a plecat mai departe.

A mers ea cât a mers, până s-a întâlnit cu o femeie.

– Doamne-ajută, fată! – îi spune femeia.

– Mulţumesc de vorbă bună, – răspunde fata moşului.

– Unde mergi tu, fată?

Fata îi răspunde:

– Merg să caut de lucru, mătuşică.

– Vino să munceşti la mine, – i-a spus femeia.

– Bine, – a răspuns fata.

– La mine nu ai mare lucru de făcut, – i-a spus femeia, – dacă vei face ceea ce o să-ţi spun eu.

– O să fac, de ce nu? Dacă o să-mi arăţi, voi face cum spui dumneata, stăpână.

Au ajuns la casa acelei femei, iar ea îi spune fetei:

– Uite, fată, ce ai de făcut. Aici sunt două cazane. Dimineaţa şi seara să încălzeşti în ele apă şi s-o torni în troace; apoi să pui în ele făină şi să amesteci, dar să ai grijă ca amestecul să nu fie fierbinte, ci numai călduţ şi să nu te sperii orice vei vedea şi vei auzi; tu să stai în prag şi să fluieri de două ori.

A făcut fata aşa, apoi a stat în prag şi a fluierat de două ori. Şi unde n-au început să vină din toate părţile şerpi, şopârle, broaşte şi tot felul de lighioane. S-au repezit la troace, au mâncat până s-au săturat şi au plecat de unde au venit.

Aşa a muncit fata moşului un an, făcând ceea ce-i porunceea stăpâna, iar când s-a împlinit anul, acea femeie i-a spus:

– Uite ce e, fată: slujeşti la mine de un an şi, dacă vrei, poţi să mai rămâi un an. Ai muncit bine şi îţi mulţumesc, bunul Dumnezeu să-ţi fie de ajutor în toate!

Fata i-a mulţumit stăpânei pentru găzduire şi pentru toate şi a spus:

– Vreau să plec acasă. Vă mulțumesc pentru bunătate, stăpână!

Atunci, stăpâna îi spune:

– Du-te în grajd și alege-ți ce cal îți place și ce căruță vrei.

Iar femeia i-a pregătit o ladă cu tot felul de lucruri bune și de preț și i-a dat-o; după aceea, a condus fata până la pădure, acolo și-au luat rămas-bun, femeia s-a întors acasă, iar fata și-a văzut de drum, mulțumind lui Dumnezeu.

Ajunge fata moșului în dreptul cuptorului, pe care-l reparase, și, când se uită – cuptorul e plin de colaci. Iar cuptorul îi spune:

– Fată frumoasă, ia toți colacii ăștia, pentru că m-ai reparat și îți mulțumesc.

Fata a mulțumit și ea și doar s-a apropiat de cuptor, că toți colacii au sărit în căruță; cuptorul s-a închis, iar fata a plecat mai departe.

Merge ea ce merge și vede alergând un câine care ducea un frumos șirag de mărgеле; a ajuns în fața căruței și a zis:

– Aceste mărgеле îs pentru tine, fată frumoasă, pentru că m-ai ajutat când am fost în necaz.

Fata a luat mărgелеle, a mulțumit și a plecat mai departe bucuroasă.

Merge ea ce merge și i se face o sete grozavă. Atunci, se gândi: „O să ajung la fântâna pe care am curățat-o, poate acolo o să-mi potolesc setea.”. Și când ajunge, ce vede? Fântâna e atât de plină de apă, că dă pe dinafară, iar lângă fântână era o carafă și o cană, amândouă de aur. Atunci, fântâna îi spune:

– Bea pe săturate, fată frumoasă, iar cana și garafa sunt ale tale.

Fata moșului a făcut cum i s-a spus și a plecat mai departe.

Merge ea ce merge și ajunge la măr. Iar mărul era încărcat cu mere de argint și de aur. Și-i spune ei mărul:

– Fată frumoasă, toate merele astea ți le dau ție, pentru că m-ai curățat și m-ai îngrijit.

– Mulțumesc, – a spus fata, iar când a ajuns sub măr, toate merele i-au căzut în căruță.

Apoi și-a văzut fata de drum și curând a ajuns acasă. De cum a ajuns, a strigat:

– Vino, tată, și ia toate bunătățile astea!

A ieșit moșul din casă și, când și-a văzut fata, a alergat spre ea bucuros.

– Unde-ai fost până acum, fata tatei?

– Am fost la muncă, tată, – îi spune fata. – Descarcă bunătățile din căruță și du-le în casă.

Iar de bunătați era plină căruța și, pe deasupra, fata avea și minunatele mărgelile... Au dus totul în casă. Iar când a văzut baba că fata moșului a adus atâtea minunății, s-a repezit cu gura pe moș:

– Du-o și pe fata mea, unde ai dus-o pe a ta!

Și atâta l-a cicălit în fiecare zi, atâta l-a bătut la cap, că moșul i-a zis:

– Pregătește-o și am s-o duc.

Așa că și-au luat rămas-bun, și moșul împreună cu fata babei au plecat la drum. Când au ajuns la pădure, moșul îi spune:

– Du-te înainte, fată, că eu mă întorc acasă.

– Bine, – zice fata babei.

Și s-au despărțit: fata a intrat în pădure, iar moșul a luat-o spre casă. Și merge fata babei prin pădurea cea mare și ajunge la un măr.

– Fată frumoasă, – zice mărul, – te rog să mă cureți, că și eu ți-oi fi cândva de folos.

Fata îi răspunde:

– Nici nu mă gândesc! Ce dracu', vrei să mă înțep la mâini? Și nici nu am timp.

Pleacă fata babei mai departe și ajunge la o fântână năpădită de bălării, care-i spune:

– Fată frumoasă, te rog să mă cureți, că și eu ți-oi fi cândva de folos.

– Da' ce naiba v-a apucat pe toți curățatul? N-am timp, sunt grăbită, – a spus și a plecat mai departe.

Când trecea pe lângă cuptor, acesta-i spune:

– Fată frumoasă, curăță-mă și repară-mă, că și eu ți-oi fi de mare folos.

– Să te curețe naiba, că doar n-o să mă murdăresc eu pe mâini pentru tine! – a spus fata babei furioasă și a plecat mai departe.

Merge ea ce merge și se întâlnește cu un câine atât de jigărit, că-ți era scârbă să te uiți la el; iar câinele îi zice:

– Fată frumoasă, te rog să mă cureți, că și eu ți-oi fi de mare folos.

– Cine mama dracului a mai văzut o javră atât de jigărită? Iar eu să-mi murdăresc mâinile? Marș de-aici! – și a plecat fata babei blestemând.

Și iată că s-a întâlnit cu femeia la care fusese slujnică fata moșului. Femeia îi spune:

– Bună ziua, fată.

Fata îi răspunde:

– Bună ziua, mătușică.

– Unde te duci tu, fată?

Iar fata îi răspunde:

– Mă duc, mătușică, să caut de lucru.

Iar femeia îi spune:

– Vino slujnică la mine.

– Bine, mătușă – zice fata. – Da’ ce treabă am de făcut la dumneata?

– La mine, fată, n-ai mare lucru de făcut, – a spus femeia, – adică nu ceva care să nu poți face.

– Păi, o să fac, – a zis fata, – dacă o să-mi arăți dumneata, pe urmă o să știu să fac și eu.

– Ei, uite ce treabă ai de făcut: dimineața și seara, să încălzești apă în cazane, dar nu clocotită, numai calduță; verși apa în troace, amesteci în ea făină, apoi stai în prag și fluieri de două ori. Și să nu te sperii, că o să vină să mănânce tot felul de jivine, șerpi, șopârle, broaște. Și după ce se satură, se împrăștie care-ncotro. Ce zici, o să poți face asta?

– O să pot, – răspunde fata babei.

S-au înțeles, iar seara, fata babei a încins soba, a pus cazanele pe foc, iar când cazanele mari au dat în clocot, ea a turnat în troace, a pus făină și a amestecat, dar n-a ieșit un terci subțire, ci unul mai gros și fierbinte. Apoi s-a dus pe prag și a fluierat de două ori. Și iată că au început să vină șerpi, șopârle, broaște și tot felul de alte jivine și s-au repezit toate la troace, dar de cum apucau să mănânce, se frigeau îngrozitor și cădeau la pământ cu burta-n sus.

Și când a văzut fata babei că toate vietățile au mâncat și s-au lungit la pământ, s-a dus să-i spună stăpânei:

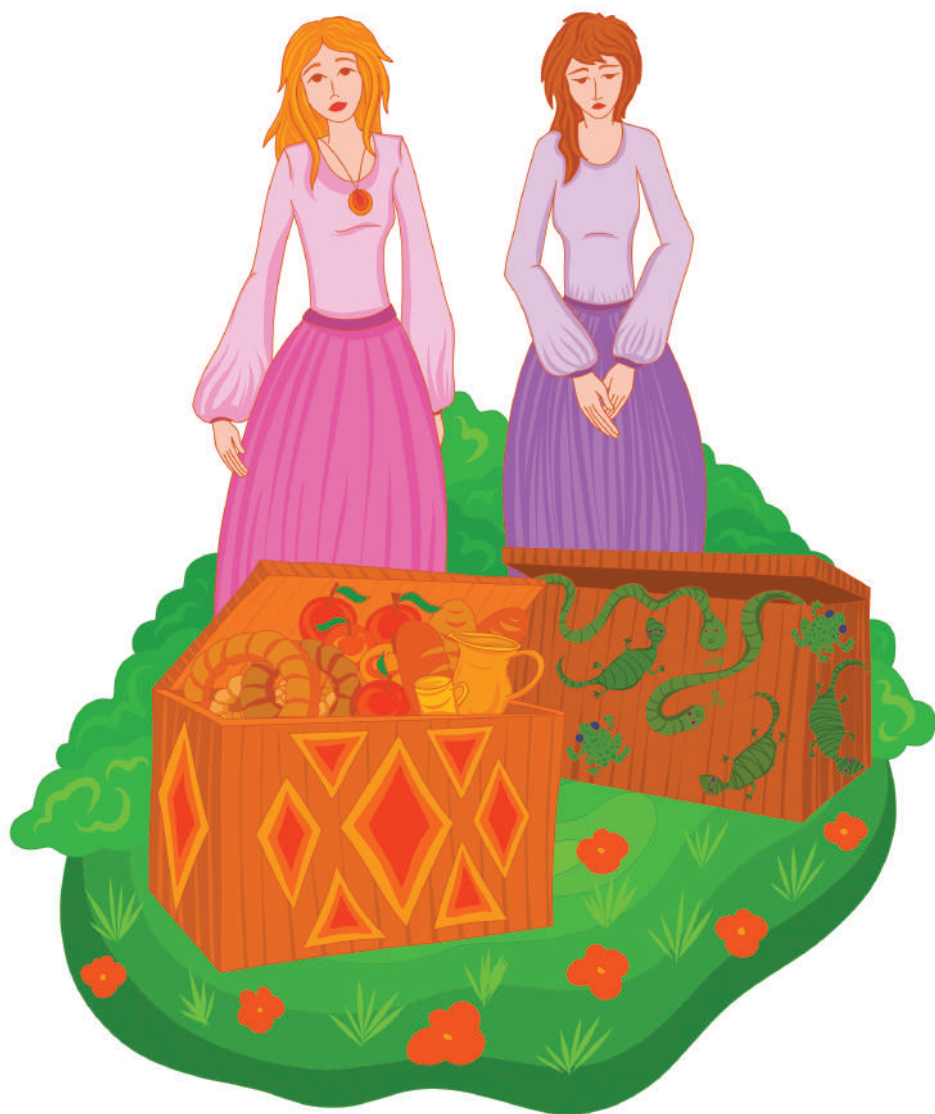
– Ce fel de animale ciudate sunt astea ale dumitale, că au mâncat, s-au culcat și nu se mai scoală?

– Cum adică nu se scoală? – a țipat stăpâna și a dat fuga afară.

A văzut că toate vietățile erau moarte, s-a luat cu mâinile de cap și strigat:

– Of, Doamne! Ce-ai făcut? Le-ai omorât!

Plânga femeia și o certa pe fata babei, dar nu mai era nimic de făcut. Apoi a pus viețuitoarele moarte în ladă și a încuiat-o. Iar când s-a împlinit anul, i-a dat fetei babei niște zdrențe, o gloabă de cal și o căruță hodorogită, a pus în căruță lada cu jivinele opărite și i-a dat drumul fetei să plece.

Și a plecat fata babei spre casă, fără să știe ce-i duce mamei. Dar ea era bucuroasă că-i aduce ceea ce adusese și fata moșului.

A ajuns la fântână și ar fi vrut să bea apă. Se uită și vede că fântâna e plină de apă ca orice fântână, dar fântâna asta s-a închis și-i spune:

– Ei, fată frumoasă, pentru că n-ai vrut să mă cureți, nici eu nu-ți dau apă să bei!

Fata babei a început să plângă și și-a văzut de drum.

Ajunge ea în dreptul mărului și vede că pomul e încărcat, încât aproape că i se rupeau crengile, iar merele erau minunate: de argint și de aur. Atunci, fata și-a zis: „Măcar mă duc să scutur mere și să i le duc mamei în dar.” Ea s-a apropiat, iar mărul a sărit în vârful dealului și de acolo îi spune:

– Ei, fată frumoasă, n-ai vrut să mă cureți, nici eu nu te las să culegi mere!

A început să plângă fata babei și a plecat mai departe.

Când, deodată, vede un câine, care alerga cu un minunat și-rag de măgele la gât. Fata s-a luat după câine, cu gând să-i ia măgelele, dar câinele îi spune:

– Ei, fată frumoasă, n-ai vrut să mă ajuți la necaz, nici eu nu-ți dau și-ragul de măgele!

Câinele a fugit mai departe, iar fata babei a plâns și și-a văzut apoi de drum.

În cele din urmă, a ajuns acasă și-l strigă pe moș:

– Vino, tată, și descarcă ceea ce am adus.

Moșul și baba au ieșit fuga din casă și s-au bucurat foarte mult că s-a întors fata. Au luat lada din căruță și au dus-o în casă. Când au deschis-o, au văzut că e plină de șerpi, broaște și șopârle și au țipat speriați:

– Ce-i asta? Ce-ai adus?!

Atunci, fata babei a început să povestească despre tot ce i s-a întâmplat, iar baba și moșul ascultau. Iar după ce a terminat de povestit, baba a zis cu părere de rău:

– Se vede că așa ți-i soarta – unde te duci, dai numai de be-lele. Mai bine stai acasă și nu mai umbla după potcoave de cai morți. Încă slavă Domnului că te-ai întors vie acasă.

Și așa și-au dus ei viața, că doar eu am fost și am văzut. Fata moșului s-a măritat, iar fata babei a rămas fată bătrână.

Și-am încălecat pe-o șa, și v-am spus povestea-așa.

LUPUL DE FIER

A fost odată un împărat care avea în grădina palatului său un păr care făcea pere de aur. Dar, la un moment dat, cineva a furat perele. Într-o zi, tot palatul era luminat de strălucirea acelor pere, iar a doua zi dimineața, ce să vezi? În păr au rămas doar frunzele.

Iar acel împărat avea trei feciori. Într-o zi, după ce părul a rodit din nou, împăratul i-a chemat pe feciori la el și le-a zis:

– O să păziți părul pe rând.

De cum s-a înnoptat, feciorul cel mare a luat toporul, a luat merinde și a plecat să păzească părul. S-a așezat sub păr și, după o bucată de vreme, prințul a flămânzit și se apucă să mănânce. Deodată, a apărut un Șoricel care i-a spus:

– Prințe, dă-mi, te rog, o bucățică de pâine.

Iar el se supără:

– Cum adică, eu, fecior de împărat, să hrănesc Șoareci?!

Șoricelul a început să plângă și a plecat.

Iar prințul a stat cât a stat și a adormit. Când s-a trezit, era de-acum ziuă, iar în păr – nicio pară.

Asta l-a supărat foarte tare pe împărat și l-a alungat pe feciorul cel mare de acasă.

A doua oară, l-a trimis pe feciorul mijlociu să păzească părul. A luat și mezinul toporul, a luat mâncare și s-a dus sub păr. Când

s-a apucat să mănânce, a venit iarăși Șoricelul, se uită la el și-l roagă:

– Prințe, dă-mi, te rog, o bucățică de pâine.

Iar el:

– Cine a mai auzit ca un fecior de împărat să hrănească Șoareci?! Pleacă de-aici!

Șoricelul a început să plângă și a plecat. Iar prințul a adormit imediat. Când s-a trezit, a văzut că în păr au rămas doar frunzele.

Împăratul l-a alungat și pe acest fecior.

A treia oară, s-a dus feciorul cel mic să păzească părul. S-a așezat sub pom, a făcut un foc și s-a apucat să frigă slănină. Și iar a venit Șoricelul, care a zis:

– Prințe, dă-mi, te rog, o bucățică de pâine.

Când a văzut feciorul de împărat că Șoricelul îl roagă atât de frumos, a uns cu untură o bucată de pâine și i-a dat-o.

Șoricelul a mâncat și după aceea a spus:

– Culcă-te liniștit, că eu o să te trezesc la miezul nopții. Atunci, va veni o pasăre de aur să culeagă pere într-un coș de aur. Tu să te urci tiptil în păr și poate o s-o prinzi.

Șoricelul l-a trezit pe prinț la miezul nopții. Se uită prințul în sus și vede în pom o frumoasă pasăre de aur, care a pus coșul de aur între crengi și s-a apucat să culeagă pere.

El s-a urcat încet în păr, s-a apropiat cu băgare de seamă de pasăre și a înhățat-o de coadă. Ea s-a smucit și a zburat, iar prințul a rămas cu coada păsării în mână. A luat el acele pene și a plecat acasă.

– Ei, fiule, ai reușit să păzești părul? – l-a întrebat împăratul.

– Da, – zice, – dar n-am reușit s-o prind pe hoată, i-am smuls doar coada, i-am luat coșul și le-am adus.

Și a povestit în amănunt cum s-a întâmplat și la urmă l-a rugat:

– Te rog, tată, să-mi dai un cal bun, vreau să mă duc să caut acea pasăre, că ea o să vină iarăși la furat pere.

I-a dat împăratul un cal bun, iar prințul a încălecat și a plecat. A mers el și a tot mers, până a ajuns la o răscruce de trei drumuri, unde era un stâlp pe care scria: „Dacă ai să pleci pe primul drum, ai să mori, dacă mergi pe al doilea, înapoi n-ai să te mai întorci, iar dacă o s-o apuci pe al treilea, o să te mănânce lupul de fier.” A stat el și s-a gândit pe care drum să meargă mai departe și, până la urmă, a hotărât să meargă pe al treilea. A mers el și a mers, până a ajuns la un munte înalt. Deodată, aude un vuiet, iar când se uită, vede că vine spre el un Lup de fier cu colții rânjiți.

Feciorul de împărat a sărit repede de pe cal și a spus:

– Lupule, nu mă mânca pe mine. Mai bine mănâncă-mi calul: uite ce mare e și o să te sature.

– Bine, – a zis Lupul.

După ce a mâncat calul, a întrebat:

– Încotro mergi, tinere?

– Caut pasărea de aur.

– Ei, până la ea e cale tare lungă. Singur n-ai să ajungi. Urcă-te pe mine și ține-te bine!

S-a urcat el pe Lup și au plecat. Au ajuns în altă împărăție, unde domnea un împărat tare rău. Lupul s-a oprit lângă pădure.

– Ei, flăcăule, – zice Lupul, – du-te la curtea împăratului. Când ai să ajungi la poarta de intrare, eu o să fac în așa fel încât străjerii să nu te vadă. Intră și ai să vezi că, în verandă, într-o colivie de aur, se află pasărea de aur. Tu să iei pasărea, dar să ai grijă să nu iei și colivia, că vei fi prins.

A trecut el de poarta de intrare, a ajuns la verandă, unde era pasărea de aur în colivie de aur. A deschis colivia și a luat pasărea.

Dar colivia strălucea atât de ademenitor, încât el s-a gândit: „Uite ce colivie frumoasă! Cum s-o las aici? O iau și pe ea.”

Dar abia apucă să pună mâna pe colivie, că se stârni o larmă foarte mare. Paznicii l-au prins și l-au dus la împăratul cel rău. Când a aflat împăratul că feciorul a vrut să fure pasărea de aur, a spus:

– Dacă îmi aduci calul cu coama de aur din împărăția vecină, o să te las slobod, dacă nu – uite paloșul: o să-ți retez capul. Și să știi că oriunde vei fi, eu te voi găsi, pentru că am un moș care, de cum se uită în cartea lui, vede unde se află oricine.

Se duce feciorul la Lup și-i povestește ce a pățit.

– Oare nu ți-am spus eu să nu iei colivia? – zice Lupul. – Încă bine că ai scăpat cu viață. Ei, nu-i nimic. Hai să mergem să luăm acel cal de la alt împărat rău.

Au ajuns ei acolo. Iar lupul îi spune:

– Ai să intri pe poartă și n-o să te vadă nimeni. Să intri în grajd și ai să vezi acolo acel cal cu coama de aur. Să-l scoți din grajd, dar să nu te atingi de căpăstru, că vei fi auzit și te-or prinde.

A trecut feciorul de poartă, a intrat în grajd și vede acel cal cu coama de aur. Iar căpăstrul lui strălucea de-ți lua ochii. El a uitat ce l-a sfătuit lupul, așa că a apucat de căpăstru și imediat s-a iscat zarvă mare, au venit paznicii, l-au prins și l-au dus la împărat.

– Ei, hoțule, – zice împăratul, – ai vrut să-mi furi calul cu coama de aur?! Uite paloșul – acuși îți retez capul!

Feciorul de împărat i-a povestit totul și cum de a ajuns aici. Atunci, împăratul îi spune:

– Într-o împărăție, se află o fată cu cosițele de aur. Dacă n-ai să mi-o aduci, să știi că am să te găsesc și la capătul pământului!

A venit el la Lup și i-a povestit ce a pățit. Lupul s-a supărat tare:

– Doar ți-am spus să nu te atingi de căpăstru! Dar tu nu mă asculți! – și-i trage o palmă. – Asta ca altă dată să mă asculți,– zice. – Iar acum încalecă-mă și hai să mergem să luăm fata.

Au ajuns ei în a treia împărăție. S-au apropiat de palatul împăratului, iar Lupul îi spune:

– Mă duc eu să aduc fata, că tu n-ai să reușești. Tu așteaptă-mă aici, dar să stai cuminte, că, dacă o să te prindă aici, o să te omoare.

A plecat Lupul. A ajuns la poartă, s-a dat peste cap, s-a transformat într-un Cățeluș și se gudura pe lângă paznici. Unul l-a luat și l-a dus în curtea palatului. Chiar în acel moment a ieșit fata cu cosițe de aur, fiica împăratului, a văzut Cățelușul și i-a plăcut foarte mult.

– Vreau eu Cățelușul ăsta, – a spus ea.

L-au dat Cățelușul. Se plimba fata prin grădină, iar Cățelușul după ea. Și, când toată lumea s-a dus la masa de prânz, Cățelușul s-a uitat în jur și, nevăzând pe nimeni, s-a dat de trei ori peste cap, s-a făcut iarăși Lup, a luat fata în spinare și a rupt-o la fugă. A ajuns afară, s-a urcat și feciorul în spinarea Lupului și au plecat.

Iar acel împărat avea un cal cu douăsprezece picioare. L-a încălecat împăratul și a pornit în urma fugarilor. Lupul a alergat cât a alergat, dar și-a dat seama că va fi ajuns din urmă și, atunci, s-a întors cu botul spre cal și când a dat o dată din labă, între ei a apărut un munte atât de înalt, că niciun cal n-ar fi în stare să-l treacă.

A plecat Lupul mai departe cu cei doi în spinare și au ajuns ei în locul unde i-a mâncat el feciorului calul.

– Rămâi tu cu fata aici, – a spus Lupul, – că eu mă duc să aduc pasărea de aur și calul cu coama de aur.

Și a plecat Lupul. După un timp, s-a întors și a adus pasărea de aur și calul cu coama de aur.

– Acum eu rămân aici, – a spus Lupul, – iar tu întoarce-te în țara ta, dar ai grijă să nu adormi pe drum, că o să fie rău de tine.

Feciorul și fata au încălecat și au pornit la drum. Au mers ei cât au mers, au ostenit și trebuiau să se odihnească. Au descălecat, au lăsat calul să pască, iar ei s-au așezat să se odihnească. Erau însă atât de obosiți, încât au adormit imediat.

Iar împăratul de la care fusese furată pasărea de aur a tot așteptat să vină feciorul cu calul promis și, când a văzut că nu a venit, l-a chemat pe acel moș care vede totul. Moșul a răsfoit cărțile lui și i-a spus împăratului:

– Am aflat în ce loc se află feciorul. Acum el doarme. Lasă-mă, împărate, să mă duc eu în acel loc, pentru că știu drumul.

Împăratul i-a îngăduit, iar moșul a plecat. A ajuns la acel loc, l-a făcut pe fecior stană de piatră, a luat-o pe fata cu cosițe de aur, calul cu coama de aur și pasărea de aur și a plecat.

Iar Lupul de fier tocmai chemase la el pe toți Lupii – el era împăratul Lupilor – și-i întreba pe fiecare ce a mai făcut, pe unde a umblat și ce a văzut. Lupii i-au răspuns pe rând pe unde au umblat și ce au văzut. Iar un lup bătrân și șchiop a zis:

– Eu am văzut pe malul râului un pietroi, care azi-dimineață nu era.

Atunci, Lupul de fier a întrebat:

– Care dintre voi știe unde se găsește apa vie?

Nu știa nimeni, doar Lupul cel șchiop. Și Lupul de fier l-a trimis să aducă apă vie. Dar apa vie curgea dintr-un mic izvor numai la miezul nopții, căci în restul timpului era secăt. Iar Lupul cel șchiop a făcut în așa fel încât să ajungă la izvor taman la miezul nopții. A luat apă vie și a plecat.

Lupul de fier a stropit cu apă vie stana de piatră, care se făcu iarăși fecior.

– Vezi ce-ai pățit, – a zis Lupul, – dacă nu m-ai ascultat? Ai pierdut și fata, și calul, și pasărea. Acum du-te pe acest drum și ai să ajungi la al nouălea munte, unde trăiește o babă; ea o să te învețe ce să faci, pentru că acel moș are putere mare și te poate ucide.

A ajuns feciorul de împărat la al nouălea munte și i-a dat babei ziua-bună. Baba avea vreo cinci sute de ani. A deschis ochii și l-a întrebat:

– Ce cauți aici, fiule?

El i-a spus ce caută și a întrebat:

– Oare o să am iarăși cele pierdute?

– Dacă vei avea noroc, ai să le ai. Dacă o să te vadă moșul, ai să mori. Dacă nu, vei rămâne viu. Pentru că pe cine-și aruncă moșul privirea, îl ucide. Iar acum du-te pe cărarea asta, până ce ai să ajungi la un fag. Lângă acel fag e îngropată o baghetă, în ea stă toată puterea moșului. Tu dezgroapă acea baghetă, rupe-o, și moșul o să-și piardă puterea. Așa vei putea lua ceea ce cauți.

A ajuns el la fag, a găsit bagheta și a rupt-o.

Când se uită, vede mai încolo o căsuță în care era moșul. De fag era legat calul cu coama de aur. Feciorul a intrat în casă, iar acolo se afla fata cu cosițele de aur și pasărea de aur. Iar moșul s-a făcut mic de tot și tremura de spaimă, când l-a văzut pe fecior.

Dar tânărul a râs, a luat pasărea și fata, au încălecat amândoi și au plecat spre țara lui.

Când au ajuns, i-au văzut pe frații lui, care măturau strada. Și ei l-au recunoscut pe frate lor mai mic și și-au zis:

– Hai să-i luăm ceea ce a dobândit el și să-l alungăm, iar tatei o să-i spunem că noi le-am adus.

Ei l-au prins și l-au amenințat:

– Dacă o să-i spui tatălui nostru că nu noi am adus fata cu cosițele de aur, pasărea de aur și calul cu coama de aur, o să te omorâm.

El le-a promis că nu va spune.

– Eu, – zice, – plec în lume.

Așa că ei au luat fata, calul și pasărea.

Iar el a hălăduit pe unde a hălăduit și s-a întors peste doi ani sărac și prăpădit. Când l-a văzut fata cu cosițele de aur, s-a bucurat foarte tare! L-a luat de mână și l-a dus la împărat. Împăratul l-a întrebat de ce a ajuns în halul ăsta. Iar el îi răspunde:

– Eu, tată, nu-ți spun nimic. Să-ți povestească totul fata asta.

Fata i-a povestit împăratului absolut totul.

Atunci, împăratul i-a alungat pe fiii lui mai mari, iar mezinul s-a însurat cu fata cu cosițele de aur și, după moartea tatălui său, a ajuns el împărat.

IVAN HOLYK¹

ȘI FRATELE LUI

Undeva tare departe, peste mări și țări, au fost odată un rege și regina lui și care aveau doi feciori. Într-o zi, regele le spune fiilor săi:

– Hai să mergem la mare să ascultăm cum cântă oamenii mării.

Au plecat. Trec ei printr-o pădure, iar regele s-a gândit să-i încerce pe fiii săi: care dintre ei se va îndepărta și care va conduce regatul. Merg ei ce merg prin pădure și se opresc lângă trei stejari. Regele îl întreabă pe fiul cel mare:

– Dragul meu fecior, ce s-ar putea face din acești trei stejari?

– Păi, eu zic, tată, că din ei s-ar putea face o magazie bună, ba chiar și niște scânduri grozave.

– Ei, fiule, tu vei fi un bun stăpân.

Apoi îl întreabă pe fiul cel mic:

– Iar tu, fiule, ce ai face din acești stejari?

– Hei, dragă tată, dacă ar fi după voia mea și dacă aș putea, eu aș tăia unul dintre stejari și l-aș pune pe ceilalți doi ca o grindă, de care i-aș spâzura pe toți regii și pe toți boierii.

---

¹ **holyk** – de la ucr. *holyi* = gol, dezbrăcat. (C. Ir.).

Regele s-a scărpinat la ceafă și n-a spus nimic.

Ajung ei la mare și se uitau cum se zbenguie peștii în valuri. Atunci, regele l-a aruncat în apă pe fiul cel mic:

– Mai bine mori, nemernicule, – a zis, – decât să faci ceea ce ai zis!

De cum l-a aruncat tatăl în mare, pe fiu l-a înghițit o balenă. Era atât de mare, că el se plimba prin ea. Iar balena înghițea care cu boi și căruțe cu cai cu tot. Iar el umbla prin balenă, căuta prin care și căruțe și găsea de mâncare. Iar odată, a găsit într-o căruță o pipă, tutun și amnar. Le-a luat, a umplut pipa cu tutun, a scăpărat foc și s-a apucat să fumeze. A fumat o pipă, apoi a umplut-o iar și a fumat-o, a umplut-o a treia oară și a fumat-o. De atâta fum, balena a amețit, s-a apropiat de țărm și a adormit. Iar pe mal treceau niște vânători și au văzut balena.

– Hei, fraților, am umblat atâta prin păduri și n-am vânat nimic. Uite balena aceea, hai s-o împușcăm!

Au tras câteva focuri de armă, apoi au luat topoarele și s-au apucat s-o taie. Au tot tăiat, când deodată aud că strigă cineva din burta balenei:

– Ei, fraților, tăiați balena, dar nu pierdeți și un suflet de creștin.

Când au auzit, vânătorii s-au speriat și au rupt-o la fugă. Iar fiul cel mic a ieșit prin gaura pe care o tăiaseră vânătorii și s-a așezat pe mal. Era gol, pentru că în timpul cât a stat în balenă, hainele i-au putrezit, dar s-a și schimbat la față, de nu-l mai cunoșteai; de aceea, acum se gândea: „Ce mă fac? Cum să trăiesc așa gol?”.

Iar fratele lui mai mare ajunsese atotputernic. Tatăl lor murise, așa că el era acum cârmuitorul țării. S-au adunat boierii, judecătoria, senatorii și l-au sfătuit să se însoare. De aceea, tânărul rege,

Însoțit de o suită numeroasă, a plecat să-și caute soție. Au mers ei cât au mers și deodată au văzut un om gol. Atunci, regele a trimis un slujitor:

– Ia du-te și vezi cine e acel om.

Acela s-a dus și zice:

– Bună ziua.

– Să trăiești.

– Tu cine ești?

– Eu, –zice omul gol, – sunt Ivan Holyk. Da’ voi cine sunteți?

– Noi venim de departe și mergem să-i căutăm regelui nostru soție.

– Du-te și spune-i regelui tău că se duce el să-și caute soție, dar fără mine n-o să găsească.

Slujitorul s-a întors la rege și i-a spus ceea ce auzise de la omul gol. Atunci, regele a dat poruncă slugilor să-i dea acelui om cămașă, pantaloni și ce-i mai trebuie. Omul a intrat în apă, s-a spălat, apoi s-a îmbrăcat. A venit în fața regelui și a spus:

– Dacă tot m-ați chemat, să faceți ceea ce vă voi spune eu. Dacă veți face, va fi bine, dacă nu, o să pierim cu toții.

Regele a spus „Bine!” și a poruncit ca toți să facă ceea ce le va spune acel om.

Au pornit, dar n-au mers prea mult și au văzut o oaste de Șoareci. Regele a vrut să treacă peste Șoareci, dar Ivan Holyk a spus:

– Nu. Așteptați să treacă Șoarecii și să nu-i faceți rău niciunuia dintre ei.

S-au dat toți în lături, ca să treacă Șoarecii, iar ultimul Șoarece a zis:

– Îți mulțumesc, Ivane Holyk, mi-ai salvat oastea, am să ți-o salvez și eu pe a ta.

Merg ei mai departe și se întâlnesc cu oastea Țânțarilor, atât de numeroasă, încât se întunecase cerul. Un general de divizie al Țânțarilor vine și zice:

– Ivane Holyk, lasă armata noastră să se sature de sânge, că și noi o să-ți fim de mare ajutor, iar dacă nu ne dai sânge, nu vei ajunge unde ai plecat.

El și-a dezbrăcat cămașa și a spus să fie legat, ca nu cumva să omoare vreun Țânțar. Iar Țânțarii au supt sânge și după aceea au zburat mai departe.

Ivan Holyk împreună cu ceilalți au mers o vreme pe țărmul mării și văd un om care a prins două Știuci¹. Ivan Holyk îi spune regelui:

– Hai să cumpărăm de la el acele Știuci și să le eliberăm în mare.

– Păi, de ce?

– Nu întreba de ce și hai să le cumpărăm.

Le-au cumpărat și le-au aruncat în mare. Iar Știucile au spus:

– Îți mulțumim, Ivane Holyk, că ne-ai salvat. Și noi o să-ți fim de mare ajutor.

Și iarăși au plecat mai departe. Și după ce au mers ei vreo săptămână, au ajuns în altă țară, în acea împărăție de peste mări și țări. Iar acolo domnea un zmeu. Se vedeau clădiri mari, iar curtea lui era împrejmuită cu gard din sulite de fier și în toate sulitele erau înfipte capete de luptători din cine știe ce armate, iar lângă poarta de intrare nu erau capete înfipte. Ei s-au oprit, iar regele s-a îngrijorat și a spus:

– Oare în aceste sulite libere n-o să ajungă capetele noastre, ce zici, Ivane Holyk?

---

¹ Știuca trăiește în ape dulci, dar, în poveste, o întâlnim și în mare... (C. Ir.).

– Vom vedea... – răspunse el.

Au ajuns cu toții la poartă, iar zmeul i-a întâmpinat prietenește, ca pe niște oaspeți; a poruncit să li se dea tuturor mâncare, iar pe rege l-a condus în palat. Acolo au mâncat, au băut, au vorbit de toate. Iar zmeul avea douăsprezece fete, una și una. Le-a adus zmeul pe fete în fața regelui și i-a spus care dintre ele e cea mare, care-i următoarea și așa mai depate, până la ultima. Iar mezina i-a plăcut regelui cel mai mult.

Au petrecut până seara, iar când să plece la culcare, zmeul îl întreabă pe rege:

– Ei, care dintre fete ți-a plăcut mai mult?

Regele i-a răspuns:

– Cel mai mult mi-a plăcut fata cea mică, pe ea am s-o pețesc.

Dar zmeul îi spune:

– Bine. Dar n-o să-ți dau fata, până n-o să faci ceea ce-ți spun. Dacă ai să faci, o să-ți dau fata, dacă nu, o să-ți pierzi capul și tu, și însoțitorii tăi! Uite ce ai de făcut. Am pe arie trei sute de clăi de diferite cereale. Până-n zori, să fie totul treierat și rânduie: paiele la paie, pleava la pleavă, iar boabele la boabe.

Se duce regele la însoțitorii săi și plânge. Iar Ivan Holyk l-a văzut și-l întreabă:

– De ce plângi?

– Cum să nu plâng? Uite ce-mi cere zmeul să fac, – și-i povestește ce vrea de la el zmeul.

– Nu plânge, – îi zice Ivan Holyk, – du-te și culcă-te, că până-n zori va fi făcut totul așa cum ți-a cerut zmeul.

Ivan Holyk a ieșit afară și a fluierat. Au apărut foarte mulți șoareci și l-au întrebat:

– De ce ne-ai chemat, Ivane Holyk?

– Cum să nu vă chem, dacă zmeul vrea ca până dimineața toate clăile de pe arie să fie treierate și apoi aranjat totul: paiele la paie, pleava la pleavă și boabele la boabe.

Și unde nu s-au repezit Șoarecii pe arie! Și erau atât de mulți, că nici nu aveai unde călca. S-au apucat Șoarecii de treabă și, până să se crape de ziuă, au terminat totul – clăile au dispărut, iar paiele, pleava și grăunțele erau separate. Ivan Holyk i-a rugat să verifice, dacă nu cumva au mai rămas boabe în vreun spic. Șoarecii au intrat iarăși în paie, apoi au ieșit și au spus:

– N-a rămas nicăieri niciun bob, nu te teme. Ei, Ivane Holyk, noi ți-am făcut treaba, rămâi sănătos!

Dar el a stat să păzească, să nu se întâmple vreo pagubă.

Dimineața, regele s-a dus să-l caute pe Ivan Holyk. L-a găsit și se mira că totul era făcut așa cum ceruse zmeul. Regele i-a mulțumit lui Ivan Holyk și s-a dus să-l cheme pe zmeu. Zmeul a venit și se mira și el. Dar le-a chemat pe fete și le-a spus să caute în paie, dacă nu cumva au mai rămas boabe. Fetele au căutat, dar n-au găsit nimic. Atunci, zmeul a spus:

– Bine. Acum hai să petrecem până diseară, iar seara o să-ți spun ce treabă ai de făcut până mâine.

A venit seara, iar zmeul zice:

– Azi-dimineață, fata mea cea mică s-a scăldat în mare și a pierdut inelul; și, oricât l-a căutat, nu l-a găsit. Dacă-l găsești și mi-l aduci până la amiază, o să-ți cruț zilele, dacă nu, o să te ucid!

Se duce regele la însoțitorii săi și plânge. Iar Ivan Holyk l-a văzut și-l întreabă:

– De ce plângi?

– Uite-așa și-așa, – i-a povestit regele ce necaz a căzut pe capul lui.

Iar Ivan Holyk îi spune:

– Zmeul minte. Chiar el a luat inelul fiicei lui, iar azi-dimineață a zburat pe deasupra mării și l-a aruncat. Acum du-te și te culcă. Iar eu o să mă duc mâine la mare și poate o să găsesc inelul.

A doua zi de dimineață, s-a dus Ivan Holyk pe malul mării, a strigat și a fluierat tare, încât marea s-a învolburat. Imediat au venit cele două Știuci la țărm și au întrebat:

– De ce ne-ai chemat, Ivane Holyk?

– Cum să nu vă chem? Zmeul a zburat pe deasupra mării și a aruncat un inel. Căutați-l. Dacă-l găsiți, îmi salvați viața, dacă nu, voi fi ucis.

S-au dus Știucile să caute inelul. Dar oricât l-au căutat peste tot, nu l-au găsit. Atunci, s-au dus la mama lor și i-au povestit ce și cum. Mama Știucilor le-a spus:

– Inelul e la mine, eu l-am înghițit. Îmi pare rău să mă despart de inel, dar de voi îmi pare și mai rău, așa că vă dau inelul.

Știucile au luat inelul, i l-au dus lui Ivan Holyk și i-au spus:

– Ți-am adus inelul ca mulțumire că ne-ai salvat atunci. Dar să știi că l-am găsit foarte greu.

Ivan Holyk le-a mulțumit celor două Știuci și a plecat. Când a ajuns, l-a găsit pe rege iarăși plângând: zicea că zmeul a trimis de două ori după el, dar cum să se ducă fără inel? Când l-a văzut pe Ivan Holyk, regele a sărit nerăbdător:

– Ce-i, ai găsit inelul?

– L-am găsit, – zice Ivan Holyk. – Uite că vine zmeul.

– Acuma poate să vină!

Zmeul și regele s-au întâlnit în prag. Zmeul era furios:

– Ei, ai găsit inelul?

– Iată-l! Dar nu ți-l dau ție, ci celei de la care l-ai luat.

Zmeul a zâmbit și a spus:

– Bine. Hai la masă, că am musafiri care te așteaptă de mult.

Au intrat, iar înăuntru regele a văzut unsprezece zmei. S-a salutat cu fiecare în parte. Apoi s-a apropiat de fete și a scos inelul:

– Al cui e acest inel? – a întrebat regele.

Mezina a roșit și a spus:

– Al meu.

– Ia-l, dacă e al tău, că eu am răscolit toată marea până l-am găsit.

Toți au râs, iar fata cea mică a mulțumit.

Și s-au așezat cu toții la masă. Și, în timp ce mâncau, zmeul a spus de față cu toți:

– Ei, rege, după ce mâncăm, o să ne odihnim, iar apoi să vii la mine. Am un arc de o sută de puduri¹. Dacă ai să poți trage cu acel arc de față cu oaspeții mei, o să-ți dau fata.

După masa de prânz, toată lumea s-a dus să se odihnească, iar regele s-a grăbit să ajungă la Ivan Holyk; i-a spus:

– De data asta suntem pierduți! – și i-a povestit ce și cum.

– Prostii! – a zis Ivan Holyk. – Când or aduce acel arc, tu să te uiți la el și să-i spui zmeului că nu vrei să pui mâna pe așa un prăpădit de arc, că la tine numai slugile trag cu arcuri ca ăsta și cheamă-mă pe mine. Iar eu am să trag cu acel arc, că o să le piară pofta!

După ce a vorbit cu el, regele s-a dus la zmeu. Era cu fetele și cu oaspeții lui în palat și se distra. După ceva timp, zmeul și oaspeții lui au ieșit afară, iar după ei au adus acel arc. Când l-a văzut, regele s-a speriat. Dar afară i-a dat ocol și a zis:

– O să mă fac de râs, dacă trag cu arcul ăsta. La mine numai slugile trag cu asemenea arcuri. Să chem o slugă.

Zmeii s-au uitat unul la altul și au spus:

– Bine, cheamă.

---

¹ pud – măsură de greutate egală cu 16, 38 kg. (după DEX).

Atunci, regele a strigat:

– Să vină la mine Ivan Holyk!

Acela a venit, iar regele i-a spus:

– Ia și trage o săgeată cu arcul ăsta.

Ivan Holyk a luat arcul, a pus o săgeată și când a tras, s-a rupt o bucată de arc de vreo douăzeci de puduri.

– Ei, vedeți? – a spus regele. – Dacă aș fi tras eu, mă făceam de râs în fața dumneavoastră.

Ivan Holyk a plecat la ai săi, dar, mai înainte, a pus bucata ruptă din arc în carâmbul cizmei, iar regele s-a dus cu fetele zmeului în palat. Zmeii au rămas afară și se tot sfătuiau ce să-i mai dea regelui să facă. După ce s-au sfătuit, au intrat și ei înăuntru. Iar zmeul îi șopti ceva la ureche fiicei lui celei mici. Ea a ieșit cu tatăl ei afară și au vorbit ceva mult timp, apoi s-au întors, iar zmeul i-a spus regelui:

– Acum e târziu, s-o lăsăm pe mâine dimineață. Eu am un cal, care se află după douăzeci de uși. Dacă ai să reușești să-l călărești, o să-ți dau fata.

Au petrecut până seara și s-au dus la culcare, iar regele a mers la Ivan Holyk și i-a spus ce-i cere zmeul. Acela a ascultat și la urmă i-a spus regelui:

– Păi, de ce crezi că am luat această bucată de arc? Știam ce va urma. Mâine dimineață, când o să-ți aducă acel cal, tu uită-te la el și spune: „M-aș face de râs să încalec așa un cal. Să vină o slugă de-a mea să-l încalece.” Dar să știi că acela nu-i cal, ci e fata cea mică a zmeului. Lasă că ți-o strunesc eu cum trebuie!

Dimineața, regele a intrat în palat, i-a salutat pe toți și vede că sunt numai unsprezece fete, iar a douăsprezecea lipsește. Zmeul îi spune regelui:

– Ei, hai să ieșim afară, că acuși o să aducă acel cal.

Au ieșit cu toții, iar doi zmei au adus calul, pe care abia îl stăpâneau. Regele a dat ocol calului, s-a uitat atent și a spus:

– Ziceai că o să aduci un cal și văd că au adus o iapă. Eu n-o să încalec această iapă, că mă fac de râs. Ca și ieri, o să chem un slujitor de-al meu, s-o încalece el.

Zmeul a zis:

– Bine.

Regele l-a chemat pe Ivan Holyk și i-a poruncit:

– Încalecă această iapă și du-te!

De cum a încălecat Ivan Holyk, cei doi zmei au slobozit iapa. Iar ea l-a dus pe Ivan Holyk în galop până la nori, de unde a coborât ca o vijelie și s-a trântit de s-a cutremurat pământul. Iar Ivan Holyk a scos atunci de la carâmb bucata de arc grea de douăzeci de puduri și unde n-a început să lovească iapa. Ea s-a ridicat și a pornit iarăși într-un galop nebun, dar el continua s-o lovească între urechi. Iapa a mai galopat cât a galopat, dar a văzut că n-are încotro și începu să-l roage:

– Ivane Holyk, nu mă mai bate și spune ce vrei, că eu o să-ți îndeplinesc dorința.

– Pentru mine, – zice el, – nu trebuie să faci nimic, dar hai să mergem la rege, iar tu să te prosternezi la picioarele lui.

– Văd că n-am încotro, – a spus iapa, – voi face după cum spui.

Și a zburat cu el pe deasupra copacilor, s-a lăsat apoi la pământ și s-a lungit în fața regelui.

– Vedeți? Iar voi ați fi vrut să călăresc această iapă! – a spus regele.

Zmeul s-a rușinat, dar n-a avut ce face. S-au plimbat un timp prin livadă, apoi s-au dus la masa de prânz, unde i-a întâmpinat și fata cea mică a zmeului. Regele o privește și vede că e și mai

frumoasă decât fusese înainte. S-au așezat la masă, iar zmeul a spus:

– Ei, rege, după ce luăm masa, eu o să ies cu fetele mele afară. Ele vor fi îmbrăcate la fel. Dacă vei ghici care dintre ele e mezina, după aceea putem face nunta.

După ce s-a terminat masa, zmeul și-a condus fetele să fie îmbrăcate, iar regele s-a dus la Ivan Holyk să se sfătuiască ce-i de făcut.

– N-ai nicio grijă, – i-a spus acela.

Ivan Holyk a fluierat și pe dată a apărut comandantul Țânțarilor. El i-a povestit despre ce-i vorba, iar Țânțarul i-a zis:

– Tu mi-ai făcut un bine, o să-ți fac și eu acum. Uite cum facem. Când o să aducă zmeul fetele, regele să fie atent la zborul meu. Eu voi zbura pe deasupra fetelor, iar regele să fie atent, că eu o să mă așez pe nasul fetei celei mici, iar ea o să mă alunge cu mâna dreaptă.

După ce a spus asta, Țânțarul a zburat în palat. După un timp, zmeul a trimis să fie chemat regele. Regele s-a dus și a văzut cele douăsprezece fete, care nu se mai deosebeau una de alta: toate aveau același chip, același păr, aceleași rochii. Se uită regele la ele și vede că nu mai sunt cum le știa el, ci sunt toate la fel. A trecut el o dată prin fața fetelor, dar pe Țânțar nu l-a văzut; când a trecut a doua oară, l-a zărit pe Țânțar și nu-l mai slăbea din ochi. Când a trecut a treia oară, a văzut că Țânțarul se așezase pe nasul mezinei, iar ea l-a alungat cu mâna. Atunci, regele a spus:

– Aceasta e a mea!

A luat-o de mână și a dus-o în fața zmeului.

Zmeul n-a mai avut ce face și a zis:

– Ei, dacă ai recunoscut-o, să fie mireasa ta și vom începe nunta chiar de azi.

A început nunta, iar seara s-au și cununat. A pornit petrecerea, se trăgea cu tunul și toată lumea se veselea. Peste puțin timp, urma să meargă la culcare. Atunci, Ivan Holyk l-a luat pe rege deoparte și i-a spus:

– Ei, Măria Ta, fă în așa fel ca mâine să plecăm, că aici nu ne așteaptă nimic bun. Și te mai rog ceva: timp de șapte ani, să nu te încrezi în femeie ta, oricât s-ar gudura ea pe lângă tine, să nu-i spui tot adevărul, că dacă îi vei spune, o să pierim și tu, și eu.

Regele i-a răspuns:

– Bine, n-o să mă încred în ea.

A doua zi, tinerii căsătoriți au ieșit din odaia lor, iar regele îi spune socrului că vrea să plece acasă. Iar zmeul s-a mirat:

– Cum să plecați atât de repede?

– Îmi pare rău să te supăr, dar trebuie să plecăm.

Așa că, după ce au luat masa împreună, tinerii căsătoriți și însoțitorii lor au pornit la drum.

Au ajuns în țara lor. Atunci, regele i-a mulțumit lui Ivan Holyk pentru toate și l-a pus cel mai mare peste sfetnicii săi. În regat, se făcea numai ceea ce hotăra Ivan Holyk. Iar regele nu mai avea grijă de nimic.

A trăit tânărul rege cu soția sa bine un an. Apoi, în al treilea, li s-a născut un fiu. Tânărul rege era foarte bucuros. L-a luat pe copil în brațe și a spus:

– Nimic nu mi-e mai drag pe lume, decât acest copil!

Iar regina, văzându-l atât de fericit, l-a sărutat și a început să-și aducă aminte prin câte a trecut el ca s-o cucerească, cum a îndeplinit el toate poruncile tatălui ei.

Regele i-a zis:

– Mi-ar fi ajuns capul în sulițele de fier din gardul tatălui tău, dacă nu era Ivan Holyk. El făcuse toate, nu eu.

În acea clipă, ea nu s-a arătat supărată, dar imediat a plecat undeva.

Ivan Holyk ședea acasă, fără să bănuiască ce îl așteaptă. Când deodată apăru val-vârtej regina, scoase un ștergar cu franjuri de aur, îl lovi pe Ivan Holyk și îl tăie în două: picioarele i-au rămas pe loc, iar trupul cu capul a trecut prin acoperiș și a căzut la șapte verste¹ de casă. După ce a căzut, el a spus supărat:

– Ah, tâmpitule! Nu mă așteptam să recunoști! Doar ți-am spus să nu-i încredințezi nevastei secretele timp de șapte ani! Ei, acum suntem pierduți și eu, și tu!

Și, cum ședea el așa în pădure, îl vede pe unul fără mâini, care alerga după un iepure. Iar iepurele venea direct spre Ivan Holyk, care l-a și prins. Atunci, cei doi au început să se certe al cui să fie iepurele. Unul zice: „E al meu!”. Celălalt: „Ba al meu!” S-au tot certat ei, fără să ajungă la vreo înțelegere. Atunci, cel fără mâini a zis:

– Ajunge să ne certăm. Uite trunchiul acela de stejar. Care dintre noi o să-l arunce mai departe, aceluia să fie iepurele.

Cel fără picioare zice:

– Bine.

Și iată că cel fără mâini l-a ajutat pe cel fără picioare să ajungă la stejar. Și tot cel fără mâini s-a lungit lângă stejar, s-a opintit cu picioarele în el și l-a aruncat la trei verste. Iar cel fără picioare a aruncat stejarul la șapte verste. Atunci, cel fără mâini îi zice:

– Al tău e iepurele, iar tu să-mi fii ca un frate mai mare.

După ce au devenit frați de cruce, au meșterit un căruț, i-au legat un ștreang și, dacă trebuia să meargă undeva, cel fără mâini se înhăma și-l căra pe cel fără picioare. Și iată că ajung ei odată

---

¹ **verstă** – veche unitate de măsură pentru distanțe egală cu 1,067 km. (după DEX).

Într-un oraș mare, în care locuia împăratul; s-au dus ei în fața bisericii, iar cel fără mâini a tras căruțul în care se afla cel fără picioare lângă alți cerșetori. Stau ei și așteaptă. Și văd că iese prințesa care, ajungând în dreptul lor, i-a spus însoțitoarei ei:

– Dă cerșetorilor acești bani.

Iar cel fără picioare îi zice:

– Fiți bună, alteță, și dați-ne banii cu mâna dumneavoastră.

Atunci, prințesa s-a apropiat să dea banii celui fără picioare, iar el o întreabă:

– Spuneți-mi, vă rog și nu vă supărați, de ce sunteți atât de palidă?

Ea i-a răspuns:

– Așa e felul meu, – și a oftat.

– Nu, – îi spune el. – Eu știu de ce sunteți atât de palidă. Eu aș putea să fac să nu mai fiți așa.

Tocmai atunci ieșea și împăratul și a auzit aceste vorbe. A poruncit să fie aduși la palat cel fără picioare și cel care-l cară în căruț. Iar acolo împăratul a spus:

– Fă ce ziceai că poți să faci!

Iar el i-a răspuns:

– Măria Ta, să spună prințesa de ce e palidă, că știe.

Tatăl s-a întors spre fiică, iar ea a recunoscut:

– Da, – a zis prințesa, – la mine vine-n zbor un zmeu și-mi suge sângele din piept.

Atunci, frații de cruce întreabă:

– Când anume vine?

– În zori, înainte de a se crăpa de ziuă, când străjile dorm, el intră la mine pe horn. Iar, dacă ar apărea cineva, el se ascunde sub perne.

– O să facem așa, – a spus cel fără picioare. – Noi o să ne ascundem în antreu, iar tu, prințesă, să tușești când o veni el.

Și iată că cei doi s-au ascuns. Când văd deodată că sub streașină s-a aprins ceva și sclipește ca niște scânteii. Și tot atunci au auzit-o pe prințesă tușind. Ei au dat buzna în dormitorul prințesei, dar zmeul s-a ascuns sub perne. Prințesa a sărit din pat, iar cel fără mâini s-a lungit lângă pat și cu picioarele l-a aruncat pe cel fără picioare peste perne. El l-a prins pe zmeu și împreună cu fratele de cruce au dat să-l sugrume. Atunci, zmeul a început să se roage de ei:

– Dați-mi drumul! Promit că n-o să mai vin aici nici eu, nici neam de neamul meu.

Cel fără picioare îi spune:

– Nu! Mai întâi, du-ne la fântâna cu apă vie, ca eu să-mi recapăt picioarele, iar fratele meu, mâinile.

Zmeul îi spune:

– Bine. Țineți-vă de mine și o să vă duc, dar nu mă mai chinuiți.

Și iată că s-au prins de el: cel fără mâini cu picioarele, iar cel fără picioare, cu mâinile și au pornit. A zburat zmeul cu ei până la o fântână și le spune:

– Aici e apa vie!

Cel fără mâini era gata să sară acolo, dar cel fără picioare a strigat la el:

– Așteaptă, frate! Ține-l pe zmeu cu picioarele, iar eu am să bag în fântână un băț uscat și vom vedea dacă e apă vie.

A băgat el bățul și a văzut că partea bățului care era în apă a ars. Atunci, s-au repezit la zmeu și l-au luat iarăși la bătaie. După ce l-au bătut bine, zmeul a început să se roage:

– Nu mă mai bateți, că aici, nu departe e apa vie și vă duc acolo.

l-a dus la a doua fântână. Ei au băgat bățul uscat în apă și bățul a înverzit imediat. Atunci, cel fără mâini a sărit în apă și,

când a ieșit, avea mâini. Și a sărit în apă și cel fără picioare și, când a ieșit, avea de-acum picioare. Atunci, l-au eliberat pe zmeu și i-au poruncit să nu se mai ducă la prințesă niciodată. Iar frații de cruce și-au mulțumit unul altuia, pentru că s-au înțeles bine, apoi și-au luat rămas-bun și s-au despărțit.

Ivan Holyk s-a hotărât să se ducă din nou la fratele lui, adică la rege, să vadă cum o duce, ce i-a făcut regina. Ajunge el în acel regat și vede un porcar care păștea o turmă de porci și s-a gândit: „la să mă duc să vorbesc cu porcarul și să-l întreb ce mai e nou pe aici.”

Ajunge la porcar și, când se uită mai bine, îl recunoaște pe fratele lui. Și acela l-a recunoscut pe Ivan Holyk. Au stat un timp tăcuți, uitându-se unul la altul, iar, la urmă, Ivan Holyk a zis:

– Tu, care ai fost rege, ai ajuns să paști porcii!... Și-ți meriți soarta! Doar ți-am spus ca, timp de șapte ani, să nu destăinui nevastei nimic!

Regele a căzut în genunchi și l-a rugat:

– Ivane Holyk, te rog să mă ierți!

Ivan Holyk l-a ridicat și i-a spus:

– Bine că ai scăpat cu viață. Ai să mai domnești.

Regele l-a întrebat pe Ivan Holyk cum de are picioare, pentru că soția i-a arătat cum i le tăiase.

Atunci, Ivan Holyk a recunoscut că el este fratele lui mai mic și i-a povestit toată viața lui. Frații s-au îmbrățișat și s-au sărutat. Apoi regele a spus:

– E timpul, frate, să mân porcii acasă, că acuși e ora când regina ia ceaiul.

Ivanu Holyk a zis:

– Să mânăm porcii împreună.

Dar regele i-a răspuns:

– Aici e necazul, frate! Că afurisitul acela de porc care e în fruntea turmei, când ajunge în poartă, se oprește și nu mă lasă să trec până nu-l sărut de trei ori, iar regina bea pe terasă ceaiul împreună cu zmeii și râd de mine.

Ivan Holzk îi spune:

– Așa-ți trebuie! Ei, azi ai să mai pupi porcul, dar de mâine – nu!

Au ajuns cu porcii la poartă. Ivan Holyk vede că pe terasă regina bea ceaiul împreună cu șase zmei. Iar acel afurisit de porc s-a oprit în poartă și nu-i lasă să treacă. Iar regina îi vede și zice:

– Iată că prostul meu a adus porcii acasă și acuși o să sărute porcul care e în față.

Iar bietul rege s-a aplecat, a sărutat porcul de trei ori, după care au putut intra în curte. Iar regina a mai spus:

– Ia te uită, și-a luat și ajutor de porcar...

Regele și Ivan Holyk au mânat porcii în cocină, iar Ivan Holyk a spus:

– Du-te, frate, la chelar și spune-i să-ți dea din magazie douăzeci de puduri de fuior de cânepă și douăzeci de puduri de smoală și adu-le la mine în livadă.

Iar regele spune:

– Dar nu știu dacă o să pot căra atâta.

– Du-te și roagă-l, că poate nici n-o să-ți dea.

S-a dus regele la chelar și l-a rugat stăruitor. Acela s-a gândit îndelung, apoi s-a uitat la rege și a spus:

– O să-ți dau, Măria Ta, că n-am încotro.

A deschis magazia, iar Ivan Holyk a luat într-o mână douăzeci de puduri de fuior de cânepă, iar în cealaltă douăzeci de puduri de smoală și au plecat. Iar chelarului i-au poruncit să nu spună nimănui.

După aceea, Ivan Holyk s-a apucat să îndeplinească un harapnic. Îndeplinea un pud de fuior de cânepă și smolea cu un pud de smoală și tot așa până la miezul nopții, când harapnicul de patruzeci de puduri era gata, și el s-a culcat. Iar regele dormea de mult pe paie, lângă cocină.

S-au trezit dimineața devreme, iar Ivan Holyk a zis:

– Ei, până azi ai fost porcar, iar de azi vei fi iarăși rege. Hai să ducem porcii la păscut.

– Nu, că regina încă n-a ieșit să-și bea ceaiul; abia când va ieși cu zmeii să bea ceai, atunci trebuie să plec, ca să vadă cum sărut porcul.

Ivan Holyk îi spune:

– Bine. O să mănânc porcii atunci, dar tu să nu mai săruți acel porc, că o să-l sărut eu.

– Așa o să facem.

A sosit momentul să mănânce porcii. Regina a ieșit să bea ceaiul, iar ei mănau turma de porci, iar când acel porc s-a oprit în poartă, regina și zmeii au văzut că Ivan Holyk și-a făcut vânt și a croit cu harapnicul acel porc atât de tare, încât i-au zburat oasele în toate părțile. Când au văzut asta, zmeii au fugit mâncând pământul. Iar regina, afurisita, l-a prins de mână, însă el a apucat-o de cozi și a bătut-o, până n-a mai putut.

De atunci, ea s-a lepădat de apucăturile ei de zmeoaică și a început să trăiască în bună înțelegere cu bărbatul ei. Și sigur că mai trăiesc și astăzi în îndestulare.

Iar eu am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea-așa.

CORABIA ZBURĂTOARE

Au fost odată un moș și o babă și aveau ei trei feciori. Doi erau deștepți, iar unul, prostănac. Pe cei deștepți ei îi cruțau, în fiecare duminică baba le dădea cămăși curate, iar pe prostănac toți îl certau, râdeau de el, iar prostănacul ședea pe cuptor, în praf, îmbrăcat cu cămașă murdară și fără nădragi pe el. Dacă i se dădea mâncare, mânca, dacă nu, stătea flămând.

Și iată că, într-o zi, se răspândi vestea că împăratul dăduse poruncă să fie la el la masă cât mai mulți, iar cel care va reuși să facă o corabie zburătoare și va veni la împărăție pe ea, acelaia împăratul îi va da fiica de soție.

Cei doi frați deștepți se sfătuiau:

– Ce-ar fi să mergem și noi, că nu se știe niciodată de unde sare norocul.

După ce s-au sfătuit, i-au cerut voie tatălui și mamei.

– Ne-am duce și noi la masă la împărat, – au spus ei, – că n-avem ce pierde. Și-apoi, poate avem noroc, că nu se știe de unde sare iepurele.

Părinții i-au sfătuit să nu se ducă. Dar ei – nu și nu!

– Ne ducem și gata! Binecuvântați-ne de drum.

Bătrânii n-au avut ce face, i-au binecuvântat, baba le-a copt turte din făină albă, le-a fript un purcel și le-a dat o sticlă de rachiu. Și au plecat cei doi feciori.

Iar prostănacul, care ședea pe cuptor, zice și el:

– Mă duc și eu unde s-au dus frații mei.

– Unde să te duci, prostule? – îi zice mama. – Până acolo, o să te mănânce lupii!

– Nu, – zice el, n-o să mă mănânce, și io chiar mă duc!

La început, bătrânii au râs de el, după aceea l-au certat, dar cu prostul nu te pui, așa că la urmă i-au spus:

– Ei, du-te și să nu te mai întorci, dar nici să nu spui că ești băiatul nostru.

Baba i-a dat o traistă în care a pus pâine neagră uscată, o sticlă cu apă și i-a spus să plece. Iar el a plecat.

Merge prostănacul și tot merge, până s-a întâlnit cu un moștare cărunț, cu barba albă, care-i ajungea până la brâu.

– Să trăiești, moșule! – îl salută el.

– Să trăiești și tu, fiule!

– Unde mergi dumneata, moșule?

– Iaca, umblu prin lume și-i scot pe oameni din necaz. Dar tu unde te duci?

– La împăratul, la masa de prânz.

– Păi ce, – întreabă moșul, – tu te pricepi să faci o corabie zburătoare?

– Nu, – zice, – nu mă pricep.

– Și-atunci, de ce te duci?

– Nici eu nu știu, – răspunde prostănacul, – da' nici n-am ce pierde. Și, mai știi, poate acolo mi-i norocul.

– Până una-alta, – zice moșul, – stai jos, odihnește-te puțin și să mâncăm de prânz. Scoate ce ai în traistă.

– Ei, bunicule, am mai nimic, doar un codru de pâine uscată, pe care dumneata nici n-ai să poți s-o mesteci...

– Nu-i nimic, scoate-o!

Desface prostănacul traista și vede că nu mai e aceea pâine neagră, ci niște lipii proaspete și albe, vorba ceea, „boierești”.

– Da’ ce prânz e acela fără băutură? – zice moșul. – Nu cumva ai în traistă rachiu?

– De unde să am eu rachiu? Am o sticlă cu apă.

– Scoate-o! – îi zice moșul.

El a scos sticla, a gustat și și-a dat seama că e rachiu, și încă un rachiu grozav.

– Ei, – îi spune moșul, vezi cum are Dumnezeu grijă de cei prostuți?

Așa că s-au așezat ei pe iarbă și au mâncat. Iar după ce au mâncat, moșul i-a mulțumit prostănacului pentru pâine și rachiu, apoi i-a spus:

– Ei, acum ascultă, fiule: du-te în pădure, apropie-te de un copac, închină-te de trei ori și lovește în copac cu acest topor pe care ți-l dau eu, apoi dă-te la o parte și culcă-te, până te-o trezi cineva; atunci corabia va fi gata, iar tu urcă-te în ea și zboară, unde ai treabă, și pe drum ia-i în corabie și pe cei pe care îi vei întâlni.

Prostănacul i-a mulțumit moșului și și-au luat rămas-bun; moșul a plecat mai departe, iar prostănacul s-a dus în pădure.

A ajuns el în pădure, s-a apropiat de un copac, l-a crestat cu toporul, iar el a căzut alături și a adormit pe loc. A dormit el cât a dormit și, după un timp, cineva îl trezește:

– Scoală-te, că norocul tău e gata. Hai, scoală-te!

Prostănacul s-a trezit și vede o corabie: ea toată era de aur, catargele de argint, iar pânzele de mătase erau acum întinse, gata de zbor! Iar el n-a stat mult pe gânduri, s-a urcat la bord, iar corabia și-a și luat zborul sus de tot.

Zboară el și tot zboară, când, deodată, vede pe drum un om culcat, cu urechea lipită de pământ. El i-a strigat:

- Să trăiești, nene!
- Să trăiești, nepoate!
- Ce faci dumneata acolo?
- Ascult, – zice. – Vreau să aflu dacă s-a strâns lumea la prânzul pe care-l dă împăratul.
- Păi, și dumneata mergi acolo?
- Da.
- Atunci, urcă lângă mine, te duc eu.

Omul a urcat în corabie și au zburat mai departe.

Zboară ei ce zboară și, la un moment, văd pe drum un om care avea un picior legat de ureche, iar pe celălalt Țopăia. Prostănacul îi zice:

- Să trăiești, nene!
- Să trăiești, nepoate!
- De ce Țopăi dumneata într-un picior?
- Pentru că, – zice acela, – dacă aș dezlega piciorul și aș merge pe amândouă picioarele, dintr-un pas aș înconjura pământul și nu vreau.
- Și unde mergi dumneata?
- La împărat la masă.
- Atunci, hai cu noi.
- Bine.

Acela a urcat în corabie și au zburat câteșitrei.

Au zburat ei cât au zburat și deodată văd un arcaș care încerca să tragă o săgeată, dar în jur nu se vedea nicio pasăre și nici vreun alt vânat. Au strigat la el:

- Să trăiești, nene! Ce vânezi dumneata, că în jur nu se vede nicio pasăre și nici vreun alt vânat?

– Și ce dacă nu se vede? Voi nu vedeți, da' eu văd.
– Ce vezi?
– Ei, zice el, – la o sută de mile¹ de aici, într-un păr uscat, e o pasăre.

– Mai bine vino cu noi.
El a urcat în corabie și au zburat mai departe.
Au zburat ei cât au zburat și văd un om care ducea în spinare un sac plin cu pâini.

– Noroc, nene!
– Noroc!
– Unde mergi dumneata?
– Merg, – zice el, – să mai fac rost de pâine pentru prânz.
– Păi, ai un sac plin, ce-ți mai trebuie?
– Ce să fac numai cu atâta. Asta nu-mi ajunge nici pe o măsă.

– Urcă și hai cu noi!
– Bine.
El a urcat și au zburat mai departe.
Zboară ei cât zboară și văd un om care se învârtea în jurul unui lac, de parcă ar căuta ceva.

– Să trăiești, nene!
– Noroc!
– Ce cauți dumneata?
– Mi-e sete, – zice el, – și nu găsesc apă.
– Păi, lângă dumneata e un lac întreg, de ce nu bei?
– Da' în el e apă puțină, nu-mi ajunge decât pentru o înghițitură.
– Atunci, vino cu noi.

---

¹ milă – unitate de măsură pentru distanțe egală cu 1.609,3 metri. (după DEX).

– Bine, vin.

A urcat el în corabie și au zburat mai departe.

Au zburat ei și au tot zburat și văd un om care merge spre sat cu un balot de paie în spinare.

– Să trăiești, nene! Unde duci paie?

– În sat, – zice el.

– Păi ce, în sat nu sunt paie?

– Ba sunt, da' nu-s ca astea!

– Da' astea cum sunt?

Iar omul le explică:

– Astea-s paie speciale. Oricât de călduroasă ar fi, să zicem, vara, dacă împrăștii paie din acestea, numaidecât apare zăpada și se lasă gerul.

– Hai cu noi!

Omul a urcat în corabie și au zburat mai departe.

Zboară ei ce zboară și văd un om care mergea spre pădure cu o legătură de lemne în spinare.

– Noroc, nene!

– Noroc!

– Unde duci lemnele?

– În pădure.

– Asta-i bună! Păi ce, în pădure nu-s lemne?

– Sunt, dar nu-s ca astea.

– Da' astea cum sunt?

– În pădure sunt lemne ca toate lemnele, iar astea, dacă le împrăștii, imediat apare înaintea ta o armată numeroasă.

– Atunci, hai cu noi!

Omul a urcat, iar ei au zburat mai departe.

Nu se știe cât au mai zburat, dar, până la urmă, au ajuns la prânzul pe care-l dădea împăratul. Iar acolo, cât e curtea de mare,

erau mese întinse și încărcate cu bunătăți și butoaie cu vin și rachiu: bea, suflete, mănâncă și te veselește! Și se adunase – vorba ceea – jumătate de împărăție.

Împăratul a văzut de la fereastră corabia de aur care sosise în zbor și-i spune unui lacheu:

– Ia du-te și află cine a venit cu acea corabie.

Lacheul s-a dus, a văzut, s-a întors și-i spune împăratului:

– Niște țărani.

Dar împăratul nu l-a crezut:

– Nu se poate ca niște țărani să vină cu o corabie de aur zburătoare! Tu, probabil, n-ai înțeles.

Și s-a dus chiar împăratul să afle.

– Cine a venit cu această corabie? – a întrebat el.

Prostănacul a ieșit în față și a zis:

– Eu!

Când a văzut împăratul că haina prostănacului e toată numai petice, pantalonii rupți în genunchi, s-a luat cu mâinile de cap: „Cum să-mi dau copila după un zdrențăros ca ăsta?!”.
Ce-i de făcut? Împăratul s-a gândit să-l pună pe prostănac la încercare.

– Du-te, – îi spune el lacheului, – și spune-i ăluia că, deși a venit pe corabie zburătoare, dacă nu-mi aduce apă vie până se termină prânzul, nu numai că n-o să i-o dau pe prințesă de soție, dar unde-i stau picioarele, o să-i stea capul!

Lacheul a plecat să-i spună, dar Ascultătorul, adică cel care stătuse cu urechea lipită de pământ, a auzit ce a zis împăratul și s-a dus repede și i-a spus prostănacului. Iar acesta stătea pe bancă (în jurul meselor din curte erau bănci) și, îngrijorat nu mânca, nu bea. L-a văzut Alergătorul și-l întreabă:

– De ce nu mănânci?

– Nu-mi arde de mâncat!

Și i-a povestit ceea ce aflate:

– Împăratul a poruncit ca, până la terminarea prânzului, să-i aduc apă vie. Cum pot să fac asta?

– N-ai nicio grijă. Îți aduc eu.

Vine lacheul și-i aduce prostănacului porunca împăratului, poruncă de care el știa de-acum. De aceea i-a răspuns:

– Du-te și spune-i împăratului că o să-i aduc.

Și lacheul a plecat să ducă răspunsul.

Iar Alergătorul și-a dezlegat piciorul de la ureche și dintr-un salt a ajuns la izvorul cu apă vie.

A luat el apă vie, dar și-a spus: „Până se termină prânzul, am timp să mă întorc, așa că acum pot să mă odihnesc puțin aici, lângă moară.”

S-a așezat și a adormit. Oamenii aproape că terminau prânzul, iar el încă nu s-a întors. Prostănacul era mai mult mort decât viu. „Vai, sunt pierdut!” – se gândea el.

Atunci, Ascultătorul și-a lipit urechea de pământ și asculta. După un timp, a spus:

– Fii liniștit, – zice, – ăla doarme lângă moară.

– Și ce-i de făcut? – întreabă prostănacul. – Cum să-l trezیم?

Iar Arcașul îi spune:

– Lasă că-l scol eu!

A pus o săgeată în arc, a tras și a nimerit moara cu atâta zgomot, încât Alergătorul s-a trezit și s-a întors într-o clipită, a adus apa vie, iar prostănacul i-a dus-o împăratului.

Când a văzut așa, împăratul s-a gândit să-l pună la altă încercare: dacă va mânca împreună cu tovarășii lui șase perechi de boi fripți și patruzeci de cuptoare de pâine, o să-i dea fiica de soție, dacă nu – unde-i sunt picioarele, o să-i stea capul!

Ascultătorul a auzit asta și i-a spus prostănacului.

– Și ce mă fac? – zice prostănacul speriat. – Eu nu pot mânca nici măcar o pâine întreagă... – și începe să plângă.

Atunci, Flămânzilă îi spune:

– Nu mai plânge, o să mănânc eu totul și nici n-o să-mi ajungă.

Lacheul a adus porunca împăratului, iar prostănacul îi răspunde:

– Bine. Să ne aducă ceea ce trebuie să mâncăm.

Așa că au fost fripți doisprezece boi și s-au copt patruzeci de cuptoare de pâine. Flămânzilă a mâncat totul, iar la urmă a zis:

– E cam puțin! Poate ne mai dau ceva...

Atunci, împăratul, văzând asta, s-a gândit să-l mai pună pe prostănac la o încercare: să bea patruzeci de vedre de apă și tot atâtea de vin. Dacă nu va bea, unde-i sunt picioarele, îi va sta capul!

Ascultătorul i-a spus prostănacului noua poruncă a împăratului, iar el s-a pus pe plâns.

– Nu plânge! – îi zice Setilă. – O să beau eu totul și nici n-o să-mi ajungă.

Li s-au adus patruzeci de vedre de apă și patruzeci de vin. Iar Setilă s-a apucat să bea și nu s-a oprit până n-a băut tot, până la ultima picătură.

– Ei, – zice el, – e cam puțin. Eu aș mai bea ceva.

Vede împăratul că nu poate face nimic, s-a gândit: „Trebuie să-l omor pe afurisitul ăsta, că altfel, o să-mi ia fata!”. Și-l trimite pe lacheu la prostănac cu porunca:

– Du-te și spune-i că, înainte de cununie, să facă baie.

Iar altui lacheu i-a poruncit să încingă foarte tare baia de tuci. „În felul ăsta, – se gândea împăratul, – afurisitul o să se pră-

jească!” Fochistul a încins baia atât de tare, că și necuratul ar fi ars în ea!

I s-a spus prostănacului ce a poruncit împăratul. Așa că el s-a dus la baie, iar în urma lui a venit și Gerilă cu brațul de paie. Doar au intrat ei în baie și au simțit o dogoare de nesuportat. Atunci, Gerilă a împrăștiat paieile și pe dată s-a făcut atât de frig, că prostănacul abia a reușit să se spele, s-a urcat repede pe cuptor și a adormit.

Dimineața, când au deschis baia, credeau că din prostănac o fi rămas o grămăjoară de cenușă, dar când colo el dormea pe cuptor; l-au trezit, iar el a zis:

– Ah, ce pui zdravăn de somn am tras!

Și a ieșit din baie.

I-au spus împăratului că uite-așa și-așa, că l-au găsit dormind pe cuptor, iar în baie era frig, de parcă nu s-ar fi făcut foc toată iarna. Asta l-a întristat foarte tare pe împărat și l-a făcut să se gândească la altă încercare. S-a gândit, s-a gândit și a spus:

– Ei, dacă mâine dimineață o să adune un regiment de armată, o să-i dau fata, dacă nu – unde-i sunt picioarele, o să-i stea capul!

Și se gândea împăratul: „De unde să adune un țăran atâta armată? Că nici eu ca împărat...”.

Și a dat acea poruncă.

Ascultătorul a auzit și i-a spus prostănacului. Și prostănacul iar a început să plângă:

– Vai de mine! De unde să adun eu atâta armată?

S-a dus pe corabie la tovarăși:

– Ajutați-mă, fraților! M-ați scos de atâtea ori din necaz, nu mă lăsați nici acum! Altfel, sunt pierdut!

– Nu plânge, – îi spune cel care cărase lemnele. – Eu am să te salvez.

A venit trimisul împăratului și zice:

– A spus împăratul că, dacă mâine dimineață vei prezenta o armată cât un regiment, o să-ți dea fata de soție.

– Bine, așa voi face! – a răspuns prostănacul. – Dar du-te și spune-i împăratului că, dacă nici de data asta nu va face cum a promis, o să vin cu armată și o s-o iau pe prințesa cu forța!

Noaptea, omul a luat legătura de lemne și l-a dus pe prostănac în câmp. Și când a început să împrăștie lemnele, au apărut soldații unul după altul, încât dimineața era armată câtă frunză și iarbă.

Se trezește împăratul dimineața și aude sunet de goarnă. Întreabă:

– Cine sună atât de dimineață?

– E cel care venise cu corabia zburătoare, – i s-a răspuns, – iar acum își instruiește armata.

Atunci, împăratul și-a dat seama că nu mai e nimic de făcut și l-a chemat pe prostănac la el.

Iar pe prostănac nici nu-l mai recunoșteai: era îmbrăcat în haine strălucitoare, purta un chipiu de aur, iar el însuși era un tânăr chipeș și frumos cum nu s-a mai văzut! Călare pe un cal murg, el și-a condus armata până în fața palatului, unde a comandat:

– Regiment, stai! Regiment, pe loc repaus!

Armata a executat, iar el a intrat în palat. Împăratul l-a întâmpinat bucuros, l-a îmbrățișat, l-a sărutat și i-a spus:

– Ia loc, dragul meu ginere.

A ieșit și prințesa și a surâs de bucurie că va avea un soț atât de frumos.

Curând tinerii s-au cununat, au făcut nuntă mare, încât muzica și veselia au răsunat până la cer!

CAZACUL MAMARYGA

Cazacul Mamaryga a slugărit la niște bogătași douăzeci și cinci de ani, a câștigat trei bani de aramă și, nemulțumit de viața pe care o ducea, și-a luat lumea-n cap.

Merge el așa pe drum și întâlnește un flăcău.

– Bună ziua, flăcăule, – zice el.

– Bună să-ți fie ziua și duminică, – răspunde acela. – Cine ești dumneata?

– Eu sunt cazacul Mamaryga, am fost douăzeci și cinci de ani slugă la boieri, am câștigat trei bani de aramă și am plecat în lume. Dar tu?

– Iar eu, – zice flăcăul, – am fost slugă la un boier și odată, când coseam secara, am găsit în câmp o traistă de lână fermecată – ea îți dădea mâncare și băutură. Dar boierul a aflat de acea traistă și a poruncit să fiu bătut și să mi se ia traista fermecată. Numai că eu am luat traista și am fugit.

– Și acum unde-i traista?

– M-au călcat tâlharii în pădure și mi-au luat-o.

– Ei, hai să mergem împreună și să fim fărtați.

Au plecat amândoi și au mers ei cât au mers, până când au întâlnit alt flăcău.

– Bună ziua, flăcăule, – au spus ei.

– Bună să vă fie și vouă, – zice el. – Cine sunteți voi?

– Eu sunt cazacul Mamaryga, iar el e fârtatul meu. Dar tu cine ești?

– Eu, – zice flăcăul, – am fost slugă la un boier, iar când am fost odată în pădure după lemne, am găsit într-un copac o traistă de sârmă și era ea fermecată să facă singură orice treabă. Boierul a aflat că am acea traistă, a pus să fiu bătut și să mi se ia traista. Dar eu n-am așteptat să fiu bătut, am luat traista fermecată și am fugit.

– Și unde-i traista?

– Mi-au luat-o tâlharii în pădure.

– Atunci, hai să fii fârtatul nostru și vino cu noi.

Și au plecat tustrei mai departe. Au mers ei cât au mers și au întâlnit un al treilea flăcău.

– Bună ziua, flăcăule!

– Bună să vă fie și vouă! Dar cine sunteți?

– Eu sunt cazacul Mamaryga, iar ei sunt fârtații mei. Dar tu cine ești?

– Eu, – zice al treilea flăcău, – am fost slugă la un boier, iar când pășteam caii, am găsit în luncă o pereche de cizme care puteau merge pe apă. Iar boierul a aflat, a vrut să mă bată și să-mi ia cizmele, dar eu am fugit.

– Și unde-s cizmele acum?

– M-au atacat tâlharii în pădure și mi le-au luat.

– Atunci, hai cu noi și să ne fii fârtat.

Au plecat ei câteșipatru. Într-un loc cereau pâine, în altul munceau pe mâncare și așa mergeau mai departe. Și au ajuns ei la o răspântie de patru drumuri. Când a văzut așa, cazacul Mamaryga a spus:

– Aici, fârtaților, o să ne despărțim. Eu am trei bani de aramă, vă dau vouă câte un ban și fiecare dintre voi să-și aleagă pe care

dintre aceste patru drumuri merge mai departe. Iar eu o să plec pe cel care o să rămână, după ce alegeți voi.

Le-a dat flăcăilor câte un ban de aramă, și-au luat rămas-bun și a plecat fiecare pe alt drum.

Cazacul Mamaryga a mers mai departe singur. A tot mers el trei ani. Iar într-o zi, mergea el prin pădure și a ajuns într-o poiană mare. Și vede el acolo patru bărbați care se băteau. El le zice:

– Bună ziua, oameni buni! De ce vă bateți?

Iar ei i-au răspuns:

– Păi, uite, avem o traistă de lână fermecată care-ți dă mâncare și băutură, o traistă de sârmă, tot fermecată și ea; asta poate să facă orice treabă; mai avem o pereche de cizme care pot merge pe apă. Și mai avem și calul Gyver. Și nu ne putem înțelege la împărțeală, adică ce să ia fiecare și de aceea am ajuns să ne batem.

„A, – își dă seama cazacul Mamaryga, – aștia-s tâlharii despre care vorbeau flăcăii. Ei, las’ că vă împac eu acuși!” Și le spune:

– Sunteți de acord să mă ascultați pe mine, cazacul Mamaryga? Să știți că nimeni n-o să vă împace mai bine de cum o să vă împac eu.

– Suntem de acord, – au zis tâlharii. – Fă-ne dreptate, cazacule Mamaryga!

– Uite ce să faceți, – le spune el. – Lăsați aici traistele fermecate, pe cea de lână și pe cea de sârmă, cizmele și calul Gyver, iar voi duceți-vă la cealaltă margine a poienii. Când o să vă fac eu semn cu mâna, voi să alergați spre mine: cine ajunge primul să ia ce-i place, la fel al doilea să ia ce-i place, tot așa și al treilea, iar al patrulea o să ia ceea ce rămâne.

S-au dus tâlharii în cealaltă parte a poienii și așteptau să le facă semn cazacul Mamaryga, dar el n-a mai pierdut timpul, ci a luat cele două traiste, a încălțat cizmele și a încălecat pe Gyver.

– Ei, cazacule, – zice calul Gyver, – cum vrei să te duc: mai sus de copaci sau mai sus de stuf?

– Mai sus de copaci! – i-a răspuns cazacul Mamaryga.

Și unde nu s-a înălțat calul deasupra copacilor! Când au văzut tâlharii, au alergat înapoi, dar n-au reușit să-l ajungă pe Gyver. Iar cazacul Mamaryga s-a tot dus, iar când era de-acum departe, se gândea: „Trebuie să-i caut pe fărtașii mei și să-i înapoiez fiecăruia ceea ce îi luaseră tâlharii. O să le dau traistele și cizmele, iar calul Gyver o să-mi rămână mie.”

Și a plecat în lume să-i caute.

După o vreme, ajunge la o gospodărie mare și cere apă de băut de la bărbatul care ieșise din casă.

– Dar cine ești și încotro te duci? – îl întreabă gospodarul.

– Eu, – zice, – sunt cazacul Mamaryga și mă duc să-i caut pe fărtașii mei.

S-a bucurat acel bărbat și l-a îmbrățișat:

– Păi, eu sunt fărtașele tău! Eu găsisem traista de lână și am fugit de la boier.

– Ei, uite ți-am adus traista de lână, – a spus cazacul Mamaryga.

Dar fărtașul îl ia de mână, îl duce în casă, îl pune la masă și i se dă mâncare și băutură. Cazacul Mamaryga îi dă traista de lână.

– Nu, – zice fărtașul, nu iau traista, ți-o las ție. Banul de aramă pe care mi l-ai dat mi-a adus noroc, acum sunt bogat și am tot ce-mi trebuie.

Trei zile a fost cazacul Mamaryga oaspetele fărtașului său, apoi și-a luat rămas-bun și a plecat.

A mers el cât a mers și a ajuns la o gospodărie și mai bogată. Când a ieșit stăpânul, cazacul l-a recunoscut pe al doilea fărtaș, cel care găsisese cândva traista de sârmă și a fugit de la boier. Și acesta

I-a ospătat pe cazacul Mamaryga și a refuzat să primească traista de sârmă.

– Eu, – zice acela, – cu banul tău de aramă m-am îmbogățit și o duc bine. Iar traista să fie a ta.

Cazacul Mamaryga a rămas câteva zile la acest fârtat, apoi a plecat să-l caute pe al treilea. A umblat el prin lume cât a umblat și a ajuns la o gospodărie și mai bogată decât celelalte două. I-a ieșit în întâmpinare stăpânul, care era al treilea fârtat. L-a primit și el pe cazacul Mamaryga cu mare bucurie, iar cizmele n-a vrut să le primească.

– Datorită banului tău de aramă, – a zis el, – mi-au venit alți bani, m-am îmbogățit, iar aceste cizme la ce mi-ar folosi? Să umblu pe apă? Păstrează-le tu, că ție poate o să-ți prindă bine.

Și-a luat rămas-bun cazacul Mamaryga și de la acest fârtat și a plecat mai departe în lume să-și caute norocul. A mers el cât a mers și a obosit. S-a oprit la marginea drumului și-i zice traistei de sârmă:

– Te rog să-mi faci o colibă.

În clipa următoare, au ieșit din traistă o mulțime de slugi, au făcut repede o colibă, după care au intrat iarăși în traistă. Atunci, cazacul Mamaryga a desfăcut traista de lână și a spus:

– Dă-mi, traistă, să mănânc și să beau!

A apărut imediat o masă încărcată cu mâncăruri și băuturi. După ce a mâncat și a băut pe săturate, cazacul a spus:

– Traistă, strânge masa!

Totul intră iarăși în traistă, de parcă nici n-a fost.

Și uite-așa a hoinărit cazacul Mamaryga până a ajuns într-o țară străină. Și a aflat el de la oameni că în acea țară domnește un rege, că în fața palatului lui este un stejar secular, sub care e îngropată o mare comoară și că regele a anunțat: cine va tăia

acel stejar, va scoate rădăcinile și va dezgropa acea comoară, ace-luia regele îi va da jumătate din regat și pe fiica sa de soție. Și au încercat mulți voinici, dar n-au putut tăia acel stejar.

Aflând toate acestea, cazacul Mamaryga și-a zis:

– Păi, să încercăm să-l tăiem!

Ajunge el la palatul regelui și dă de știre că a venit să taie stejarul. A ieșit regele și a întrebat:

– Cine a spus că poate tăia stejarul?

– Eu, – zice cazacul Mamaryga, – pot să-l tai și să-ți scot comoara de sub stejar.

– Ei, dacă ai să tai stejarul și ai să scoți comoara, – a spus regele, – o să-ți dau jumătate de regat și pe fiica mea ca soție. Iar dacă nu vei face ceea ce ai promis, capul îți va sta unde-ți stau picioarele.

De cum s-a înnoptat, cazacul Mamaryga a scos traista de sârmă și i-a poruncit:

– Traistă de sârmă, taie stejarul, scoate-i rădăcinile și dezgropă comoara!

Și unde n-au ieșit mulțime de slugi și s-au apucat de treabă. Iar cazacul Mamaryga s-a dat într-o parte să se odihnească. N-a trecut nici jumătate de noapte și stejarul era tăiat, rădăcinile scoase și comoara dezgropată. După aceea, servitorii au intrat iarăși în traistă.

De nerăbdare, regele n-avea somn. S-a sculat în zori și vede că stejarul e tăiat, în locul lui e o groapă adâncă, iar alături, lăzi mari de fier, pline cu aur și pietre prețioase – o întreagă comoară.

S-a trezit și cazacul Mamaryga și a zis:

– Treaba e făcută de mult!

– Într-adevăr, – recunoaște regele. – Acum vino s-o iei pe fiica mea.

Iar prințesa făcea nazuri, nu vrea:

– Cum să mă mărit cu un simplu cazac?

– N-ai încotro, – i-a spus regele. – Trebuie să te măriți cu el.

S-a făcut nunta, iar regele, după cum a promis, a vrut să-i dea cazacului Mamaryga jumătate de regat.

– Ce să fac numai cu jumătate? Regatul tău e mic. Dă-mi-l tot, nu numai jumătate.

– E treaba ta, dacă nu vrei numai jumătate, – i-a zis regele. – Cealaltă jumătate nu ți-o dau!

Cazacul Mamaryga s-a dus și a scos din grajd calul Gyver, și-a luat soția de mână și a spus:

– Ei, rămâi sănătos, dacă nu vrei să-mi dai întregul regat. Eu îmi iau soția și plecăm în altă țară.

Și-a urcat soția pe cal, a încălecat și el, iar calul îl întreabă:

– Cum să te duc?

– Du-mă pe deasupra copacilor!

Și a pornit calul Gyver, de s-a stârnit praful în urma lui. Au călătorit ei o zi, au călătorit și a doua și au ajuns la Marea Neagră. Au zburat pe deasupra mării, până nu s-a mai văzut uscatul, iar în jur era doar legănarea valurilor mării. Și deodată, în mijlocul mării, ajung ei la o insulă. Au coborât pe acea stâncă să se odihnească. Cazacul Mamaryga și-a luat de pe umăr traista de lână și-i zice:

– Traistă, dă-ne mâncare și băutură!

Și pe dată a apărut o masă încărcată cu mâncăruri și băuturi, ce nu văzuse prințesa nici în casa tatălui ei. Au mâncat și au băut pe săturate.

– Traistă, strânge masa! – a spus cazacul.

Imediat a dispărut totul, iar ei s-au culcat. Cazacul a adormit, iar prințesa s-a sculat încet, a luat ambele traiste și s-a dus la calul Gyver, a încălecat, iar calul o întreabă:

– Unde să te duc?

– Du-mă, – zice ea, – la tatăl meu!

Și a dus-o calul cât ai clipi.

S-a trezit cazacul Mamaryga și vede că nu mai este nici soția, nici calul, au dispărut și cele două traiste. Au rămas doar cizmele.

– Ei, – zice cazacul Mamaryga, – înseamnă că n-o să pier aici.

A încălțat cizmele și a plecat pe suprafața mării ca pe uscat. A mers el două zile și două nopți, a trecut marea și a ajuns la țărm. Apoi a mers pe un drum și s-a oprit, pentru că flămânzise. Vede el nu departe un vișin încărcat. A luat o vișină și, de cum a pus-o în gură, i-a crescut un corn mare. A mai luat o vișină și i-a apărut al doilea corn.

– Of-of, – se văită el, – cum să trăiesc cu așa niște coarne?

Dar, ceva mai încolo, vede alt vișin. Și acela era încărcat.

– Ia să gust și din vișinele astea, – și-a zis el, – că mai rău decât am pățit-o n-o să mi se întâmple.

A luat o vișină, a mâncat-o și imediat i-a căzut un corn. A mai mâncat o vișină și i-a căzut și celălalt corn. Atunci, el a cules vișine și din primul vișin, și din al doilea și a plecat spre regatul unde era soția lui.

A făcut ce a făcut și și-a schimbat hainele ca să nu fie recunoscut, s-a dus la palatul regelui și a început să strige pe sub ferestre:

– Hai la vișine! Hai la vișine!

Prințesa a auzit și a trimis servitoarea:

– Ia du-te și vezi ce vișine vinde omul acela. Că la noi, vișinii abia înfloresc, dar se vede că în alte părți s-au și copt.

Servitoarea a ieșit și întreabă:

– Sunt bune vișine și cu cât le dai?

– Bune, dar scumpe!

– Cât?

– O carboavă de argint vișina!

Servitoarea a plecat și i-a spus prințesei ce a aflat.

Prințesa i-a dat cincizeci de carboave și i-a zis:

– Na banii și du-te de-mi cumpără de ei vișine.

Cazacul Mamaryga a luat banii, i-a dat servitoarei vișinele și a plecat.

Prințesa a mâncat două vișine una după alta și pe dată i-au crescut două coarne foarte mari. Ea a dat fuga la oglindă și, când s-a văzut cum arată, a început să țipe speriată, încât s-au adunat toți curtenii. A venit și regele și s-a speriat:

– Ce-i asta? Ce ai mâncat?

Iar ea plânge și zice că a mâncat vișine.

– Nu se poate să pățești așa ceva de la vișine, – a spus regele. – Ia, unde-s vișinele alea?

A mâncat și regele vișine și pe dată i-au crescut și lui coarne. Regele s-a speriat și s-a supărat, apoi a poruncit să fie prins omul care vânduse fructele și să fie adus la palat. Soldații au dat fuga, au căutat peste tot, dar nu l-au găsit. Ce-i de făcut? Cum să stea regele și prințesa cu așa niște coarne?!

Regele a chemat la el pe medicii și vrăjitorii din tot regatul, ca să-l scape de coarne. Aceia au venit, s-au uitat, s-au sfătuit, dar n-au găsit nimic pentru căderea acelor coarne! A trimis regele soli în alte țări să anunțe: cine-l va scăpa pe rege și pe prințesă de coarne, aceluia îi va da tot regatul, numai să nu mai fie în acea situație.

Au venit medici din alte țări, i-au consultat pe cei doi, au uns coarnele cu tot felul de alifii, dar totul a fost în zadar.

Prințesa nu se mai oprea din plâns, regele era furios, iar poporul râdea, dar se și revolta: „La ce ne trebuie un rege cu coarne? N-avem nevoie de așa un rege!”.

În cele din urmă, a venit la rege cazacul Mamaryga.

- Bună ziua, socrule, – zice, – pot să te ajut cu ceva?
- Vai, ginericule, ajută-mă! – s-a bucurat regele. – Îți dau tot regatul, dacă mă scapi de necazul ăsta!
- Bine! – zice el și-i dă două vișine din celălalt vișin.

De cum a mâncat regele acele vișine, coarnele i-au și căzut.

Iar prințesa plângea și-l ruga:

- Dragul meu soț, dă-mi și mie!
- Nu, – zice el, – ție nu-ți dau! Unde-i calul meu Gyver?
- Calul tău n-a pățit nimic, e în grajd. Fie-ți milă de mine și dă-mi vișine!
- Dar traistele mele, cea de lână și cea de sârmă, unde-s?
- Sunt în dormitor, atârdate în cui. Scapă-mă de aceste coarne!
- Dar n-o să mă mai părăsești?
- Niciodată! Câte zile oi avea!

Atunci, el i-a dat prințesei o vișină, ea a mâncat-o și i-a căzut un corn; i-a mai dat o vișină și i-a căzut și al doilea corn. Și a redevenit prințesa așa cum fusese mai înainte.

Și a fost la palat bucurie mare, și toată lumea a băut vin dulce.

Iar regele a trecut tot regatul pe numele cazacului Mamaryga și de atunci trăiesc cu toții fericiți. Traista de lână le dă mâncare și băutură, iar traista de sârmă face toate treburile.

DOMNUL MOTĂNESCU

Un om avea un Motan, dar care îmbătrânise și nu mai era în stare să prindă șoareci. Așa că stăpânul l-a luat și l-a dus în pădure. „Motanul ăsta nu-mi mai este de folos, – și-a zis, – de ce să-l hrănesc degeaba? Mai bine îl duc în pădure și să se descurce cum o ști.” Și l-a dus în pădure.

După un timp, pe Motan l-a întâlnit Vulpea. Se uită ea la el și-l întreabă:

– Tu cine ești?

Iar el îi răspunde:

– Eu sunt domnul Motănescu.

Atunci, Vulpea îi spune:

– Hai să fii tu soțul meu, iar eu soția ta, vrei?

Motanul a fost de acord. Îl duce Vulpea la ea acasă și nu știe cum să-i mai intre în voie: prinde ea undeva o găină, dar n-o mănâncă singură, ci i-o duce și Motanului.

Într-o zi, a întâlnit-o Iepurele pe Vulpe și-i zice:

– Vulpiță dragă, am să vin să-ți fac o vizită.

Iar ea îi răspunde:

– Ei, nu. Acum la mine e domnul Motănescu, el o să te sfâșie.

Iepurele le-a vorbit despre domnul Motănescu Lupului, Ursului și Mistrețului. Ei s-au întâlnit la sfat și s-au tot gândit cum

să facă să-l cunoască pe domnul Motănescu. Până la urmă, au zis:

– Hai să-l invităm la masă!

Și au început să se sfătuiască cine ce să aducă. Lupul zice:

– Eu am să aduc carne, ca să fie de friptură și de ciorbă.

Mistrețul zice:

– Eu am să aduc sfeclă roșie și cartofi.

Iepurele:

– Iar eu am să aduc varză.

Au adus toate astea și s-au apucat să gătească. După ce mâncarea a fost gata, s-au întrebat cine să meargă să-l poftască pe domnul Motănescu la masă.

Ursul zice:

– Eu îs greoi și ce mă fac dacă va trebui s-o rup la fugă?

Mistrețul:

– Nici eu nu-s prea sprinten.

Lupul:

– Iar eu îs bătrân și nu prea mai vād bine.

Așa că a trebuit să se ducă iepurele. Ajunge el la viziuna Vulpiei și tot atunci a ieșit și Vulpea; îl vede pe iepure că stă în două labe și-l întreabă:

– De ce ai venit?

El îi răspunde:

– Te roagă Lupul, Ursul și Mistrețul, te rog și eu să poștești la masă împreună cu domnul Motănescu.

Iar ea-i zice:

– Eu am să vin cu el, dar voi ascundeți-vă, să nu vă sfâșie!

Se întoarce iepurele în fugă și anunță:

– A spus Vulpea să ne ascundem, că el vine și ar putea să ne sfâșie!

Așa că ei s-au ascuns: Ursul s-a urcat într-un copac, Lupul s-a pitit după niște tufe, Mistrețul s-a ascuns în buruieni, iar Iepurele a intrat într-o tufă.

Și iată că apare Vulpea cu al ei domn Motănescu. Îl aduce la masă, iar el, văzând atâta carne, a zis:

– Miau-u-u!... Miau-u-u!...

Iar Lupul, Ursul, Mistrețul și Iepurele, de frică, au înțeles că a spus: „Mai vreau! Mai vreau!” și s-au gândit: „Afurisitul ăsta o să ne mănânce și pe noi!”.

Domnul Motănescu s-a urcat pe masă și a început să înfulece, de-i trosneau fălcile. Iar după ce s-a săturat, s-a întins și s-a culcat pe masă.

Iar Mistrețul, care se băgase în buruieni, a simțit că un Țânțar l-a înțepat în coadă și a început să miște coada; Motanului i s-a părut că e un Șoarece și a sărit pe coada Mistrețului. Îngrozit, Mistrețul a guițat și a rupt-o la fugă.

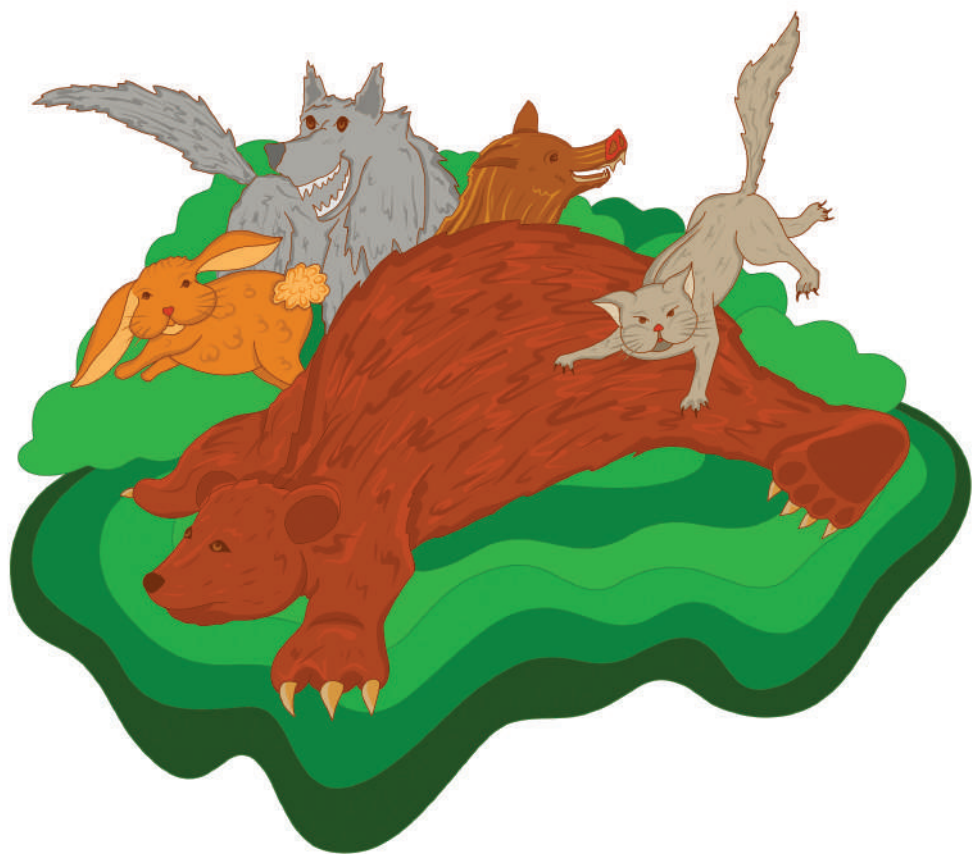
Domnul Motănescu s-a speriat de moarte când l-a văzut pe Mistreț și s-a cățărat în copacul în care se urcase Ursul.

Când a văzut Ursul că Motanul vine spre el, s-a urcat și mai sus, până a ajuns pe o creangă prea subțire, care s-a rupt, iar Ursul – buf! – a căzut din copac peste Lup, pe care era cât pe ce să-l strivească. Dar au sărit amândoi în picioare și au luat-o la sănătoasa, mâncând pământul! Iepurele a zbughit-o și el pe urma lor.

Când s-au oprit cu toții gâfâind și bucuroși că au scăpat, au spus:

– Ca să vezi! E atât de mic și, cu toate astea, n-a lipsit mult să ne mănânce și pe noi!

O FATĂ DEȘTEAPTĂ

Au fost odată într-un sat un bărbat și nevasta lui. Ei aveau o singură fată; fata nu era prea mare, dar era deșteaptă și bună de gură, încât știa să-i întoarcă sau să-i reteze vorba oricui. Din cauza asta, în sat i se spunea „isteța”. A împlinit ea mai apoi optsprezece ani și a ajuns, cum se zice, fată mare. Părinții ei se și așteptau că în curând vor veni pețitori.

Într-o zi, tatăl și mama ei nu erau acasă și au venit pețitorii. I-au dat fetei bună ziua, au pus după obicei pâinea pe masă și s-au așezat pe laviță. Apoi au intrat în vorbă cu fata și i-au spus cu ce treabă au venit.

– Ce să vă spun, – a zis fata, – tata și mama nu-s acasă, așa că, mai bine, veniți altă dată, când vor fi părinții acasă.

Pețitorii s-au foit pe laviță, s-au uitat unul la altul, s-au uitat la flăcăul cu care veniseră, dar nu se dădeau duși, de parcă mai așteptau ceva.

Atunci, fata îi întreabă:

– Voi, oameni buni, veniți de la drum și veți fi flămânzit. Nu vreți să îmbucați ceva?

– Pâine și sare n-om refuza, – a spus unul dintre cei doi pețitori. – Dacă ne dai, o să mâncăm, dacă nu, nu-i supărare.

– Bine, – a spus fata. – Ce vreți să vă dau? Ceva trecut, ceva sosit sau ceva care privește în sus?

Pețitorii s-au uitat unul la altul, s-au uitat la flăcău, dar nu știau ce să răspundă. Până la urmă, un pețitor a spus:

– Păi, dă-ne ceva ce se uită-n sus.

Atunci, fata a luat repede turte, a curățat ceapă, le-a pus pe farfurie, iar farfuria pe masă și i-a poftit să mănânce.

Pețitorii au strâmbat din nas, s-au uitat iarăși la tânăr, dar de mâncat nu mâncau. Li se părea ciudată ghicitoarea pe care le-a spus-o fata, iar fata li se părea și mai ciudată.

Au început iarăși să vorbească cu fata. Ar fi vrut s-o încurce cu ceva. Dar ți-ai găsit! De cum zicea vreunul ceva sau întreba, ea i-o reteza atât de bine, de deștept și de categoric, că acela clipea și rămânea cu gura căscată.

La urmă, un pețitor îi spune:

– Gata cu joaca, fată. Mai bine, tâlcuiește-ne ce înseamnă vorbele: trecut, sosit și care privește în sus.

– Păi, iată ce înseamnă, – a răspuns fata. – Slănina trece de orice piedică și tot prin ea sosește în gospodăria cuiva și vaca cu lapte; iar cea care se uită în sus e ceapa, căci toamna, când mai e încă în straturi, ai impresia că privește de jos în sus.

Pețitorii au râs și s-au mirat că n-au fost în stare să dezlege niște ghicitori atât de simple și s-au hotărât să plece. Dar când s-au sculat de la masă, fata i-a întrebat:

– Spuneți-mi cine sunteți și de unde? Căci, după ce s-or întoarce tata și mama, eu n-am să știu ce să le spun despre dumneavoastră.

– Mie îmi zice Tufă, – răspunse pețitorul. – Ajutorului meu îi zice Brusture, iar flăcăului – Bătă. Părinții tăi ne știu.

– Ei, în cazul ăsta, vă știu și eu, – a zis fata. – Sub tufă mă culcam la umbră, cu brusture mă acopeream de soare, iar cu bâta mânam porcii. Vă știu pe toți trei!

Pețitorii și flăcăul s-au simțit de parcă fata ar fi turnat pe ei apă clocotită; le era rușine, dar erau și furioși pe afurisita de fată pentru răspunsul ei, însă le era și teamă să mai spună ceva, ca să nu iasă și mai rău.

Fata le-a înapoiat pețitorilor pâinea cu care veniseră, ei și-au luat rămas-bun de la ea și au plecat spre satul lor, mirându-se tot drumul de istețimea fetei.

Flăcăul a ajuns acasă și le-a povestit părinților cum i-a rușinat fata pe pețitori. Tatăl a râs și a zis:

– Pentru că, măi băiete, ați fost niște proști toți trei, iar ea a fost deșteaptă. Să știi că deșteptii îi ghicesc întotdeauna pe cei proști.

– Nu, tată, noi n-am fost proști, – a răspuns fiul, – dar cu ea nici dracul nu se poate pune.

– Ei, bine, – a spus tatăl, – dacă ești într-adevăr deștept, ia berbecul nostru cel sur, du-l la târg, vinde-l fără să-l vinzi, de banii obținuți, cumpără sare, bea aldămașul și îmbucă ceva, dar întoarce-te acasă cu berbecul. Dacă vei face asta, înseamnă că ești deștept și fata va fi a ta, dacă nu, înseamnă că ești prost și ea nu-i de nasul tău.

Flăcăul ia berbecul și pleacă cu el la târg, iar pe drum se tot gândea: cum adică să-l vândă fără să-l vândă, dar să ia bani pe el, cum vrea tata? Cu alte cuvinte, și capra să fie sătulă, și varza să rămână întreagă.

Se întâmplă că în drum spre târg flăcăul trebuia să treacă cu berbecul prin satul unde era acea fată deșteaptă. Aducându-și aminte de fată, el și-a zis: „Uite cine ar putea dezlega ghicitoarea tatei.” De cum se gândi el la asta, aude că nu departe de el cineva a tușit.

– Hei, frumosule, ia uită-te-ncoa’!

Flăcăul a întors capul și a văzut-o pe isteața fată, care venise la fântână să ia apă.

– De ce ești supărat, făcăule?

– Ei, de ce!... Tu n-ai fi supărată, dacă tatăl ți-ar da cum mi-a dat mie să dezleg așa o ghicitoare? Adică să vând fără să vând berbecul, de banii luați pe el, să beau, să mănânc, să cumpăr sare și să aduc berbecul înapoi acasă. Iar pe mine nu mă duce capul cum s-ar putea face așa ceva, – a spus flăcăul.

– Atunci, ascultă ce-ți spune proasta de mine și poate o să-ți vină mintea la cap. De cum ajungi cu berbecul la târg, împrumută de la cineva o foarfecă, tunde berbecul, vinde lâna, iar de banii obținuți pe lâna, mănâncă, bea, cumpără sare, iar berbecul tuns du-l acasă să-l vadă tatăl tău.

S-a bucurat flăcăul, l-a apucat râsul și a bătut din palme, nici nu i-a mulțumit fetei pentru sfat și s-a grăbit să mâne berbecul la târg.

Iar la târg a făcut cum îl sfătuisese fata și s-a întors acasă foarte bucuros că a vândut berbecul fără să-l vândă, a băut, a mâncat, a cumpărat sare și a adus înapoi berbecul teafăr și nevătămat.

A intrat în casă, iar tatăl îl întreabă:

– Ei, fiule, cum a fost la târg?

– A fost bine, tată, – a răspuns flăcăul. – Am făcut totul așa cum mi-ai cerut să fac.

– Și cine te-a învățat ce să faci? – îl întreabă tatăl.

– He! Cine să mă învețe? Io singur m-am gândit ce și cum să fac.

– Bine-ar fi să fie așa, – a spus tatăl, da' mi se pare că altă minte ți-a spus ce-i de făcut, căci pe tine eu te cunosc bine.

A doua zi, vine la tatăl flăcăului vecinul lor, cel care fusese al doilea pețitor, și întreabă:

– Ce face mirele nostru, a vândut berbecul?

– Nu, nu l-a vândut, da' eu nici n-am vrut să-l vândă, ci i-am dat o problemă de gândire: să meargă la târg să vândă fără să

vândă berbecul, iar cu banii pe care-i va lua, să bea, să mănânce, să cumpere sare, dar berbecul să-l aducă înapoi acasă; el așa a și făcut. Da' ce-i? – a întrebat bătrânul.

– Păi, să vezi, cuscre, ce mi s-a întâmplat. Plec eu deunăzi la târg. Ajung într-un sat și zic să mă odihnesc sub o salcie, lângă fântână. Când văd că se apropie mirele nostru cu berbecul. „Ei, – m-am gândit, – o să mergem împreună la târg.”. Când fata care scotea apă a tușit, l-a oprit pe mirele nostru și-l întreabă de ce e supărat. Iar el îi răspunde: „Ei, de ce! – zice el. – Și tu ai fi supărată, dacă te-ar pune, cum m-a pus pe mine, să vând berbecul fără să-l vând, iar cu banii pe care-i iau pe el, să beau, să mănânc, să cumpăr sare, dar să mă întorc cu berbecul acasă. Iar pe mine nu mă duce capul cum să fac asta.” Iar fata îl sfătuiește să ducă berbecul la târg, să-l tundă cu o foarfecă împrumutată, să vândă lâna, de acei bani, să bea, să mănânce, să cumpere sare, iar berbecul tuns să-l ducă acasă. Mă uit eu mai bine la fata aceea și o recunosc că e cea pe care ne-am dus noi s-o pețim pentru flăcăul dumitale. Asta mi s-a întâmplat să văd și să aud și am venit să-ți spun.

– Așa, carevasăzică! Ei, fiule, ia vino încoace! – l-a strigat bătrânul pe flăcău. – Deci așa, băiete! Frumos din partea ta! Iar tu mi-ai spus că ție ți-a venit ideea, așa-i?! Ești un prost, băiete, și un mare mincinos. Oare ai uitat ce se spune: că minciuna are picioare scurte? Dar, ca să nu mori prost și mincinos, ia-i imediat pe pețitori și du-te la fata aceea, poate reușești s-o convingi să se învoiască să fie pețită. Fata, după câte se vede, e deșteaptă și harnică: o să-ți dea sfaturi înțelepte, când o să vă gospodăriți și veți trăi omenește, că, dacă o să iei o oaie bleagă ca tine, va fi vai și-amar de capul tău.

Tatăl a trimis din nou pețitori la fata cea deșteaptă, ba i-a însoțit și el, ca să pună umărul și să iasă treaba ca lumea.

Așa că au pețit fata și se pregăteau de nuntă mare.

FELINARUL FERMECAT

Nu știu când și unde s-a întâmplat, eu doar aflasem de la bunicul meu că a fost odată un împărat pe care-l chema Ciornoknyjnyk¹. Nu era carte pe care el să n-o fi citit și nu exista ceva ca el să nu știe.

A început el odată să citească o carte nouă, din care a aflat că într-o împărăție îndepărtată, împăratul are o fată foarte frumoasă, care nu se poate mărita cu nimeni. Din altă carte, a aflat că există undeva un munte, că în peretele muntelui este o ușă și că în spatele acelei uși e altă împărăție în care e ascuns un felinar, iar în felinar sunt douăsprezece fete care cântă minunat.

Și a continuat împăratul să citească. Din a treia carte, a aflat că o văduvă are un fiu foarte puternic. Dacă ar atinge el cu mâna acea ușă, muntele s-ar deschide. Împăratul Ciornoknyjnyk era viclean și s-a dus chiar el să-l ia pe acel băiat în serviciul său.

Nu se știe dacă a mers el mult sau puțin, dar, deodată, a văzut pe un imăș cum zece băieți îl bat pe unul mai mic, dar nu-l pot învinge. Împăratul a strigat la ei și cei zece s-au împrăștiat ca vrăbiile. A rămas doar cel pe care-l băteau.

Împăratul a intrat în vorbă cu el și a aflat că e chiar băiatul văduvei, despre care citise în carte.

---

¹ ciornoknyjnyk – vrăjitor, care ghicește citind din cărți. (C. Ir.).

– De ce te băteau băieții aceia? – I-a întrebat împăratul.

– Pentru că le-am spus că voi ajunge cândva împărat.

Ciornoknyjnyk n-a dat atenție acelor vorbe, ci s-a dus la mama băiatului, i-a dat bună ziua și a rugat-o să-l lase pe băiat să fie un an în serviciul lui.

Biata femeie a început să plângă:

– Dar fie-ți milă, luminate împărate, că dacă n-ar fi el, eu, care-s bolnavă, aş fi părăsit demult această lume. El mă hrănește, el mă îngrijește.

– Nu plânge, femeie. Pentru băiat, eu o să-ți dau atâția bani, că ai s-o duci bine și tu, și nepoții tăi, ba o să le rămână și strănepoților.

Poruncii împăratului nu te poți împotrivi. Așa că, de voie, de nevoie, fiul s-a pregătit să plece cu împăratul. Ei s-au îndreptat direct spre acel munte care avea o ușă, în spatele căreia se afla o împărăție, unde era ascuns felinarul fermecat, iar în acel felinar se aflau douăsprezece fete care cântau cântece minunate.

Ciornoknyjnyk i-a spus flăcăului:

– Ia pune mâna pe ușa asta.

Tânărul abia a atins ușa și ea s-a deschis.

– Acum du-te înăuntru, – i-a spus împăratul, – și adu-mi felinarul.

Tânărul trecu pragul și intră într-o împărăție cum nu s-a mai văzut. Merge el ce merge și vede stând pe iarbă un moș care citea o carte. Era un vrăjitor.

Tânărul i-a spus:

– Bună ziua.

Moșul ridică ochii mirat:

– Să trăiești. De când mă aflu aici, încă n-am văzut să vină suflet de om din lumea cealaltă. De ce ai venit?

Iar tânărul i-a răspuns:

– Împăratul Ciornoknyjnyk m-a cerut de la mama și m-a adus aici, ca să iau felinarul.

Moșul s-a gândit puțin și apoi a spus:

– Du-te pe această cărare, până ai să ajungi la o masă; pe acea masă ai să vezi felinarul, dar să nu-l iei. Mai întâi, să dai mesei ocol de trei ori și abia atunci să iei felinarul. Mai departe să nu îndrăznești să mergi, că pentru tine încă nu a venit timpul. Când te vei întoarce la ușă, să nu-i dai felinarul lui Ciornoknyjnyk, până nu treci pragul, că altfel va fi rău.

Flăcăul a mulțumit și a plecat mai departe. Curând a văzut masa, a înconjurat-o de trei ori, a luat felinarul și s-a întors pe aceeași cărare. Moșul citea și nu-l băga în seamă. Tânărul a ajuns la ușă, a atins clanța și ușa s-a deschis.

Ciornoknyjnyk s-a repezit la el:

– Dă-mi felinarul!

– Dacă ți-l dau acum, eu n-o să mai pot ieși de aici.

Ciornoknyjnyk a început să țipe, iar ușa s-a închis, și tânărul a rămas cu felinarul pe lumea cealaltă. Oricât a împins el ușa, oricât a bătut în ușă cu pumnii, ea nici nu s-a mișcat.

De spaimă, îi tremurau flăcăului mâinile și picioarele, pentru că nu știa ce să facă. Deodată, aude că în apropiere cineva cântă, dar nu vedea cine cânta. A căutat în jur peste tot, dar n-a găsit pe niciunul și s-a întors la felinar. Atunci, a observat înăuntrul lui douăsprezece fete mici. Cea mai frumoasă dintre ele l-a întrebat:

– Ce dorești, stăpâne?

– Nu vreau nimic altceva decât s-o văd pe mama și casa în care m-am născut și am crescut.

Abia a apucat el să rostească aceste vorbe și se stârni vântul, ușa se deschise și curentul de aer care s-a format l-a purtat cu

felinar cu tot până la casa părintească. Mama s-a bucurat foarte tare când l-a văzut, iar el a privit-o și nu-i venea să-și creadă ochilor: mama lui era neagră de supărare și de griji. Ciornoknyjnyk a mințit-o: nu i-a dat niciun ban. Atunci, flăcăul a cerut bani de la felinar.

Mama și fiul aveau acum o viață îndestulată, iar de sărăcie și necazuri au și uitat. Peste o vreme, flăcăul a auzit de fata împăratului care nu se mărită, deși era foarte frumoasă. Pe cine o voia nu-l voia ea, iar pe cine-l dorea ea n-o dorea el. Și împăratul Ciornoknyjnyk ar fi vrut s-o ia de soție, dar știa că n-o să-l vrea ea și de aceea s-a hotărât să pună mâna pe felinarul fermecat și s-o cucerească pe fată.

Iar flăcăul n-a stat mult pe gânduri și s-a hotărât să-și încerce și el norocul. A rugat felinarul:

– Ajută-mă s-o pețesc pe fata împăratului pe care a încercat s-o pețască și Ciornoknyjnyk.

– Bine, așteaptă.

A trecut o zi, a mai trecut încă o zi, poate a trecut chiar o lună și i-a venit înștiințare de încorporare la armată. Și-a luat doar felinarul și a plecat să-și satisfacă serviciul militar ca soldat. Într-o lună a ajuns caporal, într-o jumătate de an, sergent, iar după un an era de-acum ofițer. Și-i mergea atât de bine serviciul militar, că, după încă un an, a primit gradul de general, iar, după trei ani, ajunsese mareșal imperial și ministru. Și, ajungând la acest grad, nici împăratului nu i-a fost rușine să-i dea unica fiică de soție. Tinerii s-au căsătorit, iar împăratul le-a construit palat separat.

Ciornoknyjnyk citise despre toate astea și grozav îl mai rodea invidia, că o împărăție atât de mare n-o să-i revină lui, ci fiului unei văduve simple. S-a tot gândit ce-i de făcut și a găsit ce. S-a

duș la un meșter și a comandat să-i facă multe felinare. Iar el s-a îmbrăcat în haine de negustor ambulant și, luând acele felinare, a plecat în orașul în care trăia împăratul. A întrebat trecătorii și a aflat unde se află palatul ministrului. Când a ajuns la palat, le-a spus paznicilor că i-a adus ministrului felinare în dar și a fost lăsat să intre.

Ministrul tocmai dormea. Soția lui citea o carte și s-a mirat foarte mult când l-a văzut intrând pe negustor.

– Pentru o sumă mică, o să vă schimb felinarul vechi cu unul nou.

Iar soției ministrului i-a plăcut foarte mult unul dintre felinare și s-a gândit să-i facă soțului o surpriză plăcută. Ea i-a dat lui Ciornoknyjnyk vechiul felinar și în locul lui l-a atârnat pe cel nou. Iar ministrul dormea și habar n-avea ce s-a întâmplat.

Între timp, Ciornoknyjnyk a ieșit din oraș și i-a poruncit felinarului:

– Vreau ca palatul ministrului să dispară sub pământ, iar în locul palatului să apară un lac. Ministrul, culcat în patul lui, să plutească în mijlocul lacului, iar eu și soția lui să ajung dincolo de Marea Albastră într-un palat și mai frumos.

Abia a terminat Ciornoknyjnyk de spus aceste vorbe, că palatul a și dispărut. Ministrul plutea în pat pe lacul care tocmai apăruse, iar împăratul Ciornoknyjnyk, împreună cu soția ministrului au fost purtați pe deasupra norilor dincolo de Marea Albastră, unde-i aștepta de-acum un palat nespus de frumos.

Dimineața, împăratul acelei împărății s-a dus să-și viziteze copiii și vede că nu mai există nici palat, nici servitori, doar un lac pe care plutea un pat în care se afla ministrul adormit, adică ginerele lui. Împăratul a poruncit slugilor să-l aducă pe ministru la mal.

L-au trezit pe ministru. Împăratul îl întreabă ce s-a întâmplat, iar ministrul nu scotea niciun cuvânt de uimit ce era. Stătea ca o stană de piatră. Au început să caute trupul prințesei, dar nu l-au găsit nicăieri.

Împăratul s-a înfuriat și i-a strigat ministrului:

– Spune-mi de ce moarte vrei să ai parte? Să te leg de cai, ca să te rupă, sau să te spânzur?!

Ministrul s-a gândit puțin, apoi a zis:

– Luminate împărate, îți este totuna dacă voi fi viu sau mort. Lasă-mă să plec în lume s-o caut pe soția mea, care este fiica ta.

– Fie, – s-a învoit împăratul. – Dar să nu aud că ești undeva în împărăția mea, că o să pun slujitorii să facă un rug mare și o să te ardă de viu!

Ministrul – deși nu mai era ministru – și-a luat rămas-bun și a plecat în lume. A mers el cale lungă, până a ajuns într-o împărăție necunoscută, lângă un munte înalt. Se uită el și vede că în vârful muntelui se bat trei draci atât de tare, că, vorba ceea, le sar fulgii. Urcă el până la ei și-i întreabă:

– De ce vă bateți?

Dracii au încetat să se mai bată și se uitau la el mirați cum de a ajuns el aici și nici nu-i este frică de ei. În cele din urmă, un drac i-a răspuns:

– Înainte să moară, tatăl nostru ne-a lăsat moștenire o căciulă care te face invizibil, o pereche de ghete zburătoare și o sabie ascuțită ca briciul. Dar n-a apucat să ne spună care dintre astea ne lasă fiecăruia dintre noi.

– Nu vă bateți, – a spus ministrul. – O să vă fac eu dreptate.

– Noi ne batem de trei ani și n-am putut să ne înțelegem și o să ne împaci tu?

– Da. Vedeți colo, pe munte, acel bolovan mare de granit?

– Îl vedem, – au răspuns dracii.

– Ei, care dintre voi va ajunge primul la bolovan, îl va prăvăli în vale, iar apoi o să-l ducă iarăși pe munte, de unde l-a luat, acela își va alege dintre lucruri ceea ce va dori, al doilea va alege dintre celelalte două, iar al treilea va lua ceea ce va rămâne.

Câteșitrei dracii s-au repezit la bolovan, l-au prăvălit în vale și se certau care dintre ei să-l urce pe munte. Până la urmă, dracul cel șchiop a luat bolovanul în spinare și a plecat.

Iar ministrul și-a pus căciula pe cap și nu mai putea fi văzut, a pus sabia la șold, a încălțat ghetetele și a zburat. A luat-o pe sub nori spre răsărit și căuta un loc unde să coboare. Când se uită înapoi, dracii erau pe urma lui. Atunci, el a scos sabia și le-a retezat capetele la toți trei.

Apoi a tot zburat, a zburat peste un deșert, până a văzut o lumină. A coborât lângă o căsuță pe picior de găină și cu o singură fereastră. S-a uitat el înăuntru și a văzut o babă de o mie de ani. A ciocănit la ușă și a intrat.

– Cine ești? – l-a întrebat baba.

– Sunt un suflet curat, – i-a răspuns el.

– De când e lumea, aici încă n-a ajuns suflet de om. Tu cum ai nimerit aici?

– De șapte ani o caut pe soția mea și nu pot s-o găsesc. Primește-mă să dorm peste noapte și mâine dimineață o să-mi văd de drum.

– Vântul e fiul meu, – i-a spus bătrâna. – Dacă se va întoarce supărat, o să te ucidă, iar mie mi-ar părea rău să mori.

– Nu mi-e frică de moarte. Primește-mă, că sunt tare ostenit.

Ea l-a lăsat să se culce, iar, după un timp, a sosit în zbor fiul ei, Vântul.

– Deschide, mamă, – a strigat el sub fereastră. – Simt că în casa noastră e suflet de om.

Bătrâna l-a acoperit pe ministru cu covata, apoi a deschis ușa să intre Vântul în casă.

– Nu e nimeni, fiule.

– Ba eu simt că este.

Mama a văzut că fiul ei nu este furios și a ridicat covata.

– Cum ai ajuns aici? – a întrebat Vântul. – De când e lumea lume, aici n-a ajuns suflet de om.

– De șapte ani îmi caut soția și nu știu unde e, – a răspuns ministrul.

Vântul l-a privit lung și la urmă a spus:

– Soția ta se află dincolo de Marea Albastră, împreună cu împăratul Ciornoknyjnyk. Deși tu ai trei lucruri fermecate, acolo n-ai să ajungi, căci pe drum fie ai să îngheți, fie ai să arzi.

A doua zi dimineață, Vântul îi spune:

– Bine, urcă-te în spinarea mea și o să zburăm într-acolo.

Au zburat ei și au tot zburat și iată și Marea Albastră. Apa ei fierbea, iar de sus dogorea soarele.

Ministrul gemu și începu să țipe.

– Ce e? – întreabă Vântul.

– Vai! Mor! Mă arde!

Vântul suflă rece și au reușit ei să treacă peste Marea Albăstră.

Au zburat mai departe și au ajuns deasupra Mării Albe. De jos îi îngheța gerul, iar de sus frigul era și mai mare.

Ministrul începu iar să strige:

– Am înghețat! Mor!

Vântul a suflat căldură și au zburat și peste Marea Albă. S-au lăsat pe pământ chiar în fața palatului, în care se afla Ciornoknyj-

nyk cu soția ministrului. Ministrul i-a mulțumit Vântului, și-a pus căciula care l-a făcut invizibil și a intrat în palat. Și ce vede? Soția lui juca cu Ciornoknyjnyk cărți. Atâta timp cât câștiga Ciornoknyjnyk, ministrul a stat liniștit, dar, când a pierdut, l-a lovit cu toată puterea după ceafă.

El a crezut că l-a lovit soția ministrului și s-a supărat pe ea:

– Eu te las să câștigi, iar tu mă bați?

L-a mai lovit o dată tare pe împărat. Soția s-a speriat și a fugit, dar împăratul a luat-o după ea. Atunci, ministrul a luat felinarul, a ieșit afară și l-a rugat:

– Fă ca acest palat să intre sub pământ, cum se întâmplase cu al meu și să apară un lac. Ciornoknyjnyk să plutească pe lac culcat în pat, iar eu vreau să trăiesc în țara mea într-un palat spre care duc poduri de argint cu balustrade de aur.

Abia apucă să spună aceste vorbe, că Vântul îl luă pe el și pe soția lui. Iar a doua zi, erau de-acum în palatul lor. A venit la palat bătrânul împărat și s-a bucurat foarte tare. Au urmat multe zile de sărbătoare și petreceri, iar la urmă împăratul i-a dat coroana sa ginerelui său.

LEUL ÎMPĂRAT

S-au adunat odată animalele să-și aleagă împărat. S-au gândit îndelung, s-au contrazis, s-au certat, dar n-au reușit să ia o hotărâre.

– Trebuie să alegem pe cineva nu numai curajos și puternic, dar să fie și un conducător înțelept și cinstit, a spus Zebra, când a luat cuvântul. – Că împăratul va trebui nu numai să ne apere la nevoie, dar să și judece cu dreptate.

– În cazul ăsta, – își ridică Elefantul trompa, – eu sunt bun de împărat. Eu n-am să nedreptățesc pe nimeni și sunt foarte puternic. Dacă mă alegeți, n-o să vă pară rău.

A auzit Leul și l-a contrazis:

– Cum poți fi împărat, dacă nu ești în stare să alergi repede? Cred că trebuie să mă alegeți pe mine – sunt cel mai iute și cel mai arătos.

Auzind atâta îngâmfare, animalele mai slabe au făcut gălăgie.

– I-auzi ce lăudăros! Să fie Elefantul conducătorul nostru! El e cinstit și modest.

– Nu-nu-nu! – strigau Lupii, Urșii și Vulpile. – El e un mototol! Coducătorul trebuie să fie viteaz și fioros.

– Prieteni, – a propus Cerbul, – hai să votăm de-adevărate-lea. Cine va avea mai mulți susținători, acela să fie împărat. Uite,

lângă stejar e o groapă mare. Dacă-l vrei împărat pe Elefant, aruncați în groapă câte o alună, dacă-l vrei pe Leu, aruncați câte o ghindă. Care dintre ei va avea mai multe fructe acela va fi învingătorul.

– Un sfat foarte bun! – au fost toți de acord și au dat fuga să caute unii alune, alții ghinde.

Dar, când au numărat alunele și ghindele, au constatat că sunt în număr egal.

– Și ce-i de făcut acum? – s-a scărpinat Ursul după ureche.

– Să organizăm o întrecere de alergare! – a propus șmechera Vulpe, care era de partea Leului.

– Nu-i corect, – a contrazis-o înțeleapta Bufniță. – Elefanții nu se pricep să alerge, dar asta nu înseamnă că sunt mai răi decât cei sprinteni.

– Așa e, – a fost de acord Ariciul. – Mai bine să-și măsoare forțele, cred că așa ar fi mai corect.

Simțind că pierde, roșcata s-a întristat. Apoi, a făcut o propunere vicleană:

– Păi, să fie cum ziceți voi, – a spus Vulpea cu glas mieros. – Mâine în zori, Leul și Elefantul se vor lupta. Dar noi să nu asistăm la întrecerea lor, ca să nu-i deranjăm. O să venim în acest loc după-amiază și vom vedea atunci cine dintre ei a învins.

Toți au fost de acord cu această propunere.

Când s-a înnoptat, Elefantul s-a rezemat de un stejar și a adormit. Acești uriași dorm întotdeauna în picioare, că, dacă s-ar culca, când s-ar trezi, le-ar fi greu să se ridice repede de jos.

Vulpea a văzut asta și a dat fuga la Leu:

– Elefantul doarme, – l-a anunțat ea. – Du-te repede și roade copacul de care s-a rezemat. Când Elefantul se va prăbuși, o să spunem că tu l-ai doborât.

– Bine, – se bucură Leul, – dar singur n-o să pot face o treabă atât de grea, am nevoie de ajutor.

Vulpea a dat fuga la gaura Șoarecilor. Le-a promis micilor rozătoare o strachină mare cu brânză și i-a convins să-l ajute pe Leu în acea treabă grea.

Șoarecii au ros și au tot ros copacul, dar n-au putut termina treaba, au obosit și-i dureau și dinții.

– Ce-i de făcut? – se îngrijoră roșcata, privind orizontul care începuse să se înroșească. – Acuși răsare soarele!

Apoi vicleana se repezi până la bârlogul Ursului:

– Hai, somnorosule, – strigă ea. – Vino să ne ajuți să scoatem mierea din scorbură!

Când a auzit de miere, Ursul a ieșit și a plecat ascultător după Vulpe. De cum au ajuns, Ursul s-a urcat în copac, iar rămurosul copac a trosnit și s-a aplecat spre pământ. Și odată cu el s-a prăbușit și Elefantul adormit.

La amiază, viețuitoarele pădurii s-au adunat la locul stabilit și l-au văzut pe Elefantul adormit culcat la pământ, iar alături stătea Leul – bucuros, fudul și cu nasul în vânt.

– Iată-l pe împăratul nostru! – a strigat Vulpea. – E cel mai puternic și cel mai viteaz!

Viețuitoarele, speriate, n-au avut încotro și l-au recunoscut pe Leu ca fiind noul lor conducător.

SLĂNINĂ DE IEPURE

Aplecat boierul cu vizitiul Ivan la drum lung. În timpul călătoriei, pentru că tăceau, se cam plictiseau. Și-atunci, boierul s-a gândit să discute ceva cu vizitiul. Dar chiar în acea clipă, din fața lor a zbughit-o un iepure. Așa că boierul a găsit despre ce să vorbească.

– Și în pădurea mea sunt iepuri, dar nu mici, ca ăsta care a trecut pe lângă noi, ci mari. I-am adus din străinătate și s-au înmulțit. M-am pregătit eu odată să mă duc la vânătoare, am luat cu mine vreo zece gonaci. Ei goneau iepurii în fața mea, iar eu numai poc! și poc! Am împușcat atunci vreo treizeci... Iar unul dintre ei era mare cât un berbec! Ei, iar după ce l-am jupuit, mi-am dat seama că are slănină pe el mai mult de jumătate de pud¹. Așa-s iepurii în pădurea mea!

Vizitiul a ascultat cât a ascultat și la urmă a spus:

– Dii, căluții mei! Că acuși ajungem la acel pod care se dărâ-mă dacă trece pe el vreun mincinos.

Boierul l-a auzit și-i spune:

– Auzi, Ivane? Să știi că, într-adevăr, așa niște iepuri s-au prăsit la mine. Dar, ce-i drept, nu cred că iepurele acela avea chiar jumătate de pud de slănină. Să fi avut vreo zece pfunzi².

¹ **pud** – veche unitate de măsură pentru greutate egală cu 16,38 kilograme. (după DEX).

² **pfund** – unitate de măsură pentru greutate egală cu 0,5 kg sau (reg.) 0,25 kg. (după DEX).

– Păi, se știe: iepurele-i iepure, – a zis Ivan.

Mai străbat ei o bucată de drum și boierul iar îl întreabă pe vizitiu:

– Auzi, Ivane, mai e mult până la podul acela?

– Acuși o să ajungem la el, boierule, – i-a răspuns Ivan.

– Da' știi ce, Ivane? – a continuat boierul. – Iepurele acela nu cred că avea zece pfunzi de slănină; să fi avut vreo trei-patru, nu mai mult.

– Păi, ce treabă am io? – a zis Ivan. – Poa' să aibă cât o vrea.

După un timp, boierul iarăși îl întreabă pe vizitiu:

– Mai e mult, Ivane, până la podul acela?

– Nu mai e mult, boierule. Uite, coborâm în vale și ajungem la pod.

– Hm... – zice boierul. – Iepurele ăla n-avea slănină deloc, că știi și tu, Ivane, că iepurii nu au slănină.

– Păi, se știe: iepurele-i iepure, – a spus Ivan.

Au coborât în vale, iar boierul a întrebat:

– Dar unde-i podul de care ziceai tu, Ivane?

– Ei, boierule, – a răspuns Ivan, – s-a topit, cum s-a topit și slănina de pe iepurele dumitale.

PUNGUȚA

Au fost odată un bărbat cu nevasta lui și aveau ei o pereche de boi, iar vecinul lor avea car. Așa că duminica sau în vreo sărbătoare, unii dintre ei luau boii, îi înjugau la car și plecau la biserică sau la cineva în ospetie, iar în duminica următoare, ceilalți făceau același lucru și în felul acesta se înțelegeau bine.

Într-o zi, femeia îi spune bărbatului:

– Ia boii, du-i la târg și vinde-i; cu banii din vânzare, o să ne luăm cal și căruță și așa o să ne ducem la biserică și la neamuri când ne-o pofti inima. Ca să nu mai vorbesc că vecinul nu-i dă carului de mâncare, iar noi hrănim boii.

Așa că omul a luat boii și a plecat cu ei la târg. În timp ce mergea el pe drum, l-a ajuns un om călare.

– Noroc!

– Noroc!

– Unde duci boii?

– La târg să-i vând.

– Știi ce? Hai să facem schimb: îți dau calul și dă-mi boii.

– Hai.

I-a dat boii, a luat calul, a încălecat și a plecat mai departe. N-a mers prea mult și s-a întâlnit cu un om care mâna o vacă.

– Noroc!

– Noroc!

– Unde te duci călare?

– La târg să vând calul.

– Nu vrei să facem schimb? Îți dau vaca și dă-mi calul.

– Bine.

Omul a schimbat calul pe vacă și a plecat mai departe. Și vede el că pe câmp pășteau porci și oi. A schimbat vaca pe un porc, apoi porcul pe o oaie și a plecat spre casă. Oaia era frumoasă, nimic de zis, dar a ajuns el pe malul râului, unde era un cârd mare de gâște. A intrat el în vorbă cu oamenii de acolo, a schimbat oaia pe o gâscă și a plecat, iar când a intrat în sat, a întâlnit o femeie, care i-a spus:

– Bună ziua.

– Bună ziua.

– Nu vrei să schimbi gâsca pe cocoșul meu?

– Ba da!

A făcut schimbul și a plecat mai departe. Îl ajunge din urmă un om și-l întreabă:

– Cocoșul ți-i de vânzare?

– De vânzare.

– Îți dau pe el pungașta asta.

– Bine.

A schimbat cocoșul pe pungașta și a plecat spre casă. Dar trebuia să treacă râul cu bacul, iar el n-avea niciun ban.

– Mă treceți pe partea cealaltă, dacă vă dau pungașta asta? – a întrebat el.

– Bine, urcă.

L-au trecut pe malul celălalt.

Iar acolo era un grup mare de căruțași. Când au aflat căruțașii ce schimburi a făcut omul și pe ce a dat pungașta, au început să râdă de el:

– Ai să vezi ce-o să-ți facă nevasta, când ai să ajungi acasă!

– Ce-o să-mi facă? O să zică: slavă Domnului că te-ai întors viu.

Atunci, căruțașii au făcut pariu. Dacă așa o să-l primească nevasta, ei o să-i dea omului marfa din douăsprezece harabale. Și imediat au ales pe unul dintre ei și l-au trimis la nevasta omului.

- Bună ziua, – a zis căruțașul, când a ajuns la casa omului.
  - Bună să-ți fie inima, – a răspuns nevasta.
  - Ai auzit ce a făcut bărbatul dumitale?
  - Nu, n-am auzit.
  - A schimbat boii pe un cal.
  - Bine a făcut; ne-om strânge cumva și om lua o căruță, că nu-i scumpă.
  - Da, da' el a schimbat calul pe o vacă.
  - Asta-i și mai bine, că o să avem lapte.
  - Așa e, da' el a schimbat și vaca pe o scroafă.
  - Și așa-i bine. O să avem purcei, că de Lăsata secului sau după ce trece postul, tot va trebui să cumpărăm carne.
  - Da' el a schimbat scroafa pe o oaie.
  - Nici așa nu-i rău, că o să avem miei și o să avem lână, ca să am ce toarce.
  - Păi, el a schimbat oaia pe o găscă.
  - Și așa-i bine, că o să avem ouă și pene.
  - Da' el a schimbat găscă pe un cocoș.
  - Ei, asta-i și mai bine: cocoșul o să cânte dimineața devreme și o să ne trezească să ne ducem la muncă.
  - Da, așa-i. Dar el a schimbat cocoșul pe o pungață.
  - Și pungața-i bună, că dacă om câștiga bani el sau eu, o să avem în ce-i pune.
  - Da, dar el a dat pungața ca plată pentru traversarea râului.
  - Păi, în cazul ăsta, slavă Domnului că se întoarce viu acasă.
- Așa că n-au avut căruțașii ce face și i-au dat omului marfa din douăsprezece harabale.

MOTANUL, ȚAPUL ȘI BERBECUL

A fost odată un gospodar, la care trăiau Țapul și Berbecul. Aceștia se înțelegeau foarte bine. Dacă aveau doar un braț de fân, și pe acela îl împărțeau frățeste. Nu erau bătuți. Bătut era numai Motanul, pentru că era un hoț și tâlhar, se strecura peste tot și fura orice.

Într-o zi, Țapul și Berbecul stăteau de vorbă, când, deodată, a apărut Motanul – plângea atât de jalnic de ți se rupea inima; Țapului și Berbecului le-a părut rău și l-au întrebat:

– De ce plângi atât de amarnic, Motane, și mergi doar în trei picioare?

– M-a bătut afurisita de babă, m-a tras de mustață și era gata să-mi rupă picioarele.

– Dar ce-ai făcut, ca să te bată atât de rău?

– Nu mi-am dat seama ce fac și, fără să vreau, i-am mâncat babei smântâna, – a răspuns Motanul și începu iarăși să plângă.

– Ei, și acum de ce mai plângi?

– Plâng, pentru că, atunci când mă bătea, baba tot zicea: „O să vină ginerele meu și ce o să-i dau să mănânce, dacă nu mai am smântână? N-am încotro și va trebui să tai Țapul și Berbecul!”

Țapul și Berbecul au behăit și au țipat:

– Ah, Motan nenorocit! O să te străpungem cu coarnele! O să ne taie din cauza ta!

Dar Motanul și-a recunoscut vina și și-a cerut iertare. Țapul și Berbecul s-au mai liniștit și l-au iertat pe Motan. Apoi s-au sfătuit toți trei: ce-i de făcut ca să scape și să fugă?

– Frățâne Berbece, – a spus Motanul, – ia încearcă să lovești cu coarnele în poartă, poate se va deschide.

Berbecul își făcu vânt și se repezi cu capul în poartă. Poarta s-a povârnit, dar nu s-a deschis. Se ridică atunci bărbosul Țap și se repezi cu coarnele în poartă care de data asta, s-a deschis.

Țapul și Berbecul au rupt-o la fugă mâncând pământul, iar, în urma lor, Motanul șonticăia în trei labe. El a obosit repede, nu se putea ține după Țap și după Berbec și începu să-i roage:

– Nu mă părăsiți, frățânilor, și nu mă lăsați pradă fiarelor sălbatice, că și eu o să vă fiu de folos!

Țapul l-a luat pe Motan în spinare și au plecat în fugă mai departe – peste munți și peste văi, peste câmpii și nisipuri. Și au ajuns până la urmă pe un ogor cosit, pe care se aflau căpițe mari de fân ca niște palate. Noaptea de toamnă era rece.

– Ca să ne încălzim, ar trebui să facem un foc, dar de unde să luăm foc? – se sfătuiau Țapul și Berbecul.

Iar Motanul le spune:

– Loviți-vă cap în cap și veți scăpăra foc cu coarnele!

Și unde nu s-au lovit ei atât de tare, încât într-adevăr au scăpărat cu coarnele scânteii, care au căzut pe brațul de fân și l-au aprins; au făcut apoi un foc mare și se încălzeau.

În timp ce Țapul, Berbecul și Motanul se încălzeau la foc, văd după un timp că se apropie un musafir nepoftit: venea spre ei Ursul.

– Primți-mă și pe mine să mă încălzesc, – zice el. – Că mi-e cam frig...

– Poftește, poftește! Încălzește-te, nene Ursule! Da' de unde vii?

– Ei, am fost la prisacă și m-am certat cu oamenii atât de rău, că mă dor șalele... O să mă duc mâine la Vulpe să mă trateze.

Așa că s-au pregătit să petreacă noaptea împreună. Ursul sub căpiță, Motanul pe căpiță, iar Țapul și Berbecul lângă foc.

Abia au ațipit, că se apropiau de ei șapte Lupi suri, iar al optulea era alb; veneau direct spre căpiță.

– Tpfu-tpfu! – scuipe Lupul alb.

– Da, cam pute aici! – a zis alt Lup. – Ia să vedem cine-s ăștia și să le venim de hac!

De spaimă, Țapul și Berbecul au behăit, iar Motanul a strigat din vârful căpiței:

– Hei, Lupule alb, domnitor peste frații tăi suri! Nu-l supăra pe împăratul nostru, că e tare fioros. Ferească Dumnezeu să se înfurie, că atunci e vai și-amar! Nu vezi ce barbă are? În ea e toată puterea lui. Cu barba ucide el animalele, iar cu coarnele le jupoaie pielea! Mai bine, apropiați-vă încetișor de el, cereți-vă iertare, rugați-l să vă lase să mergeți la frățiorul nostru mai mic, cel care-i sub căpiță, că vreți, chipurile, să vă jucați cu el, ca să vă treacă de urât.

Atunci, Lupii i-au făcut de departe plecăciuni Țapului bărbos, s-au dus la Urs și au început să-l întărate. Și unde nu se scoală Ursul supărat și înhață câte doi Lupi într-o labă, iar Lupii urlau, se zbăteau, până au scăpat și au rupt-o la fugă, de s-a ridicat colbul în urma lor!

Și uite-așa i-a salvat Motanul pe Țap și pe Berbec.

RĂȚUȘCA ȘCHIOAPĂ

Au fost odată un moș și o babă. Ei nu aveau copii și din cauza asta erau tare triști. Într-o zi, moșul îi spune babei:

– Hai să mergem în pădure să culegem ciuperci.

Și au plecat ei la pădure; baba culegea ciuperci și, deodată, vede într-o tufă un cuib, iar în cuib – o rățușcă.

Baba îi zice moșului:

– Ia uite, moșule, ce rățușcă frumoasă!

Iar moșul îi spune:

– Hai s-o luăm acasă și să trăiască la noi.

Când au luat-o, au văzut că rățușca are un picior rupt. Au ridicat-o încetîșor, au dus-o acasă, i-au făcut cuib, l-au așternut cu puf moale de pene, au pus rățușca în cuib și au plecat iarăși să culeagă ciuperci.

Când s-au întors, au văzut că în casă era dereticat, că cineva a copt pâine și a fiert borș. Ei s-au dus la vecini să întrebe:

– Cine ne-a făcut toate astea? Cine?

Nimeni nu știa nimic.

A doua zi, moșul și baba s-au dus iarăși la cules ciuperci. Când s-au întors acasă, au găsit colțunași calzi și fusul încărcat, semn că cineva a tors. Ei i-au întrebat și de data asta pe vecini:

– Nu cumva ați văzut pe cineva la noi?

Vecinii le-au răspuns:

– Am văzut o fată care aducea apă de la fântână. Era tare frumoasă, dar puțin șchioapă de un picior.

Moșul și baba s-au tot gândit: „Oare cine-ar putea fi?”, dar nu găseau niciun răspuns. La urmă, baba i-a spus moșului:

– Știi ce, moșule? Hai să facem așa: zicem că ne ducem să culegem ciuperci, dar noi o să ne ascundem și în felul ăsta vom vedea cine ne aduce apă.

Așa au și făcut.

S-au ascuns după pățul și, deodată, văd că iese din casă o fată tare frumoasă, dar șchiopăta puțin; s-a dus cu găleata la fântână. Atunci, moșul și baba au intrat în casă și au văzut că în cuib nu mai era rățușca. Ei au luat cuibul, l-au aruncat în sobă și cuibul a ars imediat.

Fata s-a întors de la fântână. A intrat în casă, i-a văzut pe moș și pe babă și s-a repezit la cuib, dar cuibul nu mai era. Ea a început să plângă amarnic. Iar moșul și baba i-au spus:

– Nu plânge, scumpă fetiță. Ai să fii copila noastră: o să te iubim și o să avem grijă de tine, ca de propriul nostru copil.

Iar fata le-a spus:

– Aș fi rămas la voi pentru totdeauna, dacă nu m-ați fi pândit și nu mi-ați fi ars cuibul. Dar acum nu vreau. Fă-mi, te rog, moșule o furcă de tors și un fus și o să plec de la voi.

Moșul și baba au început să plângă și o rugau să rămână, dar ea n-a vrut.

Așa că moșul i-a făcut furcă și fus, iar ea a ieșit în curte, s-a așezat și s-a apucat să toarcă. Deodată, sus pe cer, a apărut un stol de rațe, au văzut-o și au început să cânte:

***– Uite-o pe surata noastră,
Toarce-n curte sub fereastră.***

*Are-n furcă un caier de lână,
Fusu-i zbârnâie în mână.
Hai să-i aruncăm pene și fulgi moi –
Să zboare și ea cu noi.*

Iar fata le-a răspuns:

*– Eu nu vreau să zbor cu voi,
Nu-mi aruncați pene și nici fulgi moi.
Când mi-am rupt piciorul pe-nserat,
Atunci, vouă nici că v-a păsat –
Să zburați voi v-ați grăbit
Și pe mine în zăvoi m-ați părăsit!*

Dar ele i-au aruncat câte o pană și au zburat mai departe.
După un timp, a apărut alt stol de rațe; și acestea, când au văzut-o, au spus:

*– Uite-o pe surata noastră,
Toarce-n curte sub fereastră.
Are-n furcă un caier de lână,
Fusu-i zbârnâie în mână.
Hai să-i aruncăm pene și fulgi moi –
Să zboare și ea cu noi.*

Iar fata le-a răspuns:

*– Eu nu vreau să zbor cu voi,
Nu-mi aruncați pene și nici fulgi moi.
Când mi-am rupt piciorul pe-nserat,*

***Atunci, vouă nici că v-a păsat –
Să zburați voi v-ați grăbit
Și pe mine în zăvoi m-ați părăsit!***

Și iată că a apărut un al treilea stol. De sus, rațele au văzut-o pe fată și au spus:

***– Uite-o pe surata noastră,
Toarce-n curte sub fereastră.
Are-n furcă un caier de lână,
Fusu-i zbârnâie în mână.
Hai să-i aruncăm pene și fulgi moi –
Să zboare și ea cu noi.***

Iar fata și acestora le-a răspuns:

***– Eu nu vreau să zbor cu voi,
Nu-mi aruncați pene și nici fulgi moi.
Când mi-am rupt piciorul pe-nserat,
Atunci, vouă nici că v-a păsat –
Să zburați voi v-ați grăbit
Și pe mine în zăvoi m-ați părăsit!***

Dar rațele din stol i-au aruncat totuși câte o pană. Fata a stat puțin, s-a gândit, apoi s-a înfășurat în acele pene, s-a transformat din nou în rățușcă și a zburat cu ultimul stol.

Iar moșul și baba au rămas iarăși singuri.

LEUL ȘI IEPURELE

^
Într-o zi, un om l-a văzut pe iepure și a început să râdă de el și să-l ia peste picior că, adică, de când e el, n-a fost în stare să învingă vreun alt animal, pentru că e un fricos și se teme și de umbra lui. Urecheatul s-a supărat și l-a întrebat pe om:

– Dar ție, omule, care animal ți se pare cel mai fioros?

– Păi, Leul!

– Ei, ai să vezi că ți-l aranjez eu pe Leu! – a zis iepurele și a plecat să-l caute pe Leu.

Nu știi dacă a alergat mult sau puțin, dar, până la urmă, iepurele a ajuns la peștera în care locuia Leul. S-a oprit în fața ușii și, chiar dacă abia ajungea la clanță, a bătut în ușă: cioc-cioc-cioc!

Leul a auzit și a ieșit în prag.

– Ce vrei, iepurașule? – l-a întrebat el. – Te-a supărat cineva?

– Nu, slavă Domnului, nu m-a supărat nimeni, dar a apărut la noi în câmp o fiară atât de înspăimântătoare, că nimeni nu-i poate sta înaintea. S-a băgat în fântână și nu lasă pe nimeni să scoată apă. E a doua zi de când nimeni dintre noi n-a pus picătură de apă în gură. O să piară toate animalele din câmpie. Se va distruge împărăția ta. Salvează-ne!...

– O fiară înspăimântătoare, zici? Ia du-mă la acea fântână!

Ajung ei la fântână. Leul s-a aplecat peste ghizduri deasupra apei și încerca să vadă cine-i în fântână. Iar apa era ca o oglindă,

așa că cel care se apleca se vedea în ea. Deci și Leul, văzându-se, a crezut că e acea fiară înspăimântătoare despre care i-a spus lepurele, pentru că Leul nu se văzuse niciodată și nu știa cum arată.

Și unde n-a scos Leul un răget deasupra fântânii, încât aproape că l-a asurzit pe lepure, iar din fântână s-a întors un răget și mai îngrozitor:

– Ho-o-o-o!...

Leul a întins laba, ca să înhațe fiara, dar și fiara a întins laba. Cumplit s-a mai supărat Leul, căci până atunci încă niciun animal n-a îndrăznit să ridice laba la el. Leul și-a făcut vânt și – bâldâbâc! – a căzut în fântână... Iar de acolo n-a mai fost chip să iasă.

Și uite-așa a dovedit lepurele că nu-i un fricos, că și el e puternic...

VULPEA-JUDECĂTOR

Doi PISOI veseli și jucăuși au reușit să șterpelească o bucată de brânză. Au fugit cu brânza mai într-o parte și se tot gândeau cum s-o împartă. Dar să fie o împărțire dreaptă, adică în părți egale, ca să nu fie nedreptățit nici unul, nici celălalt.

Unul dintre PISOI a zis:

– Hai să rupem brânza de-a curmezișul.

Iar celălalt a zis:

– Nu. Cred că e mai bine s-o rupem în lung.

Și, în timp ce ei se contraziceau, a apărut coana Vulpe. I-a văzut pe PISOI, a văzut și bucata de brânză, s-a oprit și i-a întrebat:

– Ce faceți aici? De ce vă certați?

– Nu ne certăm, – au răspuns PISOII, – dar avem o bucată de brânză și nu știm cum s-o împărțim mai bine între noi.

– A, – zice Vulpea, – e foarte simplu! Dați-mi mie brânza, că v-o împart eu!

PISOII i-au dat brânza Vulpiei, ca s-o împartă. Ea a rupt-o în două și a spus:

– Nu, jumătatea asta e mai mare; trebuie să fie egale.

Și a mușcat din jumătatea mai mare.

– Iar acum, – a zis ea, – bucata astălaltă e mai mare; trebuie să fie egale, ca să nu fie nedreptățit vreunul dintre voi.

Și a mușcat din a doua bucată. Și tot așa, a mușcat ba dintr-o jumătate, ba din cealaltă, până au rămas două bucățele de brânză mici de tot.

– Ei, – a spus Vulpea, – acum jumătățile sunt perfect egale, încât și cântarul ar arăta asta!

– Bine-bine, – au spus PISOII, – dar tu ne-ai mâncat aproape toată brânza. De ce ai mâncat atâta?

– Cum de ce?! – a răspuns Vulpea mirată. – Ca să vă fac dreptate, adică să împart brânza în două părți egale!

ARGATUL ȘI BOIERUL

Asta s-a întâmplat tare demult. Un om sărac s-a dus la boier și l-a rugat să-l primească argat.

– Eu am nevoie de lucrători, dar ce te pricepi tu să faci? – l-a întrebat boierul.

– Știu să gătesc și să coc, știu să sap, să prășesc, să treier, să pasc vitele, – a răspuns săracul.

– Și cam cât ai vrea să-ți plătesc pe an, dacă o să muncești la mine?

– Păi, nu prea mult, boierule. Să-mi dai haine, mâncare și douăsprezece carboave pe an.

Boierului i-a plăcut că nu va avea mare cheltuială cu acest sărac și l-a angajat argat.

A doua zi, când abia se crăpa de ziuă, s-au trezit toate slugile, iar apoi și stăpânii. Se uită boierul în jur și nu-l vede pe noul argat. El n-a apărut nici la amiază. Boierul s-a supărat și s-a dus să-l trezească. A deschis ușa și l-a văzut pe noul argat că stătea în pat gol pușcă și cu brațele încrucișate

– Așa muncești tu?! – l-a întrebat boierul supărat.

– Stăpâne, eu te aștept încă de dimineață, dar se vede că ai uitat de înțelegerea noastră.

– Ce înțelegere?

– Păi, n-ai promis că o să-mi dai haine și mâncare? Așa că eu am așteptat să-mi aduci haine și să-mi dai de mâncare.

FLĂCĂUL SĂRAC ȘI PRINȚESA

Într-o căsuță mică din pădure, trăiau odată o femeie și fiul ei. Pământ nu aveau, căci în jur se întindea codrul des, iar pâinea o cumpărau. Într-o zi, li se terminase pâinea, iar femeia l-a trimis pe fiul ei să cumpere.

– Ia, fiule, acești bani, – a spus ea, – și du-te să cumperi pâine.

Fiul a luat banii și a plecat. A mers el cât a mers și s-a întâlnit cu un om care ducea de lanț un câine.

– Bună ziua, nene, – a spus flăcăul.

– Să trăiești, flăcăule.

– Unde te duci cu câinele?

– Îl duc în pădure să-l spânzur, – a răspuns omul. – Câinele a îmbătrânit și nu mai e bun de nimic.

– Nu-l spânzura, nene. Vinde-mi-l mie.

– Bine, ți-l vând.

– Cât să-ți dau pe el?

– Dă-mi cât vrei.

El i-a dat banii pe care-i avea de la mama pentru pâine, a luat câinele și s-a întors acasă. Iar mama îl întreabă:

– Ai cumpărat pâine, fiule?

– Nu, n-am cumpărat.

– Păi de ce n-ai cumpărat?
– Când mă duceam să cumpăr, am întâlnit un om care se ducea să spânzure acest câine, așa că, cu banii de pâine, am cumpărat câinele.

Mama i-a dat alți bani și l-a trimis din nou să cumpere pâine. Flăcăul a plecat, iar pe drum a întâlnit un om care ducea o pisică.

- Bună ziua, nene.
- Noroc, tinere.
- Unde duci pisica?
- În pădure s-o spânzur.
- Păi, de ce s-o spânzuri?
- Nu pot ține în casă nimic de mâncare, că ea fură totul.
- N-o spânzura. Mai bine, vinde-mi-o mie.
- Ți-o vând.
- Cât să-ți dau pe ea?
- Nu mă târguiesc. Primesc oricât mi-ai da.

Flăcăul i-a dat banii pe care-i dăduse mama pentru pâine, a luat pisica și a plecat acasă. Când a ajuns, mama l-a întrebat:

- Ai adus pâine?
- Nu, pentru că n-am cumpărat.
- De ce n-ai cumpărat? Iar oi fi cumpărat altceva.
- Am cumpărat, – a zis el.
- Ce-ai mai cumpărat?
- Un om ducea o pisică s-o spânzure în pădure, iar mie mi-a fost milă de pisică și am cumpărat-o.

– Uite, fiule, alți bani, dar ai grijă, nu mai cumpăra altceva, cumpără pâine, că nu mai avem deloc.

Flăcăul a plecat. După o bucată de drum, a văzut un om care bătea un șarpe.

- Nene, de ce bați șarpele? Mai bine, mi l-ai vinde mie.

- Bine, ți-l vând.
- Cât ceri pe el?
- Cât o să-mi dai, atâta să fie.

Flăcăul i-a dat banii pe care-i avea pentru pâine. Omul i-a luat și a plecat, iar șarpele i-a zis:

– Îți mulțumesc, om bun, că m-ai salvat de la moarte. Îți dau acest inel: când vei dori ceva, e de ajuns să muți inelul de pe o mână pe alta și imediat vor veni mulți servitori, care îți vor îndeplini orice dorință.

Flăcăul a luat inelul și s-a dus acasă. Când s-a apropiat de casă, a schimbat inelul de pe o mână pe alta și imediat au apărut foarte mulți servitori.

– Vreau pâine, – le-a spus el.

Nici n-a terminat bine de spus, că s-a pomenit cu o mulțime de pâini! A intrat în casă și i-a spus mamei:

– De azi încolo, mamă, n-o să mai cumpărăm pâine: șarpele mi-a dat acest inel; e suficient să-l mut de pe o mână pe alta, că apar imediat foarte mulți servitori, care-mi îndeplinesc orice dorință.

– Dar de ce ți-a dat șarpele inelul?

– Pentru că l-am salvat de la moarte. Un om a vrut să-l omoare, dar eu am răscumpărat șarpele cu banii pe care mi i-ai dat să cumpăr pâine.

Și uite-așa au început ei s-o ducă mai bine și, împreună cu ei, câinele și pisica. Când doreau ceva, el muta inelul de pe o mână pe alta, servitorii apăreau imediat și îndeplineau porunca pe care o primeau.

La un moment, flăcăul ar fi vrut să se însoare și i-a spus mamei:

– Te rog, mămică, du-te și spune-i prințesei că vreau să fie soția mea.

Ea s-a dus la prințesă, i-a spus de ce a venit, iar prințesa i-a răspuns:

– Dacă fiul tău o să-mi trimită o pereche de ghete care să fie numărul meu, adică să-mi vină perfect pe picior, o să mă mărit cu el.

S-a întors femeia acasă și i-a spus fiului:

– Prințesa zice că, dacă o să-i trimiți ghete care să i se potrivească exact pe picior, o să se mărite cu tine.

– Bine, – a spus el, – o să-i trimit.

Seara, a ieșit el în curte, a mutat inelul de pe o mână pe alta și imediat au apărut servitorii.

– Vreau ca până mâine dimineață să-mi faceți o pereche de ghete cusute cu aur, să aibă talpa de argint și să fie exact pe măsura piciorului prințesei.

Când s-a trezit flăcăul a doua zi dimineață, ghetele îl așteptau de-acum. Mama a luat ghetele și i le-a dus prințesei. Prințesa a probat ghetele și-i veneau perfect. Atunci, prințesa a zis:

– Spune-i fiului dumitale ca până mâine dimineață să-mi coasă rochie de mireasă, iar acea rochie să nu fie nici lungă, nici scurtă, nici strâmtă, nici largă, ci exact pe măsura mea.

A venit femeia acasă și i-a zis fiului:

– A spus prințesa să-i coși până mâine dimineață rochie de mireasă, iar acea rochie să nu fie nici lungă, nici scurtă, nici strâmtă, nici largă, ci exact pe măsura ei.

– Bine, – a răspuns el. – Dumneata, mamă, culcă-te, că eu voi face întocmai cum a cerut prințesa.

Femeia s-a culcat, iar el a ieșit în curte, a mutat inelul de pe o mână pe alta și imediat a apărut mulțimea de servitori.

– Să-mi faceți până dimineață, – a zis el, – o rochie dintr-un material strălucitor ca soarele și să fie exact pe măsura prințesei.

– Bine, așa vom face, – au promis servitorii.

S-a dus să se culce și el.

A doua zi dimineață, i-a spus mamei:

– Te rog, mamă, ia rochia și du-i-o prințesei. Să vedem ce pretenții va mai avea.

– Bine, fiule, am s-o duc, dar unde-i rochia?

Rochia era pe masă, acoperită cu o pânză. Când a ridicat el pânza, casa s-a luminat de parcă răsărise soarele.

– Iată, mamă, rochia. Du-i-o prințesei.

Ea a luat rochia și a dus-o prințesei.

– Ce vești bune ai femeie? – a întrebat prințesa.

– Am adus rochia de nuntă, – a răspuns ea.

Când a scos rochia, s-a luminat tot palatul.

Prințesa a îmbrăcat rochia, s-a dus la oglindă să vadă cum îi stă și a topăit de bucurie, când a văzut ce frumoasă e. Apoi s-a plimbat prin palat, strălucind ca soarele.

– Ei, femeie bună, – a spus prințesa, – să-mi mai faci el un pod de la palatul meu până la biserica unde ne vom cununa, dar podul să fie din argint și aur. Când va fi podul gata, atunci ne vom căsători.

Se întoarce femeia acasă și-i spune fiului:

– A zis prințesa să faci un pod de la palatul ei până la biserică. Podul să fie din aur și argint.

– Bine, mamă, – a spus el. – Dumneata culcă-te și odihnește-te.

Iar el a ieșit în curte, a mutat inelul de pe o mână pe alta și au apărut atâția servitori, că abia încăpeau în curte. Flăcăul le-a spus:

– Să-mi faceți un pod din argint și aur, care să se întindă de la palatul prințesei până la biserica, unde vreau să ne cununăm. Când voi merge cu prințesa la biserică, pe ambele părți ale podului

să fie meri, peri, vișini, cireși și toți să fie înfloriți, iar când ne vom întoarce, toți pomii să fie încărcăți de fructe coapte.

– Bine, – i-au răspuns servitorii, – până dimineața va fi totul gata.

A doua zi dimineața, a ieșit el din casă și a văzut podul înconjurat de pomi înfloriți. S-a întors în casă și i-a spus mamei:

– Te rog să te duci la prințesă și să-i spui că podul e gata și să se pregătească de cununie.

S-a dus mama la prințesă, i-a spus, iar ea i-a răspuns:

– Am văzut podul, e foarte frumos. Spune-i fiului să vină mâine, ca să mergem la cununie.

Femeia s-a întors acasă și i-a spus fiului:

– A spus prințesa să te duci mâine, ca să mergeți la cununie.

Până a doua zi, el a construit un minunat palat și s-a dus să se cunune cu prințesa, iar după ce s-au cununat, la întoarcere, a văzut de pe pod în pomi fructe coapte: mere, pere, vișine, cireșe și tot felul de alte fructe care există pe lume...

Au ajuns la noul palat, au petrecut la nuntă, apoi au trăit fericiți în acel palat. Au luat la ei câinele și pisica. După ce a trecut o vreme, într-o zi, prințesa îl întreabă pe soțul ei:

– Spune-mi, dragul meu, cum ai reușit să-mi faci exact pe măsură ghetetele și rochia de mireasă, că doar nu mi-ai luat măsura? Și cum ai construit într-o singură noapte acel pod și de unde ai avut atâta aur și argint?

– Am acest inel, – a răspuns el, – pe care, dacă-l mut de pe o mână pe alta, apar imediat o mulțime de servitori. Și orice le-aș cere, acești servitori fac. Ei au făcut și ghetetele, și rochia, și podul, și acest palat în care locuim.

Iar prințesa a așteptat ca el să adoarmă și atunci i-a scos în-cetșor inelul, l-a schimbat de pe o mână a ei pe cealaltă și a apărut mulțime mare de servitori, cărora ea le-a poruncit:

– Să apară imediat un rădvan cu caii înhămați la el, că vreau să mă duc la palatul meu, iar din acest palat să faceți un turn, în care soțul meu să poată sta doar în picioare sau culcat. Turnul să nu aibă uși, doar o fereastră, iar turnul să-l duceți dincolo de mare. Dar aveți grijă ca el să se trezească abia când se va afla în acel turn.

– Bine, – au răspuns servitorii, – vom face așa cum ai poruncit.

Când a ieșit, pe prințesă rădvanul o aștepta de-acum. Ea s-a urcat și a plecat. Iar palatul s-a făcut dintr-odată turn, pe care servitorii l-au trecut dincolo de mare.

Dimineața, când s-a trezit, soțul prințesei a observat că nu mai e nici soția, nici palatul și nici inelul, nu mai era nimic, doar turnul în care se afla. Ar fi vrut să iasă, dar nu exista ușă. A pipăit el pereții și s-a convins că n-are pe unde ieși; exista doar o mică fereastră. Bietul de el, stătea în turn și n-avea nici apă și nici ce să mănânce.

Și ar fi murit acolo, dacă în turn împreună cu el n-ar fi fost câinele și pisica – ei puteau ieși pe acea fereastră. În felul ăsta, câinele ieșea din turn, dădea fuga în câmp și fura din traista vreunui țăran o bucată de pâine și o aducea; pisica lua pâinea, se cățăra până la fereastră și i-o dădea stăpânului.

Au adunat destulă pâine, iar câinele îi spune pisicii:

– Acum că stăpânul are ce mânca, hai să trecem marea și poate reușim să luăm inelul.

– Hai să mergem, – a fost pisica de acord.

Au plecat.

Și au alergat, și au tot alergat, până au ajuns la mare. Acolo s-a urcat pisica în spinarea câinelui, iar câinele a înotat câteva zile, până a reșit să ajungă pe celălalt țărm. Au ieșit pe plajă, s-au încălzit la soare, iar câinele a spus:

– Acum, hai repede la palat. Dacă o să reușim să luăm inelul, nu mai zăbovim nicio clipă, ci fugim cât mai repede, ca să nu ne prindă.

– Bine, – a zis pisica.

Așa că au luat-o la picior. Au tot alergat ei și au alergat, fără să se odihnească, până au ajuns la o pădure; de acolo au văzut un palat mare, înconjurat de zid înalt. Atunci, câinele îi spune pisicii:

– Tu rămâi aici, la marginea pădurii, iar eu, pentru că-s mai mare, mă duc să cercetez dacă nu cumva găsesc cum să intru în palat și să fur inelul.

Pisica a rămas, iar câinele a dat fuga la palat și a văzut că la poartă sunt santinele. Câinele a auzit ce le-a spus santinelor comandantul lor:

– Să păziți bine, ca nu cumva să intre vreun dușman.

– De noi n-o să treacă nici măcar o pasăre sau un șoarece!
– i-au răspuns ei.

Iar câinele a tot dat târcoale în jurul zidului și, până la urmă, s-a întors la pisică. S-a așezat și a spus îngrijorat:

– N-ai ce-i face, dacă împrejur e zid înalt, iar la poartă pază înarmată, încât nu poate trece nici vreo pasăre sau un șoarece.

– Acum rămâi tu aici, – a spus pisica, – și mă duc eu la prințesă.

A plecat pisica în fugă. Ajunge ea la palat și vede că la poartă sunt santinele, iar jur-împrejur era zid înalt. Atunci, pisica s-a urcat într-un copac lângă zid, a sărit în curte și s-a dus sub fereastra prințesei.

Când s-a uitat prințesa pe fereastră, a văzut că în curte era o pisică. Ea a deschis ușa și a lăsat pisica să intre înăuntru. Pisicuța a început să umble prin palat și tot încerca să vadă unde ascunde prințesa acel inel. Până la urmă, a văzut unde l-a pus, iar când s-a

culcat toată lumea, pisica a luat inelul și a fugit. A ajuns împreună cu câinele pe țărmul mării și n-au stat mult pe gânduri. Pisica s-a urcat în spinarea câinelui, câinele a sărit în apă și au pornit spre țărmul celălalt.

– Ei, și ai luat inelul? – a întrebat câinele.

Dar pisica tăcea, pentru că ținea inelul în gură. Câinele însă n-o lăsa în pace:

– Spune-mi când te întreb dacă ai inelul. Că, dacă nu-mi spui, te arunc în mare!

Pisica tăcea, iar câinele s-a enervat și mai tare:

– Dacă nu spui, te arunc!

Pisica s-a speriat și a spus:

– Îl am!

Iar inelul – bâldâbâc! – a căzut în mare. Dar pisica tăcea și nu spunea nimic, până au ajuns pe celălalt țărm. Acolo pisica s-a năpustit cu gura asupra câinelui:

– Ești un prost! Din cauza ta, am deschis gura și am scăpat inelul în mare! De ce mă tot întrebai? Acum du-te și caută inelul în mare. Că vrei, că nu vrei – du-te!

S-a dus câinele, a înotat încolo-încăce, s-a scufundat de câteva ori, dar n-a găsit inelul.

S-au mai certat ei cât s-au certat, iar la urmă au zis:

– Hai să mergem de-a lungul țărmului, poate găsim pe cineva, care ar putea să găsească inelul.

După ce s-au încălzit puțin la soare, au pornit de-a lungul țărmului și pe cine întâlneau îl întrebau dacă n-ar putea să le scoată inelul din mare sau, dacă nu, poate știe pe cineva care ar putea găsi inelul pe fundul mării și să-l aducă. Dar n-au găsit pe nimeni. Atunci, pisica a spus:

– Știi ce? Hai să întrebăm broaștele și racii.

– Bine, – a zis câinele, – hai să mergem.
Au mers ei cât au mers și au prins o broască.
– Te duci să ne aduci inelul din mare? Că altfel nu-ți dăm drumul.

– Știu unde-i inelul vostru. Dați-mi drumul și o să vi-l aduc.
Ei i-a dat drumul, dar broasca a dispărut și nici gând să vină cu inelul. Așa au pățit cu mai multe broaște: ele promiteau că aduc inelul, dar, după ce se vedeau libere, nu se mai întorceau.

Seara, au văzut o broscuță mică, au prins-o și au întrebat-o:

– Știi unde-i inelul pe fundul mării?

– Nu știu... oac, oac.

– Ei, dacă nu știi, nu-ți dăm drumul.

Mama broscuței a auzit aceste vorbe și a ieșit din apă:

– Să nu-i faceți niciun rău copilului meu, că mă duc eu să vă aduc inelul de pe fundul mării.

– Bine, – au zis ei, – noi ținem broscuța până ne aduci inelul, iar când o să-l aduci, îi dăm drumul.

Broasca s-a scufundat în mare, a găsit inelul și l-a adus lor. Câinele și pisica au luat inelul, au eliberat broscuța și s-au grăbit să ajungă la turn.

Au ajuns la stăpânul lor, care terminase pâinea, de două zile nu mâncase nimic și slăbise ca un țâr.

Pisica s-a cățărat imediat până la fereastră și i-a dat inelul. El a mutat inelul de pe o mână pe alta și numaidecât au apărut servitorii, iar el le-a spus:

– Duceți acest turn înapoi unde a fost, transformați-l din nou în palat, iar în palat să fie mama mea și soția.

Abia a terminat de spus acestea, că toate s-au făcut după cum ceruse. Pe soție el a alungat-o și a rămas cu mama, cu câinele și cu pisica.

ȘI-A GĂSIT NAȘUL

A fost odată un împărat care avea o fată. Și era acea fată frumoasă și deșteaptă. Când a crescut mare, au început să vină mulți prinți s-o pețescă, dar ea nu voia să se mărite cu niciunul dintre ei, pentru că toți i se păreau tare proști. Oricât a stăruit împăratul ca ea să aleagă pe vreunul dintre ei, era în zadar.

– Nu mă mărit cu așa un prost și pace! – zicea ea de fiecare dată.

– Dar unde să găsești deștepți, dacă toți sunt la fel? – îi spunea tatăl.

Ea a așteptat și a tot așteptat, prinții cum veneau, așa plecau și nu-i plăcea prințesei niciunul. Și unui prinț din împărăția vecină tare i-a plăcut prințesa, dar se temea să încerce și el s-o ceară de soție, ca să nu fie refuzat.

Dar când tatăl a insistat foarte mult ca ea să se mărite, iată ce viclenie a pus prințesa la cale. A prins, să mă iertați, un purice și l-a pus într-o oală cu unt. Acolo, puricele a mâncat bine și a crescut cât o pisică. Atunci, ea a pus în mare taină să fie omorât puricele, să fie jupuit și din pielea lui să i se facă mănuși. Apoi i-a spus împăratului:

– Ei, acum o să îndeplinesc dorința dumitale, tată, și o să mă mărit, dar soțul meu va fi numai acela care va ghici din ce-s făcute mănușile mele.

– Bine, – a spus împăratul și a dat poruncă să se ducă vestea în toate părțile, că acela care va ghici din ce sunt făcute mănușile prințesei va putea să se căsătorească cu ea.

Iarăși s-au adunat mulți fii de regi și împărați ca la miere, dar niciunul n-a ghicit din ce-s făcute mănușile, iar prințesa a râs de ei și i-a alungat.

Iar prințul din împărăția vecină auzise și el vestea și s-a gândit: „Înseamnă că e ceva tare încurcat, dacă nimeni nu poate ghici din ce-s făcute mănușile.” Ar vrea și el să-și încerce norocul, dar se temea. „Dacă n-o să ghicesc, o să mă alunge și va pieri orice speranță. Da’ ia stai, trebuie să mă folosesc și eu de niște viclenii!”

S-a deghizat el într-un cerșetor bătrân și a plecat în orașul în care trăia prințesa. A înnoptat la un cojocar bătrân de la marginea orașului. Ei, și cum se întâmplă de obicei, au intrat în vorbă. Ba de una, ba de alta, până ce cojocarul a început să povestească despre prințesă, care cică-i frumoasă, dar și deșteaptă: a scornit ceva, ce nu s-a mai pomenit pe fața pământului și își râde de pretendenți.

– Și ce anume a scornit ea? – a întrebat drumețul, prefăcându-se că nu știe despre ce-i vorba.

– Păi, uite ce a scornit, – a răspuns cojocarul. – A poruncit să fie hrănit un purice, până se face mare de tot, iar apoi să fie jupuit de piele. Ei, iar io i-am făcut mănuși din acea piele. Așa că acuma ea le pune aceeași întrebare tuturor prinților care vor s-o ia de nevastă: din ce-s făcute mănușile ei? Cu cel ce va ghici, cu acela ea se va căsători. Iar cine nu ghicește, acela e rușinat și alungat.

„Ei lasă, – și-a zis prințul, – de-acum încolo vei fi la mâna mea! Și o să-ți plătesc și pentru că ți-ai bătut joc de atâția alții!”

A doua zi, deghizat în cerșetor, s-a dus la palatul împăratului și a cerut să fie dus la prințesă, pentru că și el ar vrea să-și încerce norocul. Servitorii l-au văzut murdar și zdrențaros, dar nu puteau

să-l alunge, pentru că aveau poruncă de la împărat să fie primit oricine. Așa că a intrat și el, iar prințesa nici nu s-a uitat la el, doar a întins mâna spre el și l-a întrebat scurt:

– Ghici din ce-i mănășa asta?

El, se-nțelege, nu s-a speriat, ci s-a apropiat, a pipăit mănășa, a mirosit și a spus:

– Să fii sănătoasă, prințesă, că mănășa asta e din piele de purice!

Ea a sărit ca arsă și abia atunci s-a întors spre cel care vorbea și a văzut un cerșetor bătrân, murdar și zdrențaros. A încremenit de uimire. Dar ce era să facă? Tatăl ei și miniștrii, care erau de față, au văzut totul, și ea n-avea cum să-și calce cuvântul.

– Ei, fata tatei, – a zis împăratul, – ai găsit ceea ce căutai! Ai ales, ai ales, până ai cules. Așa că ia ceea ce ți-a hărăzit Dumnezeu.

A văzut prințesa că nu-i de glumă și s-a supus. Pe cerșetor au vrut să-l îmbrace în haine domnești, dar el nu și nu, a refuzat categoric.

– Eu îs cerșetor din moși-strămoși, așa că hainele domnești nu-s de nasul meu. La cununie o să mă duc așa cum mă vedeți acum.

Oricât l-a rugat împăratul, oricât s-a supărat și a plâns prințesa, n-a ajutat la nimic – a trebuit să se mărite cu cerșetorul. Iar curând după cununie, cerșetorul îi spune soției:

– Ei, de azi încolo, s-a terminat cu boieria, va trebui să mănânci pâinea pe care o mănânc și eu și să mergi cu mine la cerșit. Să dezbraci hainele domnești și să te îmbraci cu unele ca ale mele, că la starea noastră nu-s potrivite hainele scumpe.

Iar plânsete, iar rugăminți, dar pe cerșetor n-au putut să-l scoată din ale lui. Împăratul i-a oferit de-acum și bani, și moșii, și palate, dar ginerele a refuzat totul cu încăpățănare:

– Eu îs un bătrân cerșetor și de la voi nu-mi trebuie nimic. Îmi iau doar nevasta, pentru că ea trebuie să meargă cu mine, iar

averea păstrați-o pentru voi. Averea mea este traista și toiagul și n-am nevoie de altă avere!

Atunci, împăratul s-a supărat foarte tare pe ginere și pe fiică și a spus:

– Ei, dacă-i așa, plecați unde știți și să nu vă mai văd în fața ochilor! Nici nu vreau să mai aud și să știu de voi!

Iar cerșetorului nici că-i păsa. El și-a atârnat lui și soției câte două traiste pe după gât, au luat câte un toiag în mână și au plecat împreună să-și câștige pâinea cerșind.

Au mers ei și au tot mers, până au ajuns în orașul în care împărat era tatăl cerșetorului, adică al prințului. Prințul a ales la marginea orașului o căsuță prăpădită, o cocioabă de pământ cu o singură fereastră mică și-i zice soției:

– Asta-i casa bunicului și a străbunicului meu, în ea vom locui. Eu o să umblu prin sate și orașe după de-ale gurii, iar tu vei sta acasă, vei găti, vei spăla, vei toarce vecinilor pentru bani, că-i păcat să mănânci pâinea degeaba.

Trăiesc ei așa zi de zi. Iar el se scula de dimineață, ajungea pe furiș la palatul împăratului, adică la tatăl său. I-a povestit tatălui totul, cum i-a reușit șmecheria cu mânușile din piele de purice, ce femeie bună a reușit el să facă din năzuroasa prințesă, cum îl ascultă ea și cât de mult îl iubește, iar bătrânul împărat s-a bucurat foarte tare auzind acestea.

Așa că abia acum a sosit momentul să facă nuntă mare împărătească. Au fost trimise invitații tuturor împăraților și regilor să poftască la nuntă, iar la palat se tăia, se cocea, se prăjea, încât mirosul a umplut tot orașul.

Și iată că, într-o seară, vine prințul la nevasta lui, îi aduce de mâncare, dar puțin. Ea îi pune să mănânce un fel de apă chioară, dar el nu vrea să mănânce și întreabă:

– De ce nu gătești ceva mai bun?

– Păi, de unde mai bun? – zice ea. – Tu aduci puține alimente, iar eu nu pot să torc, pentru că e greu de găsit de lucru și nici nu sunt obișnuită.

– Ia stai, poate găsim alt câștig, – a spus el. – Mi-au mai rămas ceva bani, o să cumpăr rachiu și pahare, iar tu stai acasă și vinzi.

– Bine, – s-a învoit ea.

Așa au făcut. Dimineața, el a plecat, chipurile, la cerșit, iar ea a rămas acasă să vândă rachiu. El s-a dus repede la soldații lui și le-a spus câtorva dintre ei:

– Duceți-vă la marginea orașului; acolo o femeie vinde rachiu, iar voi faceți-i pagubă.

Soldații atât au așteptat! S-au dus, au băut, au făcut gălăgie, au spart sticlele și paharele și au plecat fără să plătească.

Vine soțul seara acasă și o găsește pe soție că plânge.

– De ce plângi? – o întreabă el.

– Păi, uite, – zice ea, – au venit niște soldăței neciopliți, au băut rachiu, au spart sticlele și paharele și n-au plătit nimic.

– Ei, nu ești bună de cârciumăreasă, – a spus el cu blândețe, – dar nu fi supărată. Măine o să facem altceva. Pentru restul de bani, o să cumpăr oale de pământ, iar tu o să stai în fața casei și o să le vinzi.

– Bine.

Iar dimineața, s-a dus el iarăși la soldați și a spus câtorva să încalcece pe cai și să meargă să-i facă pagubă celei care vinde oale. Soldații au încălecat și au plecat, unde li s-a spus. Când au trecut pe lângă femeia care vindea oale, s-au prefăcut că s-au speriat caii și au dat peste oale, spărgându-le pe toate.

Seara, când s-a întors acasă, prințul a văzut că soția plânge.

– De ce plângi? – a întrebat-o el.

– Păi, au venit niște călăreți, caii s-au speriat, au dat peste oale și le-au făcut praf.

– Ei, lasă, nu mai plânge, ne-om descurca noi cumva. Mă gândesc că ai putea să câștigi bani și altfel. Am putea merge la palatul imperial. Am auzit că acolo se pregătește o mare petrecere, iar tu ai putea ajuta la câte ceva la bucătărie: să aduci apă, să mături, să pui lemne pe foc. În felul acesta, ai mânca și tu ceva mai bun și mi-ai aduce și mie. Hai, du-te mâine!

Ce era să facă biata de ea? A doua zi de dimineață, a făcut ordine în casă și a plecat la palat. Acolo au primit-o la bucătărie: ea aducea apă, lemne, mătura, întorcea fripturile pe grătar. Ce-i drept, bucătarul i-a dat să mănânce pe săturate, iar seara, când se pregătea să plece acasă, l-a rugat pe bucătar să-i dea ceva și pentru soțul ei. Bucătarul i-a pus mai multe feluri de mâncare în douăsprezece ulciorașe mici. „Oare cum o să le duc eu?” – se întreba ea. Dar bucătarul a sfătuit-o să înșire ulciorașele pe un cordon și să se încingă cu el. Ea a făcut așa și se pregătea de-acum să plece, când prințul tocmai a strigat-o să ducă apă oaspeților în salon. Ea a luat carafa de argint și s-a dus. În salon, cânta muzica și începea dansul. Prințul s-a oprit în fața ei, dar ea nu l-a recunoscut. Nici prin gând nu-i trecea că îl are în față chiar pe soțul ei.

– Cine ești, femeie? – a întrebat el.

– Sunt nevasta unui cerșetor de la marginea orașului.

– Dar văd că ești frumoasă și nu prea îți stă bine să fii nevasta unui cerșetor. Pun pariu pe orice că știi să dansezi!

– Nu-mi arde de dans, – a spus ea, tremurând de frică și de rușine.

– Ia să încercăm. Hei, muzica! – a comandat prințul și a luat-o pe ea la dans.

Ea, amărâta, se împotriva, dar el o tot răsucea în ritmul dansului, încât mâncarea din cele douăsprezece ulciorașe s-a vărsat, mânjind-o de sus până jos. Oaspeții se prăpădeau de râs, iar ei îi ardea obrazul de rușine, a izbucnit în plâns și-l ruga pe prinț s-o lase în pace. Lui i s-a făcut milă de ea, i-a ridicat bărbia și a întrebat-o:

– Ia uită-te la mine, chiar nu mă recunoști?

Ea se uita și nu zicea nimic.

– Păi, cum așa? Se poate ca soția să nu-și recunoască soțul? Eu sunt soțul tău, iar tu ești soția mea!

După aceea, el i-a povestit totul cum se întâmplase, după care a dus-o în altă încăpere și i-a spus să-și lepede zdrențele și să se îmbrace cu frumoase haine de prințesă.

A venit la petrecere și tatăl ei și se mira s-o vadă prințesă, știind că s-a măritat cu un cerșetor.

Vă închipuiți că după aceea a urmat un mare bal, s-a mâncat și s-a băut pe săturate într-o mare veselie.

Am fost și eu acolo și am văzut toate astea. Iar acum, am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea-asa.

BASTONUL

A fost odată un moș. El s-a dus într-o zi la cârciumă și avea în mână un baston foarte frumos.

– Ia te uită, – au zis cei din cârciumă, – păi, ăsta-i bastonul plutonierului de la noi! Cum a ajuns la tine, moșule? L-ai furat, este? Recunoaște!

Dar moșul tăcea, ba chiar se speriasse, cu toate că el nu furase bastonul, ci era chiar al lui. Și nu trece mult și intră în cârciumă plutonierul. Iar oamenii din cârciumă l-au întâmpinat:

– Nu-i așa, dom' plutonier, că bastonul ăsta e al dumitale? Se vede treaba că moșul ți l-a furat, nu-i așa?

Jandarmul se uită la baston: măi, da' frumos mai e! Și s-a gândit să i-l ia moșului.

– Sigur că e bastonul meu! De unde l-ai luat, moșule?

Iar moșul și-a revenit în fire și a întrebat:

– Zici că bastonul ăsta e al dumitale? Dacă-i așa – ia-l!

Plutonierul a luat bastonul.

– Așa, – a spus moșul. – În satul nostru, hoții au spart biserica și au prădat-o. La plecare, hoții au lăsat în biserică acest baston, se vede că l-au uitat. Iar oamenii mi-au dat mie bastonul, ca să umblu cu el printre oameni: cine va zice că e bastonul lui înseamnă că acela a prădat biserica. Plutonierul a făcut fețe-fețe, a dat din colț în colț... Ce să facă? I-a înapoiat moșului bastonul și i-a mai dat și bani, ca să tacă din gură.

DRACUL PĂÇĂLIT DE UN OM SĂRAC

A fost odată un om sărac care avea mulți copii. Cât au fost copiii mici, și grijile lui erau mai mici, însă, după ce au crescut, a fost nevoie de mai multă mâncare, iar omul a ajuns la mare necaz. Nu putea face rost de atâta mâncare, încât să-i hrănească pe toți. Ca să nu mai vorbim că trebuiau și îmbrăcați.

Ce să facă bietul om? A plecat în lume să caute de lucru, să câștige bani și să-și poată hrăni copiii. A umblat el și a tot umblat, dar n-a găsit de lucru.

„Eh, – se gândea omul, – și la dracul dacă aș găsi de lucru, și la el m-aș angaja!” Când se gândea el așa, vede că se apropie o namilă de om mustăcios. Dar, de fapt, acela nu era om, ci însuși mai-marele dracilor.

– Unde mergi, omule? – îl întreabă acela.

– Mă duc să caut de lucru, că familia mea o duce tare greu.

– O să-ți dau eu de lucru, – a spus dracul, – dar acum, mai întâi trebuie să facem focul, ca să fierbem mâncare. Du-te în pădure și adu un stejar.

Omul și-a dat seama că lucrurile nu-s cum credea el, dar s-a dus totuși în pădure. A vrut să fugă, dar se gândea că dracul o

să-l ajungă. S-a oprit la marginea pădurii, a încercat să smulgă un copac, dar nici vorbă! Copacul nici nu s-a clătinat. Atunci, el a luat o sfoară și a legat între ei copacii din jur.

A venit dracul și-l întreabă:

– Ce faci aici?

– Vreau să-ți aduc toată pădurea. Că doar n-o să stau să-ți aduc doar câte un copăcel!

Dracul s-a speriat când a auzit așa, a smuls chiar el un copac, l-a luat în spinare și a plecat, iar omul după el.

Au făcut focul, au gătit mâncare, au mâncat, iar dracul îi spune omului:

– Acum, hai să ne batem. Ia-ți un ciomag, că o să-mi iau și eu unul.

Săracul a rupt dintr-o tufă o vargă, iar dracul a smuls din pământ un copac întreg și începu să-l agite pe sus, de parcă-și făcea vânt să lovească.

– Stai, că nu vreau să ne batem afară, – a zis omul. – Să ne batem în casă!

Dracul n-a spus nimic, a fost de acord. Dar să intre cu copacul în casă nu putea, pentru că nu încăpea. În timpul ăsta, săracul a început să-l croiască cu varga. Țipa dracul ca din gură de șarpe și-l ruga pe om să nu-l mai bată. Omului i s-a făcut milă de drac și a încetat să-l mai lovească.

A doua zi, l-a trimis dracul pe om să aducă apă. Dar i-a dat o găleată atât de grea, că omul abia a putut s-o ducă fără apă. Atunci, el s-a tot gândit ce-i de făcut și a început să sape în jurul fântânii.

Când a văzut dracul că omul întârzie, s-a dus să-l caute. A venit și a văzut că omul sapă în jurul fântânii.

– Ce faci? – s-a mirat dracul.

– Păi, nu vezi? Sap, că vreau să scot toată fântâna și să ți-o aduc. De ce să tot merg după apă cu această găletușă mică, dacă pot să-ți duc toată fântâna?

Dracul s-a speriat, a luat găleata, a umplut-o cu apă și a plecat cu ea. În urma lui a mers și omul.

Seara, după ce s-a culcat, omul a auzit că s-au adunat dracii la sfat. Mai-marele dracilor le spunea că a angajat un om la treabă, dar acum nu poate scăpa de el. Trebuie omorât. Dracii s-au înțeles ca, la miezul nopții, când omul va dormi adânc, să-l ucidă.

După ce s-au culcat și dracii și au adormit, săracul s-a sculat, a pus în locul său un buștean, iar el s-a ascuns. La miezul nopții, dracii s-au sculat, a luat fiecare câte un par și au început să lovească bușteanul. Au lovit cu înverșunare și au tot lovit, apoi s-au oprit, convinși că omul e de-acuma mort, au aruncat parii și s-au culcat din nou. Omul a dat bușteanul la o parte și s-a culcat și el.

Dimineța, omul s-a sculat, iar dracii s-au speriat de moarte. Îl privesc și văd că omul n-are nicio umflătură, nicio vânătăie.

– Ce-ai visat? – l-au întrebat dracii.

– Am visat că cineva mă mângâia.

Foarte speriat, mai-marele dracilor îl întreabă pe om dacă nu vrea să plece acasă.

– Vreau, – a răspuns omul.

– Și ce datorie am la tine pentru timpul cât ai lucrat la mine?

– Îmi datorezi un sac de bani. Dar unul atât de mare, încât doar tu să mi-l poți duce.

l-au umplut dracii un sac cu aur, mai-marele dracilor l-a luat în spinare și a pornit la drum, dornic să scape cât mai repede de om. Iar săracul abia se putea ține după drac.

A ajuns dracul în fața casei săracului și aude o larmă îngrozitoare de copii.

– Ce se întâmplă în casa ta? – îl întreabă dracul pe om.

– Sunt copiii mei, care te-au văzut și vin să te jupoaie de viu.

Când a mai auzit și asta, dracul s-a speriat îngrozitor, a aruncat sacul și a luat-o la sănătoasa.

Ajutat de copii, omul sărac a târât sacul în casă, iar cu aurul din sac trăiesc bine până-n ziua de azi.

CUPRINS

<i>PREFAȚĂ</i>	5
Ivanko cel isteț	11
Ursul și moșul	26
Pasărea măiastră și Lupul	28
Ursul și Păianjenul	34
Boierul cu nasul tăiat	36
Tatăl și fiul	40
Ciobanul, boierul și nepotul	42
Femeia care avea aripi	47
Cocostârcul și Vulpea	52
Poveste despre Tereșko cel prost	55
Orașul de aur	58
Întâlnirea Ariciului cu Vulpea și cu Lupul	60
Viață grea	62
Prințesa-Broască	64
Sfaturi părintești	72
Bogatul și băiatul din satul Deșteptăciunea	73
Minciuna	76
Două pâini și trei sfaturi	79
Sămânța de dovleac	82
Aurul îngropat	85

Țăranul și Ursul	87
Merele de aur	89
Poveste despre doi frați	92
Asta vrea Știuca	109
Un om sărac și fiii lui	119
Lupul, Câinele și Motanul	126
Motanul	130
Trandafirul alb	133
Grâul de aur	138
Pantofiorul de aur	141
Fata moșului și fata babei	149
Lupul de fier	159
Ivan Holyk și fratele lui	167
Corabia zburătoare	185
Cazacul Mamaryga	196
Domnul Motănescu	206
O fată deșteaptă	209
Felinarul fermecat	214
Leul împărat	223
Slănină de iepure	226
Punguța	228
Motanul, Țapul și Berbecul	231
Rățușca șchioapă	234
Leul și Iepurele	238
Vulpea-judecător	240
Argatul și boierul	242
Flăcăul sărac și prințesa	243
Și-a găsit nașul	253
Bastonul	260
Dracul păcălit de un om sărac	261

